Truman Capote

Başka Sesler Başka Odalar*

Türkçesi: Ülker İnce

*SEL

2. BASKI

BAŞKA SESLER BAŞKA ODALAR*

TRUMAN CAPOTE, (1924-1984), küçük kasabalarda yaşlı akrabalarının yanında geçirdiği çocukluğunu anlattığı *Başka Sesler Başka Odalar* (2007) adlı romanıyla umut veren genç bir yazar olarak büyük ilgi gördü. Hayalin ve gerçeğin şiirsel bir anlatımda buluştuğu *Çimen Türküsü* (2010) adlı kısa romanıyla kendine özgü biçemini sağlamlaştırdı. Yalnız insanların hüzünlü öykülerini *Gümüş Damacana*'da (2006) bir araya getirdi. Kurmacadan çok gerçeğe dayandığı bilinen *Soğukkanlılıkla* (2004) yazarın tüm yapıtları içinde kült bir roman olma özelliğiyle ayrıcalıklı bir yere sahiptir. *Bukalemunlar İçin Müzik* (2010) ve *Yerel Renkler* (2008) adlı kitaplarında gazeteciliğe ve gezi yazarlığına karşı gittikçe artan ilgisinin izleri görülür. Yüksek sosyeteden varlıklı kişilerin portrelerini çizdiği *Kabul Edilmiş Dualar* (2008) büyük fırtına kopardı. Capote'nin arkadaşı olan ünlüler sırlarını açıkladığı için yazarı hiç affetmediler. Yazarın gençlik yıllarında yazdığı, ancak yayımlamadığı ilk romanı *Yaz Çılgınlığı* (2007) ölümünden yirmi yıl sonra okurlarla buluştu. New York'ta yaşayan genç bir kadının gizemli öyküsünü anlatan *Tiffany'de Kahvaltı* (2008) edebiyat ve sinema dünyasında kült bir yapıt olarak etkisini günümüzde de korumaktadır. Yazarın tüm kitapları yayınevimiz tarafından yayımlanmaktadır.

*SEL YAYINCILIK / ROMAN

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat
Cağaloğlu - İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK: 309
ISBN 978-975-570-316-9

BAŞKA SESLER BAŞKA ODALAR
Truman Capote
Roman

Türkçesi: Ülker İnce

Özgün Adı:
Other Voices, Other Rooms

@ Random House İnc. ve Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Sel Yayıncılık 2007, 2012

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Kapak tasarımı ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Nisan 2007
İkinci Baskı: Aralık 2013

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

Truman Capote

Başka Sesler Başka Odalar

Türkçesi: Ülker İnce

Roman

ÖNSÖZ

Başka Sesler, Başka Odalar (bu başlık bana ait, alıntı değil) 1948 yılının Ocak ayında yayımlandı. Kitabı iki yılda yazdım ama bu benim ilk değil, ikinci romanım. Hiçbir zaman bir yayınevine teslim edilmemiş ve kaybolmuş olan birincisinin adı *Yaz Çılgınlığı* idi, New York'ta geçen, cılız, tarafsız bir hikâye. Fena değildi, hatırladığım kadarıyla: teknik açıdan başarılı, yeterince ilginç bir öykü, ama onda eksik olan bir şeyler vardı, yoğunluktan yoksundu ya da içinde acı yoktu, kişisel görü niteliklerinden, o yıllarda benim duygularımı ve hayalgücümü yöneten kaygılardan uzaktı. *Başka Sesler, Başka Odalar* ise içimdeki kötü cinleri kovma girişimiydi: bilinçsiz, tamamıyla içgüdüsel bir girişim çünkü birkaç olay ve betimleme dışında, o kitabın ciddi derecede özyaşamöyküsel olduğunun farkında değildim. Şimdi yeniden okuduğumda, kendi kendini aldatmanın bu kadarı da olmaz diyorum.

Elbette böylesine inatla görmezden gelmemin çeşitli nedenleri vardı, hem de hiç kuşkusuz koruyucu kalkanlık eden nedenler: yazar ile yazarın malzemesinin gerçek kaynağı arasında bir ateş duvarı. Bu kitabı yazan sorunlu gençle bağlantım koptuğu, içimde artık onun ancak soluk bir gölgesini taşıdığım için, onun ruh durumunu yeniden ekleştirip kurmak güç. Ama yine de deneyeceğim.

Başka Sesler, Başka Odalar yayımlandığı zaman, en acımasızından en övücüsüne kadar, bütün eleştirmenler ağız birliği etmiş, benim çok açık şekilde, Faulkner, Welty, McCullers gibi güney edebiyatçılarının fazlaca etkisinde kaldığımı belirtmişlerdi. Bu üç yazarın da yapıtlarını iyi biliyordum ve edebiyatlarına hayrandım. Eleştirmenler yanılıyorlardı ama onları anlıyorum. Benim en beğendiğim Amerikan yazarları arasında, belli bir sıralama yapmadan söylüyorum, James, Twain, Poe, Cather, Hawthorne, Sarah Orne Jewett vardı; Amerika dışındansa Flaubert, Jane Austen, Dickens, Proust, Çehov, Katherine Mansfield, E. M. Forster, Turgenyev, De Maupassant, Emily Brontë. *Başka Sesler, Başka Odalar* ile aşağı yukarı ilgisi olmayan bir liste, çünkü belki (Dickens ve Twain gibi o zamanlar bulanıklaşmış bir çocukluk aşkı durumuna gelmiş olan) Poe dışında bu yazarların hiçbiri adı geçen yapıtın gerekli öncülü değildi. Daha doğrusu sahip olduğum kadarıyla, yazınsal zekâma katkıda bulunmuş olmak anlamında bu yazarların *hepsi* öyleydi. Ama gerçek atası, benim o zor, yeraltı "ben"imdi. Sonuçta ortaya çıkan şey, hem bir dışavurum hem de bir kaçış oldu: Kitap beni özgürleştirdi ve kitabın o son kehanetsi cümlesindeki gibi, ben orada öylece durup arkamda bıraktığım oğlana dönüp baktım.

New Orleans'ta doğdum, ailenin tek çocuğuydum; ben dört yaşındayken annemle babam ayrıldı. Her iki taraf için de çok sancılı, karmaşık bir ayrılıktı, çocukluğumun büyük bir bölümünü Louisiana'da, Mississippi'de ve Alabama'nın kırsal kesiminde yaşayan akrabaların evleri arasında mekik dokuyarak geçirmemin başlıca nedeni buydu (New York ve Connecticut'ta zaman zaman okula devam ettim). Kendi kendime okuduğum şeyler, benim için resmi eğitimimden çok daha önemliydi, pek işe yaramayan resmi eğitimim on yedi yaşındayken, *The New Yorker* dergisine bir iş için başvurduğum ve işe alındığım zaman so-

na erdi. İş dedimse, aslında alt tarafı karikatürleri türlerine göre ayırmak ve gazetelerden bir şeyler kesmekten öteye gitmeyen bir şey. Yine de böyle bir işe sahip olmak, hele benim gibi biri için, bir şanstı çünkü herhangi bir üniversitenin bir sınıfının kapısından içeri adım atmamaya kararlıydım. İnsan ya yazardır ya da değildir, diyordum ve hangi profesörler bir araya gelirse gelsin bu sonucu değiştiremez. Hâlâ da bu düşüncemin, hiç değilse kendim için doğru olduğu kanısındayım; gelgelelim genç yazarların çoğunun üniversiteye gitmekle neler kazanacaklarını artık gayet iyi anlamıyor da değilim, üniversitede en azından yazdıkları şeyleri dinlemekten kaçamayacak hocalar ve sınıf arkadaşları bulacaklardır kendilerine; yazar olmayı aklına koymuş bir genç için, yazdıklarını dinleyecek birisini bulamamak kadar yalnızlık duygusu veren bir şey olamaz.

The New Yorker'da iki yıl çalıştım ve bu süre içinde bazı küçük edebiyat dergilerinde öyküler yayımladım. (Öykülerimin birkaçını çalıştığım dergiye de vermiştim, hiçbirini kabul etmediler ama bir tanesini geri çevirirken şöyle bir not yazmışlar: "Çok iyi. Ama bu dergi romantiklikten ne kadar uzaksa o kadar romantik.") Sonra *Yaz Çılgınlığı*'nı yazdım. Aslında bu kitabı bitirmek için cesaret edip işimden ayrıldım, New York'u terk ettim, akrabalarımın, Alabama'nın ücra bir köşesinde yaşayan pamuk üreticisi bir ailenin yanına gidip yerleştim: pamuk tarlaları, sığır otlakları, çam koruları, toprak yollar, derecikler, ağır ağır akan küçük ırmaklar, alakargalar, baykuşlar, bomboş gökyüzünde daireler çizen akbabalar, uzak tren düdükleri –sekiz kilometre ötedeyse, küçük bir taşra kasabası: işte bu kitaptaki Noon City.

Oraya kış başında gitmiştim, sobalarla ve şöminelerle her tarafı ısınan o koca çiftlik evinin atmosferi, yeni palazlanan, sessizlik ve yalnızlık isteyen bir yazar için çok uygundu. Ev halkı saat dört buçukta kalkıyor, elektrik ışığında kahvaltı ediyor, güneş doğarken herkes işinin başına gidiyordu; ben yalnız kalıyor,

giderek daha çok korkuyor ve telaşlanıyordum. Çünkü *Yaz Çılgınlığı* giderek bana akıllıca tasarlanmış, duygudan uzak ve zayıf görünüyordu. İçimde bir başka dil, gizli bir manevi coğrafya gelişmekte, gece düşlerimi, gündüz hayallerimi meşgul etmekteydi.

Soğuk bir Aralık günü öğle sonrası, evden uzak bir ormanda, gizemli, derin ve çok berrak bir derenin kıyısında yürüyordum, yol beni sonunda Hatter's Mill denen bir değirmene götürdü. Derenin üstüne semer gibi yerleştirilmiş olan değirmen terk edileli yıllar olmuştu; eskiden çiftçilerin mısırlarını öğüttürüp mısır unu yaptırmak için geldikleri bir yerdi. Çocukken kuzenlerimle sık sık oraya balık avlamaya ve yüzmeye giderdim; işte tıpkı Joel Knox gibi, değirmenin altında ne var diye bakarken beni dizimden yılan sokmuştu. Bel vermiş gri kirişleriyle o terk edilmiş değirmene geldiğim zaman yılan hikâyesinin dehşetini yeniden hatırladım; başka anılar da canlandı kafamda: Idabel'i, daha doğrusu Idabel'in örneği olan kızı hatırladım, onunla nasıl o pırıl pırıl sulara girdiğimizi, yüzdüğümüzü, güneşli su birikintilerinde benekli şişman balıkların tembel tembel dolaştığını hatırladım; Idabel her zaman elini uzatıp bir balık yakalamaya çalışırdı.

Heyecan içindeydim, bir çeşit yaratıcılık komasına girmiştim. Eve dönerken yolumu kaybettim, ormanda daireler çizip duruyordum çünkü kafamda bütün kitap fırıl fırıl dönüyordu. Genellikle bir öykü gelip kapımı çaldığı zaman, eksiksiz, bitmiş haldedir: hemen kaybolmayan uzun bir şimşektir; elle dokunulan o sözüm ona gerçek dünyayı karartır, yalnızca bu birden görülen sözde hayali peyzaj aydınlanmış olarak kalır, insanlarla, seslerle, odalarla, ortamlarla, değişimlerle dolu bir arazi. Doğduğu anda çılgınca öfkeli bir kaplan yavrusuna benzer; onu yatıştırmanız, uysallaştırmanız gerekir. Bu da tabii ki bir sanatçının en önemli görevidir: o ham haldeki yaratıcı tasavvuru yoğurmak ve biçimlendirmek.

Eve geldiğim zaman hava kararmıştı, soğuktu da ama içimdeki ateş yüzünden soğuğu hissetmiyordum. Teyzem Lucille beni çok merak ettiğini söyledi, akşam yemeği yemek istemediğimi duyunca çok şaşırdı. Hasta olup olmadığımı sordu; hayır, dedim. "İyi ama *hasta* görünüyorsun" dedi, "bir hayalet gibi bembeyazsın." İyi akşamlar dileyerek odama çıktım, kapıyı kilitledim. *Yaz Çılgınlığı*'nı masanın en alt çekmecesine attım, ucu iyice sivriltilmiş birkaç kurşun kalemle bir deste sarı, çizgili kâğıt aldım, giyinik halde yatağa girdim ve acıklı bir iyimserlikle şunları yazdım: "Truman Capote, *Başka Sesler, Başka Odalar* - roman." Sonra başladım: "Şimdiki halde, Noon City'ye gitmek isteyen biri bulabildiği en iyi aracı kaçırmamalıdır . . ."

Sık görülen bir şey değildir ama hemen hemen bütün yazarların başına gelir, bir öyküyü sanki kendi iradeleri dışında bir iradenin zorlamasıyla, çabasızca yazmışlardır; sanki bulutlardan gelen bir sesin dediklerini bir sekreter gibi kâğıda geçirmişlerdir. Sorun bu yıldızlar âlemindeki diktatörle ilişkiyi sürdürebilme sorunudur. Benim için böyle bir sorun olmadı, karanlık bastıktan sonra insanın ateşi nasıl yükselirse benim de iletişimim arttı. Bunun üzerine geceleri çalışıp gündüzleri uyumayı âdet haline getirdim, bu durum ev halkının hoşuna gitmedi, her fırsatta onaylamadıklarını belirten şeyler söylüyorlardı: "Ama sen her şeyi tepetaklak ettin. Sağlığını mahvediyorsun." İşte bu yüzden o yılın ilkbaharında o canı sıkılan akrabalarıma cömertlikleri, sabırları için teşekkür edip New Orleans'a giden Greyhound otobüsüne bir bilet aldım.

Orada, Fransız mahallesinde, Royal sokağında oturan bir kreol ailesinin kalabalık dairesinde bir oda kiraladım. Sıcak, küçük bir odaydı, pirinç bir karyola neredeyse bütün odayı kaplıyordu, bir çelik fabrikası kadar gürültülü bir yerdi. Tramvaylar gürültüyle pencerenin altından geçiyor, mahalle turu yapan gezginlerin şamatalarıyla, viski içen askerlerin ve gemicilerin gürültülü

ağız dalaşlarıyla pandomima hiç eksik olmuyordu. Ben yine de gece programımı bozmayarak yazmaya devam ettim; sonbaharın sonlarına doğru kitap bitti.

O kadar da yalnız yaşamama gerek yoktu. New Orleans benim doğduğum yerdi, orada pek çok arkadaşım vardı ama ben o tanıdık dünyayı istemediğim, Zoo'lar, Jesus Fever'lar, Cloud Otel'lerle birlikte kendi yarattığım o kapalı evreni yeğlediğim için, tanıdıklarımın hiçbirini aramadım. Tek dostum o kreol ailesiydi, o iyi yürekli emekçiler (baba dok işçiliği, anne terzilik yapıyordu) ya da tezgahtarlarla kahvehane halkı. Tuhaftır, çünkü New Orleans öyle büyük bir yer değildir ama tek tanıdığıma rastlamadım. Kazara babama rastlamam dışında. Bu da tuhaftı, hele *Başka Sesler, Başka Odalar*'ın ana izleğinin, o zamanlar hiç bilincinde olmasam da, aslında bu hayali kişinin varlığını aramam olduğu düşünülürse.

Günde bir öğünden fazla yemek yemiyordum, o da çalışmayı bitirdiğim zaman. Günün ağarmaya başladığı o saatlerde rutubetli, balkonlu sokaklarda yürür, St. Louis Katedrali'nin önünden geçer, Fransız Pazarına doğru ilerlerdim, meydan sabahın yarı karanlık saatlerinde sebze üreticileriyle, Gulf Coast balıkçılarıyla, et satanlarla ve çiçekçilerle dolu olurdu. Toprak ot kokardı, tuhaf zencefilsi kokular, insanın kulakları o neşe ve canlılık kaynağı olan ticaretin sesleriyle çınlar, sağır olurdu. Bunu çok severdim.

Pazarda insanların toplandığı en belli başlı yer bir kahvehaneydi, orada acı siyah kahveyle dünyanın en gevrek kabuklu, en lezzetli yeni kızarmış lokması dışında bir şey olmazdı. O yeri on beş yaşındayken keşfetmiş ve oranın tiryakisi olmuştum. Kahvenin sahibi bütün müdavimlere bir ad takardı; bana Jokey derdi, boyum ve yapım dolayısıyla. Her sabah kahveye ve lokmalara saldırdığımda, "Dikkat et Jokey," derdi, "hiçbir zaman olman gereken ağırlıkta olamayacaksın."

Kuzen Randolph'un ilk örneğine beş yıl önce o kahvede rastlamıştım. Aslında Kuzen Randolph için bana esin kaynağı olan iki kişi vardı. Bir zamanlar, çok küçük bir çocukken yazın birkaç haftayı Mississippi'de, Pass Christian denen bir yerde, eski bir evde geçirmiştim. Orayla ilgili fazla bir şey hatırlamıyorum, aklımda bir tek orada yaşayan yaşlıca bir adam kalmış, astımı olan, ilaçlı sigaralar içen, kumaş parçalarından harika yorganlar yapan bir adam. Bir zamanlar bir balıkçı teknesinin kaptanıymış ama hastalık yüzünden karanlık bir odaya kapanıp kalmış. Kızkardeşi ona dikiş dikmeyi öğretmiş; sonuçta o da kendi içindeki o güzel yeteneği, kumaş parçalarından resimler tasarlama yeteneğini keşfetmiş. Sık sık odasına, onu ziyarete giderdim, o halı gibi desenli yorganlarını yere serer bana gösterirdi: gül buketleri, yelkenleri şişmiş tekneler, bir kâse elma.

Romanımdaki Randolph'ın manevi babası olan öteki Randolph, bizim kahvehanede rastladığım, lösemiden ölmek üzere olduğu söylenen, tombul, sarışın bir adamdı. Patron ona Karakalemci adını takmıştı çünkü adam her zaman bir köşede tek başına oturur, müşterilerin karakalem taslaklarını çizerdi, tek tek yapraklı büyük bir not defterine, kamyoncuların, hayvan yetiştiricilerin taslaklarını. Bir gece açıkça görebildiğim kadarıyla konu bendim; ressam bir süre çizime devam ettikten sonra tembel tembel yürüyerek tezgâha, benim oturduğum yere yaklaştı ve "siz bir *Wunderkind*'siniz, öyle değil mi? Bunu ellerinizden anladım" dedi. *Wunderkind** ne demek bilmiyordum; ya şaka yapıyor ya da üstü kapalı şekilde peşrev çekiyor diye düşündüm. Ama daha sonra sözcüğün anlamını açıkladı ve anlamı çok hoşuma gitti: benim kendim için düşündüğüm şeyle örtüşüyordu. Dost olduk; kahve dışında birlikte ırmak kıyısındaki duvar boyunca aylak aylak yürüyüşler yapmaya başladık. Aramızda karşılıklı konuşma olmazdı pek çünkü o monologcuydu, ölüm ta-

* Dahi, harika çocuk. (ç.n.)

kıntısı vardı, ihanet edilen tutkular, gerçekleştirilemeyen yetenekler gibi takıntıları.

Bütün bunlar bir yaz içinde olup bitti. O sonbahar Doğu'da okula gittim, Haziran'da geri döndüğüm zaman patrona Karakalem'i sordum, "aa, öldü" dedi, "*Picayune*'da gördüm. Zengin olduğunu biliyor muydun? Yaa. Gazetede öyle yazıyordu. Meğer Pontchartrain gölü çevresindeki toprakların yarısı onlarınmış. Düşün artık sen. Evet, nereden bileceksin."

Kitabı başlangıçtaki olay mekânından çok farklı mekânlarda tamamladım. Çok yer dolaştım, çeşitli yerlerde çalıştım, bunların arasında Kuzey Carolina, Saratoga Springs, New York, son olarak da Nantucket'ta kiraladığım küçük bir kulübe vardı. İşte kitabın son sayfalarını bu sonuncu yerde gökyüzüne, kumlara, kıyıya vuran dalgalara bakan pencerenin önündeki bir masada yazdım, beklenen anın geldiğine inanmaksızın tamamladım, hem keder hem sevinç veren bir mucize.

Kendi kitaplarımı yazdıktan sonra yeniden okumaya meraklı değilimdir: ne olmuşsa olmuştur. Üstelik beni yerin dibine batıranların haklı olduğunu görmekten, kitabımın sandığım, düşünmeyi yeğlediğim kadar iyi olmadığını keşfetmekten korkarım. Kitabın bu yeni baskısı meselesi ortaya çıkıncaya kadar da *Başka Sesler, Başka Odalar*'a bir daha gerçekten hiç bakmamıştım. Geçen hafta baştan sona kadar okudum.

Eee? Evet, daha önce de belirttiğim gibi, kitaptaki simgesel düzenekler beni çok şaşırttı. Ayrıca bazı bölümleri bana başarılı gibi geldi, bazılarından rahatsız oldum. Ama genelde hiç tanımadığım birinin, taptaze bir ürününü okur gibiydim. O kişiden etkilendim. Çünkü onun yaptığı iş, ışığa tutulmuş acayip renkli bir prizmanın bilmecemsi parıltısına sahipti –evet öyle. Bir de deniz kazası geçirmiş bir gemicinin yazıp bir şişenin içine tıkıştırarak denize attığı nottaki ıstırap ve yakarışı yoğunluklu olarak buldum onda.

T. C.

Birinci Bölüm

1

Şimdiki halde, Noon City'ye gitmek isteyen biri bulabildiği en iyi aracı kaçırmamalıdır çünkü o yöne ne otobüs ne de tren vardır, ama Chuberry Turpentine Şirketi'nin bir kamyonu haftada altı gün postayı falan almak üzere komşu kasaba, Paradise Chapel'a gider: Ancak kırk yılda bir, bir Noon City yolcusu kamyon sürücüsü Sam Radcliff'i yakalarsa, onunla yolculuk edebilir. Nasıl gelirseniz gelin sevimsiz bir yolculuktur bu, çünkü kasisli yollar yüzünden yepyeni arabalar bile kısa zamanda hurdaya döner; oto-stopçularsa bu yolculuğu her zaman tatsız bulurlar. Aynı zamanda ıssız kırlıklardır buralar; kafa büyüklüğünde pars zambaklarının açtığı bataklıksı arklarda koyu renkli durgun suların altında, boğulmuş insan cesetleri gibi parlayan yeşil kütükler vardır; bu genel görünüm içinde çoğu kez kımıldayan tek şey mahzun bir çiftlik evinin bacasından kıvrılarak çıkan kış günlerine ait bir duman ya da kara, ıssız çam ormanlarının üstünde daireler çizen, kanatları kaskatı kesilmiş, sessiz ve ok-gözlü bir kuştur.

İç bölgelerden gelip Noon City'ye giden iki yol vardır; biri kuzeyden öteki güneyden gelir, ikisinin birbirine çok benzemesine karşın Paradise Chapel karayolu olarak bilinen ikincisi birincinden biraz daha iyicedir: İkisinin kıyısında da kilometrelerce dümdüz, kesintisiz uzanan ıssız bataklıklar, tarlalar ve ormanlar dışında tek gördüğümüz şey, 5 sentlik

Red Dot purolarının, Dr. Pepper'ın NEHI üzüm sularının, Grove Tonikleri'nin reklam levhalarıdır. Çoktan yok olmuş Kızılderili kabilelerinin adlarını taşıyan, tuzlu derecikleri birleştiren tahta köprüler, üzerlerinden geçen bir tekerliğin altında, uzak bir gökgürültüsü gibi gümbürderler; domuz ve inek sürüleri yollarda başıboş dolaşır; ara sıra bir çiftçi ailesi, vınıldayarak geçen bir arabaya el sallamak üzere işlerini bırakır, araba kırmızı bir toz bulutunun içinde yitinceye kadar arkasından bakarlar.

Haziran başlarında bunaltıcı, sıcak bir günde Turpentine Şirketi'nin kaba, sert yüzlü, saçları seyrelmeye başlamış, iri yarı, bir-seksenlik sürücüsü Sam Radclif, Paradise Chapel'da Morning Star birahanesinde birasını yudumlarken birahanenin sahibi, kolunu bu yabancı oğlanın omzuna dolamış olarak geldi.

"Merhaba Sam" dedi, Sydney Katz olarak bilinen birahane sahibi. "Bak, Noon City'e gitmek isteyen bir delikanlı var, arabana alırsan çok sevinecek. Dünden beri oraya gitmeye çalışıyor. Yardımcı olabilir misin acaba?"

Radclif bira bardağının üstünden oğlanı süzdü, görünüşünden pek hoşlanmamıştı. Onun kafasında "Gerçek" bir oğlanın nasıl olması gerektiği konusunda bir düşünce vardı ve bu oğlan nedense ona uymuyordu. Çok güzel, çok ince, çok açık tenliydi; yüzünün bütün çizgileri kalemle çizilmiş gibiydi, iri kahverengi gözlerinde kız çocuklarında rastlanan bir sevecenliğin yumuşaklığı okunuyordu. Kısa kesilmiş kahverengi saçlarında yol yol sarı teller göze çarpıyordu. Yorgundu, yalvarır gibi bakıyordu, ince yüzü ve omuzlarında gençlikle ilgisi olmayan bir çöküklük vardı. Beyaz, uzun, buruşuk bir keten pantolon ile yumuşak, mavi, yaka düğmesi açık bir gömlek giymişti, ayağına da sarımsı kahve renkli, eskice yüzlü ayakkabılar.

Radclif, üst dudağındaki bira köpüğünü silerek "Adın ne senin çocuk?" dedi.

"Joel, Jo-el Har-ri-son Knox." Sanki kamyon sürücüsü sağırmış gibi, hecelerin arasını açа açа söylemişti ama sesi alışılmadık biçimde yumuşaktı.

"Öyle mi?" dedi Radclif ağır ağır, bira bardağını tezgâha bıraktı "Çok şık bir ad, Bay Knox."

Oğlan kızardı ve birahane sahibine baktı. Birahane sahibi hemen atıldı, "Yaman bir oğlan bu, Sam. Öylesine zeki ki. Senin benim duymadığımız sözcükler biliyor."

Radclif bozuldu. "Katz, doldur şunu" dedi. Patron ikinci bir bira getirmek için yuvarlana yuvarlana uzaklaşınca Sam yumuşak sesle, "Seninle gırgır geçmek değildi niyetim, delikanlı. Hangi yöredensin?" dedi.

"New Orleans'lıyım. Perşembe günü oradan yola çıktım, cuma günü buraya vardım... buradan öteye de gidemedim; beni karşılamaya gelen olmadı."

"Ha, evet" dedi Radclif, "Noon City'deki akrabaları ziyarete mi?"

Oğlan kafasını salladı. "Babamı. Onun yanında oturacağım artık."

Radclif gözlerini tavana kaldırdı, birkaç kez "Knox" diye mırıldandı, sonra kafası karışmış gibi başını salladı. "Hayır, bu adda birini tanıdığımı hiç sanmıyorum. Doğru yere geldiğinden emin misin?"

Oğlan hiç telaşa kapılmadan, "A, evet," dedi, "Bay Katz'a sorun, o babamın adını duymuş, ona mektubu gösterdim... durun." Kasvetli birahanenin masalarının arasından geçerek arka tarafta bir yere gitti, kocaman teneke bir bavulu sürükleyerek döndü, yüzünü buruşturmasına bakılırsa son derece ağır bir bavuldu. Yerkürenin uzak köşelerinin anısını taşıyan rengârenk soluk etiketlerle doluydu: Paris, Kahire, Venedik,

Viyana, Napoli, Hamburg, Bombay, vb... Paradise Chapel büyüklüğünde bir kasabada, sıcak bir günde öyle bir şey görmek çok tuhaftı.

"Bütün bu yerlere gittin mi?" diye sordu Radclif.

"Hayı-ı-ır" dedi oğlan, bavulu tutan eski, deri kayışı çözmeye çalışırken. "Büyükbabamındı bu; yani Binbaşı Knox'un: Tarih kitaplarında okumuşsunuzdur herhalde. İç Savaş'ın önde gelen kişilerinden biriydi. Her neyse, evlenince çıktığı dünya gezisinde bu valizi kullanmış."

"Dünya gezisi ha?" dedi Radclif; etkilenmişti. "Çok zengin bir adam olmalı."

"Oo, bu çok eskidendi." Düzgün düzgün yerleştirilmiş eşyaları karıştırarak ince bir mektup paketini aradı. "İşte buldum" dedi ve su yeşili bir zarfın içindeki mektuplardan birini çıkardı.

Radclif mektubu açmadan önce bir süre elinde evirdi çevirdi; ama sonra hemen, acemi bir özenle yeşil, ipek bir kâğıt parçasını çıkarıp okumaya başladı:

Edw. R. Samson
Skully Yurtluğu Sahibi
18 Mayıs, 19--

Sevgili Ellen Kendall,

Mektubuma bu kadar çabuk yanıt verdiğiniz için size çok teşekkür ederim; hem de alır almaz yanıtlamışsınız. Evet, on iki yıl sonra benden mektup almak size tuhaf gelmiştir ama hiç kuşkunuz olmasın bu uzun sessizliği haklı gösterecek yeterince nedenim vardı. Bununla birlikte, pazar günleri için abone olduğumuz *Times-Picayune*'da, huzur içinde yatsın, eski karımın vefatını okuyunca yapılacak en onurlu işin, yıllardır benden esirgenen ebeveynlik

görevlerini yeniden üstlenmek olduğu kararına vardım hemen. Hem şimdilik Bayan Samson hem de ben, belirttiğiniz gibi yüreğiniz yanarak da olsa bu isteğimizi yerine getirmeye hazır olduğunuzu öğrenmekten çok mutluyuz (hayır, sevinçten uçuyoruz!). Böyle bir esirgemezliğin size nice acılara mal olacağını çok iyi anlıyorum, çünkü o son korkunç olaydan sonra, benim için çok değerli olan çocuğumu, daha küçücük bir bebekken bırakıp gitmek zorunda kaldığımda ben de buna benzer duygular yaşamıştım. Ama bütün bunlar geçmişte kaldı. İnanınız ki iyi bayan, burada Yurtluk'da güzel bir yuvamız, sağlıklı yiyeceklerimiz ve oğluma sağlayabileceğimiz bir kültür ortamı var. Yolculuk konusuna gelince: Joel'in buraya 1 Haziran'ı geçirmeden gelmesini istiyoruz. New Orleans'tan ayrılırken Biloxi'den geçen trene binsin, Biloxi'de inip Paradise Chapel'a bir otobüs bileti alsın, Noon City'nin otuz kilometre kadar güneyinde bir kasabadır orası. Şimdilik motorlu bir aracımız yok o yüzden geceyi P. C.'de geçirmesini öneririm, Morning Star birahanesinin üst katında kiralık odalar vardır, daha sonra uygun bir çözüm bulunabilir. Bütün bunlar için gerekli masrafları karşılayacak, bu zarfın içindeki çeki lütfen kabul ediniz.

Saygılarla,
Edw. R. Samson

Tam Radclif şaşkınlıkla kaşlarını çatıp içini çekerek mektubu zarfına koyduğu sırada birahane sahibi elinde birayla geldi. Bu mektupta onu şaşırtan iki şey vardı; birincisi el yazısı: Kurumuş kan gibi pas rengi mürekkeple yazılmış bu yazı süslü, kıvrık kuyruklarla, zarif'i'lerle, i'lere nokta olarak konmuş daha da zarif o'larla doluydu. Böyle bir yazı yazan

adam nasıl bir şeydi ki? İkincisi: "Babanın adı Sansom'sa neden kendine Knox diyorsun?"

Oğlan utangaç utangaç yere baktı. "Şey" dedi ve sanki Radclif kendisinden bir şeyleri çalıyormuş gibi, kamyon sürücüsüne hızlı, suçlayıcı bir bakış fırlattı, "boşandılar, annem de bana hep Joel Knox derdi."

"A, ne diyorsun delikanlı, böyle bir şeye izin vermemeliydin! Unutma, ne olursa olsun baba babadır."

Birahane sahibi başka bir müşteriye bakmak için uzaklaşarak oğlanın şimdi kendisine çevirdiği, kendisinden yardım dilenen bakışlarından kaçtı. Joel mektupları bavuluna atıp kayışını bağlayarak "ama ben onu hiç görmedim ki" dedi. "Bu yerin nerede olduğunu biliyor musunuz? Skully Yurtluğu'nun?"

"Yurtluk mu? Bilmez olur muyum, çok iyi biliyorum." Birasından büyücek bir yudum aldı, esaslı bir geğirti koyuverip sırıttı. "Evet beyimiz, baban olsaydım pantolonunu indirir seni biraz okşardım." Sonra bardağı sonuna kadar dikip tezgâhın üzerine yarım doları bastırdı, ayağa kalktı, düşünceli düşünceli kıllı çenesini kaşıdı, duvardaki saat dördü vurur vurmaz, "Pekâlâ delikanlı, düş bakalım arkama" dedi, hemen kapıya yöneldi.

Bir an duraksadıktan sonra oğlan bavulunu alıp onu izledi.

"Gene bekleriz" diye bağırdı birahane sahibi, kurulmuş makine gibi.

Araba pikap tipi bir Ford'du. İçi fena halde güneşten ısınmış deri ve benzin dumanı kokuyordu. Bozuk hız göstergesi yirmide donup kalmıştı. Ön cam yağmur serpintilerinden, ezilmiş böceklerden kirlenmişti, bir yerinde ışıyan bir yıldız biçiminde bir kırık vardı. Vites kolunu oyuncak bir kuru ka-

fa süslüyordu. Tekerlekler inip çıkıp kıvrılan Paradise Chapel karayolunda güm güm ediyordu.

Joel koltuğun bir köşesine büzülüp oturmuş, dirseğini camın kıyısına dayamış, çenesini avucuna almış, uyumamak için çaba gösteriyordu. New Orleans'tan yola çıkalı beri doğru dürüst bir saat bile uyumamıştı çünkü, şimdi olduğu gibi ne zaman gözünü kapatsa aklına kötü anılar geliyordu. Bunların arasından özellikle öne çıkan biri vardı: Bir bakkal dükkânının tezgâhındaydı kendisi, annesi yanıbaşında duruyordu, dışarıda sokakta ağaçların çıplak dallarında Ocak ayının yağmuru sarkıtlar oluşturmuştu. Birlikte dükkândan çıkıp ıslak kaldırımda sessizce yürüyorlardı, annesi bir kesekâğıdı mandalina taşıyor, kendisi de annesinin başının üstünde bez bir şemsiye tutuyordu. İçinde piyano çalınan bir evin önünden geçtiler, o gri öğle sonrasında müzik kederliymiş gibi geliyordu insana ama annesi, ne güzel bir şarkı, dedi. Eve vardıklarında o şarkıyı mırıldanıyordu, birden üşümeye başladı ve yatağa girdi, bunun üzerine doktor geldi, bir ayı aşkın bir süre her gün geldi ama annesi hep üşüdü, Ellen teyze hep yanındaydı, hep gülümsüyordu, doktor da oradaydı, gülümsüyordu, yenmeyen mandalinalar da buzlukta buruşuyordu; Joel her şey bittikten sonra Ellen ile birlikte Pontchartrain yakınlarında kirli paslı iki hanelik bir evde oturmaya başladı.

Ellen iyi yürekli, yumuşak sayılabilecek bir kadındı, iyi diye bildiği neyse onu yapmaya çalıştı hep. Okul yaşında beş çocuğu vardı, kocası bir kundura mağazasında çalışıyordu, yani pek fazla paraları yoktu; ama Joe onların eline bakmıyordu çünkü annesinden ona küçük bir miras kalmıştı. Ellen ve ailesi ona iyi davranıyorlardı ama ne olursa olsun onlara içerliyor, biraz sağırca olduğu için sersem gibi görünen Louise adındaki büyük kuzinini kızdırmak için alçakça şey-

ler yapıyordu elinde olmadan: Elini kulağına götürüyor, onu ağlatıncaya kadar. "Ha? ha?" deyip duruyordu. Enistesinin her gece yemekten sonra başlattığı heyecanlı oyunlara katılmıyor, kimin olursa olsun dilbilgisi yanlışını bulmaktan tuhaf bir tat alıyordu ama bunun neden yanlış olduğu Kendall'lar kadar kendisini de düşündürüyordu. Sanki bütün o ayları gözünde yeşil, çatlak camlı gözlükler, kulağında tıkaçlarla yaşamış gibiydi; çünkü her şey başka bir şey gibi görünüyordu, günler sürekli bir düşün içinde eriyip gidiyordu. Ellen yatmadan önce çocuklara Sir Walter Scott, Dickens ve Hans Andersen okumayı severdi ve soğuk bir Mart akşamı onlara *Kar Kraliçesi*'ni okumuştu. Bunu dinlerken Joel, Cin'in kötülük aynasından kopan bir kıymık gözüne kaçtığı için yüreği bir buz parçasına dönüşen ve çarpık bir görünüş alan Küçük Kay ile kendisi arasında pek çok benzerlik bulmuştu: Diyelim ki, diye düşündü, Ellen'ın tatlı sesini dinler ve kuzinlerinin ateşin ışığıyla ılınan yüzlerini izlerken, diyelim ki o da Kar Kraliçesi'nin Buz Sarayı'na gönderildi? Haydut baronları onu kurtarmaya gönderecek tek bir kişi çıkar mıydı acaba? Hiç kimse yoktu, gerçekten de hiç kimse.

Son haftalarda, mektup gelmeden önce beş günün üçünde okuldan kaçmış, Kanal Sokağı'nın rıhtımında vakit öldürmüştü. Ellen'ın hazırladığı yiyecek çantasındaki yemeğini dev irilikte zenci bir rıhtım hamalıyla paylaşmayı alışkanlık haline getirmişti, konuşurlarken zenci ona deniz yaşamıyla ilgili çok değişik masallar uyduruyordu, Joel bunları dinlerken bile yalan olduklarının bilincindeydi; ama bu adam bir yetişkindi ve Joel yalnızca yetişkinlerle arkadaşlık etmek ister olmuştu birden. Orta Amerika'ya giden muz teknelerinin yüklenişini, boşaltılışını tek başına saatlerce izliyor, hiç kuşkusuz gizli bir yolculuk planı kuruyordu kafasında, çünkü yabancı kentlerden birinde dolgun ücretli bir iş bula-

cağını adı gibi biliyordu. Ama on üçüncü yaş gününde, rastlantı bu ya Skully Yurtluğu'ndan ilk mektup geldi.

Ellen bu mektubu ona birkaç gün göstermedi. Çok tuhaftı davranış biçimi; ne zaman gözgöze gelseler gözlerinde Joel'in şimdiye kadar hiç görmediği bir bakış vardı: Bir korku ve suçluluk. O mektuba verdiği yanıtta birtakım konularda kendisine güvence verilmesini istedi: Joel'in hoşuna gitmezse hemen geri dönmesine izin verilmeliydi; eğitimiyle ilgilenilmeliydi; Noel tatillerini kendisinin yanında geçirebileceği kabul edilmeliydi. Ama Joel, uzun mektuplaşmalardan sonra Binbaşı Knox'ın eski balayı bavulu tavanarasından aşağı sürüklenip indirilirken onun ne kadar ferahlamış olduğunu fark edebiliyordu.

Gideceği için sevinçliydi. Nedenini düşünemiyor, merak etmek zahmetine de girmiyordu; on iki yıl önce tuhaf bir biçimde bırakıp gittiği bir sahneye babasının neredeyse inanılmaz bir biçimde geri dönüşü ona hiç de olağandışı gelmiyordu çünkü hep böyle bir şeyin düşüyle yaşamıştı. Gelgelelim onun kafasındaki mucize, kendisini bir sokak köşesinde gören iyi kalpli, yaşlı ve zengin bir hanımefendinin binliklerle dolu bir zarfı hemen önüne bırakıvermesi türünden bir mucizeydi; ya da iyi yürekli bir yabancının bu tür Tanrısal bir davranışı. İşte sonunda o yabancı meğer babası olacakmış, olağanüstü bu şanstan başka bir şey değildi onun gözünde bu.

Ama daha sonra Morning Star birahanesinin üst katında külüstür bir demir karyolada, sıcaktan başı dönerek, umutsuzluk içinde uzanırken babasıyla ve kendi durumuyla ilgili bambaşka bir tablo ortaya çıkıyordu; Ne umacağını bilmiyor ve korkuyordu çünkü daha şimdiden düş kırıklıkları başlamıştı. New Orleans'ta yeni alınmış olan ve gizlemeye gerek duyulmayan bir gururla giydiği Panama şapka Bilo-

xi'deki tren ambarından çalınmıştı; Paradise Chapel otobüsü, kan ter içinde, üç koca saat geç kalmıştı; bütün bunlardan sonra birahaneye gelip de Skully Yurtluğu'ndan bir haber bulamamak hepsinin üstüne tüy dikmişti. Perşembe gecesi o tuhaf odada elektriği sabaha kadar söndürmemiş, Hollywood yıldızlarının en son neler yaptıklarını ezbere öğrenene kadar bir sinema dergisini okumuştu, çünkü kendi dışında bir şeylerle ilgilenmeyi bir saniye bile bırakacak olsaydı hemen titremeye başlayacaktı ve o alçak gözyaşlarını tutamayacaktı. Sabaha karşı dergiyi alp cırt cırt yırttı, aşağıya inme zamanı gelinceye kadar parçaları birer birer kül tablasında yaktı.

"Elini arkaya uzat da bana bir kibrit alıver, tamam mı delikanlı?" dedi Radclif. "Arkada rafta, gördün mü?"

Joel gözlerini açıp sersem sersem çevresine baktı. Burnunun ucunda yusyuvarlak bir ter damlası dengelenmiş duruyordu. Rafı eliyle karıştırarak, "Burada çok ıvır zıvır var tabii" dedi, biriktirilmiş sararmış gazeteler, yarılmış bir iç lastik, yağlı aletler; bir hava pompası, bir el feneri ve... bir tabanca. Tabancanın yanı başında açık bir kutu cephanelik; yepyeni madeni paralar gibi parlak bakır renginde mermiler. Bunlardan bir avuç almak geldi içinden ama hiç çaktırmadan göğüs cebine bir tane atmakla yetindi. "İşte tamam."

Radclif dudaklarının arasına bir sigara yerleştirdi, Joel kendisinden istenmemesine karşın bir kibrit yaktı.

"Teşekkürler" dedi Radclif, burun deliklerinden koca bir duman bulutu çıkardı. "Baksana, buralara daha önce hiç gelmiş miydin?"

"Geldim sayılmaz ama annem beni bir keresinde Gulfport'a getirmişti, çok hoştu, çünkü deniz vardı. Dün oradan trenle geçtik."

"Buraları sevdin mi?"

Joel sürücünün ses tonunda bir tuhaflık sezinledi. Acaba hırsızlığı fark edildi mi diye Radclif'in küt profilini inceledi. Fark ettiyse bile Radclif hiç renk vermiyordu. "Hımm, şey... biliyor musunuz, biraz farklı."

"Benim fark mark gördüğüm yok elbet. Hep bu yörede yaşadım, bana burası her yer gibi görünüyor, ha ha!"

Kamyon birden geniş bir yola saptı, kenarında gölgelik ağaçlar yoktu ancak sol taraftaki büyük tarlanın en uzak ucunda bir koyuluk oluşturan çam ağaçları vardı. Kadın mı erkek mi olduğu belli olmayan uzaktaki bir insan karaltısı çapa çapalamayı bırakıp el salladı, Joel de ona karşılık verdi. Daha sonra kemikleri çıkmış bir katıra binmiş iki küçük çocuk, bir toz bulutu kaldırarak ve kendilerini de toza bulayarak yanlarından geçen kamyona bakarak bir sevinç çığlığı attılar. Radclif, bir türlü yoldan çekilmeyen ağırdan alan bir domuz sürüsüne üst üste korna çaldı. Joel hiç onun gibi küfreden birini görmemişti, belki de o rıhtım işçisi zenci dışında.

Bir süre sonra düşünceli düşünceli kaşlarını çatan Joel, "Size bir şey sormak istiyorum, sorabilir miyim?" dedi. Radclif başını sallayıp izin verene kadar bekledi. "Şe-ey, şunu sormak istiyordum, acaba benim ... Bay Sansom'ı tanıyor musunuz?"

"Evet, kim olduğunu biliyorum tabii" dedi Radclif, kirli bir mendille alnını silerek. "İki değişik ad söylediğin için kafam karıştı, Sansom ve Knox. Tabii ya, Amy Skully ile evlenen adam." Biraz durakladıktan sonra şunu ekledi: "Ama doğrusu bu ya, adamı hiç görmedim."

Joel dudaklarını ısırdı, bir süre sustu. Yanıtlamasını çılgınca istediği pek çok soru vardı kafasında ama sormak düşüncesi bile onu utandırıyordu çünkü bir insanın akrabalarını bilmemesi ayıptı. Bu yüzden şimdi soracağı şeyi, cesareti-

ni toplayıp sesini yükselterek sordu: "Şu Skully Yurtluğu nasıl bir yer? Yani kimler oturuyor orada, demek istiyorum."

Radclif bunu düşünürken gözlerini kıstı. "Şey-y" dedi sonunda, "orada iki zenci var, onları tanıyorum. Sonra babanın karısı, onu da tanıyorum: Benim hatun ara sıra ona elbise dikiyor; daha doğrusu dikiyordu." Sigarasının dumanını içine çekti, izmariti pencereden dışarıya fırlatıp attı. "Bir de kuzen ... evet, Tanrı hakkı için, bir de kuzen!"

"Ya?" dedi Joel laf olsun diye, oysa mektuplarda böyle birinden bir kez olsun söz edilmemişti, kamyon sürücüsünün bir şeyler daha söylemesi için yalvaran gözlerle ona baktı. Ama Radclif, başkalarıyla paylaşılamayacak kadar gizli bir şakaya gülermiş gibi tuhaf tuhaf gülümsemekle yetindi.

Konu da burada kapandı.

"Şimdi gözünü dört aç" dedi Radclif, "kasabaya giriyoruz."

Bir ev. Gri zenci kulübeleri. Boyasız, geçme tahtadan bir kilise, paratonerli bir çan kulesi, yakut rengi camları olan üç pencere, camlarda dinsel resimler. Bir tabela: *Ulu İsa Geliyor! Hazır mısınız?* Bir çocuk, başında kocaman bir şapka, elinde sıkı sıkı tututtuğu böğürtlen dolu bir kova. Her şey güneşin yakıcı cilasıyla parlıyor. Az sonra taş döşeli olmayan, kısa, adsız bir sokağa saptılar, iki yanında tek katlı evler diziliydi, bazıları ötekilere göre daha güzeldi; her birinin bir verandası ve bir avlusu vardı, bazı avlularda eğri büğrü gül fidanları, mersinler, Çin ağaçları boy atmıştı, herhalde ağaçların dallarından birinden bir çocuk salıncağı sarkıyordur, eski araba lastiğiyle yapılmış bir salıncak. Daha sonra ambar gibi kırmızı bir ahır, içinde kiralık atlar ve arabalar: Atlar, yük arabaları, hafif arabalar, katırlar, adamlar. Birden keskin bir dönüş: Noon City.

Radclif fren yapıp arabayı durdurdu. Uzanıp Joel'in tara-

fındaki kapıyı açtı. "Ne yazık ki seni Yurtluk'a kadar götüremiyorum delikanlı" dedi aceleyle. "Şirkettekiler kıyameti koparır. Ama bundan sonrası kolay, kolayca gidersin; bugün cumartesi, o yörede yaşayan pek çok kişi cumartesi günü kasabaya gelir."

Joel şimdi tek başına ayakta dikiliyordu, terden sırılsıklam olmuş mavi gömleği sırtına yapışmıştı. Etiketlerle kaplı bavulunu sürüyerek kasabada çekine çekine ilk adımlarını attı.

Noon City'de bakacak fazla bir şey yok. Yalnızca tek bir cadde var, bu cadde üzerinde de genel ihtiyaç maddeleri satan bir dükkan, bir tamirci dükkanı, biri bir avukatın bürosu öteki bir doktorun muayenehanesi olan iki göz odalı küçük bir bina; tek kollu bir adamla karısının işlettiği, berber dükkanıyla güzellik salonu karışımı bir dükkan, bir de öndeki sundurmasında bir Texaco benzin pompası bulunan, R. V. Lacey'nin Muhteşem Mutfağı diye bir yer, ne idüğü belirsiz bir dükkan. Bütün bu yapılar öylesine burun buruna ki, sanki ahmak bir marangoz bunları bir gecede gelişigüzel yapıp çatıvermiş, hepsi birlikte köhne bir saray oluşturuyor adeta. Sonra yolun karşı tarafında tek başlarına duran iki bina daha var: Biri hapishane, öteki aşıboyalı, yüksek, yıkılacakmış gibi duran tuhaf bir ev. Dört yıldır hapishanede tek bir beyaz suçlu gören olmamış, görülse de kırk yılda bir görülüyor zaten. Şerif tembel işe yaramazın teki, içkisini içip yan gelip yatmaktan başka bir şey bilmez, sorun çıkaranlara, hırsızlara, hatta en azılı katillere bile ilişmez, onlar istedikleri gibi ortalıkta cirit atarlar. O eski tuhaf eve gelince, Tanrı bilir ne zamandır boş, dediklerine göre bir zamanlar burada çok zarif üç kızkardeş yaşarmış; gümüş kırı renginde bir atı olan bir Yankee, güneyli kadınların kanlarıyla lekelenmiş kadife

bir pelerin giyen Kuzeyli bir iblis, bir haydut, üçünün de ırzına geçip tüyler ürpertici bir biçimde onları öldürmüş; o güzel kurbanları bir zamanlar tanıdıklarını iddia eden çok yaşlı kadınlar bu öyküyü anlattıkları zaman Gotik bir öykü dinler gibi olursunuz. Evin camları kırılmış pencereleri, boşalmış gözevleri gibi oyuk oyuk; balkon yıkılacak gibi öne eğilmiş, sarı günebakan kuşları yuvalarını evin gizli köşelerine yapmışlar; sıvaları dökülen dış duvarlar, rüzgar estiği zaman uçuşan soluk ve yırtık afişler yüzünden lime lime parçalanmış gibi görünüyor. Kasabadaki küçük çocuklar için, karanlık bastıktan sonra bu zifiri odalara girip en üst kata çıkmak ve bir kibrit yakarak pencereden işaret vermek yürek isteyen bir iştir. Yine de evin verandası hayli iyi durumda, cumartesi günleri kasabaya gelen çiftçi aileleri burayı kendilerine karargah edinirler.

Noon City ve çevresine yeni gelip yerleşen olmaz pek; ne de olsa burada iş bulma olanağı yok gibidir. Öte yandan, kasabayı terk ettiğini duyduğunuz biri de olmaz, meğer ki o kişi o uzun yalnızlık yolculuğuna çıkmıyor, Baptist kilisesinin üst tarafındaki o karanlık düzlükte, yaban otların arasında taştan yapılmış çiçekler gibi parlayan, terk edilmiş mezar taşlarının arasındaki istirahatgahına gitmiyor olsun.

Kuşkusuz cumartesi büyük bir gündür. Ortalık ağardıktan biraz sonra, katırların çektiği yük arabaları, külüstür otomobiller kasaba dışından art arda gelmeye başlar, öğlene doğru hayli büyük bir insan kalabalığı birikir. Erkekler en iyi gömleklerini, çarşıdan alınma pantolonlarını giymiştir, fiyaka satmaktadır; kadınlar vanilya esansı ya da ucuz mağazalardan alınmış kokular sürünmüşlerdir, bu kokuların en ünlüsü de Aşk İlahesi markasını taşır; kızlar kırkılmış saçlarına süslü tokalar takmışlardır, yanaklarını kıpkırmızı boyarlar, çok güzel resimli kağıt yelpazeler taşırlar. Çocuklar yalına-

yak, belki de yarı çıplaktır ama tertemiz yıkanmışlardır, ellerine sıkıştırılmış üç-beş kuruşla şekerli patlamış mısır gibi, kutusunun içinden ikramiye çıkan bir şeyler alırlar. Dükkân dükkân dolaşmayı tamamlayan kadınlar eski evin verandasında toplanırken, erkekleri kiralık at ve araba ahırına seyirtirler. Hep aynı şeyleri söyleyip duran tezcanlı ve heyecanlı insanların sesleri arı uğultusu gibi bütün gün sürer. Verandadaki başlıca konuşma konusu hastalıklar, düğünler, flörtler, cenazeler ve Tanrı'dır. Ahırdaki erkeklerse şakalaşır, viski içer, ürünü konuşur ve sustalılarla oynarlar: Ara sıra korkunç boğuşmalar olur çünkü bunların çoğu kolay öfkelenen adamlardır ve birinin bir şeyine içerliyorlarsa bunun acısını ondan çıkarmak isterler.

Alacakaranlık gökyüzünü karartmaya başladığı zaman sanki dağılmaları için küçük bir zil çalınmış gibi olur çünkü her şey durur, mahzun bir suskunluğa gömülür, günbatımında kuşların susması gibi, işleyen çeneler kapanır. Arabalarına binen aileler kederli bir cenaze kervanı gibi kasabadan ayrılır, geride bıraktıkları tek iz onların ardından çöken suskunluktur. Noon City'deki iş yerlerinin sahipleri kapılarını kilitleyip eve yatmaya gitmeden önce bir saat daha dükkânlarını açık tutarlar; ama saat sekizden sonra bu kasabada belki zavallı bir sarhoş ya da yavuklusuyla gezinen genç bir âşık dışında aklı başında hiç kimseyi göremezsiniz.

"Baksana buraya! Hey, bavullu çocuk."

Joel hemen geriye döndü ve bir berber dükkânının kapı aralığından, kaşlarını çatmış kendisine bakan, çengel bacaklı, ufak tefek, kısa kollu bir adam gördü; böylesine sert ve tok bir sesin sahibi olamayacak kadar hastalıklı görünüyordu. "Gel buraya küçük" dedi sertçe, önlüklü göğsünde bir başparmak inip kalkıyordu.

Joel yanına gittiği zaman adam elini uzattı, açık avucun-

da bir beşlik duruyordu. "Bunun görüyor musun?" dedi. Joel aptal aptal başını salladı. "Pekâlâ" dedi adam, "şimdi şuradaki yola bak. Şu kızıl saçlı kızı görüyor musun?"

Joel kimi gösterdiğini görmüştü. Alev gibi kızgın saçlı bir kızdı. Boyu aşağı yukarı kendisininki kadardı, kahverengi bir şort ile sarı bir polo giymişti. O yüksek, eski evin önünde bir öne bir arkaya zıplıyor, berbere nanik yapıyor, yüzünü olmadık biçimlere sokuyordu. "Dinle" dedi berber, "git şu haşarı kızı bana çağır, bu beşlik senin olsun. Ah- ah! Dikkat gene geliyor..."

Kızılkafa vahşinin vahşisi bir Kızılderili gibi haykırarak sokaktan yıldırım gibi geçti, arkasından çığlık çığlığa bağıran genç hayranlarından oluşan bir kalabalık koşuyordu. Kız, Joel'in ayakta durduğu noktanın tam karşısına düşen yere geldiği zaman koca bir avuç dolusu taş fırlattı. Taşlar çılgınca bir patırtıyla berber dükkânının teneke çatısına yağmur gibi yağdılar, yüzü felce uğramışcasına solan kısa kollu adam avaz avaz bağırdı: "Ben de seni yakalamazsam İdabel! Bak gör nasıl yakalıyorum; dur sen!" Arkasındaki tel kapıdan bir kadın kahkahası duyuldu, ardından eşek arısı sesi gibi bir ses: "Hayatım, bırak böyle saçmalamayı, bu sıcakta orada durma gel içeri." Daha sonra besbelli bir üçüncü kişiyle konuştu: "Söylüyorum ama onun da İdabel'den farkı yok ki; Tanrı ikisine de kafa vermemiş. Baksanıza kuzum, diyorum Bayan Potter'a (geçen hafta bugün saçına şampuan yaptırmak için gelmişti, o saçları nasıl o kadar kirletiyor, hani bunu öğrenmek için para istese vereceğim) neyse, 'Bayan Potter' diyorum, 'siz okulda İdabel'in öğretmenisiniz' diyorum, 'nasıl olur da' diyorum, 'bu kız bu kadar kötü olur' diyorum. 'Yani bunu hiç anlayamıyorum, hem de öyle tatlı bir kız kardeşi olsun -Florabel'den söz ediyorum- ikisi ikiz güya, aralarında en küçük bir benzerlik yok. Senin Bayan Pot-

ter diyor ki bana: 'Ah Bayan Caulfield, o İdabel beni az mı üzüyor sanıyorsunuz, bana sorarsanız o kızın ıslahevinde olması gerekir.' Yaa, aynen böyle söyledi. Hoş benim için yeni bir söz değil bu çünkü onun acayip bir yaratık olduğunu hep biliyordum, hayır efendim, şu İdabel Thompkins'i entariyle hiç görmedim daha. *Hayatım, gel içeri o sıcakta durma...*"

Adam parmaklarını kenetleyip arasından dolu dolu tükürdü. Joel'e ters ters baktıktan sonra, "Hiçbir şey yapmadan paramı almak için mi dikiliyorsun orada, ha, bunun için mi?" diye tersledi.

"Hayatım, beni duyuyor musun?"

"Kapa çeneni, kadın." Tel kapı sertçe kapandı.

Joel kafasını iki yana sallayıp yoluna devam etti. Kızıl saçlı kız ile gürültücü çetesi gözden kaybolmuştu; soluk öğle sonrasında günün suskun saati yaklaşmaktaydı -boş toprakların üzerine yaz göğünden yumuşak bir rengin ineceği saat. Joel yoldan geçenlerin meraklı bakışlarına karşılık soğuk bir küçümsemeyle gülümsedi ve R. V. Lacey'in Muhteşem Mutfağı denen yere geldiği zaman giriş kapısının dışında duran küçük, harap bir karatahta üzerine tebeşirle yazılmış listeyi okumak için durdu: *Bayan Roberta V. Lacey sizleri gelip lezzetli yemeklerimizi denemeye çağırır: Kedibalığı ve Piliç Kızartması - Nefis Güney Dondurması - Nefis Izgara Etler - Alkolsüz İçkiler ve Soğuk Bira.*

Yarı duyulur bir sesle "Alkolsüz İçkiler" dedi ve sanki kurumuş boğazından aşağı buz gibi Coca-Cola akıyormuş gibi oldu. "Soğuk bira." Evet, soğuk bir bira. Cebindeki bozuk para dolu cüzdanın kabartısını hissetti ve yaylı tel kapıyı iterek içeriye girdi.

R. V. Lacey'ın Muhteşem Mutfağı denen kutu gibi salonda dikilen bir düzine kadar insan vardı, çoğu iş tulumu giymiş kemikli, yanık yüzlü oğlanlardı, birkaç tane de genç kız

göze çarpıyordu. Joel içeriye girip salonun bir başından öteki başına kadar uzanan tahta bir tezgâha çekine çekine oturduğu zaman konuşmaların uğultusu büsbütün kesildi.

Hemen iri adımlarla ilerleyip Joel'in önündeki tezgâha dirseklerini dayayan adaleli bir kadın "Vay, merhaba küçük" dedi. Maymun gibi uzun kolları kara, ince tüylerle kaplıydı, çenesinde bir et beni vardı ve bu beni de anten gibi tek bir kıl süslüyordu. Dev göğüslerinin ağırlığı şeftali rengi ipek bluzunu torbalandırıyordu, Joel'e diktiği kızarık gözlerinde tuhaf bir ışık parladı. "Roberta'nın dükkânına hoşgeldin." Kirli tırnaklı iki parmak uzanıp yanağından acıtarak bir makas aldı. "Söyle bakalım, Bayan Roberta bu güzel çocuk için ne yapabilir?"

Joel ne yapacağını şaşırmıştı. Arkadan duyulan kıkırtı ve gülme seslerini duymazlıktan gelerek "Soğuk bir bira" dedi birden.

"Küçüklere bira veremiyoruz bebeğim, istediğin kadar şirin bir çocuk ol. Sen şimdi bir Nehi üzümsuyu iste benden" dedi kadın ve hantal hantal yürüyüp gitti.

Kıkırtılar açık açık kahkaya dönüştü ve Joel'in kulakları utançtan kıpkırmızı kesildi. Acaba kadın kaçık mı diye merak etti Joel. Sanki bir tımarhaneye bakarmış gibi ekşi kokulu odayı gözleriyle taradı. Duvarlarda bütün dişleri meydanda, mayolu güzellerin takvim fotoğrafları asılıydı, bir de sertifika vardı, şöyle diyordu: *Bayan Roberta Velma Lacey'in, her yıl yazın Birincilik Ödülü aldığını gösterir belgedir.* Alçak tavandan sarkan stratejik bir biçimde yerleştirilmiş zehirli sinekkâğıdı şeritleri göze çarpıyordu, iki tane de yeşil-kırmızı krepon kâğıdından yapılmış şerit kurdelelerle süslenmiş çıplak ampul. Tezgâhının üzerinde uzun, pembe çiçek dallarıyla dolu bir vazo duruyordu.

Suları akan mor renkli üzüm suyu şişesini sertçe bırakan

kadın, "Buyurunuz" dedi. "Bir şey söyleyeyim mi küçük, gerçekten de çok terli ve tozlu görünüyorsun." Neşeyle çocuğun başını okşadı. "Baksana Sam Radcliff'in kasabaya getirdiği oğlan sen misin?"

Joel başını sallayarak onayladı. Üzüm suyundan bir yudum içti, ılıktı. "Acaba ... yani, Skully Yurtluğu buraya ne kadar uzaklıkta, biliyor musunuz?" dedi, herkesin kulağını dikip kendisini dinlediğinin farkındaydı.

Kadın beniyle oynayarak "Hımmm" dedi ve gözlerini neredeyse kayboluncaya kadar geriye devirdi. "Hey Romeo, Skull'ların ora sence buradan ne kadar uzaktır?" dedi ve deli deli sırıttı. "Skull'lar dememe bakma..." ama sözünü bitiremedi çünkü kendisinden bilgi istediği zenci oğlan tam o sırada yanıt verdi: "Üç kilometre, daha doğrusu beş belki, madam."

Papağan gibi yineledi, "Beş kilometre. Ama ben senin yerinde olsam **bebeğim, oraya tabanvayla gitmezdim.**"

Sarı saçlı bir kız "Ben de öyle" dedi, ağlamaklı bir sesle.

"Oraya beni götürecek bir araç bulabilir miyim?"

"Jesus Fever kasabada değil mi?" dedi biri.

Ya ya, ben Jesus'u gördüm - Jesus, ahırın ortaya koymuş arabasını - Ne? Hepiniz yaşlı Jesus Fever'dan mı söz ediyorsunuz? Yüz yaşını geçti ama en az senin kadar canlı. - - Doğru, Jesus'u gördüm. - - Evet, Jesus burada...

Kadın bir sinek öldürgecini yakalayıp vahşice bir güçle şaplattı. "Kesin çeneyi. Bu oğlanın söylediklerinin hiçbirini duyamıyorum."

Joel böyle bir şamatanın merkezi olmaktan dolayı, hafif korkuyla karışık bir gurur duydu birden. Kadın tuhaf bakışlarını Joel'in başının yukarısında bir noktaya dikerek, "Senin Skull'larla ne işin var bebek?" dedi.

Yine aynı konu! Öyküyü kısaca anlattı, ayrıntıları atladı,

hatta mektuptan bile söz etmedi. Uzun sözün kısası babasını bulmak istiyordu. Bu konuda kendisine yardım edebilir miydi?

Aslında kadın da bilemiyordu. Beniyle oynayarak ve gözlerini uzaklara dikerek bir süre sustu. Sonunda, "Baksana, Romeo" dedi, "Jesus Fever kasabada mı diyordun sen?"

"Evet efendim." Romeo dediği çocuk zenciydi, başında kabarık, lekeli bir aşçı başlığı vardı. Tezgâhın arkasındaki bir yalağa bulaşık tabakları yığıyordu.

"Gel buraya Romeo" dedi parmağıyla çağırarak. "Seninle bir şey konuşacağım." Romeo hemen arka köşede bir yere onun yanına gitti. Kadın heyecanlı heyecanlı bir şeyler fısıldamaya başladı, ara sıra omuzunun üzerinden arkaya onların neler konuştuklarını duyamayan Joel'e bakıyordu. Salon sessizdi, herkesin gözü Joel'deydi. Joel, Sam Radcliff'ten çaldığı mermiyi cebinden çıkarıp sinirli sinirli ellerinde yuvarlamaya başladı.

Birden kapı savrularak açıldı. Alev gibi kızıl kırkık saçlı, sıska kız afra tafrayla içeriye girdi, ellerini kalçasına dayayıp, taş gibi durdu. Yüzü yassıydı ve küstah bir görünüşü vardı; iri, çirkin çiller, bir file gibi kaplamıştı burnunu. Kısık, parlak yeşil gözlerini hızla insanların yüzlerinde gezdirdi ama hiçbir tanıdıklık belirtisi göstermedi; bir an soğuk soğuk Joel'in üzerinde oyalanıp sonra başka yöne çevrildiler.

Selam, İdabel - - Ne aradın, İdabel?

"Kız kardeşimi arıyorum" dedi. "Onu gören oldu mu? Sesinde oğlanımsı bir boğukluk vardı, pürüzlü bir maddenin arasından geçiyormuş gibiydi: Joel boğazını temizleme gereğini duydu.

Çenesiz genç bir adam "Biraz evvel onu verandada otururken görmüştüm" dedi.

Kızılkafa duvara dayanıp, kalem gibi ince, dizleri kemik-

li bacaklarını çaprazladı. Kırmızı tendürdiyot lekeli sol dizinde pis bir sargı vardı. Cebinden mavi bir yo-yo çıkarıp bıraktı, yo-yo ağır ağır açılarak aşağı indi, sonra yukarı doğru sardı. Başını Joel'e doğru sallayarak, "Kim bu?" dedi. Hiç kimseden ses çıkmayınca yo-yo'yu attı çekti, omuzunu silkti ve: "Bana ne, yalvaracak değilim size?" dedi. Ama gözucuyla onu gizli gizli izlemeyi sürdürdü. "Baksana, bana veresiye bir uyutucu versene Roberta?" diye bağırdı.

Kadın, Romeo ile fiskos etmeyi bir an için bırakıp, "*Bayan* Roberta" diye düzeltti. "Ne sivri dilli bir kızsın, zaten hep öyleydin, söylememe gerek yok, İdabel Thompkins. Biraz olsun bir hanımefendi gibi davranmayı öğreninceye kadar benim buradan uzak dursan çok sevinirim, duydun mu? Sonra ayrıca ne zamandan beri burada senin kredin oldu? Ha! Hadi bas git... bir daha da doğru dürüst bir kız gibi giyinmeden gelme."

Kız küstahça, "Gelirsem, n'aparsın?" dedi ve öfkeyle kapıdan çıktı. "Bir daha buraya adım attığımı görmek için bu batakhane beni daha çook bekler, ne sandın." Dışarıya çıktıktan sonra içeriye, Joel'e bakmak için durduğunda karaltısı tel kapıyı doldurdu.

Artık akşam karanlığı basmak üzereydi. Gittikçe koyulaşan bir yeşillik denizi, tuhaf bir şarap gibi gökyüzüne yayıldı ve yumuşak bir meltem bu uçsuz bucaksız yeşilliğin içinde gölgeli bulutları önüne katmış ağır ağır sürüklüyordu. Şimdi onu eve ulaştıracak olan yolculuk başlayacaktı, daha sonra da Noon City'deki suskunluğun kendisi neredeyse bir sese dönüşecekti: O karanlık düzlükte yosun bağlamış mezarların arasında atılan adımların çıkarabileceği sese benzer bir ses. Bayan Roberta, Joel'e yol göstermek için Romeo'yu ödünç vermişti. İkisi adımlarını birbirine uydurarak yürü-

düler; zenci oğlan Joel'in bavulunu taşıyordu; hiç konuşmadan hapishanenin köşesini döndüler, işte ahır oradaydı, soluk kırmızı renkli, ambar gibi bir yapıydı, Joel o gün onu daha önce görmüştü. Bir kovboy filmindeki *desperado* (kanun kaçağı) çetesine benzeyen adamlar, atların bağlandığı direğin yanında toplanmışlar bir viski şişesini elden ele dolaştırıyorlardı; Daha az gürültülü bir başka grup daha vardı, bir meşe ağacının altındaki karanlıkta sustalı çakıyla bir oyun oynuyorlardı. Çamurlu su dolu bir yalağın üstünde sürüyle dev sivrisinek toplanmıştı; uyuz bir tazı direğe bağlanmış katırların karınlarını koklayarak sessizce gidip geliyordu. Viski içenlerden birinin, uzun beyaz saçlı, uzun beyaz sakallı, yaşlı bir adamın besbelli keyfi yerindeydi çünkü ellerini çırpıyor, büyük bir olasılıkla kafasında çalınan müziğe ayak uydurarak dans ediyordu.

Zenci oğlan ahırı dolanıp Joel'i bir arka avluya çıkardı, yük arabaları ile atlar öylesine birbirlerine yakın durmuşlardı ki bir atın bir yere çarpmadan kuyruğunu sallaması olanaksızdı. Romeo parmağıyla göstererek, "İşte o, işte Jesus Fever orada" dedi.

Joel avlunun bir kıyısında duran gri yük arabasının tahta kanepesinde büzüşmüş oturan cüce bir insan karaltısını hemen görmüştü: Yavaş yavaş karanlığa gömülen yeşil gökyüzünün üzerinde ilkel yüzü sert görünen, yer cücesi gibi küçücük bir Zenci. Joel'in önüne düşüp arabaların ve hayvanların arasından sakına sakına ilerleyen Romeo, "Hiç korkma" dedi. "En iyisi elimden sıkıca tut, beyaz çocuk: Jesus Fever, o ihtiyar şahin gibisini hiç görmemişsindir."

Joel, "Ama ben korkmuyorum" dedi ve bu doğruydu.

"Şşşş!"

Oğlanlar yaklaşırken küçük yer cücesi başını kuşkuyla havaya dikti; sonra, oyuncak bir bebek gibi kesik kesik hare-

ketlerle başını yana çevirip, sütsü beneklerle dolu, sarı, fersiz gözlerini aşağıya indirerek, bir düşteymiş gibi dalgın dalgın onlara baktı. Başına yampiri kondurulmuş, komik bir melon şapka giymişti, çizgili kurdelesine de benekli bir hindi tüyü iliştirilmişti.

Romeo sanki Joel'in söze başlamasını bekleyerek kararsızca dikiliyordu; ama beyaz çocuk ağzını açmayınca konuşmak zorunda kaldı: "İyi ki bugün kasabaya gelmişsiniz Bay Fever. Şuradaki küçük bey Skully'lerin akrabasıymış, Yurtluk'a gidiyor, orada oturacakmış."

"Ben Bay Sansom'ın oğluyum" dedi Joel, ama başını kaldırıp o esmer ve ince yüze baktığı zaman bu söz ona pek anlamlı görünmemişti. Bay Sansom. Peki kimdi o? Bir hiç, hiç kimse. Kör gibi bakan çökük gözleriyle, hiçbir tepki göstermeden onu inceleyen bu yaşlı adam için bile özel bir anlamı yok gibi görünen bir ad.

Bunun üzerine Jesus Fever şapkasını saygıyla bir-iki santim kaldırdı. "Onu burada bulmamı söyledi: Bayan Amy söyledi" diye fısıldadı kısık bir sesle. Yüzü kara kuru bir elma gibiydi ve neredeyse kalmamıştı; parlak alnı derisinin altında mor bir ışık yanıyormuş gibi ışıldıyor; orak gibi kıvrık durduğu için sırtı kırıkmış izlenimi veriyordu; Yaşlılıktan eciş bücüş olmuş, iki büklüm, küçük, kederli bir cüce. Yine de sarı, benekli gözlerinde büyücülere özgü bir şey -Joel'in düşgücünü etkileyen bir şey- vardı: Şey-y, evet, kitaplarda geçen, büyü müyü gibi şeyler anımsatan bir şeytansılık. "Dün de buradaydım, evvelki gün de, Bayan Amy bekle demişti çünkü." Derin bir soluk aldı ve onun etkisiyle titredi. "Fazla konuşamayacağım: Gücüm yok. Hadi, atla çocuk. Gece oluyor, kemiklerim için iyi değil."

"Peki, Bay Jesus" dedi Joel isteksizce. Romeo arabaya binmesi için ona yardım etti, sonra bavulunu verdi. Eski bir yük

arabasıydı, sarsıntılı, büyük bir çerçi arabası gibi; tabanına, hoş, ekşi kokulu mısır kabukları ve çuvallar konmuştu.

Jesus Fever dizginleri sarımsı kahve renkli katırın sırtına hafifçe vurarak, "Hadi, John Brown" diyordu. "Kımıldat ayaklarını John Brown, kımıldat biraz şu ayaklarını..."

Araba ağır ağır arka avludan ayrılıp, gıcırdaya gıcırdaya yola çıkarak bir patikaya tırmanmaya başladı. Romeo koşup katırın kalçasına esaslı bir şaplak indirdikten sonra ok gibi fırlayıp gitti; Joel birden onu geri çağırma isteği duydu çünkü birden sanki Skully Yurtluğu'na tek başına gitmek istemiyormuş gibi bir duyguya kapıldı. Ama artık bu konuda yapılacak hiçbir şey yoktu. Ahırın önündeki sakallı sarhoş adam dans etmeyi bırakmıştı, av köpeği su yalağının dibine oturmuş pirelerini kaşıyordu. Arabanın yalpalayan tekerleklerinin ardından toz bulutları kalkıyor, bu bulutlar yeşil havada, toz haline gelmiş bronz gibi asılı kalıyordu. Yol kıvrıldı: Noon City görünmez oldu.

Gece olmuştu, araba ıssız bir köy yoluna çıkmıştı, tekerlekleri, John Brown'ın mahzun ayak seslerini boğazlayan derin ve ince kuma yumuşacık gömülüyordu. Jesus Fever şu ana kadar yalnızca iki kez konuşmuştu, her birinde de katıra yapacağı korkunç işkencelerle ilgili tehditler savurmak için: Diri diri derisini yüzecek ya da baltayla kafasını yaracaktı, belki her ikisini de yapacaktı. Sonunda vazgeçti ve tahta kanepede iki büklüm oturur durumda uyuyakaldı. "Çok uzak mı?" diye sordu Joel bir kez, yanıt alamadı. Dizginler yaşlı adamın bileğine gevşekçe sarılmış olarak duruyordu ama katır hiç yardıma gerek duymadan arabayı götürüyordu.

Bu kez bebek gibi gevşeyen Joel bir çuvalın üzerine uzanıp arabanın arkasından bacaklarını sallandırdı. Bir asma

bağı gibi kafesleme dizilmiş yıldızlar güney göğünü doldurmuştu, Joel parlak, pullarla süslü ve bu asma kütüklerini gözleriyle birleştirerek bir şeylere benzeyen şekiller çiziyordu: Bir çan kulesine, inanılmaz değişik çiçeklere, zıplayan bir kediye, bir insan başı taslağına, kar tanelerinin oluşturduğu desenler gibi daha başka şeylere. Pasparlak, kırmızımtırak, üç-çeyreklik bir ay vardı; akşam rüzgârı, yanlarından geçen ağaçların dallarını kaplayan İspanyol yosunu örtüsünü ürpertici bir biçimde dalgalandırıyordu. Ilımlı karanlığın içinde dolaşan ateş böcekleri sanki birbirlerine şifreyle işaret verir gibiydiler, Joel gece böceklerinin testere ezgilerini kaygısızca ve büyük bir mutlulukla dinliyordu.

Şimdi de ıssız kırlığın seslerini aşıp gelen çocuksu bir düet müziği duyuldu: "Ne yapar acaba saka kuşu, zavallıcık..." Ay ışığında yolun kıyısındaki otların üzerinde onların hayalet gibi hızlı hızlı yürüdüklerini gördü.

Araba yetiştiği zaman bir cesaret, "Hey, merhaba" diye seslendi.

İki kız da yaklaşan arabayı izlemişler ve görülür biçimde adımlarını yavaşlatmışlardı; ama yüzü tanıdık olmayanı sanki korkmuş gibi bağırmıştı, "Ay aman!" Uzun, çok uzun saçları vardı, boyu kalçalarını geçiyordu, gölgede kaldığı için dumanlı görünen yüzü, seçebildiği kadarıyla çok cana yakın, çok güzeldi. "Ah, bu yoldan geçip bizi arabanıza almak istemeniz ne büyük incelik."

"Gelin" diyerek yer açmak üzere kaydı Joel.

Atik bir hareketle arabaya, atladıktan sonra kız, "Adım Florabel Thompkins," diyerek eteğinin ucunu dizlerinin altına çekti. "Skully'lerin arabası mı bu? Öyle ya, Jesus Fever değil mi şu ... uyuyor mu? Bir bu eksikti." Çok hızlı, ağzına geleni söylermiş gibi konuşuyordu, sanki yaşlı bir kadın tipini taklit eder gibiydi. "Gelsene, burada bol bol yer var.

Kız kardeş arabanın arkasından yürümeyi sürdürdü. "Benim iki bacağım var, bir bacağımı ötekinin önüne atacak gücü kendimde bulamayacak kadar koket değilim, yine de teşekkür ederim" dedi ve şortunu sertçe çekiştirdi.

"Binebilirsin" dedi Joel çekinerek, daha başka ne yapabilirdi bilmiyordu; çünkü komik bir kızdı bu, buna hiç kuşku yoktu.

"Gav gav ediyor işte" dedi Florabel Thompkins, "sen ona aldırma. Tam annemin İdabel'e dediği gibi, yaptığı şey Sersemlik. Bırak yürüsün, apşak bacak, tavşan dağa küsmüş, dağın umurundaydı sanki. Ona laf anlatmaya çalışmak boşunadır: Burnunun dikine gider, İdabel öyledir. Bunu bilmeyen yoktur."

Kendini savunmak için İdabel'in ağzından çıkan tek söz "Hah" demek oldu.

Joel bir birine bir ötekine baktı ve Florabel'i daha çok sevdiği sonucuna vardı; doğru bir karar verebilecek kadar yüzünü iyi görememesine karşın o öylesine güzeldi ki, hiç değilse Joel öyle olduğunu düşünüyordu. Her neyse, kız kardeşi erkek gibi bir kızdı ve Joel, Eileen Otis'i tanıdığı günden beri erkek gibi kızlardan özellikle nefret ederdi. Bu Eileen Otis New Orleans'ta aynı sokakta oturan etli butlu, kaba saba biriydi, Joel'in yolunu kesip pantolonunu çıkararak yüksek bir ağacın tepesine fırlatmayı âdet edinmişti. Yıllarca önceydi bu ama o kızı anımsamak bile Joel'i hâlâ öfkelendiriyordu. Florabel'in kızılkafalı kız kardeşini tam bir Eileen Otis olarak görüyordu.

"Biliyor musun, harika bir araba aldık biz" dedi Florabel. "Yeşil bir Chevrolet, içine tam altı kişi sığıyor, hiç kimse kimsenin kucağına oturmuyor, pencerelerinde sahici gölgelikler var, minicik oyuncak bebeklerle indirip kaldırabiliyorsun. Babam bu güzel Chevrolet'yi bir horoz döğüşünde bir adamdan kazanmış, bence çok akıllılık etmiş, ama annem böyle söylemi-

yor. O çok doğrucudur, horoz döğüşlerini sevmiyor. Yani demek istiyorum ki başkalarının arabalarına binmek zorunda değiliz genellikle, hele yabancıların... tabii Jesus Fever'ı tanıyoruz... sayılır. Ama senin adın ne? Joel? Joel ne? Knox... peki Joel Knox, sana söylemeye çalıştığım şey şu, genellikle bizi kasabaya o güzel arabayla babam götürüyor..." Florabel çan çan edip duruyor, Joel de onu güzel güzel dinliyordu ancak başını çevirip kız kardeşini gördü ve onun tuhaf tuhaf kendisine baktığı sanısına kapıldı. Böylece birbirlerine bakarlarken bu gülümsemesiz ama eğlenceli bakışmayı ay aydınlatmıştı; sanki her biri şöyle der gibiydi: *Ben de seni umursamıyorum.* "... ama bir keresinde ben kapıyı kaparken yanlışlıkla İdabel'in eli sıkıştı" Florabel hâlâ arabadan söz ediyordu, "bu yüzden başparmağının tırnağı hiç büyümüyor: Tostopak ve kara. Ama o hiç aldırmadı, üzülmedi, doğrusu çok cesurca davrandı; ben olsam, öyle bir... elini göstersene."

"Beni rahat bırak yoksa ben sana onu şimdi çok güzel gösteririm: Hiç ummadığın bir yerde."

Florabel burnunu çekti, ters ters Joel'e baktı çünkü Joel gülüyordu. "İdabel'e insan gibi davranmanın hiç yararı yoktur" dedi kötü kötü. "Kime sorarsan sor. Onun bu serseriliğini gören, onun da benim gibi varlıklı bir ailenin kızı olduğuna inanamaz, öyle değil mi?"

Joel gerisini duymadı çünkü birden İdabel'in arabayı izlemeyi bıraktığını fark etmişti. Çok gerilerde kalmıştı İdabel, koşuyordu, yol kıyısını izleyen yabani ot gölünün içinden geçerek biraz ötede, kara bir kumsalın üzerindeki deniz köpüğü gibi soluk soluk parıldayan, çiçek açmış kızılcık adacığına doğru, küçük bir hayvan gibi koşuyordu. Ama Joel daha bunu Florabel'e gösteremeden ikizi parıldayan ağaçların arasına girip kayboldu. "Bu karanlıkta orada tek başına olmaktan korkmuyor mu?" diyerek Florabel'in sözünü kesti

ve İdabel'in nereye yok olduğunu parmağıyla işaret ederek gösterdi.

"Bu çocuk hiçbir şeyden korkmaz" dedi Florabel dümdüz bir sesle. "Onu sakın merak etme; canı istediği zaman bize yetişir."

"Ama o ormanın içinde..."

"Oho, kız kardeşim esereklidir, ona neden diye sormanın anlamı yoktur. Daha önce de söyledim ya, biz ikiziz ama annem, Tanrı bir iyinin yanına bir kötü veriyor, diyor." Florabel esneyerek arkasına yaslandı, uzun saçları omuzlarına yayılmıştı. "İdabel'in yapamayacağı şey yoktur; hatta biz daha çok küçükken Skully'lerin oraya gidip her yeri karıştırmış ve pencerelerden içeriyi gözetlemişti. Bir keresinde hatta Kuzen Randolph'ı basbayağı gördü." Tembel tembel kolunu kaldırıp başının üzerinde, havada altın gibi yanıp sönen bir ateş böceğini yakaladı, "Orada yaşamak hoşuna gidiyor mu?" dedi.

"Nerede?"

"Yurtluk'ta, sersem."

Joel, "Gidebilir ama orayı daha görmedim" dedi. Florabel'in yüzü yüzüne yakındı ve bu yanıtın kızı düş kırıklığına uğrattığını söyleyebilirdi. "Ya senin, senin evin nerede?"

Kız eliyle havada geniş bir daire çizdi. "Şu yanda, birazcık ötede. Yurtluk'tan pek uzak değil, yani bir gün belki bizi ziyarete gelirsin." Ateş böceğini havaya fırlattı, böcek küçük bir ay gibi havada asılı kaldı. "Tabii Yurtluk'ta oturduğunu ya da oturmadığını bilmeme olanak yok. Skully'lerin bir tekini bile gören yoktur. Yani Tanrı'nın kendisi orada otursa, kimsenin ruhu bile duymaz. Senin kimin..." ama bu cümle, korkunç, insanı korkudan donduran bir feryatla, çevreyi kuşatan karanlıkta çılgınca bir çatırtı sesiyle kesildi.

İdabel çalıların arasından yola fırladı. Kollarını sallıyor,

avaz avaz var gücüyle uluyordu.

Kız kardeşi, "Pis, sersem" diye bağırdı ama Joel hiçbir şey yapmadı çünkü yüreği boğazında bir yere takılıp kalmıştı. Daha sonra Jesus Fever'ın tepkisini görmek için arkasına baktı ama yaşlı adam hâlâ uyukluyordu; katırın korkup sıçramaması tuhaftı.

"Çok iyiydi ama di mi?" dedi İdabel. "Arkanızdan şeytan kovalıyor sandınız garanti."

Florabel, "Şeytan meytan sanmadık... o şeytan senin içinde" dedi. Joel'e döndü: "Babama söylediğim zaman gününü görecek o, çünkü bize görünmeden gelip bizi yakalayabilmesi için kestirmeden, mağaradan geçmiş olması gerek, babam bunu ona kaç kere söyledi. Hep böyle yapıyor, orada ağaç sakızı arıyor: Bir gün kocaman bir su yılanı bacağını ta dibinden koparacak, bu sözümü unutma."

İdabel çiçekli bir kızılcık dalıyla dönmüştü ve şimdi büyük bir çalımla çiçekleri kokluyordu. "Beni yılan ısırdı bile" dedi.

"Evet, doğru" dedi kız kardeşi. "Bacağını görmeliydin, Joel Knox. Karpuz gibi şişti; bütün saçları döküldü; iki ay felaket hasta oldu, annemle ben başında bekledik."

"Bereket versin ölmemiş" dedi Joel.

"Senin gibi biri olsaydım kendime nasıl bakacağımı bilmez ölürdüm" dedi İdabel.

"Uyanık olduğu doğru" diye onayladı Florabel. "Zırpadak dosdoğru kümese gitti, tavuğu yakalayıp hayvanın karnını cart diye yardı; böyle bir bağırtı ömrümde duymadım. Sıcak tavuk kanı zehiri çeker alır."

"Senin hiç yılan ısırdı mı, oğlum?" diye sordu İdabel.

Joel, "Hayır" dedi ve bir hata yaptığını anlayarak ekledi, "ama bir keresinde neredeyse bana araba çarpıyordu."

İdabel bunu dikkate alır göründü. "Araba çarpıyordu de-

mek" dedi, boğuk sesinde biraz kıskançlık vardı.

"Keşke bunu söylemeseydin" diye atıldı Florabel. "Şimdi hemen girip kendini yolun ortasına atmaya kalkar."

Yolun aşağısında, sığ ormanın içinde, çok yakınlardaki bir dereceğin çakılların üzerinden kayan sularının şırıltısı, bir yerlere gizlenmiş kurbağaların farfara vıraklamalarını vurguluyordu. Ağır ağır ilerleyen araba bir yokuşu tırmanıp yeniden inişe geçti. İdabel kızılcık çiçeklerinin taç yapraklarını yolup yola serpti, sonra dalı fırlatıp attı; başını geriye atarak gökyüzüne baktı ve bir şeyler mırıldanmaya başladı; daha sonra şarkıya geçti; "Kuzey yeli esince, yağınca kar ince ince, ne yapar acaba saka kuşu, zavallıcık?" Florabel gerisini getirdi: "Ahırda buldu kendine bir köşe, sıcacık kendi kanadı altında, zavallıcık!" Çok canlı bir şarkıydı, bittikçe baştan alıyorlardı, sonunda Joel de onlara katıldı, üçü söylemeye başladılar; sesleri tatlı tatlı çınlıyordu, çünkü üçü de sopranoydu, bu arada Florabel olmayan bir banjoyla şarkıya eşlik ediyordu. Sonra ayın önüne bir bulut geldi ve bu karartmada şarkı kesildi.

Florabel arabadan aşağı atladı. "Evimiz şurada" dedi, Joel'e tam anlamıyla bomboş, kıraç gibi görünen topraklarda bir yeri işaret etti eliyle. "Unutma... ziyaretimize geleceksin."

"Gelirim" diye bağırdı Joel ama karanlık dalgası ikizleri yutmuştu bile.

Bir süre sonra hayalinde belirip sonra yavaş yavaş yok oldular, Joel kuşkuya düştü, acaba onları ilk gördüğü zaman düşündüğü gibi onlar birer hayalet miydiler diye. Kendi yanağına dokundu, mısır yapraklarına dokundu, Jesus'a baktı -yaşlı adam arabanın sarsıntılarına büyük bir esneklikle yanıt veren gövdesinin sarsılmaları dışında taş gibi uykudaydı- ve kuşkuları yok oldu. Dizginlerden bir şakırtı geliyordu,

katırın ayak sesleri yaz öğle sonlarında bir sineğin vızıltısı gibi uykuluydu. Joel'i alazlamak, üstünü örtmek, gözlerini kamaştırmak için bir yıldız ormanı aşağıya iniyordu. Kolları açılmış, bacakları çarpılmış, ağzı hafifçe aralanmıştı -sanki uyku ona bir tokat indirmiş gibiydi.

Birden çit direkleri büyüdü; katır canlandı, tırısa geçti, çakıllı bir yolda, arabanın tekerlekleri çakıl sıçratırken, neredeyse dörtnala gitmeye başladı; kendine gelen Jesus Fever dizginlere asıldı: "Hop, John Brown, hop!" O zaman araba soluk soluğa durdu.

Bir kadın büyük bir verandanın merdivenlerinden aşağı indi; havaya kaldırarak tuttuğu gaz fenerinin sarı küresinin çevresine çılgın beyaz kanatlar üşüştü. Düşünde bir ifrite kaşlarını çatan Joel, kadın onun üzerine dikkatle eğilip fenerin puslu ışığında yüzüne bakarken kendinde değildi.

2

düşüyor.... Düşüyor... DÜŞÜYOR! bıçak kını gibi bir kuyu, bir yeraltı koridoru ve kendisi metal helezonların arasında bir yelpaze gibi fırıl fırıl dönüyordu; ta dipte ağzı açık bir timsah torbalı gözleriyle onun dönüşünü izliyordu: Her zamanki gibi bundan kurtuluş sorunu uyanmakla çözüldü. Timsah gün ışığında patladı. Joel gözlerini kırpıştırdı, dilinin acılığını hissetti, hiç kımıldamadı; dört direği olan, yüksek baş tahtasına da gül ağacından kaba saba soyulmuş değişik çiçekler bulunan koca yatak boğucu derecede yumuşaktı ve Joel'in gövdesi bu yumuşaklığın ortasına iyice gömülmüştü. Çıplak uyumuş olmasına karşın üzerindeki ince çarşaf ona yünlü bir battaniye gibi geliyordu.

Bir etek hışırtısı odada birinin bulunduğu konusunda onu uyarıyordu. Bir ses daha, kuru, rüzgâr çıkaran, kanat çırpma sesine çok benzeyen bir ses; yatakta dönerken onu uyandıranın bu ses olduğunu fark etti.

Yatağın karşısına gelen, sert güneş ışığıyla dolu iki pencereyi soluk sarı bir duvar birbirinden ayırıyordu. Kadın bu iki pencerenin arasında duruyordu. Joel'i fark etmedi çünkü odanın karşı tarafındaki antika bir yazı masasına bakıyordu: Orada, lake bir kutunun üzerinde bir kuş vardı, bir arıkuşu, öylesine kımıltısız duruyordu ki içi doldurulmuş bir kuş gibiydi. Kadın arkasına dönüp açık duran tek pencereyi kapattı; bunun ardından yan yan, küçük, sakıngan adımlarla ilerlemeye başladı.

Joel tam anlamıyla uyanıktı ama bir an için sanki ona arıkuşu ile kuşun peşindeki kişi, gördüğü düşün tuhaf bir parçasıymış gibi geldi. Kadının yazı masasına yaklaşışını, kuşun masum heyecanını izlerken midesi kasıldı: Kuş, mavi parlak başını sallayarak oradan oraya hoplamaya başladı; birden, tam kadın ona vuracak kadar yaklaştığı sırada kuş kanat çırpıp yatağın üzerinden uçarak, bir gece önce Joel'in giysilerini fırlattığı iskemleye kondu. Bunun üzerine gecenin anılarının saldırısına uğradı: Araba, ikizler, fötr şapkalı küçük zenci. Bir de kadın, babasının karısı: Bayan Amy'miş, dediklerine göre. Eve girişini anımsadı, duvarları, mum ışıklarının çarpışan gölgeleriyle kıpırdaşan, hol gibi tuhaf bir odadan tökezleyerek geçişini; sonra Bayan Amy parmağını dudaklarına götürerek sus işareti yapmış, onu kıvrılarak giden halılı bir merdivenden hırsız gibi gizlice yukarı çıkarmış, ikinci bir koridordan geçirip odasının kapısına getirmişti; bunların hepsi uykuda gezerken yapılmış gibiydi; bu yüzden de yazı masasının yanında durmuş yeni tüneğindeki arıkuşuna bakan Bayan Amy'yi görmek aşağı yukarı ilk kez görmek gibi bir şeydi. Entarisi neredeyse saydam gri bir kumaştan yapılmıştı; sol elinde, görünürde bir nedeni olmayan, entarisiyle aynı renkte gri bir ipek eldiven vardı, o elini, sakatmış gibi zarif bir biçimde çukurlaştırmıştı. Kahverengimsi, saçlarının dağılmış örgüleri arasından bir tutam beyazlık zigzaglar çizerek geçiyordu. İnce, narin kemikliydi, gözleri dar yüzünün yumuşaklığının içine gömülmüş iki üzüm tanesiydi sanki.

Demin yaptığı gibi doğrudan doğruya kuşu kovalamak yerine parmak uçlarına basarak, odanın öteki ucundaki şöminenin yanına gitti ve elini ustalıkla kıvırarak demir bir çubuk aldı. Kuş, iskemlenin kolundan aşağı hopladı, Joel'in çıkarıp attığı gömleğini gagaladı. Bayan Amy dudaklarını

büzdü ve kadınsı beş hafif adım attı...

Demir çubuk kuşun sırtına indi ve bir an için kuş çakılıp kaldı; sonra bu durumdan kurtulup deli gibi pencereye uçtu, sesler çıkardı, kanat çırparak cama saldırdı, sonunda yere düşüp sersemlemiş bir halde çırpındı, yayılmış kanatlarıyla halıyı tırmaladı.

Bayan Amy onu bir köşeye sıkıştırdıktan sonra avucuyla alıp göğsüne bastırdı.

Joel yüzünü yastığa gömdü, bu patırtının onu nasıl etkilediğini görmek için bile olsa kadının kendisine bakacağını biliyordu. Uzaklaşan ayak seslerini ve kapanan kapının sesini duydu.

Joel bir önceki gün üzerinde olan giysilerini giydi: Mavi bir gömlek ile kirli bir keten pantolon. Bavulu hiçbir yerde bulamıyordu, acaba arabada mı bıraktım, diye merak etti. Saçlarını taradı, gül ağacından yapılmış, dört direkli yatağın yanında, üzeri mermer masada duran sürahiden yüzüne su çarptı. Çıplak ayaklarının altındaki ince desenli, yer yer tüyleri dökülmüş şark halısı yapışkan ve kabaydı. Boğucu odada küf kokusu vardı; eski eşya ve kışın yakılmış ateşlerin kokusu; güneşli havanın içinde tatarcık gibi toz parçacıkları dolaşıyordu, Joel'in dokunduğu her şeyde tozlu bir parmak izi kalıyordu; yazı masasında, çekmeceli dolapta, lavabo dolabında.Kuşkusuz bu oda yıllardır kullanılmamıştı; burada yeni görünen tek şey yatak çarşaflarıydı, onlarda bile hafif bir sararmışlık vardı.

Tam ayakkabılarını bağlarken arıkuşunun tüyünü gördü. Bir örümcek ağı ipliğinin ucunda sallanırmış gibi başının üstünde sallanıyordu. Onu havada kaptı, yazı masasına götürdü ve içi kırmızı kadife kaplı kutunun içine koydu; Sam Radclif'in mermisini de buraya koyabileceği geldi aklına. Jo-

el anısı olan şeyleri saklamayı severdi, önemsiz, küçük şeyleri saklama ve onları türlerine göre ayırma huyu vardı. Bir yığın derleme yapmıştı, Ellen'ın onları New Orleans'ta bıraktırmış olmasına öylesine üzülüyordu ki. Dergi fotoğrafları vardı, madeni paralar vardı, kitaplar vardı, hiçbiri ötekine benzemeyen taşlar vardı, bir de yalnızca *Muhtelif* olarak etiketlediği olağanüstü bir derleme: Kuş tüyü ile mermi buna çok iyi gidecekti. Ama bakarsın Ellen onları postalardı, ya da belki hepsine yeniden başlardı, belki...

Kapı hafifçe vuruldu.

Babasıydı, bundan hiç kuşkusu yoktu. O olmalıydı, ne deseydi acaba? Merhaba, Babacığım mı? Baba mı, Bay Sansom mı? Tanıştığıma sevindim, merhaba? Kucaklayacak mıydı, elini mi sıkacaktı yoksa öpecek miydi? Ah, neden dişlerini fırçalamamıştı, neden Binbaşı'nın bavulunu bulup oradan temiz bir gömlek aşırmamıştı? Ayakkabısına bir düğüm attı, "Evet?" diye seslendi ve dikleşip elinden geldiğince iyi, erkeksi görünmek için hazırlandı.

Kapı açıldı. Bayan Amy eldivenli elini yatay tutarak kapı eşiğinde bekliyordu; tatlı tatlı bakarak başını salladı, o ilerlerken Joel onun üst dudağının üstündeki tüylerin hafif bir bıyık gibi göründüğünü fark etti.

Joel, "Günaydın" diyerek gülümsedi ve elini uzattı. Elbette düş kırıklığına uğramıştı ama nedense ferahlamıştı da.

Bayan Amy uzanmış eline dik dik baktı, küçük yüzünü bir şaşkınlık ifadesi kapladı. Başını iki yana salladı, Joel'in yanından dolaşarak geçti, pencereye gitti ve orada arkası dönük olarak durdu. "Saat on ikiyi geçiyor" dedi.

Joel gülümsemesinin birden donduğunu, alıklaştığını hissetti. Ellerini ceplerine sakladı.

"Dün akşam o kadar geç gelmen ne büyük bir şanssızlık: Randolph daha neşeli bir karşılama düşünüyordu senin

için." Sesinde bir bezginlik, bir yılışıklık vardı; sönen bir balonun vıjırtısı gibi bir sesti. "Düşünüyordu ama astımı var, biliyor musun: Dün felaket bir kriz geçirdi. Üzülmesin diye senin burada olduğunu haber vermedim, bence odasından çıkmasa iyi olur, hiç değilse akşam yemeğine kadar."

Joel söyleyecek bir söz aradı. Sam Radcliff'in bir kuzenden söz ettiğini anımsıyordu, ikizlerin biri, Florabel de söz etmişti kuzen Randolph diye birinden. Her nedense Florabel'in konuşma tarzından bu kuzenin kendi yaşına yakın yaşlarda biri olduğu düşüncesine kapılmıştı.

"Randolph bizim birinci kuşak kuzenimizdir, senin de büyük hayranın" dedi ve Joel'e döndü. Sert güneş ışığı derisinin solgunluğunu daha da artırıyordu, şu anda şeytanca ona dikilmiş küçücük gözleri cin gibiydi. Yüzünde odak eksikliği vardı, sanki sevimsiz ve boş bir incelmişliğin altında dikkatleri kendine çekmeye çalışan bambaşka, farklı bir kişilik yatıyordu; bu odak yoksunluğu kimi hazırlıksız anlarda ona korkulu, ne yapacağını şaşırmış bir hal veriyordu ve konuştuğu zaman sanki her sözcüğün ne anlama geldiğinden asla emin değilmiş gibi görünüyordu. "Kocamın Bayan Kendall'a gönderdiği çekten para arttı mı?"

"Galiba bir dolar kadar" dedi Joel ve isteksiz isteksiz bozuk para cüzdanını uzattı. "O birahanede kalmak epey pahalıya patladı."

"Sende kalsın, lütfen" dedi. "Ben yalnızca bakalım aklı başında, tutumlu bir çocuk musun, onu anlamak için sordum." Kadın birden huylanmış gibi göründü. "Neden böyle kıpırdanıp duruyorsun? Tuvalete mi gitmek istiyorsun?"

"Yo, hayır." Birden sanki herkesin ortasında donunu ıslatmış gibi hissetti kendini. "Yo, hayır."

"Ne yazık ki biz modern su tesisatı gibi kolaylıklardan yararlanmıyoruz. Randolph bu tür icatlara karşıdır. Ama"

başını lavaboya doğru salladı, "orada bir oturak bulacaksın... aşağıdaki dolapta."

"Evet, efendim" dedi Joel, utanarak.

"Tabii eve elektrik de bağlanmış değil. Mum ve lamba kullanıyoruz, ikisi de böcekleri davet ediyor ya, neyse. Hangisini istersin?"

"Hangisinden fazla varsa ondan" dedi ama aslında mum istiyordu çünkü mum ona, hem veznedarlığını hem Resmi Tarihçiliğini yaptığı St. Deval Sokağı Gizli Dokuzları adlı bir mahalle dedektiflik kulübünü anımsatıyordu. Kulüp toplantılarını düşündü, kola şişelerinin ağzına geçirdikleri, ucuzcu dükkânlardan aşırılmış uzun mumları, Büyük Borsacı Bir Numara Sammy Silverstein'ın nasıl tokmak yerine bir inek kemiği kullandığını.

Amy bir koltuğun altına yuvarlanmış olan ve ucu görünen ateş karıştırma çubuğuna baktı. "Şunu şuradan alır ocağın yanına koyar mısın?" dedi ve Joel bu isteği yerine getirirken, "Daha önce bu odaya gelmiştim, pencereden bir kuş girmiş" diye açıklamada bulundu, "beni uğraştırdı: Rahatsız olmadın ya?"

Joel durakladı. "Bir şey duyar gibi oldum" dedi. "Zaten o zamana uyandım."

"Eh, on iki saatlik uyku yetmiş olmalı." Bir iskemlenin üzerine çöktü, kürdan bacaklarını çaprazladı, ayakkabıları hastabakıcıların ayakkabıları gibi topuksuz ve beyazdı. "Evet, öğle oldu artık, her yer yanıyor yine. Yazlar felaket oluyor." Onun o kişisellikten uzak tavrına karşı Joel'in bir itirazı yoktu, biraz tedirginlik duyuyordu. Bayan Amy'nin yaşlarındaki, kırk beş-elli dolaylarındaki kadınlar genellikle ona belli bir sevecenlik gösterirlerdi, o da bunu doğal karşılardı; bu sevgi kırk yılda bir de olsa kendisinden esirgenirse bunu nasıl kolayca kazanacağını bilirdi: Bir gülümseme, dü-

şünceli bir bakış, kibar bir iltifat: "Saçlarınızın ne kadar güzel olduğunu söyleyebilir miyim? Rengi çok hoş."

Bu rüşvet pek açık bir değerbilirlikle karşılanmadı, bunun üzerine: "Odamı öyle sevdim ki" dedi.

Bu kez hedefi buldu. "Bence evin en güzel odası burasıdır, her zaman öyle düşünmüşümdür. Kuzen Randolph burada doğdu: Hem de bu yatakta. Angela Lee de... Randolph'ın annesi, aslen Memphis'li, güzel bir kadındı... o burada öldü, öleli çok olmadı. O gün bugündür bu odayı kullanmadık." Birden uzaktan gelen bir sesi duymak istermiş gibi kulaklarını dikti; gözleri kısıldı sonra hepten kapandı. Ama sonra gevşedi ve koltuğa yaslandı. "Manzarayı görmüşsündür herhalde" dedi.

Joel görmediğini itiraf etti ve ister istemez pencerelerden birininin yanına gitti. Aşağıda güneş dalgalarının kızgın yüzeyi altında zebra ağaçlarının, leylakların, begonyaların, salkım söğütlerin, nazlı nazlı parlayan dantel yapraklı, esnek dalların, Uzak Doğu baskılarındaki gibi cüce kirazların birbirine girdiği karmakarışık bakımsız, doğal ve yeşil bir bahçe öğle sıcağında gelişigüzel yayılıp gidiyordu. Bu dikdörtgen alandaki karışıklık basit bir ihmalden kaynaklanmışa benzemiyordu, daha çok, tepesinin attığı bir anda, sağa sola akıl almaz çeşitlilikte tohumlar saçmış bir adamın işi gibi görünüyordu. Ot, çalı, asma, çiçek hepsi birbirine girmişti. Sımsıkı çinkirazları ve defneler bahçeyi çevreleyen bir duvar oluşturuyordu. Evin tam karşısına gelen en uzak ucunda tuhaf bir manzara göze çarpıyordu. Beş parmak gibi yanyana dizilmiş beş tane oluklu sütun bahçeye, izi kaybolmuş, ilkel ve perili bir harabe görünümü kazandırıyordu.. Düşecek gibi duran ince sütunlara mor salkım dolanmıştı ve sarı bir ev kedisi ortadaki sütuna sürterek tırnaklarını biliyordu.

Oturduğu yerden kalkmış olan Bayan Amy yanına gelip

durmuştu. Boyu Joel'in boyundan üç-beş santim daha kısaydı.

"Okulda eskiçağ tarihi dersinde şuradakiler gibi sütun resmi çizerdik. Bayan Kadinsky en çok benimkini beğenmiş ve onu ilan tahtasına asmıştı" dedi Joel, öğünerek.

"Sütunlar... Randolph da onları çok seviyor; bir zamanlar yan verandanın bir parçasıymışlar" dedi, eski günleri anan insanların ses tonuyla. "Angela Lee genç bir gelindi, Memphis'ten yeni gelmişti, ben de senden daha küçük bir çocuktum. Akşamları yan verandada oturur, vişne şurubu içer, cırcır böceklerini dinler ve ayın doğmasını beklerdik. Angela Lee bana tığla bir şal ördü: Bir ara o şalı görmelisin, Randolph odasında masa örtüsü olarak kullanıyor. Yazık ve ayıp." Öylesine yavaş sesle konuşuyordu ki sanki yalnızca kendi duysun istiyordu.

"O verandayı rüzgâr mı alıp götürdü?"

"Hayır" dedi, eldivenli eliyle tozlu camı sildi, camda bir yuvarlak açıldı. "Aylardan Aralık'tı, Noel'den bir hafta önce, o zaman bile çok yaşlı olan Jesus Fever'den başka ortalıkta kimse yoktu. Yangın nasıl başladı, nasıl bitti kimse bilmiyor; öyle, kendiliğinden başladı yemek odası yandı, sonra müzik odası, sonra kitaplık... sonra söndü. Kimse bir şey bilmiyor."

"O yanan bölümün bulunduğu yer mi şimdi bu bahçe?" dedi Joel. "Vay, amma da büyük bir evmiş."

"Şurası, söğütlerin ve sarı çiçeklerin yanı... danslı toplantıların yapıldığı müzik odası oradaydı; küçük toplantılardı kuşkusuz, çünkü buralarda Angela Lee'nin eğlendirmek istediği pek az kişi vardı... hepsi de ölü, onun küçük toplantılarına gelenler; Bay Casey de, anladığıma göre geçen yıl ölmüş, sonuncusu oydu."

Joel aşağıya, karmakarışık yeşilliğe baktı, müzik odasını ve orada dans edenleri gözünde canlandırmaya çalışıyordu

("Angela Lee harp çalardı" diyordu Bayan Amy, "Bay Casey piyano, Jesus Fever da hiç ders almamış olmasına karşın keman, yaşlı Randolph da şarkı söylerdi; buralarda duyulmuş en güzel erkek sesiydi, herkes böyle söylerdi") ama söğütler söğüttü, sarı çiçekler sarı çiçek, dans edenlerse ölüydüler, yoktular. Sarı kedi leylağın arkasından çıktı, gizlenmek için uzun otların arasına daldı, bahçe parlak sırlı, gözlerden ırak ve kımıltısız bir bahçeydi.

Bayan Amy odanın karanlığına geri dönerken içini çekti. "Bavulun mutfakta" dedi. "Aşağı gelirsen görürüz bakalım Missouri sana ne yedirecek."

Buzlu camlı bir tavan penceresi, yağmur yağarken bir odaya incimsi bir ışık yayılır ya, işte öyle bir ışıkla aydınlatıyordu üst kat holünü. Duvar kağıdı anlaşılan bir zamanlar kan kırmızısıymış ama şimdi fes rengi kabarcıklar ve haritamsı lekelerle dolu bir duvar resmine dönüşmüştü. Holde, Joel'inki de içinde olmak üzere dört kapı vardı, masif pirinç tokmaklı etkileyici meşe kapılar, Joel acaba açsa, hangisinin arkasında babasını bulurdu, bunu merak etti.

Merdivenlerden aşağı inmeye başladıkları sırada, "Bayan Amy" dedi, "babam nerede? Yani onu göremez miyim, lütfen efendim?"

Yanıt gelmedi. Joel'in birkaç basamak önünden iniyordu, eldivenli eli, kıvrılarak giden koyu renkli tırabzanda kayıyor ve indiği her basamak ne kadar hafif bastığını vurguluyordu. Fare rengi saçlarının arasından dolanarak geçen gri tutam bir yıldırımı andırıyordu.

"Bayan Amy, babam konusunda..."

Nesi vardı bu kahrolası kadının? Kuzeni Louise gibi biraz sağırca mıydı ne? Merdiven dün geceden anımsadığı yuvarlak odaya iniyordu ve burada büyük bir boyaynasına yakalanan Joel, mavi yansımasını gördü, panayırlardaki komik

aynalara benziyordu; aynanın derinliklerinde savrularak çarpık çurpuk oldu. Gaz fenerinin altında duran sedir ağacından yapılmış sandık dışında odada hiçbir şey yoktu. Solda kemerli bir koridor vardı, onun ucunda da karanlık bir ağız gibi açılmış büyük, kalabalık bir konuk odası; sağdaysa tüyü dökülmüş yerleri, kışın otların üzerinde donan çiğ gibi parlayan lavanta rengi kadife bir perde. Aralık duran plilerin arasından geçti. Başka bir hol, başka bir kapı.

Mutfak boştu. Joel, üzerine damalı bir muşamba serilmiş büyük bir masanın yanındaki hasırlı bir iskemleye oturdu, bu arada Bayan Amy arka merdivene çıkmış, tam bir baykuş gibi, "Hu hu, Missouri, hu hu" diye bağırıyordu.

Masanın üzerinde yüzüstü duran küflü bir çalar saat tiktak, tik-tak diye çalışıyordu. Mutfak orta büyüklükteydi ama loştu çünkü tek bir penceresi vardı onu da bir incir ağacının tüylü yaprakları karartıyordu; ayrıca kalaslı duvarlar bulutlu havaların koyu gri-mavimsi rengindeydi ve şimdi içinde bir ateşin titreştiği, çok eskiden kalma odun sobası kapkaraydı, alçak tavana kadar yükselen kara bir baca borusu vardı. Ellen'ın mutfağında olduğu gibi burada da yerler eski muşambayla kaplıydı ama Joel'e evi anımsatan tek şey buydu.

Daha sonra mutfakta tek başına otururken aklına korkunç bir şey geldi: Ya babası onu zaten gördüyse? Gerçekten de ya buraya geldiğinden beri gizlice onu gözetliyorsa, hatta ya şimdi, şu anda da yapıyorsa bu işi? Böylesine eski bir evde, büyük bir olasılıkla gizli geçitler vardır, resimlerin gözleri göz değil, gözetleme deliğidir. Ya babası, bu herif bücür düzenbazın teki, benim oğlum çok daha uzun boylu görünüşlü biridir, diye düşündüyse. İster misiniz Bayan Amy'ye, şu küçük düzenbaza yiyecek bir şeyler ver de defet, desin? Aman güzel Tanrım, nereye giderdi o zaman? Tanımadığı ül-

kelere gider, elbise giydirilmiş küçük bir maymunla birlikte laternacılık yapardı ya da kör şarkıcı, kurşun kalem satan bir dilenci olurdu.

"Missouri, lanet olasıca, bir yerde beş saniyeden fazla duramaz mısın?"

"Odun kesiyorum. Odun kesmem gerekmiyor mu yoksa?"

"Bana karşılık verme."

"Ben kimseye karşılık vermiyorum, Bayan Amy."

"Karşılık değil de ne bu?"

"Off!"

Arka merdivenleri çıkıp, telli kapıdan içeri girdiler, beyaz yüzü kızgınlıktan asılmış Bayan Amy ile taşıdığı çırpıları sobanın yanındaki küfeye boşaltan zarif bir zenci kız. Joel, Binbaşı'nın bavulunun bu küfenin arkasına tıkılmış olduğunu gördü.

İpek eldiveninin parmaklarını düzelten Bayan Amy, "Missouri, Jesus Fever'in torunu" dedi.

"Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum" dedi Joel, dans derslerinde öğrendiği en kibar hareketi yaparak.

Zenci kız, "Ben de öyle" diye yanıtlayıp işine döndü. "Yurtluk"a derken bir tavayı düşürdü, "hoş geldiniz."

"Daha dikkatli olmazsak" diye duyulur biçimde fısıldadı Bayan Amy, "başımız fena halde belaya girebilir. Nedir bu patırtı gürültü: Randolph öfkeden delirecek inan."

"Bazen çok yoruluyorum" diye homurdandı Missouri.

"İyi yemek pişirir... canı isterse" dedi Bayan Amy. "Sana bir şeyler verir şimdi. Ama karnını çok doyurma, pazar günleri akşam yemeğini erken yeriz."

"Ayine gelecek misiniz, Bayan?" dedi Missouri.

Dalgın dalgın yanıtladı Bayan Amy: "Bugün gelemem. Bugün sağlığı daha kötü, çok daha."

Missouri tavayı bir rafın üzerine koydu ve bildiğini gösterir biçimde başını salladı. Daha sonra dosdoğru Joel'e bakarak "Sana güveniyoruz, delikanlı" dedi.

İnsanları deli eden şifreli konuşmalara benziyordu, St. Deval Sokağı Gizli Dokuzları aralarında sık sık böyle konuşmalar yaparlardı, yabancıların iyiliğini düşünerek ve onları sersemletmek için.

"Missouri ile Jesus pazar öğleden sonraları kendi dua toplantılarını yapıyorlar," diye açıklamada bulundu Bayan Amy.

"Ben akordeon çalıyorum ve şarkı söylüyoruz" dedi Missouri. "Çok hoş oluyo."

Bayan Amy'nin gitmeye hazırlandığını gören Joel karaderili kızı dinlemeyi bıraktı çünkü halledilmesi gereken birtakım acil konular vardı. "Babamı soracaktım..."

Bayan Amy kapı aralığında duraklayarak, "Evet?" dedi.

Joel'in dili tutulmuş gibi oldu. "Şey, onu... görmek isterdim" dedi, pek inandırıcı olmayan bir sesle.

Kadın kapının tokmağıyla oynadı. "Tabii, pek iyi değil. Seni görmesinin uygun olduğunu sanmıyorum henüz; öyle zor konuşuyor ki." Çaresizlik gösteren bir el hareketi yaptı. "Ama istersen sorayım bir."

Joel, Missouri'nin önüne koyduğu, dumanı tüten, bol sosis sosu eklenmiş, sahanda yumurta ile tahıl tabağını bir parça mısır ekmeğiyle sıyırıp tertemiz etti.

"Yemeğini böyle severek yiyen bir oğlan görmek çok hoşuma gider" dedi kız. "Ama sakın bi tabak daha bekleme çünkü sırtımdaki ağrıdan ölüyorum: Dün gece, Tanrı seni inandırsın, gözümü bile kırpmadım; küçücük bir çocukkenden beri bu ağrıyı çekiyorum ben, öyle çok ilaç içtim ki, o ilaç denizinde Birleşik Devletler Donanması yüzer: Hiç ama hiç

bi yararını görmedim. Bi büyücü kadın vardı, sokağın biraz aşağısında oturan (Bayan Gus Hulie), sağolsun o bana sihirli bi şurup yaptı da o biraz iyi geldi. Zavallı beyaz kadıncık. Bayan Gus Hulie. Felaket bi kazaya uğradı: Eski bi Kızılderili mezarının içine düştü ve tırmanıp dışarı çıkmaya gücü yetmedi." Uzun boylu, güçlü, çıplak ayaklı, zarif, sessiz Missouri Fever mutfakta sakin sakin dolaşırken yumuşak, kara bir kediyi andırıyordu, o rahat yürüyüşündeki alışkanlıkta bir kösnüllük, bir azamet vardı. Çekik gözlüydü ve kömür gibi kapkara olmuş sobadan daha da karaydı; kıvırcık saçları, hayalet gören bir insanınki gibi diken dikendi, dudakları kalın ve mordu. Boynunun uzunluğu, üzerinde düşünülmesi gereken bir şeydi çünkü kız neredeyse bir ucube, insan biçiminde bir zürafaydı ve Joel *National Geographic*'ten kestiği tuhaf Afrikalı kadınların fotoğraflarını hatırladı, kadınlar çok sayıda gümüş boyunluk takıyordu ve boyunları inanılmaz derecede uzuyordu. Missouri'de gümüş tasma yoktu ama upuzun boynunun ortasına, doğal olarak ter lekeli, beyaz beyaz noktalarla desenlenmiş mavi bir eşarp bağlamıştı. İki fincan kahve doldurup, masanın yanındaki bir iskemleye erkeksi bir biçimde ata biner gibi oturduktan sonra, "Ayin için Atadedemle ben sana güveniyoruz" dedi. "Bahçenin arka tarafında kendimizin küçük bir yeri var, sonra uğrarsın sahiden çok hoş oluyo, göreceksin."

"Gelebilirsem gelirim ama buradaki ilk günüm bu, herhalde babam kendisini ziyaret etmemi bekler" dedi umutla:

Missouri kahvesini bir tabağa boşalttı, üfledi, yeniden fincana döktü, bir yudum aldı, dudaklarını şaplattı. "Rab Günü bugün" diye açıklamada bulundu. "O'na inanıyor musun? İyileştirici gücüne inancın var mı?"

Joel, "Kiliseye giderim" dedi.

"Ben ondan söz etmiyorum. Bak mesela, Tanrı'yı düşün-

düğün zaman kafandan ne geçiyo?"

"Şey, şey" dedi, oysa aslında gökyüzünde, kendisiyle ilgili her şeyi deftere geçirdiği varsayılan bir Tanrı'nın varlığını ne zaman anımsayacak olsa düşündüğü tek şey paraydı: İncil'den ezberlediği her dörtlük için annesinin verdiği çeyrek dolarlar, Pazar Okulu'nun para tepsisinden Gabaldoni'nin dondurmacı dükkânına giden onluklar, kilisenin kasadarları cemaatten para toplarken yağmur gibi yağan madeni paraların tıpırtısı. Ama Joel Tanrı'yı pek sevmezdi çünkü O kendisine pek çok kez ihanet etmişti. "Dualarımı okumak gibi şeyler."

"Ben O'nu düşündüğüm zaman Atadedem gözünü yumduğunda ne yapacağımı düşünüyorum" dedi Missouri, kahvesinden kocaman bir yudum alarak ağzını çalkaladı. "Ee, kanatlarımı açar Washington D.C. gibi falan şık bi kente giderim."

"Burada mutlu değil misin?"

"Tatlım, bazı şeyleri anlamayacak kadar küçüksün."

"On üç yaşındayım" diye açıkladı. "Neler bildiğimi bir bilsen şaşarsın."

"Bak ufaklık, her şeyi bilen ama hiç bi şeyden anlamayan heriflerle dolu ortalık, bini bi paraya" dedi ve üst dişlerini karıştırmaya başladı: Parlayan altın bir dişi vardı, Joel bu diş karıştırma işinin, dikkatini oraya çekmek için yapıldığı sanısına kapıldı. "Bak, bunun bi nedeni yalnızlık duymaya başlamam: Her zaman söylüyorum, insan Yurtluk'ta kalmadan yalnızlığın ne olduğunu bilmez, diye. Sonra, buralarda benim ilgimi çeken erkek de yok, hele şimdilerde hiç: Bi zamanlar Keg denen o sersem herif vardı ama suç sayılan bi şey yaptı bana ve kendini hapishanede buldu, ne kadar pis bi alçak olduğunu düşünerek layığını buldu. O pis şeyi bana yaptığında on dört yaşımdaydım." Şeker kavanozunun üs-

tünde, yumruk gibi düğüm olmuş sinekler, Missouri öfkeyle elini salladığı zaman dört bir yana kaçıştılar. "Evet efendim, Keg Brown, adı buydu." Parmağının ucuyla altın dişini ovarak parlattı, bu arada çekik gözleriyle Joel'i süzüyordu; gözleri yaban tilkiüzümüne benziyordu ya da siyah porselenden iki yuvarlak, badem biçimli yuvalarından zekice bakıyorlardı. "Şehir hayatını özlüyorum, kanıma girmiş bir kere çünkü Atadedem son günlerinde kendisine bakmam için beni buraya getirene kadar St. Louis'de yaşadım. O zamanlar Atadedem doksanını geçmişti, pek ömrünün kalmadığını söylediler, bu yüzden geldim. On üç yıl önce oldu bu iş, bu gidişle, bana öyle geliyor ki Atadedem Tevrat'a göre 969 yaşına kadar yaşayan Metuşelah'ı da geçer. Yanlış anlama Atadedemi seviyorum, ama o göçtüğü zaman ben hemen pırr, Washington D.C.'ye mi olur, Boston'a mı, Coneckikut'a mı? İşte Tanrı'yı düşündüğüm zaman bunları düşünüyorum."

"Neden New Orleans'a gitmiyorsun?" dedi Joel. "New Orleans'ta her tip hoş insan var."

"Yoo, New Orleans'ı falan düşünmüyorum. Derdim yalnızca erkek değil, canım: Karlı bi yer istiyorum, bu kadar güneşli olmayan. Belime kadar karların içinde yürümek istiyorum. Ah ne hoş... ne hoş. Hiç kar gördün mü?"

Joel heyecandan neredeyse soluk alamayarak bir yalan kıvırdı, elbette gördüğünü söyledi; bağışlanabilir bir yalandı çünkü sahici kar görmek en büyük özlemiydi: En son gizli düşü, Hindistan'daki Kokinoor Elması'nı ele geçirmek dışında. Bazen, hareketsiz, sıkıcı öğle sonralarında St. Deval Sokağı'nın kaldırımına oturur, kuru, kirli ağaçların dalları arasından geçen soğuk, sessiz, inci renkli kar bulutlarını düşlerdi. Ağustos'ta kar yağar, kaldırım camsı gümüşle kaplanmış gibi olur, hayalet kar tanecikleri saçlarını buzlandırır, çatıları

örter, yılların isli paslı mahallesi bembeyaz, suskun, donmuş bir çöle dönüşür, o çölde beyaz ceylanlar, fildişi göğüslü kar kuşları gibi tuhaf yaratıklar ile kendisinden başka yaşayan kimse yoktur. Ara sıra insanlar da olurdu, Vodvil ispirtizmacısı Bay Gözbağcı, sinema yıldızı Talihli Rogers, bir çay salonunda fal bakan Madam Veronica gibi olağanüstü insanlar. "Kanada'da çok fırtınalı bir gecede ilk kez karı gördüm" dedi Joel, şimdiye kadar Virginia'nın, Richmond kentinden daha kuzeye adım atmamış olmasına karşın. "Dağlarda yolumuzu kaybettik -annemle ben- etrafımız dağ gibi kar yığınlarıyla kaplıydı, tonlarca, tonlarca kar. Tam bir hafta buz gibi bir mağarada yaşadık ve uyanık kalabilmek için birbirimizi tokatladık: Karda uyur kalırsan bir daha asla gün ışığını görememe olasılığı vardır."

Missouri, gözleri hafifçe kuşkuyla kısılarak, "Peki sonra ne oldu?" dedi.

"Oo, işler gittikçe kötüleşti. Annem ağladı, gözyaşları yüzünde boncuk boncuk dondu, kadıncağız hep üşüdü..." Onu hiçbir şey ısıtamamıştı, ne o sıcacık yün battaniyeler, ne Ellen'ın hazırladığı o sıcak viskili içecekler. "Aç kurtlar her gece dağlarda uludu ve ben dua ettim..." Garajın karanlığında dua etmişti, okulun tuvaletinde, Nemo Sineması'nın en ön sırasında, sihirli perdede düello eden gangsterlerle hiç ilgilenmeyip dua etmişti. "Kar yağmaya devam etti ve koca kar yığınları mağaranın girişini kapattı ama, uf..." Orada durdu. İçine yavaş yavaş gaz dolan bir odada kahramanı bırakan bir cumartesi dizisinin sonuydu sanki.

"Sonra?"

"Sonra kırmızı paltolu bir adam, Kanadalı bir dağcı kurtardı bizi... yani beni: Annem zaten donup ölmüştü."

Missouri hayli canı sıkılmış bir halde karşı çıktı. "Uyduruyorsun."

"Uydurmuyorum, yemin ederim" diyerek haç çıkardı.

"A-a. Senin annen hasta yatağında öldü. Bay Randolph öyle diyo."

Bu masalı uyduran Joel, nasıl olduysa, her sözcüğüne inandı; o mağara, uluyan kurtlar, ona Missouri'den, uzun boynundan ya da Bayan Amy'den, bu loş mutfaktan daha gerçek gibi görünüyordu. "Herkese söylemeyeceksin değil mi? Ne yalancı olduğumu?"...

Missouri onun kolunu hafifçe okşadı. "Elbette, canım. Keşke anlattığım her öykünün iki sonu olsaydı, demeye başlıyorum. Ayrıca çok güzel yalanlar söylüyorsun, duymaktan hoşlanacağım cinsinden. Seninle kolaycacık anlaşacağız: Ben senden olsa olsa sekiz yaş büyüğüm, sense okul yüzü görmüş birisin." Erimiş çikolataya benzeyen sesi ılık ve sevecendi. "Hadi gel arkadaş olalım."

"Peki" dedi Joel, kahve fincanını ona doğru kaldırdı, "arkadaşlığımıza."

"Ha, bi şey daha var, bana Zoo de. Adımın doğrusu bu, buraya gelene kadar da herkes bana Zoo derdi ama Atadedem bunun Missouri'nin kısaltılmışı olduğunu söyledi, St. Louis kentinin bulunduğu eyaletin. *Bunlar*, Bayan Amy ile Bay Randolph kuralcı insanlar: Missouri aşağı, Missouri yukarı, her gün böyle. Hıh! Sen bana Zoo de."

Joel'e bir fırsat çıktı. "Babam sana Zoo mu diyor?"

Alaca dokuma elbisesinin yakasından elini sokup koynundan gümüş bir kutu çıkardı. Kutuyu açtı, içinden bir tutam enfiye alıp geniş delikli burnuna çekti. "Happy Dip, en iyi marka bu."

"Çok mu hasta - - Bay Sansom?" diye üsteledi Joel.

Missouri ona kutuyu uzatarak, "Alsana biraz" dedi.

Joel onu kırmamak için biraz aldı. Zencefil renkli tozun, kırmızı biber gibi yakıcı, berbat bir tadı vardı; hapşırdı, göz-

lerine yaş dolduğu zaman utanarak yüzünü elleriyle kapadı.

"Gülüyor musun, ağlıyor musun ufaklık?"

"Ağlıyorum" diye mızıldandı Joel, pek yalan da değildi. "Bu evde herkes duvar gibi sağır."

"Ben sağır değilim, tatlım" dedi ve gerçekten de içtenlikli bir ilgi gösterir gibiydi. "Sırt ağrılarım, mide kasılmalarım var ama sağır değilim."

"Neden öyleyse herkes böylesine tuhaf davranıyor? Tabii ya, ne zaman Bay Sansom'dan söz etsem, sanki... sanki... kasabada da..." Gözlerini sildi ve hırsızlama Zoo'ya baktı. "Tıpkı şimdiki gibi, gerçekten hasta olup olmadığını sorduğum zaman..."

Zoo, kaygıyla pencereye baktı, pencere, incir ağacının yeşil birer kulak gibi cama dayanmış, içeriyi dinleyen yapraklarıyla doluydu. "Bayan Amy sana onun dünyanın en sağlıklı insanı olmadığını söyledi."

Sinekler yeniden vızıldayarak, şeker kavanozuna döndüler, bozuk saatin "*tik-tok*" ları çok gürültü çıkarıyordu. "Ölecek mi?" dedi Joel.

Çekilen bir iskemlenin sesi... Zoo ayağa kalkmış, bir kuyu kovasındaki suyla bulaşık yalağının içinde kapları çalkalıyordu. Omuzunun üzerinden konuşarak, "İkimiz arkadaşız, tamam" dedi. "Ama bana sakın Bay Sansom ile ilgili bi şey sorma. Ona yalnızca Bayan Amy bakıyor. Ona sor. Bay Randolph'a sor. Bay Sansom'la benim hiç alışverişim yok; ona yemek bile hazırlamıyorum. Atadedemle benim kendi derdimiz kendimize yetiyor."

Joel enfiye kutusunu çat diye kapattı ve elinde evirip çevirmeye başladı, benzersiz desenini inceledi. Yuvarlaktı ve kaplumbağa kabuğu gibi işlenmişti gümüşü; ince bir camın altına yerleştirilmiş gerçek bir kelebek süslüyordu kutuyu; kanatları dolunayın sisli parlaklığında, portakal rengiydi.

Böylesine zarif bir kutu, diye düşündü Joel, adi bir enfiye için değil, altın değerinde ender tozlar, değerli büyücü iksirleri, tılsımlar için yapılmış olmalı.

"Evet efendim, bizim kendi derdimiz kendimize."

"Zoo, bunu nereden buldun?"

Zoo yere diz çökmüş, kürekle sobanın küllerini çıkarırken alçak sesle lanet okuyordu. Ateşin ışığı kara yüzünde dalgalanıyor, şu anda soru sorarcasına yana kaymış tilkiüzümü gözlerinde sarı bir ışık dans ediyordu. "Kutuyu mu?" dedi. "Bay Randolph Noel armağanı olarak verdiydi bana yıllar önce. Kendisi yapıyo, daha böyle bir yığın güzel zımbırtı yapıyo."

Joel dehşet ve saygıyla kutuyu inceledi; çarşıdan alınmış olduğuna yemin edebilirdi. Kendisinin elle yapmaya çabaladığı armağanları canı sıkılarak anımsadı: Kravat askısı, ev aletleri çantası gibi şeyleri; karşılaştırılınca onlar bunun yanında fazlaca zavallı kalıyorlardı. Ama belki Kuzen Randolph sandığımdan daha yaşlıdır, diyerek kendini avuttu.

"Eskiden onu allık kabı olarak kullanıyordum" dedi ve değerli hazinesini almak üzere yaklaştı. Entarisinin içine atmadan önce biraz daha enfiye aldı parmak uçlarıyla. "Ama artık Noon City'ye gidemediğimi görünce (iki yıldır gittiğim yok) benim Happy Dip'i hiç bozulmadan, kuru saklamaya yarayacağını düşündüm. Ayrıca bi kadının ilgisini çeken erkek yoksa ortalıkta -ki yok- boyanmanın ne alemi var?" Yerdeki muşambayı çillendiren güneş ışığı beneklerine bakarken yüzü acıyla buruştu. "Şu Keg Brown, hani bana kötü bir şey yaptığı için kendini kodeste bulan adam var ya, dilerim salıvermişlerdir de; bu güneşin altında elli kiloluk bir kazma sallıyordur." Sanki ağrıyormuş gibi uzun boynuna hafifçe dokundu. "Evet," diyerek içini çekti, "gidip Atadedeme baksam iyi olacak: Ona biraz mısır ekmeğiyle şeker pekmezi gö-

türeyim: Fena acıkmış olmalı."

Zoo, soğuk mısır bazlamasından bir parça koparıp ve bir sürahiyi yarısına kadar koyu şeker pekmeziyle doldururken Joel onu seyretti. "Kendine bi sapan yapıp dışarı çıksana, sürüyle kuş öldürürsün" diyerek öneride bulundu Zoo.

"Belki birazdan babam beni çağırtır. Bayan Amy onu göreceğini söylemişti, o yüzden buralardan ayrılmasam iyi olur."

"Bay Randolph ölü kuşları sever, tüyleri güzel olanları. Bu karanlık köhne mutfakta oturup da n'apacaksın." Uzaklaşırken çıplak ayaklarından hiç ses çıkmadı. "Ayine geleceksin, duydun mu?"

Ateş geçip küllendi, yaşlı, bozuk saat hastalıklı bir yürek gibi tak tak ederken yerdeki güneş benekleri genişleyip kararadı; incir yapraklarının duvarlardaki kafes biçimli gölgeleri bir deniz anasının kristal eti gibi genişleyerek kocaman titrek bir şeye dönüştü. Sinekler masanın üzerinde tüy gibi kayıyor, yerinde duramayan, incecik bacaklarını birbirine sürtüyor, uçak gibi birden dalışa geçip Joel'in kulağının çevresinde vızıldıyorlardı. İki saat sonra -ona beş saat geçmiş gibi gelmişti- yüzüstü duran eski püskü saati kaldırınca saat hemen durdu ve mutfakta hayat belirtisi diye bir şey kalmadı; çarpık çurpuk kolları üç-yirmiyi gösteriyordu: Üç, yani uçsuz bucaksız bir öğleden sonranın tam ortasında boş bir saat. Gelen yoktu. Joel parmaklarını saçlarının arasından geçirdi. Gelen yoktu, ne biçim bir numaraydı bu böyle.

Uzun süre aynı biçimde durmaktan ayağı uyuşmuştu, yerinden kalkıp mutfaktan çıkarak koridorda topallar "Bayan Amy, Bayan Amy" diye üzüntüyle bağırırken kansızlıktan karıncalanıyordu.

Lavanta çiçeği renkli perdeleri hışırdatarak açtı, şık görü-

nüşlü, loş ışıklı, ıssız odaya girdi, suda yüzer gibi aynada yüzen görüntüsüne doğru ilerledi. Soğuk ışığın içinde; aynada biçimi bozulmuş yüzü geniş dudaklı ve tek gözlüydü, sıcaktan yumuşamış balmumu bir kopyasıymış gibi; dudakları ipince, saydam bir çizgiydi, gözleriyse dik dik bakan birer su kabarcığı. "Bayan Amy... kimse yok mu?"

Joel'in ders kitaplarından birinde yeryüzünün bir zamanlar belki de güneş gibi akkor bir küre olduğu yazılıydı; şimdi sıcaktan yanan bahçede dikilirken bunu anımsadı. Evin önünden başlayıp birbirine girmiş sık ağaçlığın arasından geçerek kıvrılan patikayı izleyerek bu bahçeye gelmişti. Burada, yaban otlarının bürüdüğü bu yerde, boyunu aşan bitkiler vardı, sipsivri dikenli bitkiler; çekingen adımlarının altında, güneşten kıvrık kıvrık olmuş, kupkuru yapraklar çıtırdıyordu. Birbirine girmiş kuru otlar beline geliyordu. Yazın, ıtırlı otların ve kara toprağın kokusu çok ağırdı, arıların kaşındırıcı vızıltıları sessizliğe dikenler batırıyordu. Gözlerini neredeyse yukarıya kaldıramıyordu çünkü gökyüzü tam anlamıyla mavi bir ateşti. Bahçede dimdik yükselen evin duvarı büyük, sarı bir kayalık gibiydi, Virgina sarmaşıkları bahçeye bakan sekiz pencereyi de yeşil bir çerçeve içine almıştı.

Joel yerdeki sert bitkilerin üzerinde yürüyordu, birden evle burun burun geldi. Canı sıkılıyordu. Röntgencilik oyunu oynayabileceğini düşündü, Gizli Dokuzlular Kulübü üyelerinin, yapacak hiçbir şey bulamadıkları zaman vakit geçirmek için oynadıkları bir tür gözetleme oyunuydu. Röntgencilik New Orleans'ta ancak güneş battıktan sonra oynanabilirdi çünkü yabancı bir eve yaklaşıp gizlice içeriyi gözetlemek isteyen kişi için gün ışığı çok tehlikeli olabilirdi. Bu tehlikeli gece devriyelerinde Joel çok tuhaf manzaralara tanık olmuştu, tıpkı gramofonda çalan müzikle çırılçıplak

dans eden genç bir kızı gözetlediği akşamki gibi; bir gece de bir doğum günü pastasının üzerinde yanan mumları söndürerek o perili dünyayı karanlığa gömerken yaşlı bir kadın düşüp ölmüştü; hepsinin en anlaşılmaz geleni de çirkin, küçük bir odada ayakta duran iki yetişkin erkeğin öpüşmesiydi.

Skully Yurtluğu'nun konuk odası giriş katı boyunca upuzundu; saten kordonlarla bağlanmış altın renkli perdeler, odanın loş, ıssız içinin büyük bir bölümünü gizliyordu ama burnunu bir cama dayamış olan Joel, bir çay masasının çevresine çökmüş şişman kadınlara benzeyen ağır iskemleleri seçebildi. Leylak rengi kadifeden iki kişilik bir kanepe vardı, mermer bir şöminenin yanında bir Napolyon sediri, porselen heykelcikler, fildişi yelpazeler ve ilginç nesnelerle ışıldayan bir dolap, öteki ikisi görünmeyen üç dolaptan biri. Tam önündeki bir masanın üzerinde bir Japon tapınağı, kıpkırmızı küresinden elmaslı, pırlantalı buzullara benzeyen cam prizmaların sarktığı süslü çoban lambası.

Pencerenin önünden uzaklaştı, bahçeden geçerek bir söğüt ağacının yana devrilmiş gölgesine sığındı. Öğle sonrasının elmassı parıltısı gözlerini acıtıyordu, vücudu yağlanmış bir güreşçi gibi terden kayganlaşmıştı. Bahçenin ötesinde bir horoz öttü, bu ötüşte Joel geceleyin geç vakit feryat eden bir tren düdüğünün aynı acı, kederli sesini buldu. Bir tren. Buradan uzaklara giden bir trende olmak isterdi kuşkusuz. Ah, bir babasını görebilseydi! Bayan Amy, alçak, yaşlı cadının tekiydi. Üveyanalar hep öyle olurlardı. Ona bir zarar vermeye kalkışsın da bak. O kadını görür görmez fena azarlayacaktı, Tanrı hakkı için. O kadar da yüreksiz bir insan değildi. Sammy Silverstein'ı fena halde yenen kimdi? Gelecek Ekim'de bir yıl olacaktı bu iş olalı. Ama, ah, Sammy iyi bir çocuktu, yani iyi sayılırdı. Acaba Sammy şu anda hangi şey-

tanlık peşinde koşuyordur, diye merak etti. Belki de Nemo Sineması'nda oturmuş midesini patlamış mısırla dolduruyordu; evet, şimdi onu orada bulabilirdiniz çünkü Talihli Rogers'ı katil bir maymuna dönüştüren kafadan kontak bilimadamıyla ilgili acayip film bu matinede gösteriliyordu. O kadar filmin arasından bunu kaçırmak zorunda kalacaktı. Tüh be! Ya şimdi birden toz olmaya karar verseydi? Belki de bir Laterna ile bir maymunu olsa çok hoş olurdu. Dondurmacılık işi de vardı her zaman: Kendisi gibi dondurmalı gazozu çok seven biri onu yapmayı da bilmeliydi. Allah kahretsin!

O beş kırık veranda sütununa, "Ta-ta-ta-ta," diye makinalıyla ateş etti. Daha sonra sütunlarla sarı çiçek öbeğinin orta yerindeki çanı gördü. Kölelik günlerinde tarım işçilerini tarlalardan çağırmak için kullanılan bir çandı; madeni küf yeşiline çalıyordu, üzerinde durduğu sahanlık çürümüştü. Joel büyülenmişti, Kızılderili gibi çömelip başını çanın geniş ağzına soktu; bozulmuş örümcek ağlarının iplikleri sarkıyordu her yerden, küflü boşluğun çevresinde dolaşan sıvı gibi kayıp giden yeşil, çıtkırıldım bir kertenkele yolunu değiştirdi, dilini dışarı çıkardı, toplu iğne başı gözlerini Joel'e dikti ve apar topar geri çekildi.

Ayağa kalkarak evin sarı duvarına baktı ve üst kat pencerelerinden hangisinin kendisinin, hangisinin babasının, hangisinin Kuzen Randolph'ın olduğunu bulmaya çalıştı. İşte tam bu sırada gördü o tuhaf kadını. Sol köşedeki pencerenin perdelerini yana çekmiş ona gülümsüyor, selamlaşıyormuş ya da onaylıyormuş gibi başını sallıyordu; ama Joel'in tanıdığı biri değildi: Yüzünün puslu dokusu, yumuşak, yayılmış çizgileri ona dalgalı aynadaki kendi buharsı görüntüsünü anımsattı. Beyaz saçları eski zaman adamlarından birinin peruğuna benziyordu: Şişman şişman dökülen lüleleriyle sepet gibi, beyaz bir Pompadour başı. Her kimdiyse -Joel hiç

kimseye benzetememiyordu- onun görünmesiyle birlikte bahçe sanki birden taş gibi dondu kaldı: Yıldız çiçeğine konmuş bir kelebek kanatlarını titretmeyi bıraktı ve sarıca arıların törpü gibi, tekdüze Fa sesi kesildi.

Perdenin birden inip kapanması ve pencerenin boşalması üzerine uyanan Joel, geriye doğru bir adım attı, ayağı çana takıldı: Sıcak sessizliği bozan tek bir boğuk, kulak tırmalayıcı ses çıktı ağzından.

3

"Ey Ulu Tanrım!" AYAKLA TEMPO. "Ey Ulu Tanrım!" AYAKLA TEMPO. "Şeytanın yanında olmak istemiyorum, Sen'inle olmak tek dileğim!"

Zoo oyuncak benzeri bir akordeonu sıkıştırarak sesler çıkarıyor, düz tabanlı ayağıyla kulübe verandasının sallantılı tabanına vurarak tempo tutuyordu. "Ah öyle ağladı şeytan, öyle bağırdı, çünkü özleyecek beni son yalnız yolculuğumda." Uzun bir feryat: Korkunç bir volkana benzeyen ağzındaki altın kaplama parlıyordu ve bir katlanıp bir açılan küçük, ucuz akordeon pleli kâğıt ile sedef istiridyeden yapılmış bir akciğer gibiydi. "Beni özleyecek..."

Bir yağmur kuşu mürver ağacındaki yuvasında bir süre bir serinlik umudu olarak vıcırdadı. Güneş bulutların, alçalmış gökyüzünün karşı yanına doğru yön tutmuş, mamut iriliğinde gri bir dağ gibi biriken tropikal bulutların içinde kilitlenip kalmıştı.

Jesus Fever, eski fıçı tahtalarından yapılmış bir salıncaklı sandalyede, kumaş artıklarından yapılmış güzel yastıkların arasında oturuyordu; o aşırı tiz, o muhterem sesi kesintili bir okarina sesi gibi titreşiyordu; ara sıra ellerini kaldırıp güçsüzce birbirine çırpıyordu ama hiç ses çıkmıyordu ellerinden.

"... yolculuğumda!"

Veranda ile aynı yükseklikte, üzeri zehirli mantarlarla kaplı bir ağaç kütüğüne tünemiş olan Joel bir yandan

Zoo'nun muzipliklerini izlerken, bir yandan da hava koşullarındaki değişimlerle ilgileniyordu; bazen bir yaz fırtınasından önce ortalığı saran o taş gibi donmuş şiddet anı suskun avluyu büsbütün doldurmuştu ve o gizemli çiğ ışıkta verandanın çevresine süs fenerleri gibi dizilmiş paslı kovalardaki eğrelti bitkileri soluk yeşil bir ışıkla içlerinden aydınlatılmış gibi görünüyordu. Su defnelerinin kapsullerinin içinde ıslıklanan meltem, yağmur ve çam kokularını, uzak tarlalarda açan Haziran çiçeklerinin kokularını taşıyordu. Kulübenin kapısı hızla açıldı, çarpılarak kapandı, Yurtluk'un kapanan pencere kepenklerinin boğuk tıkırtısı duyuldu.

Zoo son bir şatafatlı akora daha bastı ve akordeonu kaldırıp bir kenara koydu. Diken diken duran saçlarını biryantinlemiş ve puanlı boyun eşarbının yerine eskimiş kırmızı bir kurdele takmıştı. Değişik renkli ipliklerle bazı yerleri örülmüş beyaz entarisinde böyle bir düzine kadar benek vardı, bir çift yalancı elmas küpe kulaklarını süslüyordu.

"Susadıysan, su bulamazsan, Ulu Tanrı'na YAKAR, dileğinin yerine gelmesini istiyorsan." Kollarını öne uzatıp, ip cambazı gibi dengelenerek avluya indi ve Joel'in üzerinde oturduğu ağaç kökünün çevresinde çalımlı çalımlı yürümeye başladı. "Birini seviyorsan, sevgilin uzaklardaysa, Ulu Tanrı'na YAKAR, dileğinin yerine gelmesini istiyorsan."

Kule gibi yüksek Çin kirazlarının tepesinden rüzgâr bir ırmak hızıyla geçiyordu, bu akıntıya yakalanmış çılgın yapraklar gökyüzünün kıyılarında köpükleniyordu. Yavaş yavaş toprak derin, karanlık bir suya batmış izlenimi vermeye başladı. Eğreltiotu bir deniz-dibi bitkisi gibi dalgalanıyor, kulübe batık bir kalyon gibi, büyük, gizemli bir karaltı halinde yükseliyordu; akışkan, yılansı inceliğiyle Zoo, Joel'e göre, ancak denizde boğulmuş, yaşlı bir korsanın karısı, bir denizkızı olabilirdi.

"Acıktıysan, yiyecek bulamazsan, Ulu Tanrı'na YAKAR, dileğinin yerine gelmesini istiyorsan."

Sarı bir tekir kedi uzun adımlarla avludan geçerek çevik bir biçimde Jesus Fever'ın kucağına atladı; Joel'in bahçedeki leylak ağacında pusuya yatarken gördüğü kediydi bu. Yaşlı adamın omuzuna tırmanıp tilkimsi yüzünü güçsüz yanağa dayadı, kahverengi-sarı gözleri kor gibi Joel'e bakıyordu. O ufak tefek zenci kedinin çizgili karnını okşarken kedi gurulduyordu. Fötr şapkası çıkınca Jesus Fever'ın kafatası güveyeniği yün görünümünde birkaç tutam saçı saymazsak, parlak metal bir toptan farksızdı; kendisine iki misli büyük gelen siyah bir takım elbise, ipince bedeninden eski bir çuval gibi sarkıyordu ve ayağında portakal rengi deriden küçücük, düğmeli ayakkabılar vardı. Ayinin keyfi onu adamakıllı canlandırmıştı, ara sıra iki parmağının arasına burnunu sıkıştırıp sümkürüyor çıkanı da eğreltiotunun içine atıyordu.

Zoo'nun yarı şarkı yarı haykırış biçiminde söylediği uyumlu sözcükler, inip kalkan ayağı gibi, bir inip bir çıkıyordu, başı sarsıldıkça kulaklarında sallanan küpelerinden çevreye kıvılcımlar saçılıyordu. "Kulak ver, Ulu Tanrım dualarına biz fanilerin, dinle ne diyor kulların..."

Kilometrelerce ötede sessiz bir şimşek bir zigzag çizdi, bunun ardından bir başka şimşek daha, bu kez çok uzak olmayan bu çatırtılı dev beyazlığın ardından bir gök gürültüsü ağır ağır yuvarlanıp geldi. Küçük bir Çin horozu bir kuyu sundurmasına sığınmak için koştu ve bir karga sürüsünün üçgen gölgesi gökyüzünü ikiye böldü.

"Ben üşüdüm" dedi Jesus huysuzlanarak. "Yağmur geliyor, ayağım şişti. Üşüdüm..." Kedi kucağına kıvrılıp oturdu, başını da solmuş bir yıldızçiçeği gibi dizlerinin üzerine pat diye bıraktı.

Zoo'nun yanıp sönen altın dişine bakarken Joel neon ışık-

lı bir tabelayı hatırlamıştı. Işıklar yanıyor: *R. R. Oliver'ın Cenaze Mağ.* Sönüyor. Yanıyor: *R. R. Oliver'ın Cenaze Mağ.* Sönüyor. "Üçüncü sınıf bir yer, doğru ama insanı görülmemiş şekilde kazıklamıyorlar" dedi. Ellen, Tanrı'nın yanına, öteki dünyaya giderken ucuz ama temiz pak bir yatacak yer reklamının yapıldığı vitrinin önünde durmuştu, ışıklı harflerin aydınlığında, yelpaze gibi dizilmiş glayöller soluk soluk parlıyordu. Yine burada da Joel kapıyı kilitlemiş anahtarı fırlatıp atmıştı: Gizli suç ortaklığı bu kadarla kalmıyordu, babası bile ona hınç duyuyordu, Tanrı bile. Bir yerde birileri ona alçakça bir oyun oynamıştı ama kimi, neyi suçlaması gerektiğini bilmiyordu. Sanki çürük bir ağaç kökünün üzerinde oturan kimliksiz, her şeyden kopuk, taştan bir oğlandı: Kendisi ile mürver ağacının çağlayan gibi yere dökülen ya da Yurtluk'un sivri, girdili çıktılı çatısının gerisinde yükselen yaprakları arasında hiçbir bağ yoktu.

"Üşüdüm. Yatmak, örtünmek istiyorum. Fırtına çıkacak."

"Çeneni tut, Atadede."

Daha sonra tuhaf bir şey oldu: Sanki bir define haritasındaki ok işaretlerini izlermiş gibi Zoo küçük koyu renkli bir gül fidanına doğru üç adım attı ve kaşlarını çatıp gökyüzüne bakarak boynundaki kırmızı kurdeleyi çıkarıp attı. Boynunda çepeçevre mor renkli tel bir gerdanlık gibi ince bir yara izi vardı; parmağını onun üzerinde hafifçe gezdirdi.

"Günü gelir de Keg Brown oradan çıkacak olursa, ey Ulu Tanrı'm, onu sefil bi köpek kılığına sok, uğursuz bi köpek, kimse ona yüz vermesin."

Sanki gökten yaban bir atmaca birden inmiş, Joel'in gözkapaklarını kapıp götürmüş ve onu gözleri faltaşı gibi açık, Zoo'nun boynuna alık alık bakar halde bırakmıştı. Belki o da Joel'in durumundaydı, dünya ona da kötü davranıyordu. Ancak Tanrı yazdıysa bozsun, boynunda böyle bir kesik izi

olsun istemezdi. Ama bir yanda yalan dolan bir yanda tehlike kol gezerken başka şansı olabilir miydi insanın? Hiçbir şansı yoktu. Hiç. Omurgasından bir ürperti geçti. Yukarıda gök gürledi. Yer sarsıldı. Ağaç kütüğünün üzerinden fırlayıp kalktı ve eve doğru koştu, belinden çıkan gömleğinin kuyruğu arkasında uçuşuyordu; koş, koş, koş dedi ona yüreği ve güm! diye dosdoğru fundalığın içine düştü. Biraz acayip bir kazaydı. Fundalığı görmüştü, önünde bir engel oluşturduğunu biliyordu gene de sanki bile bile kendini oraya atmıştı. Ama dikenlerle çizilen derisindeki acı onu şaşkınlık ve mutsuzluktan kurtarmış gibi oldu, hani birtakım bağnaz dinlerde insanların kendi kendilerine eziyet ederek sözde şeytanı ruhlarından kovmaları gibi bir şey. Ayağa kalkmasına yardım eden Zoo'nun yüzündeki sevecen ilgiyi görünce pek aptalca buldu durumunu: E n'olmuş yani, Zoo onun dostuydu ve korkacak bir şey yoktu. Pantolonundaki dikenleri ayıklayan Zoo sevgi dolu bir sesle, "Seni gidi kötü çocuk" dedi. "Nasıl böyle bi şey yaptın? Atadedemle beni üzdün." Elinden tuttu ve onu verandaya götürdü.

"Hih-hi-hi," diye kıkırdıyordu Jesus, "ben de böyle düşüyorum işte, kemik diye bir şey kalmıyor."

Zoo akordeonunu aldı, verandanın direklerinden birine dayandı ve bu kez duraksamalı, uyumsuz bir şey çalmaya başladı. Büyük babası, istediği yerine getirilmeyen bir çocuğun tekdüze, ağlamaklı sesiyle bir kez daha yakındı: Üşümekten neredeyse uçacaktı ama aldıran var mıydı; yaşamış mı, ölmüş mü kimin umurunda? Pazar ayini görevini yerine getirdiğine göre neden sanki Zoo onu sıcak yatacığına götürüp yatırarak rahat bırakmıyordu? Ah, ah, bu dünyada ne acımasız insanlar, ne acımasız davranışlar vardı.

"Sus, Atadede, eğ şu kafanı" dedi Zoo. "Bu ayini usulüne

uygun bitirelim. Şimdi duamızı edelim. Joel, tatlım, indir şu kafanı."

Verandadaki üçlü, tahta baskısı bir resme benziyordu; güzel yastıklı tahtında oturan yaşlı adam, onun kucağına uzanmış sarı kedi, efendisinin ayaklarının dibinde başı öne eğdirilmiş küçük köleye, soluklaşan aydınlıkta, ciddi ciddi bakıyor ve bütün bunların arkasında yaşlı adamın kızının kutsar gibi havaya kalkmış, kara oklara benzeyen kolları.

Ama Joel'in kafasında hiç dua yoktu; daha doğrusu sözcüklerin ağına takılacak hiçbir şey, çünkü geçmişte, biri dışında, bütün duaları basit, somut isteklere dayanıyordu: Tanrı'm bana bir bisiklet ver, yedi bıçaklı bir çakı, bir kutu yağlıboya. İnsan şimdi şu söyleyeceği şey gibi, hiç somut olmayan, anlamsız bir şeyi nasıl, nasıl söylebilirdi: Tanrı'm n'olursun beni sevsinler.

"Amin" diye fısıldadı Zoo.

Ve o anda, birden gök delinmiş gibi yağmur yağmaya başladı.

4

"Daha açık tanımlamaya çalışalım istersen" dedi Randolph, uyuşuk uyuşuk bir kadeh şeri doldurarak. "Kadın şişman mıydı, uzun boylu mu, zayıf mı?"

"Bunu söylemek güç" dedi Joel.

Dışarıdaki gece karanlığında sicim gibi eğik inen ve suları evin çatısını yıkayan yağmurun sesi duyuluyordu ama içeride gaz lambalarının ışığıyla en karanlık köşelere yumuşak ağları geriliyor, mutfak penceresi altın bir ayna gibi içerideki sahneyi yansıtıyordu. Joel'in Yurtluk'taki ilk akşam yemeği şu ana kadar iyi gitmişti. Randolph'un yanında rahattı çünkü o, ne zaman konuşma gevşese on üç yaşındaki bir çocuğun ilgisini çekecek, hoşuna gidecek bir konu ortaya atmayı beceriyordu: Mars'ta insan yaşıyor mu? Mısırlılar insanları aslında nasıl mumyaladılar dersiniz? Kafa avcıları hâlâ var mı? gibi ya da daha başka tartışmalı konularda onun çok iyi konuştuğunu düşünüyordu Joel (kendince). Joel, o Kadın'dan söz edebilmesini, biraz da fazla şeri içmiş olmasına (tadını sevmemişti ama yeterince sarhoş olmak umuduyla içmişti... böylece şimdi Sammy Silverstein'a yazacak bir şeyi olmuyor muydu!... Üç küçük kadeh yuvarlamıştı) borçluydu.

"Sıcaktandır" dedi Randolph. "Başıaçık güneşte durunca bazen böyle ufak tefek sanrılar görülür. Aman yarabbim, evet. Yıllar önce bir keresinde hava almaya bahçeye çıkmıştım; bir ayçiçeğinin bir erkek yüzüne dönüştüğünü gördüm

açıkça, bir zamanlar hayran olduğum, küçük, dövüşken bir boksörün, Pepe Alvarez adlı bir Meksikalı'nın yüzüne." Çenesini okşadı, düşünceli düşünceli, sanki bu adın onun için özel bir anlamı olduğunu göstermek istermiş gibi burnunu buruşturdu. "Donup kaldım, öylesine etkilenmiştim ki çiçeği kopardım, bir kitabın içinde kuruttum: Şimdi bile onu gördüğüm zaman sanki... ama neyse konu bu değil. Hiç kuşkum yok, güneşten oldu. Amy, hayatım, sen ne dersin?"

Yemeğine bakarak düşünceye dalmış olan Amy başını kaldırıp baktı, daha çok şaşırmış gibiydi. "Hayır, istemem, teşekkür ederim" dedi.

Randolph yalancıktan canı sıkılmış gibi kaşlarını çattı. "Her zamanki gibi gene unutkanlık bahçesinde geziniyor."

Amy'nin yüzü bir gülümsemeyle yumuşadı. "Dilinden bal akan şeytan" dedi, hiç gizlemediği büyük bir hayranlık, sert, küçük gözlerini aydınlatmış, neredeyse bir an için onları güzelleştirmişti.

Randolph, "Öyleyse şimdi baştan başlayalım" dedi ve geğirdi (*Excusezmoi, s'il vous plaît*. Börülce yiyince böyle oluyor, sindirmesi en güç şey."). Zarif bir biçimde eliyle dudaklarına hafif hafif vurdu. "Ne diyordum, ah, evet... Joel bizim Yurtluk'ta ruh diye bir şey olmadığına, ne dersek diyelim inanmak istemiyor."

"Ben öyle bir şey demedim" diyerek karşı çıktı Joel.

"Missouri'nin gevezelikleri bunlar" dedi sakince Amy. "Zenciler'in ne kadar zırva inancı varsa hepsi var bu kızda. Hatırlıyor musunuz, burada yakalayıp boynunu koparmadığı tek tavuk kalmamıştı. Aa, hiç komik değil, gülmeyin. Acaba derim hep ya *o oğlanın* ruhunun içimizden birine girdiğini taksaydı kafasına ne olurdu?"

"Keg'in mi?" dedi Joel. "Yani Keg'in ruhu mu?"

"Aman bana anlatma!" diye bağırdı Randolph ve evde

kalmış kızlar gibi kibarlık taslayarak ağzının içinde boğduğu kıkırtılar çıkardı.

"Bana bu kadar komik gelmemişti" dedi Joel küskün küskün. "O adam ona kötü bir şey yapmış."

Amy, "Randolph yalnızca şaka yapıyor" dedi.

"Bana iftira ediyorsun meleğim."

"Komik değildi" dedi Joel.

Randolph havaya kaldırıp elinde döndürdüğü kadehindeki şeriden çıkan kehribar sarısı ışıkları inceledi. "Komik değil, Aman, hayır. Ama duyulmadık ilginçlikte bir öykü: Dinlemek ister misin?"

"Ne gereği var canım" dedi Amy. "Çocuk zaten yeterince marazlı."

"Bütün çocuklar marazlıdır: Bu onları kurtaran tek özelliktir" dedi Randolph ve hemen anlatmaya başladı: "On yılı aşkın bir süre önce soğuk, çok soğuk bir Kasım ayında olmuştu bu. O zamanlar benim yanımda irikıyım, genç, vücut ölçüleri olağanüstü güzel, derisi bataklık renginde zenci bir velet çalışıyordu." Randolph'un sesinde Joel'i ta başından beri rahatsız eden tuhaf bir şey vardı ama şimdiye kadar bunu bir türlü bulamamıştı: Randolph şivesiz konuşuyordu: Yorgun sesinde hiç bir yöresel arıza yoktu ama alttan alta akan bir coşku, acı alayın iğneleyici şakraklığı vardı ve bu onun sesine etkileyici bir nitelik kazandırıyordu.

"Gelgelelim biraz geri zekâlıcaydı. Geri zekâlıların, sinir hastalarının, suçluların, belki bir de sanatçıların ortak özelliği sapık masumlukları içinde ne yapacaklarının önceden kestirilemez oluşudur." Yüzünde mutlu bir dalgınlık ifadesi vardı, sanki gözlemi yapmış olmak ona bir üstünlük veriyormuş, duraklamalıymış ve kafasının içinde bunun yankılanışını dinlemeliymiş gibi. "Onları Çin kutularına benzetebiliriz: Hani bilirsin ya, bir kutuyu açarsın içinden bir başka ku-

tu çıkar, onu açarsın, bir başkası, böylece en sonuncusuna gelirsin... mandalına dokunmaya kalkmadan yaylı kapak açılır... ve içinde acaba hangi umulmadık şeyi buluruz?" Acıyla gülümsedi ve şerisinden bir yudum aldı. Daha sonra ipek pijamasının göğüs cebinden bir sigara çıkardı, bir kibrit çaktı. Sigaranın tuhaf, ilacımsı bir kokusu vardı, sanki tütün uzun süre asitli otların suyuna yatırılmış gibiydi: Astımın hüküm sürdüğü evlerin tipik kokusuydu bu. Randolph bir duman halkası çıkarmak üzere dudaklarını büzünce pudralı yüzünün biçimi birden tamamlandı: Yalnızca yuvarlaklardan oluşan bir yüzdü sanki: Şişman olmamasına karşın madeni bir para kadar yusyuvarlak, pürüzsüz ve kılsızdı; yanaklarını iki kaba pembe yuvarlak renklendiriyordu, burnu sanki bir zamanlar sert öfkeli bir yumruk yemiş, kırılmışa benziyordu; çok sarı, kıvırcık ipeksi saçları çocuk saçı gibi lüleler halinde alnına dökülmüştü, ayrık, kadınsı gözleri gök mavisi birer bilyeydi adeta.

"Böylece birbirlerine âşık oldular, Keg ile Missouri, düğünlerini burada yaptık, gelin aileden kalma dantellere büründü."

"Beyaz bir genç kız kadar hoştu, bence" dedi amy. "Resim kadar güzeldi."

Joel, "Aman adam deliyse..." dedi.

Randolph içini çekti. "O kızda mantık diye bir şey yoktu ki. Topu topu on dört yaşındaydı, daha çocuktu elbet ama Nuh diyor peygamber demiyordu: Evlenmek istedi ve evlendi. Balayı haftasında onlara burada, bu evde bir oda ödünç verdik, dostlarına balık kızartsınlar diye avluyu kullanmalarına da izin verdik."

"Peki babam.... düğünde o da var mıydı?"

Randolph boş boş bakarak sigarasının külünü yere silkti. "Ama sonra, bir gece, çok geç bir saatte..." Uykulu uykulu

gözkapaklarını indirip parmağını bardağının ağzında dolaştırdı. "Acaba Amy, Missouri'nin çığlığını duyduğumuz zaman benim yaptığım o çok tuhaf şeyi anımsıyor mu?"

Amy anımsayıp anımsayamadığı konusunda kararını veremiyordu. On yıl, ne de olsa uzun bir süreydi.

"Yine böyle oturma odasında oturuyorduk, anımsadın mı? Ben, rüzgârdır, dedim. Öyle olmadığını biliyordum elbet." Durakladı, yanaklarını içine çekti, sanki anımsadığı şey çok komikti, gülmemek için kendini zor tutuyordu. Parmağını tabanca gibi Joel'e çevirdi başparmağını tetiğe aldı: "Bunun üzerine otomatik piyanoya *Kızılderililerin Aşk Çağrısı* adlı şarkıyı koydum."

"Ne hoş bir şarkıdır" dedi Amy. "Ne acıklıdır. Neden artık piyanolayı çalmama izin vermiyorsun anlamıyorum."

"Keg onun boğazını kesti" dedi Joel, bir korku ve kaygı kabarcıklanıyordu içinde çünkü Randolph'un konuşmasındaki tuhaf değişikliği izleyemiyordu; bilmediği bir yabancı dille anlatılan bir öyküyü anlamaya çalışmak gibi bir şeydi bu, tam Randolph'a ısınmaya başlamışken bu dışarıda-bırakılmışlık duygusundan hoşlanmamıştı. "Yarasını gördüm" dedi ve kendini dinletmek için neredeyse bağırdı, "Keg yaptı onu."

"Ah, evet, doğru."

"Şöyle bir şeydi" diyerek mırıldanmaya başladı şarkıyı Amy:

"Seslenirken ben yu hu di da dum di da..."

"Zoo onun kodeste olduğunu söylüyor, dilerim oradan çıkamaz, diyor: Onu yaşlı bir köpeğe çevirmesini söyledi Tanrı'ya."

"Yanıt ver bana da di di da... müziği tam böyle değildi, değil mi, Randolph?"

"Tonu biraz bozuk."

"Ama nasıl olacak?"

"En küçük bir fikrim yok, meleğim."

Joel, "Zavallı Zoo" dedi.

"Herkes zavallı" dedi Randolph ve uyuşuk uyuşuk bir şeri daha doldurdu.

Açgözlü pervanelerin kanatları lambaların fanuslarında yamyassı oluyordu. Çatıdaki bir yarıktan sobanın yanına yağmur sızıyor, boş bir kömür kovasının içine kasvet verici bir düzenlilikle damlıyordu. "En küçük kutuyu açarsan olacağı budur" diye bir görüş attı ortaya Randolph, sigarasının helezonlanarak Joel'e doğru giden sevimsiz dumanını Joel elini terbiyeli bir biçimde sallayarak dağıtmaya çalışıyordu.

Amy derin bir özlemle, "Piyanola çalmama izin vermeni öyle isterdim ki. Ama onun ne kadar hoşuma gittiğini, beni ne kadar rahatlattığını sanki hiç anlamaz gibisin" dedi.

Randolph boğazını temizleyip sırıttı, yanaklarında iki küçük çukurcuk belirdi. Yüzü yusyuvarlak olgun bir şeftaliye benziyordu. Kuzininden epey gençti: Yaşı otuz beş falan olmalıydı. "Sahip Knox'un hayaletini hâla defedemedik ama."

"Hayalet falan değildi" diye homurdandı Joel. "Hayalet diye bir şey yoktur: Gerçek, canlı bir kadındı ve ben onu gördüm."

"Peki nasıl bir kadındı, canım?" dedi Amy, ses tonu kafasının pek de o kadar saçma konulara takılmamış olduğunu gösteriyordu. Bu Joel'e annesi ile Ellen'ı anımsattı: Kendisinin öykülerinden kuşkulandıkları ama rahatlasın diye anlatmasına izin verdikleri zaman onlar da bu özel, uzak sesi kullanırlardı O eski, tetikte bekleyen, suçluluk duygusu belirdi yine içinde: Yalancı. İkisi, Amy ile Randolph böyle düşünüyorlardı, doğuştan yalancı, Joel böyle düşündüklerine inandığı için de utana utana kadını daha ayrıntılı tanımlamaya

çalıştı: Şeytan gibi gözleri vardı o kadının, deli deli, büyücü gözü gibi, Kuzey kutup denizinin dibi kadar soğuk ve yeşil; Kar Kraliçesi'nin ikiziydi sanki, yüzü soluk, buz gibi, buzdan oyulmuş gibiydi, beyaz saçları tepesinde kocaman bir düğün pastası gibi kabarmıştı. Kıvrık bir parmakla işaret ederek Joel'i çağırmıştı, çağırmıştı...

"Aman Tanrı'm" dedi Amy, küp biçimindeki karpuz turşusunu kemirerek. "Böyle birini gerçekten görmüşsün!"

Joel konuşurken Amy'nin kuzeninin yüzündeki gülümsemeyi canı sıkılarak görmüştü. Daha önce, olayı dümdüz anlattığı zaman Randolph bayat bir fıkrayı dinler gibi hiç renk vermeden dinlemişti, sanki nedense olayları daha önceden bilirmiş gibiydi.

"Biliyor musun" dedi Amy ağır ağır, karpuz turşusunu tabağı ile ağzı arasında bir yerde tutarak, "Randolph sen hiç..." deyip durakladı, gülümseyen kuzeninin düzgün şeftali gibi yüzünü görmek için gözlerini yana kaydırdı. "Sanki gerçekten de..."

Randolph masanın altından Amy'ye bir tekme attı; bu işi öylesine ustalıkla başarmıştı ki Joel'in dikkatinden kaçabilirdi, Amy'nin tepkisi onca abartılı olmasaydı: İskemlesine yıldırım çarpmış gibi yerinden sıçradı, eldivenli elini gözlerine siper ederek acı bir bağırtı koyuverdi ağzından: "Yılan, bir yılan, bir yılan ısırdı sandım, masanın altına çöreklenmiş bir yılan ısırdı, tekmelesene sersem, asla bağışlama, ısırdı beni bir yılan." Bu sözcükler üst üste yinelendiği zaman uyak yapmaya, dev pervane gölgelerinin kımıldaştığı duvarların arasında vızıldamaya başladı.

Joel'in içi boşalmış gibi oldu; hemen oracıkta, pantolonuna yapıvereceğini sandı, Jesus Fever'larda yaptığı gibi yerinden fırlayıp koşmak istedi. Ne var ki yapamadı, bu kez olmadı. Bunun üzerine incir yapraklarının ıslak, rüzgârlı bir

haberi iletmek için hafif hafif vurdukları pencereye dikkatle baktı ve bütün gücünü toplayıp o uzakta kalmış olan odaya hayalinde geri dönmeye çalıştı.

"Çabuk kes şunu" diye bağırdı Randolph, tiksintisini hiç gizlemeye gerek duymadan. Ama Amy bir türlü kendini toparlamayı başaramayınca yanına gidip ağzının ortasına bir tokat patlattı. Bunun üzerine Amy sakinleşti, hıçkırık tutmuş gibi sesler çıkararak ağlamaya başladı.

Randolph kaygıyla koluna dokundu. "Daha iyi misin, meleğim?" dedi. "Aman yarabbim, bizi korkuttun." Joel'e bakarak ekledi: "Amy öylesine çabuk alevleniverir ki."

"Evet çok" diye doğruladı Amy. "Ben sanmıştım ki... Çocuğun keyifini kaçırmış olmasın bari."

Ama Joel'in odasının duvarları Amy'nin sesinin geçemeyeceği kadar kalındı. Uzun süredir o uzaklarda kalmış olan odaya bir türlü geri dönemiyordu; bu iş her zaman zor olmuştu ama geçen yılki kadar zor değil. Bu yüzden bütün arkadaşlarını yeniden görmek çok hoştu. Hepsi buradaydılar, sırtında kırmızı pelerini, başında tüylü İspanyol şapkası, gözünde parlayan monoklu, ağzında som altından dişleriyle Bay Gözbağcı da buradaydı: Zarif bir beyefendiydi, ağzını çarpıtarak, kaba saba konuşmaya meraklı olması önemli değildi, üstelik bir sanatçı, büyük bir sihirbazdı: Yılda iki kez New Orleans'ın iş merkezinde bir vodvilde oynar ve her türlü ürkünç numarayı yapardı. Böyle arkadaş olmaları da bundandı. Birinde izleyicilerin arasından Joel'i seçmiş, onu sahneye çağırmış ve Joel'in kulaklarından bir sepet dolu pamuk helva çıkarmıştı; o olaydan sonra Bay Gözbağcı, küçük Annie Rose Kuppermann'ı saymazsak, öteki odanın en baş konuğu olmuştu. Annie Rose'u görseydiniz, dünyanın en şeker şeyiydi. Kapkara, kendinden dalgalı saçları vardı. Annesi onu pazar günleri ta çorabına kadar bembeyaz giydirirdi

hep. Gerçek hayatta Annie Rose ona saatin kaç olduğunu bile söylemeyecek kadar kibirli ve saygısızdı ama burada bu uzak odada o tatlı sesi çınlayıp duruyordu: "Seni seviyorum, Joel. Seni bir sıkımlık, bir kucak, bir sarılmalık seviyorum." Gelmemezlik ettiği pek görülmeyen biri daha vardı, iki kez aynı kişi olarak göründüğü pek enderdi; yani çeşitli kılıklara girerek geliyordu, kiminde sirkin güçlü adamı oluyor, kiminde şiş göbek bir milyoner ama adı hep aynıydı: Edward O. Sansom.

Randolph, "İntikam almak istiyor" dedi. "Yüreğim yumuşak olduğu için şu piyanolanın sesine bana cehennem azabı gibi gelse de birkaç dakika dayanacağım. Joel, hayatım, lambaları taşımama yardım eder misin?"

Havaya kaldırılmış lambalar holden geçirilip oturma odasına taşınırken mutfakla birlikte Bay Gözbağcı ve küçük Annie Rose Kuppermann da karanlığa gömüldü.

Kuyruksuz mekanik piyanonun sararmış fildişi tuşları üzerinde *ragtime* müzikçilerinin görünmez parmakları dolaşmaya başladı, bir karnaval havası olan *Dalgaların Üzerinden* şarkısıyla birlikte, bir şamdanın sallantılı kristal prizması titreşti. Amy piyano taburesine oturdu ve değerli şeylerin saklandığı çekmeceden aldığı mavi, dantel bir yelpazeyle küçük, soluk yüzünü yelpazeleyerek mekanik piyanonun kendiliğinden inip kalkan tuşlarını izledi.

"Bu bir geçit alayı şarkısı" dedi Joel. "Bir keresinde *Mardi Gras*'da bir geçit arabasına binmiştim, Çinli kılığında, uzun siyah bir örgüm vardı ama şarhoşun biri onu kapıp sokağın tam ortasında kadın arkadaşını onunla dövmeye başladı."

Randolph ikili kanepede hafif hafif Joel'in yanına sokuldu. Pijamasının üzerine kelebek kollu çizgili kumaştan bir kimono giymişti, tombul ayaklarında deri sandaletler vardı: Önden görünen ayak tırnakları bakımlı ve cilalıydı. Yakla-

şınca pek hoş bir limon kokusu gelmişti, kılsız yüzü Joel'inkinden pek de yaşlı görünmüyordu. Dümdüz ileriye bakarak eliyle Joel'in elini arayıp buldu ve ikisinin parmakları birden kenetlendi.

Amy suçlar gibi, sert bir hareketle yelpazesini kapattı. "Bana hiçbir zaman teşekkür etmedin" dedi.

"Ne için güzelim?"

Randolph ile el ele tutuşmak nedense hiç hoş değildi ve Joel'in parmakları o sıcak, kuru avuca tırnaklarını geçirmek için geriliyordu; ayrıca Randolp'ın parmağında Joel'in el kemiklerini acıtan bir yüzük vardı. Bir kadın yüzüğüydü bu, sivri gümüş tırnakların arasında bulutsu, gökkuşağı renkli bir opal.

"Ne için olacak, tüyler" diye anımsattı Amy. "O güzel arıkuşu tüyleri."

"Harikaydı" dedi Randolph, ona bir öpücük gönderdi.

Keyfi yerine gelen Amy yelpazesini açtı hızlı hızlı salladı. Arkasında duran şamdan titredi ve piyanolanın gümbürtüsüyle gevşeyip devrilen leylaklar masanın üzerine saçıldı. Boş ocağın yanına bir lamba yerleştirilmişti, böylece küllenmiş bir ateş titrek bir ışık saçıyordu. "Bu yıl ilk kez cırcır böceğimiz yok" dedi Amy. "Her yaz mutlak bir tanesi ocağa saklanır ve ta sonbahara kadar öterdi: Hatırlıyor musun Randolph, Angela Lee öldürmemize izin vermezdi?"

Joel ezbere iki dize okudu: "Otların arasında yaygara eden cırcırları dinleyin, siz asıl onları sasafra ağacında öterken görün."

Randolph öne doğru eğildi ve "harika bir çocuk bu Joel, sevgili Joel" diye fısıldadı. "Burada mutlu olmaya çalış e mi, biraz beni sevmeye çalış."

Joel iltifatlara alışıktı, kendi kafasında kendi uydurduğu iltifatlara ama böylesine apaçık söyleneni onda bir rahatsız-

lık duygusu uyandırdı: Kendisiyle alay mı ediliyordu, dalga mı geçiliyordu? Bu yüzden yuvarlak çocuksu gözlerle sorar gibi baktı ve kendi çocuksu yüzünün, çift mercekli fotoğraf makinasındaki gibi, o gözlerde odaklandığını gördü. Amy'nin kuzeni ciddiydi. Duygulanmış bir halde Joel gözlerini opal yüzüğe indirdi, tırnaklarını Randolph'ın avucuna batırmak gibi alçakça bir şey düşündüğü için üzülüyordu. "Seni zaten sevdim" dedi.

Randolph gülümsedi, onun elini sıktı.

"Siz ikiniz orada ne fısıldaşıyorsunuz?" dedi Amy kıskançlıkla. "Çok kaba olduğunu söyleceğim." Birden piyanola sustu, titreyen şamdan durdu. "Başka bir şey daha çalabilir miyim, Randolph, haydi n'olur?"

"Bana kalırsa bu kadarı yeter... ama elbet Joel bir tane daha dinlemek istiyorsa o başka."

Joel bir gücü olduğunu görmenin tadını çıkarmak için oyalandı; fırsat düşünce de, yalnız ve mutsuz öğle sonrasını anımsayarak, kötülük olsun diye olumsuz anlamda başını salladı.

Amy dudaklarını büzdü "...bir daha beni aşağılamana izin vermeyeceğim" dedi Randolph'a, öfkeyle değerli eşyalarını sakladığı çekmeceye gidip mavi yelpazesini bıraktı. Joel akşam yemeğinden önce o gözün içindekilere bakmış ve oradakilerden bazılarının kendisinin olmasını öylesine istemişti ki, örneğin yeşimtaşından, koca göbekli güler yüzlü bir Buda vardı, iki başlı porselen bir timsah, Richmond kentindeki bir balonun 1862 tarihli, Robert E. Lee'nin imzasını taşıyan programı, tam takım savaş kılığı giymiş minicik balmumundan bir kızılderili, pis pis bıyıklı, erkeksi züppelerin, ince ince boyanmış ve gösterişli çerçeveleri olan çeşitli minyatürleri. "Bu senin evin, bunu çok iyi biliyorum..."

Ama tuhaf bir ses sözünü kesti: Sanki aşırı büyük, tek bir

yağmur damlası düşmüş, sonra pat pat diye merdivenlerden inmişti. Randolph tedirgin bir biçimde kımıldamadı. "Amy" dedi ve anlamlı anlamlı öksürdü. Amy kımıldandı. "O kadın mı?" diye sordu Joel ama ikisi de yanıt vermediler ve Joel şeri içtiğine pişman oldu: Kendisini çok zorlayıp toparlayamadığı zaman oda çarpık, kayık gibi görünüyordu, Pontchartrain'deki delilerevinde tepetaklak olmuş oda gibi. Pat pat sesleri kesildi, kısa bir sessizlikten sonra kemerli kapı aralığında kırmızı, sıradan bir tenis topu usulca içeri yuvarlandı.

Amy dizlerini kırarak onu yerden aldı, eldivenli elinin içinde okkaladı, kurtlu olup olmadığına baktığı bir meyveymiş gibi yakından inceledi. Randolph ile kaygılı kaygılı bakıştılar.

"Daha sonra, oğlanı yatmaya gönderdikten sonra." Ayak sesleri siyah basamaklarda yankılandı; yukarıda bir yerde bir kapı mandalı tıkırdadı.

Randolph yüzünde zorlama bir neşe ifadesiyle Joel'e döndü. "Kızmabirader oynar mısın?"

Joel hâlâ tenis topuna şaşıyordu. Sonunda, insanın odasına sanki gökten düşer gibi bir tenis topunun yuvarlanması dünyanın en olağan şeyiymiş gibi yapmaya karar verdi. Gülmek istiyordu. Ancak hiç de komik değildi. İşlerin bu noktaya gelmesine inanamıyordu: Şu olan bitenle onun umduğu şey arasındaki fark çok büyüktü. Bu tıpkı bir vahşi batı filmi görmek için para ödeyip de içeriye girince aptal bir aşk filmiyle karşılaşmaya benziyordu. Böyle bir şey olduğu zaman kendini aldatılmış hissederdi. Şimdi de aldatılmış hissediyordu.

"Yoksa falına mı bakayım?"

Joel sıkılmış bir yumruk uzattı; kirli parmaklar bir çiçeğin açılan taç yaprakları gibi açıldılar, pembe avucunun içi boncuk boncuk ter damlalarıyla kaplıydı. Bir keresinde, çok iyi

bir meslek olacağını düşünerek, New York'taki bir kitapçıya *Fal Bakma Teknikleri* adlı kitap ısmarlamıştı, kapağında yazarının küpeli bir fotoğrafı vardı, kendini gizlemeyen yağlı bir çingeneydi; fon eksikliği yüzünden bu plan yarıda kaldı çünkü sonradan anlaşıldı ki, gerçek bir falcı olabilmek için, epeyce pahalı bir takım araç gereç almak gerekiyordu.

Randolph, "Eveeet" deyip gülümseyerek eli gölgeden aydınlığa, lambanın yanına çekti. "İleride bekleyen yolculuklar, serüvenler, Rockefeller ailesinden güzel bir kızla nikâh görmem önemli mi? Benim için gelecek acayip derecede heyecansız: Hayatımın başka zamanlara göre bir hayat olduğunu anlayalı çok oldu."

"Ama ben geleceğimi öğrenmek istiyorum" dedi Joel.

Randolph başını iki yana salladı, Joel'e bakan gök mavisi uykulu gözleri çok ayık, çok ciddiydi. "Bilge kişiler ne der hiç duymadın mı: Bütün gelecek geçmişte saklıdır."

"Hiç değilse bir soru sorabilir miyim?" diyen Joel yanıt beklemeden sordu: "Öğrenmek istediğim yalnızca iki şey var, biri: Babamı ne zaman göreceğim?" Yarı karanlık oturma odasındaki sessizlikte ne zaman? ne zaman? sorusu yankılanır gibiydi.

Randolph yumuşak bir biçimde onun elini elinden bıraktı, yüzünde donup kalmış bir gülümsemeyle ayağa kalktı, bol kimonosunu dalgalandırarak pencerelerden birine doğru tembel tembel yürüdü; bir Çinli gibi kollarını kimonosunun kelebek kanadı benzeri kollarının içinde kavuşturarak taş gibi durdu. "Tam olarak yerleştiğin zaman" dedi. "Peki, ikincisi ne?"

Gözler kapalı: Yıldızlarla dolu başdöndürücü bir kuyu. Açık: İçinde sarı kıvırcık saçlı, kimonolu ikizler, çarpık, yana yatık bir oda. Bir yana ağmış tabanın üzerinde ikizler ileri

geri kayıyorlar. "O kadını gördüm, gerçek bir kadındı, öyle değil mi?" Ama sormak istediği soru bu değildi.

Randolph pencereyi açtı. Yağmur durmuştu, cırcır böcekleri ıslak yaz karanlığında avaz avaz bağırıyorlardı. "Bakış açısı meselesi bu bence" dedi ve esnedi. "Ben onu hayli iyi tanıyorum ve benim için o bir hayalet." Bahçeden içeriye gece rüzgârı esti, altın renkli soluk bayrakları andıran perdeleri şişirdi.

5

Çarşamba günü kahvaltıdan sonra Joel şu sıkıntılı mektup işini halletmek üzere odasına kapandı ve kime ne yazayım diye düşünmeye başladı. Sıcak, iç sıkıcı bir sabahtı, ara sıra kapalı kapıların ardından Randolph'ın hastalıklı öksürüğünün sesi duyulsa da Yurtluk her zamanki gibi çok sessiz, çok kımıltısız görünüyordu. Şişman bir atsineği Joel'in gevşek, yalpalamalı el yazısıyla üzerine bir şeyler karaladığı kâğıdın bulunduğu Kızıl Reis bloknotuna doğru pike yaptı: Bu baştan savma tarzı yüzünden okulda el yazısı dersinden geçmez not almıştı. Kalemini birden oynatıyor, döndürüyordu, suluboya renkli sarmaşık ve menekşe demetleri tutan pembe kıçlı, kanatlı aşk tanrılarıyla süslü porselen oturağa çiş yapmak için iki kez ara verdi; sonunda iyi dostu Sammy Silvestein'a yazdığı mektup bittiği zaman şöyle oldu:

Oturduğum evi görseydin severdin Sammy çünkü çok şık bir ev babamı da görsen severdin çünkü o da senin gibi uçaklarla ilgili her şeyi biliyor. Gene de senin babana pek benzemiyor. Gözlük takmıyor, puro da içmiyor ama Bay Gözbağcı (ha Bay Gözbağcı bu yaz Nemo'ya gelirse bana yaz her şeyi anlat) gibi uzun boylu, pipo içiyor ve çok genç. Bana bir 22'lik verdi, kış gelince opossum avlayıp yahnisini yapacağız. Keşke buraya beni görmeye gelebilseydin çok güzel vakit geçirebiliriz çünkü. Yaptığımız şeylerden biri de kuzenim Randolph ile kafaları bul-

mak. Alkolü (böyle mi yazılır?) içki içiyoruz öyle tatlı bir adam ki. New Orleans'tan kesinlikle çok farklı, Sammy. Burada bizim yaşımızda biri bir yetişkin sayılıyo. Bana yirmi sent borcun var. Bana her hafta ayrıntı mektup yazarsan bu borcunu unuturum. Bizim çeteye selam, arkadaşına yazmayı unutma...

ve imzasını büyük bir özen ve ustalıkla farklı bir biçimde attı: J.H.K. Sansom. Mektubu üç-beş kez yüksek sesle okudu; seçkin ve yetişkin birinin kaleminden çıkmışa benziyordu, altındaki imza da bir gün önüne General, Yargıç, Vali, Doktor gibi gurur verici bir unvanın geleceğini hiç çekinmeden düşleyebileceği bir addı. Doktor J.H.K. Sansom, ünlü uzman operatör, Vali J.H.K. Sansom, halkın oylarıyla seçilmiş ("Alo, müdür bey, Ben vali, Zoo Fever'in mahkûmiyetini ertelediğimi söylemek için telefon ediyorum size"). Sonra kuşkusuz bütün dünya, dünyadaki bütün insanlar onu sevecekti ve Sammy, evet Sammy bu eski mektubu binlerce dolara satabilirdi.

Ama daha başka düzeltilecek bir şey var mı diye yeniden bakarken hemen hemen yazdığı her şey yalanmış gibi geldi ona, koyu bir şurup gibi kâğıdın üzerine dökülmüş koca koca yalanlar. Bunların bir açıklaması yoktu. Söylediği şeyler doğru olmalıydı ama değildi. Evdeyken Ellen durmadan hoşuna gitmeyen öğütler sokuştururdu laf arasına ama şimdi gözlerini kapamak ve açtığında onu burada görmek isterdi. Ne yapması gerektiğini o bilirdi.

Kalemi öylesine hızlı kayıp gidiyordu ki arada sırada sözcükler birbirine giriyordu: Daha önce yazamadığı için ne kadar üzgündü; dileği Ellen'ın iyi olmasıydı, çocukların da.. hepsini çok özlemişti, onlar kendisini özlemişler miydi? "Burası çok hoş" diye yazdı ama yüreğine bir acı saplandı,

bunun üzerine ayağa kalktı, yürüdü, sinirli sinirli ellerini birbirine vurdu. Ona nasıl söyleyecekti?

Pencerenin yanında durdu ve yıkık sütunların önünde çalımla yürüyen Jesus Fever'ın kedisi dışında her şeyin çok hareketsiz ve boyama resim gibi göründüğünü fark etti: Sabah güneşinde gölgesiz olan tembel söğütlerin; uzun otların arasına gömülmüş dövme köle-çanının. Joel kafasını iki yana salladı, sanki içindeki düşünceleri sallayıp mantıklı bir düzene sokmak istermiş gibi, sonra masaya döndü ve öfkeyle "Burası çok hoş"u karalayıp şunları yazdı: "Ellen, buradan nefret ediyorum. Babamın nerede olduğunu bilmiyorum, kimse de bana söylemiyor. Onu görmediğimi söylersem inanır mısın Ellen? İnan; Amy onun hasta olduğunu söylüyor ama tek sözcüğüne bile inanmadığım gibi onu hiç sevmiyorum. Bizim sokağın altbaşında bir yerde oturan gereksiz yere durmadan olay çıkartan o rezil kadın Addie vardı ya, işte ona benziyor. Sonra, radyo diye, sinema diye, gülmece dergisi diye bir şey yok ve banyo yapmak istediğin zaman gidip bir küveti kuyu suyuyla dolduruyorsun. Randolph kendini nasıl böyle temiz tutuyor anlayamıyorum. Onu seviyorum tamam da burayı hiç sevmiyorum. Ellen, annem bana senin de oturabileceğin bir yerden okula gidecek kadar para bıraktı mı? Askeri okul falan gibi. Ellen seni özlüyorum. Ellen lütfen bana ne yapacağımı söyle. Joel'den sevgiler."

Şimdi daha iyiydi, biraz daha rahatlamıştı; ne derseniz deyin, Ellen hiçbir zaman onu düş kırıklığına uğratmamıştı. Joel'in öylesine keyfi yerindeydi ki mektupları zarflarına koyarken ıslık çalmaya başladı, ıslıkla çaldığı da ikizlerin ona öğrettiği şarkıydı: *Kuzey rüzgârı esince yağınca kar...* Adı neydi onun? Ya öteki, oğlan çocuğuna benzeyen kızın? Florabel ile İdabel. Bütün gün buralarda oflaya puflaya dolaşmasına

gerek yoktu: Kendisine gel dememişler miydi? Florabel, İdabel, Joel, diye düşündü ıslık çalarak, yüksek sesle.

"Orası sessiz" diye yakınan Randolph'ın sesi boğuk boğuk duyuldu. "Çok kötü, çok hastayım..." Öksürmeye başladı.

Ha ha! Randolph isterse gidip göle atlasın! Ha ha! Tabanca kurşununu, arıkuşu tüyünü ve yetmiş sekiz sent tutan bozuk parasını sakladığı lake kutuyu en alt gözüne koyduğu eski çekmeli dolaba giderken Joel için için güldü. Hiç pulu olmadığına göre posta kutusuna altı sent atmanın kurallara uygun olacağını düşündü. Böylece tuvalet kâğıdının içine altı sent sardı, mektuplarını toparladı ve ıslık çalmayı sürdürerek merdivenden inmeye başladı.

Aşağıda, posta kutusunun yanında Zoo'ya rastladı. Zoo yalnız değildi, kısa boylu, mermi kafalı bir zenciyle konuşuyordu. Konuştuğu kişi Little Sunshine'dı, yalnız yaşayan bir adam. Joel bunu biliyordu çünkü pazartesi gecesi yemek zamanı Little Sunshine çıkıp gelerek mutfak penceresini tıklatmıştı; Randolph'ı ziyaretti amacı çünkü, Randolph'ın söylediğine göre, "İyi dost"tular. Görülmemiş derecede nazikti, Little Sunshine bütün aileye armağanlar getirmişti: Bir kova bal, iki galon ev viskisi ile çamların iğne yapraklarından ve pars zambaklarından örülmüş bir çelenk, Randolph o çelengi başına takmış bütün gece eğlenip durmuştu. Karanlık ormanın ta ortasında bir yerde oturmasına karşın, yalnız yaşamasına ve yalnız yaşayanların kötü zırdeliler olduğunu herkesin bilmesine karşın, Joel ondan korkmamıştı. "Little Sunshine herkesten daha aklı başında bi adam. Doğru söylemek gerekirse tatlım, benim kafam kafa olsaydı, oho, onunla hiç durmaz evlenirdim." Ne var ki Joel böyle bir evliliği gözünün önüne getiremiyordu; ilkin Little Sunshine çok yaş-

lıydı, Jesus Fever kadar eskiden kalma değildi ama yine de yaşlıydı. Çirkin. Bir gözünde mavi bir perde vardı, ağzında diş diye bir şey yoktu neredeyse ve kötü kokuyordu. O mutfaktayken Amy eldivenli elini kokulu mendil gibi burnunda tutmuştu ve Randolph, Sunshine'ı odasına götürdükten sonra rahat bir soluk almıştı (odadan sabaha kadar sarhoş konuşma sesleri duyuldu).

Little Sunshine kolunu kaldırdı: "Çabuk, haç çıkar çocuk" dedi trombon sesi gibi bir sesle, "bana gündüzün rastladın çünkü." Hii, Joel hemen haç çıkardı. İnzivada yaşayan adamın kalın, buruşuk dudakları bir gülümsemeyle yayıldı: "Dön çocuğum, dön, o zaman kurtulursun."

Bu arada Zoo, zürafa gibi uzun boynuna adamın taktığı kolye benzeri şeyi saklamaya çalıştı ama beceremedi. Joel, "O taktığın şey ne Zoo?" diye sorunca suçüstü yakalanmış gibi oldu.

Adam hemen, "Ne olacak, muska" dedi övünçle.

"Sus" diye çıkıştı Zoo. "Herkese söylersen hiç işe yaramazmış." Joel'e döndü. "Haydi canım, sen yoluna git; bu adamla işim var."

Peki, madem ki böyle istiyordu. Sözde arkadaşıydı! İri adımlarla posta kutusuna yürüdü, kırmızı bayrağı geriye itti, mektupları içine attı, tuvalet kâğıdına sarılmış bozuk paraları da kağıtların üzerine konan ağırlık olarak kullandı. Daha sonra aklında kaldığı kadarıyla ikizlerin evinin yönünü saptayıp yola düştü.

Yol kıyısını yalayarak geçen ormanda yürürken kum tozu ayaklarının çevresinde burgaçlanıyordu. Gökte güneş sütbe- yazdı. Ormandan hızla akarak gelen serin, sığ bir derecikten geçerken durakladı, ayaklarına dar gelen pabuçlarını çıkarıp çakıl taşlarının, burgaçlarda fırıl fırıl dönen ıslak

yaprakların bulunduğu sulara çıplak ayakla girmek isteğine kapıldı birden ama o sırada adının çağrıldığını duydu ve çok korktu. Arkasına bakınca Little Sunshine'ı gördü.

Adam ağırlığını ceviz bir bastona vererek ileriye doğru hopladı; bastonunu hiç yanından eksik etmiyor, Joel ise neden gereksindiğini anlayamıyordu çünkü çok eğri olmaları dışında bacaklarının hiçbir şeyi yoktu; ama kolları öylesine uzundu ki parmak uçları dizlerine değiyordu. Yırtık bir iş tulumundan başka bir şey giymemişti, ne gömlek, ne şapka, ne ayakkabı. "Amma da hızlı yürüyorsun, be çocuk" dedi yanı başında güçlükle soluyarak. "Yahut da ben gündüze alışkın değilim; zaten o muska Zoo'ya o kadar gerekli olmasaydı beni kimse dışarı çıkaramazdı."

Joel merakının domuzuna dürtüklendiğini anladı. Bu yüzden de hiç ilgilenmiyormuş gibi yaptı. Bunun üzerine, tahmin ettiği gibi, Little Sunshine kendiliğinden ekledi: "Kötü şeylerin olmasını yüzde yüz engelleyen bir muska; kurbağa tozuyla su kaplumbağası kemiğinden ben yapıyorum."

Joel yürüyüşünü yavaşlattı çünkü adam sakat gibi ağır yürüyordu; kimi bakımlardan Jesus Fever'a benziyordu: Aslında onun erkek kardeşi olabilirdi. Ama çirkin yüzünde berikinin yüzünde olmayan bir şeytansılık vardı. "Little Sunshine, *bana* da bir muska yapar mısın?"

Yalnız adam dişsiz ağzının avurtlarını içine çekti ve güneş onun o zamksı mavi gözünde donuk donuk parladı. "Kaç çeşit muska var: Aşk muskası, para muskası, sen hangisinden söz ediyorsun?"

"Zoo'nunkinden, bütün kötülükleri önleyeninden."

"Üstüme iyilik sağlık!" dedi adam çatlak bir sesle ve olduğu yerde birden durdu. Sopasını pat pat yere vurdu ve büyük çıplak başını salladı. "Senin gibi küçücük bir çocuğun ne derdi olurmuş?"

Joel'in bakışları, sopasına dayanarak sallana sallana kıyıdaki çamların arasına yönelen çirkin adamdan ötelere daldı. "Bilmiyorum"dedi, daha sonra gözlerini yalnız adama dikerek bu muskanın kendisine ne kadar gerekli olduğunu ona anlatmaya çalıştı. "N'olur Little Sunshine..."

Little Sunshine uzun bir duraklamadan sonra başını sallayarak yanıtını verdi, evet, muska yapılacaktı ama; "Kendin gelip alacaksın, Little Sunshine'ın bir daha ne zaman buralara yolu düşecek belli olmaz çünkü. Sonra, ayrıca, unutma ki bela savma muskası gerektiği anda boynunda değilse hiçbir işe yaramaz."

Ama Joel nasıl olur da bu adamın evini bulurdu? Bir toz bulutu içinde yol boyu birlikte yürürlerken ve güneş yumağını sararak öğle menziline yaklaşırken, "Kaybolurum" dedi.

"Yoo, kaybolmazsın, Little Sunshine'ı arayanlara şeytanadam yol gösterir." Sopasını göğe kaldırdı ve köpekbalığına benzeyen, yelken açmış bir bulutu gösterdi: "Şuraya bak" dedi, "batıya doğru gidiyor, tam Boğangöl'ün üstünden geçecek; Boğangöl'e bir kez varınca oteli nasıl olsa görürsün."

Joel'in duyduğuna göre yalnız başına yaşayan adamlar insan sevmez, konuşmazlardı. Little Sunshine öyle değildi, o herhalde konuşarak doğmuştu. Kimbilir yalnız akşamlarda ormandaki kurbağalarla, ağaçlarla, soğuk, mavi yıldızlarla nasıl yarenlik ediyordur diye düşündü Joel ve şu anda Boğangöl'e neden böyle tuhaf bir ad verildiğini anlatmaya başlamış olan yaşlı adama karşı içinde bir acıma duydu.

"Evvel zamanda, bu yüzyılın başından önce, bu ormanda harika bir otel vardı (bunu söylerken övünüyordu). Cloud Oteli, sahibesi de Bayan Jimmy Bob Cloud adlı, Skully kanı taşıyan dul bir kadındı. O zamanlar Cloud Gölü olarak bilinen bu gölcük yer altındaki kireçtaşı kaynaklarından fışkı-

ran buz gibi soğuk sularıyla bir pırlanta taşını andırıyordu ve Bayan Jimmy Bob'un oteli, geniş beyaz salonlarında boy göstermek için akıl almaz uzaklıklardan gelen bayram kalabalıklarına ev sahipliği ediyordu. İpek eteklikli hanımefendilerin havada tuttukları dut rengi güneş şemsiyeleri bütün yaz suyun çevresinde çimenliklerde seğirtirdi. Telek yelpazeler havayı hışırdatır, kadife dans ayakkabıları dans salonunun tabanını parlatırken kırmızı ceketli uşaklar konukların arasında kayar gibi dolaşırlar, gümüş tepsilerin üzerine kırmızı şaraplar dökülürdü. Mayıs dedi mi gelir, Ekim'de giderlerdi, yani konuklar, anıları alır götürürler, geriye kule gibi yığılmış altın paralar bırakırlardı. Konukların güzelim atlarının parlak koşumlarını cilalayan seyis Little Sunshine birbirine karışan boğuk sesleri dinleyerek nice yıldızlı geceyi uykusuz geçirmişti. Ah, ama sonra! ama sonra! Bir Ağustos öğle sonrası -1893 yılı oluyordu bu- Louissiana'lı bir çocuk, Joel'in yaşlarında bir oğlancık, iki-üç metre yükseklikteki bir meşe ağacından, gözünü karartıp, göle atladı ve suyun içindeki iki ağaç kütüğünün arasına başı sıkıştı. Bunun hemen ardından bir felaket daha oldu, başı yasayla fena halde dertte olan dolandırıcı bir kumarbaz göle açılıp bir daha geri dönmedi. Böylece kış gelip geçti ilk yaz geldi. Sonra balayı yapan bir çift gölde kürek çekerlerken, parmakları pırıl pırıl yakutlarla dolu bir elin (kumarbaz yakut bir yüzük takarmış) uzanıp kayıklarını devirmeye çalıştığını söylediler. Bunun ardından daha başka şeyler de oldu: Bir yüzücü bacaklarını iki güçlü kolun yakaladığını söyledi, bir başkası kumarcı ile çocuğu gördüğünü ileri sürdü, su yüzeyinin altında gün gibi apaçık görünüyorlardı, ikisi de çıplaktı artık, saçları uzun, yeşil ve deniz yosunu gibi birbirine dolaşmış haldeydi. Buna canları sıkılan kadınlar hemen yelpazelerini katlayıp apar topar ipek eteklerine sarıldılar. Geceler sessiz-

liğe gömüldü, çimenlikler boşaldı ve konuklar bir daha gelmemecesine gittiler; Bayan Jimmy Bob'un çok canı sıkıldı. Bloxi'den bir ağ getirtti ve gölü ağla taratti: 'Ama söyledim ona hiç yararı olmayacağını, o ikisini yakalayamayacağını çünkü o şeytanadam eline geçirdiği insanı bir daha bırakmaz.' Bunun üzerine Bayan Jimmy Bob, St. Louis'e gitti, bir oda kiraladı, yatağına gaz döktü ve içine uzanıp kibrit çaktı, Boğangöl. Bu adı ona zenciler taktı. Kireçtaşının arasından sızan çamurlarla göl kötü bir renk aldı; çimenlikleri; yolları, patikaları otlar bürüdü, geniş sundurma çöktü; ocaklar bataksı toprağa gömüldü; fırtınalarda köklerinden sökülen ağaçlar sundurmanın üzerine yıkıldı; balo salonunda çürüyen piyanonun tellerinin arasında dolaşan yılanlar gece ezgileri çalmaya başladılar. Tuhaf görünüşlü, felaket bir oteldi. Ama Little Sunshine orada kalmayı sürdürdü: Gerçek eviydi orası böyle diyordu, çünkü bir zamanlar yaptığı gibi, buradan gittiği zaman başka sesler, başka odalar, yitik ve küllenmiş sesler, düşlerinin tellerini tıngırtadıyordu."

Bu öyküden sonra Joel'in kafasında karmakarışık bir tablo canlandı, hayaletlerle dolu bir bahçeyi yansıtan kırık pencereleriyle, kırık sütunlardan sarkan dolaşık sarmaşıklarıyla, her şeyin üzerini tül gibi örten ipek örümcek ağlarıyla bir günbatımı dünyası.

Bayan Florabel Thompkins tarağı, beline kadar uzun kızıl saçlarına geçirip aşağı kadar indirdi, donuk öğle güneşi saçının her telini soluklaştırıyordu. "Biliyor musun, seni gördüğüme sevindim" dedi. "Daha bu sabah kardeşime, 'Sanki bugün bize bir arkadaş gelecekmiş gibi bir duygu var içimde' dedim. 'Onun için gel saçlarımızı yıkayalım' dedim, dedim ama dinletemedim, pek tabii ki. Bu kız hiçbir şeyini yıkamaz zaten. İdabel mi? Ha dereye kadar gitti, soğusun di-

ye oraya bıraktığımız karpuzu almaya. Yaz mevsiminin ilk günü; babam bu yıl erken ekim yaptı." Florabel ay ışığında göründüğünün yarısı kadar bile güzel değildi. Yüzü yassı ve kız kardeşininki gibi çilliydi. Dişleri çarpıkçaydı, dudaklarını ukalaca bir hoşnutsuzlukla şişiriyordu. Bir hamakta yarı uzanmış halde oturuyordu ("Annem yaptı bunu, bütün o güzel entarilerimi de o dikti, benekli organzem dışında, ama kız kardeşime dikmiyor. Annemin dediği gibi en iyisi onun böyle kılıksız dolaşması çünkü doğru dürüst bir entariyi giymeyi beceremez. Size çok içten bir şey söyleyeyim mi Bay Knox, İdabel bizim, annemle benim, ruhumuzu karartıyor. Ne güzel ikimiz aynı biçimde giyinebilirdik ama..."), hamak avlunun bir köşesindeki gölgeli ceviz ağaçlarının arasına gerilmişti. Eline bir cımbız aldı ve acıdan yüzünü buruşturarak pembe kaşlarını yolmaya başladı. "Kız kardeşimin... of!... en büyük tutkusu çiftçi olmak."

Otların üzerine çömelmiş, bir yaprak kemirmekte olan Joel bacaklarını uzattı ve "Ne kötülük var bunda?" dedi.

"Haydi canım, Bay Knox, kesinlikle şaka ediyorsunuz" dedi Florabel. "Saygıdeğer, beyaz bir kızın çiftçi olmak istemesi duyulmuş şey mi? Annemle ben doğrusu çok utanıyoruz. Elbette onun kafasının içinde neler olduğunu biliyorum." Florabel anlamlı anlamlı baktı ve sesini alçalttı. "Babamın ölürken, ne isterse yapsın diye, burayı ona bırakacağını düşünüyor. Beni hiç kandıramaz."

Joel, İdabel'in kendine kalacağını umduğu şeylerin ne olduğunu görmek için çevresine baktı. Ev ötede, gölgeli bir ağaçlığın içindeydi; hoş bir evdi, basit, sağlam görünüşlü (artık hafifçe grileşmiş), beyaz boyalı. Açık bir geçit önden arkaya doğru uzanıyordu ve verandada sardunya kutularıyla bir salıncak vardı. 1934 model, yeşil bir Chevrolet'nin durduğu küçük sundurma yan taraftaydı. Çiçek tarhlarının ve

dizilmiş taşların bulunduğu temiz avluda tavuklar bir şeyler gagalıyordu. Daha geride bir et tütsüleme yeri, su pompalı yel değirmeni ve pamuk tarlalarının başladığı ilk şişkin yamaç.

"Oof!" diye bağırdı Florabel, cımbızı elinden fırlattı. Hamağı itekleyip ileri geri sallanmaya başladı, dudaklarını şişirmiş gülünç bir biçimde somurtuyordu. "Bense oyuncu olmak istiyorum... ya da öğretmen" dedi. "Ama eğer oyuncu olursam şu kız kardeşi ne yapacağız bilmiyorum. Bir insan ünlü olunca geçmişindeki her şeyi bulur çıkarırlar. Onu küçümsermiş gibi görünmek istemem, gerçekten bu konuyu açmamın nedeni sana fena tutulmuş olması..." Florabel yalandan ciddileşerek bakışlarını indirdi "ayrıca, çocukcağızın adı kötüye çıktı."

Kendi kendine gizlice bile kabul etmeyecek olmasına karşın Joel'in koltukları kabarmıştı. Gülümsememeye özen göstererek, "Hangi konuda?" diye sordu.

Florabel doğruldu. "Rica ederim, efendim" dedi, yaşlı kadın pozlarını öyle güzel yapıyordu ki. "Ben de seni dünyayı gezip görmüş biri sanmıştım." Birden, sanki biraz ürkmüş gibi kendini hemen hamağa attı. Daha sonra, "Aa, şuna bak, İdabel... bak kim geldi."

"Merhaba" dedi İdabel, pürüzlü sesinde en küçük bir şaşkınlık, bir sevinç yoktu. Kocaman bir karpuz taşıyordu, yaşlı, siyah-beyaz bir köpek tin tin peşinden gidiyordu. Karpuzu otların içine yuvarladı, inek yalamış kaküllerini geriye itti, sırtını çuval gibi bir ağaca dayadıktan sonra başparmaklarını üzerindeki iş tulumunun kemerine geçirdi. Ayaklarında çiftçi çizmeleri vardı, önünde soluklaşmış COCA-COLA İÇİN yazısı bulunan bir tişört giymişti. Önce Joel'e sonra kız kardeşine baktı, sanki kaba bir açıklamada bulunurmuş gibi, bir uzman ustalığıyla parmaklarının arasından yere tükür-

dü. Yaşlı köpek onun yanı başına çöktü. İdabel ayağıyla köpeğin kaburgalarını yavaşça okşayarak, "Bu Henry" dedi. "Uyumaya hazırlanıyor, onun için yüksek sesle konuşmayalım, duydunuz mu?"

"Hah!" dedi öteki ikiz. "Oysa ben gözümü kapamaya kalksam kıyamet kopar. Bam bum bom! Bay Knox'un görmesini isterdim."

"Henry biraz keyifsiz" diye açıklamada bulundu İdabel. "Çok hasta olmasından korkuyorum."

"Asıl ben hastayım. Beni hasta eden öyle çok şey var ki."

Joel, İdabel'in kendisine gülümsediğini sandı. Sıradan insanların gülümsemesi gibi bir gülümseme değildi onunki, yalnızca ağzını dudak büker gibi çarpıtmıştı: Randolph'ın bir kaşını kaldırması gibi bir numaraydı. İdabel pantolonunun paçasını yukarıya sıvadı ve dizindeki bir yaranın kabuğunu yolmaya başladı. "Yurtluk'ta neler yapıyorsun bakalım çocuk?"

"Evet, dedi Florabel, şeytanca bir gülümsemeyle öne doğru eğilerek "bir şeyler *görmedin* mi?"

"Hoş bir yer olması dışında hiçbir şey" dedi Joel terbiyelice.

"Ama..." Florabel hamaktan aşağı kayıp Joel'in yanına oturarak dirseğini karpuza dayadı. "Ama benim öğrenmek istediğim..."

"Dikkatli ol" diye uyardı İdabel, "seni çarpmaya çalışıyor."

Joel havayı yumuşatmak için bu fırsattan yararlanıp güldü. Kendisinin günahları arasında yalan söylemek, hırsızlık yapmak ve kötü şeyler düşünmek vardı; ama vefasızlık doğasında yoktu. Florabel'e sır vermenin alçaklık olacağını anlıyordu oysa şu anda en çok ihtiyacı olan şey kendisini anlayışla dinleyecek biriydi. "Acıyor mu?" diye sordu İdabel'e,

onun yarasına ilgi göstererek gönül borcunu belli etmek istiyordu.

"A a, bu eski yara mı?" dedi kız ve kabuğu tırnakladı. "Ohoo, bir keresinde kafamda beyzbol topu büyüklüğünde bir şişlik oldu hiç aldırmadım."

"Yaa, annem seni pataklayıp onu patlatınca nasıl ciyak ciyak bağırmıştın ama" diye anımsattı Florabel, ağzını çokbilmişçe büzerek. Karpuza tık tık vurdu, karpuzdan olgun tok bir ses geldi. "Bana yemyeşil, hammış gibi geliyor." Tırnağıyla kabuğuna kendi adının başharflerini kazıdı, eğri büğrü bir yürek çizip içinden ok geçirdi ve G. Y harflerini ekledi, bunun üzerine çekingen çekingen Joel'e bakıp bunların Gizemli Yabancı sözcüklerinin başharfleri olduğunu söyledi.

İdabel bir çakı çıkardı. Çakının ince, hiç tekin görünmeyen bir bıçağını açtı ve "Bak" dedi, "istersem bununla birini öldüremez miyim?" Öldürücü bir bıçak vuruşuyla ikiye ayrılan karpuzu İdabel cömertçe iri iri dilimlerken karpuzdan sular sıçradı. Rahatça tıkınmak için ağacın altına çekilirken, "Babama bir parça bırakın" dedi.

"Soğuk" dedi Joel, karpuzdan akan su gömleğinde kırmızı bir leke bırakmıştı. "O dere gibi soğuk olmalı; çıkış yeri neresi? Boğangöl'den mi çıkıyor."

Florabel, İdabel'e baktı İdabel, Florabel'e. Bu soruyu ikisinden hangisinin yanıtlayacağına karar verememiş gibiydiler. İdabel ağzındaki çekirdeği tükürüp, "Sana kim söyledi?" dedi.

"Kim mi söyledi?"

"Boğangöl'ü?"

Kızın sesindeki düşmanca tınıyı sezen Joel hemen toplandı. Ama bu kıza nerede doğruyu söylemenin yalan söylemekten daha pahalıya patlayacağını kestiremiyordu. "Şey, orada yaşayan adam. Benim arkadaşım."

İdabel boğuk, alaycı bir kahkahayla yanıt verdi. "Buralarda o ürkünç otele gidebilecek biri varsa o da benim, ama o adama gözucuyla bakacak kadar bile yaklaşamadım, oğlum."

"Kardeşim doğru söylüyor" dedi Florabel. "O yalnız yaşayan adamı görmek için can atmıştır hep, annem yaramazlık edersek bizi o adamın kapacağını söylerdi. Ama son zamanlarda bunun büyüklerin uydurması olduğunu düşünmeye başladım."

Şimdi de alay sırası Joel'deydi. "Bir saat önce yola çıkmış olsaydınız sizi onunla tanıştırmaktan büyük bir mutluluk duyardım. Adı Little Sunshine ve bana bir..." ama muskadan söz etmenin yasak olduğunu anımsadı.

Böylesine bir tanıt karşısında İdabel kuyruğunu kıstı. Kendisine meydana okunmuştu. Kıskançlık duyuyordu. Burnundan "Hıh," diye soludu ve ağzına bir topak karpuz tıkıştırdı.

Ağacın yaprakları arasından süzülen güneş ışığı koyu renkli otların üzerinde altın rengi meyveler gibi benek benek duruyordu; iri sinekler karpuz kabuklarına üşüştü, yeldeğirmenin ötesinde bir yerden bir inek çanının sesi tembel tembel, uzunca çaldı. Henry bir kabus görüyordu. İniltili horultuları Florabel'i rahatsız ediyor gibiydi; avucunun içine ağzındaki çekirdekleri çıkarıp, "Pis moruk," diye şarkı gibi tutturup söyleyerek çekirdekleri üzerine fırlattı.

İdabel bir an hiçbir şey yapmadan durdu. Daha sonra yerinden kalkıp çakının ağzını kapattı ve cebine koydu. Duvar gibi bir yüzle ağır ağır kız kardeşine doğru yürüdü, yüzü pembeleşen kız kardeşi sinirli sinirli kıkırdıyordu.

İdabel elleri kalçalarında granit gibi gözlerle ona baktı. Hiçbir şey söylemedi ama sıkılmış dişlerinin arasında soluğu ıslıklanıyor, boynunda bir damar küt küt atıyordu. Yaşlı

köpek ilerleyip Florabel'e suçlar gibi baktı. Joel birkaç adım geri çekildi: Hiçbir aile patırtısına karışmak istemiyordu.

"Böyle açarsan o gözler bir gün dışarı fırlayacak" diye karşılık verdi Florabel. Ama o taş gibi bakışlar sürdükçe arsız tavrı yavaş yavaş değişmeye başladı. "O pis köpek için neden bu kadar kızıyorsun, anlamıyorum" dedi, kızıl saçlarının bir lülesini parmağıyla kıvırıyor, çocuksu bir saflıkla gözlerini kıpraştırıyordu. "Nasıl olsa annem onu babama öldürtecek çünkü bize ölümcül bir hastalık bulaştırabilir."

İdabel soluğunu içine çekip Florabel'e saldırdı, otların üzerinde yuvarlandılar. Florabel'in eteği öylesine sıvandı ki Joel kıpkırmızı oldu, daha sonra Florabel tırmalayarak, tekmeleyerek, bağırarak kendini kurtarmayı başardı. "Yapma, n'olursun.. n'olursun yapma... yalvarırım!" Ceviz ağacının arkasına kaçtı: İki midillili bir dönme dolaba binmiş iki kişi gibi ağacın çevresinde, ilkin bir yöne sonra öteki yöne, dönmeye başladılar. "Anne, anne yetiş... ay, Bay Knox, bu kız kudurmuş... BİR ŞEY yapın!" Henry bir havlama tutturup kendi kuyruğunu kovalamaya başladı. "Bay KNOX..."

Ama Joel de İdabel'den korkuyordu. Şimdiye kadar gördüğü en deli kızdı, hem de en çevik; Joel'lerin orada bu kadar hızlı hareket eden bir kızın olacağına kimse inanmazdı. Ayrıca böyle bir şeye karışırsa sonunda suçun kendisine atılacağını deneyimlerinden biliyordu: Her şeyi *o* başlattı, işte olay böyle anlatılacaktı. Üstelik Florabel'in o çekirdekleri atmasına hiç gerek yoktu, isterse İdabel onun canını çıkarsın, bana ne, diyordu içinden.

Florabel avlunun karşı tarafına koşup son bir umutla kapağı eve atmak istedi ama yararı olmadı, İdabel onu yakaladı. İkisi sıkısıkıya sarılmış uluyarak Joel'in yanından geçtiler ve Joel birden, hiçbir kabahati olmadan ceviz ağacının durumuna, yani bir kalkan olma durumuna düştü. İdabel onu bir

kıyıya itmeye çalıştı ama Joel kımıldamayınca terli saçlarını geriye atıp yeşil, korkusuz gözlerini öfkeyle ona dikti: "Çekil yolumdan, kız kılıklı şey."

Joel onun cebindeki çakıyı düşündü, Florabel'in yakarmalarına karşın bir başka yere gitmenin daha iyi olacağı sonucuna vardı.

Bunun üzerine ikisi gene daireler çizerek, ağaçların arasında zigzaglar yaparak uzaklaştılar, Florabel'in saçları arkasında hoplayıp duruyordu. Ceviz ağacının yanına geldikleri zaman daha uzun olan Florabel ağaca tırmanmaya başladı. İdabel onun hantal çizmelerini çekip çıkardı. "Hah-ha, fazla uzağa gidemezsin" diye bağırdı, bir maymun çevikliğiyle ağaca tırmandı.

Dallar sarsıldı, Joel'in ayaklarının dibine kırık dallar, kopan yapraklar yağmur gibi yağıyordu. Joel onları daha iyi görebilmek için sağa sola koşarken ağacın dalları arasından gökyüzü mavi mavi göründü ve güneşe yaklaşan ikizler gittikçe daha küçük, göz kamaştıracak kadar parlak görünüyorlardı.

Florabel gidebileceği kadar uca gitti; ama orası güvenlikli, kale gibi bir yerdi; iki ayağını çatal biçimli iki dala basarak dengesini bulan Florabel her türlü saldırıya karşı korunmuş durumdaydı çünkü düşmanını geri püskürtmek için bir tekme atması yeterdi.

"Beklerim ben de" dedi İdabel ve bir dala atar biner gibi oturdu. Aşağıya, Joel'e huysuz huysuz baktı. "Haydi sen de evine, yallah."

"Lütfen onun lafına bakmayın, Bay Knox."

"Haydi evine git ve kâğıttan bebekler kes, kız kılıklı."

Joel ondan nefret ediyordu, ah bir düşse de kafasını kırsaydı. Bütün erkeksi kızlar gibi o da alçağın tekiydi, pis bir alçak. Noon City'deki berber kuşkusuz onun ne mal olduğu-

nu biliyordu. Boğuk sesli olan benli kadın da, Florabel de. Bunun üzerine omuzunu silkip başını öne eğdi.

Joel eve dönmek üzere yola koyulduğu sırada, "O yokken gel bir daha sefere" diye bağırdı Florabel. "Bay Knox, hani sana bir şey söylemiştim ya, unutma. Şey, hani o bilge adama bir şey söyleyecektin..."

Yurtluk'un mutfak bacasından kule gibi yükselen, donuk sarı renkli dumanın üstünde kaskatı donmuş kanatlarıyla daireler çizen iki atmaca vardı: Herhalde Zoo yemek hazırlıyor dedi ve ölü bir kurbağayı yiyen karınca ordusunu korkutup kaçırtmak için yol kıyısında durakladı. Zoo'nun yemeklerinden bıkmıştı: Hep aynı şeyler, lahana, yerelması, börülce, mısır ekmeği. Şimdi şu anda Kartopu Adam'a rastlamak isterdi. New Orleans'tayken her öğleden sonra Kartopu Adam o olağanüstü çıngıraklı arabasını sürerek, çıkagelirdi; bir peni verdiniz miydi gökkuşağı gibi birbirine karışmış renk renk bir düzine şeker şurubuyla -kiraz, çikolota, üzüm, böğürtlen şurubuyla tatlandırılmış bir külah kar helvası alırdınız.

Karıncalar kıvılcım gibi çevreye saçılıyorlardı: İdabel'i düşündü ve sağa sola sıçrayarak onları ayağının altında ezdi ama onun verdiği acıyı azaltmaya bu acımasız dansın hiçbir yararı olmadı. Sen görürsün! Vali olayım da, görürsün: Bütün yasaları seferber edecek, onu tavanında küçük bir kapağı olan bir zindana kapatacak, oradan aşağı bakıp ona gülecekti.

Ama dış çizgilerini yaprakların karartığı lenduha Yurtluk tam olarak göründüğü zaman İdabel'i unuttu.

Atmacalar, ipleri sarılan uçurtmalar gibi daireler çizerek alçaldılar ve gölgeleri, geçme tahtadan yapılmış eğimli çatının üzerinde dönmeye başladı. Bacadan çıkan duman, rüz-

gârsız, sıcak havada kesintisiz yükseliyordu; hiç değilse burada insanların yaşadığını gösteren bir belirtiydi. Joel boşluktan dolayı ıpıssız olan başka evler görmüş, o evleri gezmişti ama hiç bu kadar sessizini görmemişti: Burası sanki üzerine cam bir koni geçirilmiş gibiydi; içeride kendisini sonsuz sıkıcılıkta bir öğle sonrası bekliyordu: Her adım onu oraya biraz daha yaklaştırıyordu ve ayakkabıları sanki tabanları taştanmış gibi ağırdı. Koca bir öğle sonrası. Daha kaç ay kaç tane öğleden sonra?

O sırada posta kutusuna yaklaşıp kırmızı bayrağını hâlâ geriye atılmış görünce içinde, o iyi duygu yeniden belirdi; Ellen her şeyi değiştirir, ayarlardı ve Joel böylece herkesin kendi gibi olduğu bir okula giderdi. Kuzey rüzgârından ve kardan söz eden şarkıyı söyleyerek durdu, posta kutusunun kapağını açtı; ta dipte koca bir deste mühürlü mektup buldu, suyeşili zarfların içinde. Babasının Ellen'a yazarken kullandığı zarflara benziyordu. Örümcek ağına benzeyen el yazısı da aynıydı: Bay Pepe Alvarez, Posta memuru eliyle, Monterrey, Meksika. Sonra gene Bay Pepe Alvarez, Posta memuru eliyle, Fukuoka, Japonya. Bir tane daha, bir tane daha. Yedi mektup, hepsi de posta memurlarının eliyle Pepe Alvarez'e gönderilmiş: Camden, New Jersey; Lahor, Hindistan; Kopenhag, Danimarka; Barselona, İspanya; Keokuk, İowa.

Ama bunların arasında kendi mektupları yoktu. Onları kutuya attığını çok iyi anımsıyordu. Little Sunshine attığını görmüştü. Zoo da. Öyleyse neredeydiler? Elbette, postacı gelmiş olmalıydı. Ama nasıl oldu da postacının arabasını görmedi ya da sesini duymadı? Külüstür bir Ford'du ve epey gürültü çıkarıyordu. O sırada ayaklarının dibindeki tozun içinde tuvalet kâğıdı paketinden çıkarılmış paralarını gördü, bir beşlik ile bir peni, aynı büyüklükte olmayan iki göz gibi kendisine bakıyordu.

Tam o anda bir kurşun sesi sessizliğin içinde kamçı gibi vınladı. Parasını almak üzere eğilmiş olan Joel taş kesilerek eve doğru döndü. Verandada, patikada hiç kimse yoktu, tek hayat belirtisi bile. Bir kurşun sesi daha. Ağaçların üstünden geçen atmacalar birden heyecanlanıp kanatlarını çırptılar, karanlık adacıklar halinde kanat gölgeleri sıcağın altında kaynayan yoldaki kumları yalayarak geçti.

İkinci Bölüm

6

"Doğru dur" dedi Zoo, gözleri mutfak lambasının ışığında saten gibi parlıyordu. "Senin gibi kıpırdak birini görmedim; doğru dur da şu saçlarını keseyim. Böyle kız gibi dolaşmana izin veremem. Burada insanların sana ilk söyleyecekleri şey çişini çömelerek etmen olacak, ufaklık." Joel'in başına miğfer gibi geçirilmiş mavi bir tasın çevresi bahçe makasıyla fırdolayı kırkılıyordu. "Öyle güzel sarı saçların var ki, bunları perukçulara satabilseydik iyi olacaktı."

Joel kıpırdandı. "Peki o öyle dedikten sonra sen ne dedin?" dedi Zoo'ya. Onun daha önceki konuya dönmesi için sabırsızlanıyordu.

"Kim ne demiş?"

"Hani sana demiş ya, Randolph bu kadar hastayken nasıl silah patlatırsın, diye."

"Hıh" dedi hırlar gibi Zoo. "Ne diyeceğim, karşısına dikilip bi güzel söyledim: 'Bayan Amy, biz bu atmacaları vurmazsak her şeyimizi çalıp bize bi şey bırakmayacaklar' dedim. 'Bu ilkbahara kesilip yenecek yarım düzine besili pilicimizi alıp kaçtılar, herhalde Bay Randolph midesi açlıktan guruldarken hastalığını düşünecek durumda olmayacak' dedim."

Tası başından alıp ellerini teleskop gibi yaparak Joel'in çevresinde döndü ve saçına her yönden baktı. "İşte ben buna tıraş derim" dedi. "Git camda kendine bak."

Akşam ışığı camı ayna gibi sırlamıştı, yüzü camdan saydam bir biçimde yansıyor, değişiyor, çevresinde pervanelerin döndüğü lambanın sarısıyla karışıyordu. Kendisini görmüştü, kendisinden sonra daha öteleri de: İncir ağacının yaprakları arasında bir gece kuşu ıslık çalar gibi ötüyordu, bir çobanaldatan kuşu ile ateş böcekleri mavilik çökmüş havaya saçılmışlar, vapur ışıkları gibi karanlığın içinde yüzüyorlardı. Saç kesimi onu çok değiştirmişti çünkü kocaman, yusyuvarlak kafalı geri zekâlılara benzemişti karaltısı; artık Randolph'ın iltifatları sayesinde görünüşüne önem verir olmuştu. "Korkunç." dedi.

"Hıh," dedi Zoo, akşam yemeğinin artıklarını domuzlara yağ karmak için kullanılan yağ tenekesinin içine boşaltarak. "Sen de Keg Brown gibi cahilsin. Hayatımda onun kadar cahil bi adam görmedim. Ama sen de öylesin."

Joel, Randolph'a öykünerek bir kaşını kaldırdı, "Benim bildiğim öyle şeyler var ki sen onların birini bile bilemezsin." dedi.

Mutfağı toplamak için uzun adımlarla dolaşan Zoo'nun bütün ince zarafeti uçtu gitti. Hayvan ayağı gibi yere basan ayaklarının altında tahtalar gıcırdıyordu, lambayı kısmak için eğildiği zaman uzun yüzündeki incinmişlik ve keder bir maske gibi ortaya çıktı. "Ben de sana şunu söyleyeyim ki" dedi, mendilini çekiştiriyor, Joel'e bakmıyordu. "Ben de sana şunu söyleyeyim ki Zoo'dan daha zeki olabilirsin ama o, insanların duygularını senden iyi anlar, hiç değilse senin gibi durup dururken insanların kendilerinin değersiz olduklarını düşünmelerine yol açmaz."

"Oo," dedi Joel, "oo, ben yalnızca şaka ediyordum" Onu kucakladı, yüzünü, bel hizasında, gövdesine bastırdı; tatlı kokuyordu, tuhaf, ekşimsi, koyu bir tatlılıktı bu saçlarının arasında kayan parmakları soğuk ve güçlüydü. "Seni sevi-

yorum çünkü sen de beni sevmek zorundasın, sevmek zorundasın."

Kendisini ondan kurtaran Zoo, "Ah, Tanrım, Tanrım, şimdi küçücük bir kedi yavrususun ama bi gün büyüyeceksin... koca bir adam olacaksın" dedi.

Joel kapı aralığında durup onun elindeki lambanın karanlığı nasıl ikiye böldüğünü izledi, Jesus Fever'ın pencerelerinin aydınlandığını gördü: İşte kendisi burada, o oradaydı, aralarında bütün bir gece vardı. Tuhaf bir geceydi çünkü Randolph odasından çıkmamıştı, Amy ise biri Randolph'a öteki de de Bay Sansom'a ("Bay Sansom soğuk bezelye yemez" demişti) olmak üzere iki tepsi hazırlamış ve masada ancak bir bardak yayık ayranı içecek kadar kalmıştı. Ama Joel konuşmuş, konuşarak kaygılarını alt etmiş, Zoo abartılı, komik, acılı öyküler anlatmıştı, ara sıra ikisinin sesleri buluşmuş, bir şarkı, bir yaz gününün mutfak baladını oluşturmuştu.

Daha ta başından beri evde birtakım karmaşık seslerin farkına varmıştı, sessizliğin kıyısındaki sesleri, sanki eski odalar sürekli içlerine rüzgâr çekip dışarıya rüzgâr üflüyormuş gibi, göçen tahtalardan, taşlardan çıkan iç çekişlerini fark etmiş, sonra Randolph'a şöyle dediğini duymuştu. "Biliyor musun toprağa batıyoruz, geçen yıl on santim battık." Yani toprağa gömülüyordu bu ev, evle birlikte onlar da, hepsi batıyordu. Joel odadan geçerken karanlığa gömülmüş hollerde gümüş renkli tüneller açan köstebekleri, toprakla dolmuş odalarda kayarak ilerleyen solucanotunu, bir kafatasının göz boşluklarından dışarı fırlamış leylakları görür gibi oldu: Merdivenin basamaklarına lambadan yansıyan ağ gibi örülmüş ışığa doğru tırmanırken, Gidin, dedi, Defolun çünkü hayal hanesi çok oyunbaz ve korkunçtu. Ama koca evin hepsi birden yok olabilir miydi? Evet böyle şeyler duymuş-

tu. Ah, Bay Gözbağcı burada olacaktı, parmaklarını şaklatması yeterdi, ne varsa *hepsi* yok olurdu. İnsanlar da. Hemen yeryüzünden silinirlerdi. Babasına da böyle olmuştu; ortalarda yoktu, annesi gibi acı, usulüne uygun bir biçimde değil, ama o da yok olmuştu, Joel onu bulabileceğini de düşünemiyordu, düşünmesi için bir neden yoktu. Öyleyse neden kendisine numara yapıyorlardı? Neden kendisine daha başında doğruyu söylememişlerdi, neden "Bay Sansom falan yok, baban falan yok" deyip onu postalamamışlardı. Ellen her zaman bir Hıristiyana yakışır davranışlardan söz ederdi; ne demek istediğini merak ederdi, şimdi biliyordu: Doğruyu söylemek bir Hıristiyana yakışır bir davranıştı işte. Yavaş yavaş merdivenlerden çıktı, uyanıktı ama düş görüyordu, düşünde Cloud Oteli'ni, eğik, küflü odalarını, kara örümcek ağlarıyla kaplı kırık camlı pencerelerini gördü, birden bunun bir otel olmadığını anladı; hiçbir zaman da olmamıştı: Burası, insanların yeryüzünden silindikleri zaman gittikleri yerdi, öldükten sonra giderler ama ölü olmazlardı. Little Sunshine'ın anlattığı balo salonunu düşündü: Orada gece, duvarları kanaviçe gibi kaplıyordu, dalgalı tabanı kaplayan ince, kuru yaprak iskeletleri düşündeki adımlarının altında unufak oluyordu: Karanlıkta dikenli çalıların tozları arasında bir ad, kendi adını duymayı beklerken yürüyordu ama burada bile kendisine adıyla seslenen bir baba yoktu. Kuyruklu bir piyanonun gölgesi kemerli tavanın üzerinde iri bir pervanenin kanadına benzeyen bir leke oluşturuyordu, klavyenin önündeyse ay ışığıyla dolan gözleri bembeyaz görünen, soğuk beyaz lüleli peruğu bir yana kaymış olan Hanımefendi oturuyordu: Bayan Jimmy Bob Cloud'un hayaleti miydi bu? Kendisini St. Louis'deki bir pansiyonda yakmış olan Bayan Cloud'un? Yanıt bu muydu?

Dizine bir şey çaptı, olanların hepsi göz açıp kapayıncaya

kadar olup bitti: Yukarıdaki holde bir kapı çarpılırken kısa bir an için bulanık bir ışık parıltısı göründü, bunun ardından kendisine bir şeyin çarptığını hisseder gibi oldu, o şey yanından geçip merdivenlerden aşağı pat pat diye indi, birden sanki bütün eklemleri birbirinden ayrılmış, gövdesinin bütün yaşamsal parçaları kurmalı bir saatin yayları gibi dağılmıştı. Küçük, kırmızı bir top yuvarlanıyor ve odanın tabanına pat pat vuruyordu. Joel, İdabel'i düşündü. İdabel kadar yürekli olmak isterdi; keşke bir erkek kardeşi, kız kardeşi, biri olsaydı; keşke şimdi ölü olsaydı.

Randolph en üst tırabzandan aşağı eğildi; kollarını kavuşturmuş, kimonosunun kollarına sokmuştu, gözleri donuk ve cam gibiydi, sarhoş gözüne benziyordu. Joel'i gördüyse bile hiç belli etmemişti. Sonra kimonosunu hışırdatarak holü geçip bir kapıyı açtı, yüzünde mum ışığının tuhaf parıltısı oynaştı. İçeriye girmeyip orada tuhaf bir biçimde kollarını oynatarak durdu; daha sonra arkasına dönüp merdivenlerden aşağı inmeye başladı, sonunda Joel'le burun buruna geldiği zaman tek söylediği şey, "Bana bir bardak su getirir misin, lütfen?" oldu. Başka tek bir söz etmeden gerisin geri yukarı çıkıp odaya girdi, bir türlü kımıldayamayan Joel uzun süre basamaklarda bekledi: Duvarlardan ses çıkıyordu, boşluklara yerleşen taşların, tahtaların iç çekişleri, sessizliğin kıyısındaki sesler.

"Girin." Amy'nin sesi evin içinde yankılandı, eşikte bekleyen Joel'in yüreği fırlayacakmış gibiydi.

Üstü cibinlikli bir karyolanın ayak ucunda gevşekçe yatan Randolph, "Aman yavaş canım, suyu dökme" dedi.

Ama Joel elinin titremesini engelleyemiyor ya da bir noktaya bakamıyordu: Amy ile Randolph, aralarında belli bir uzaklık olmasına karşın, Siyam ikizleri benzeri birbirlerine yapışıkmış gibi görünüyorlardı: Yarısı kadın yarısı erkek ga-

rip bir hayvana benziyorlardı. Mumlar vardı, bir düzine kadar, gecenin sıcaklığından yamulmuşlardı. Onların ışığında kireçtaşından yapılmış şömine parıldadı, Joel'in içeri girmesiyle birlikte harekete geçen, şöminenin rafındaki kristal çan takımı küçük bir dereceğin suları gibi şarıldadı. Ortalık buram buram astım sigarası, kirli çarşaf ve viski kokuyordu. Amy'nin kaskatı yüzü, bir devriye nöbetçisinin düzenliliğiyle böceklerin çarptığı pencerenin önünde yandan görünüyordu: Küçük bir dikiş iskemlesinde bir öne bir arkaya sallanıyor, önünde duran nakış örneğine dikkatle bakıyor, eldivenli elinde tuttuğu iğneyi düzenli bir biçimde leylak rengi kumaşa batırıp çıkarıyordu. Balmumundan yapılma, gerçek insan boyutlarında bir kukla gibiydi, dikkatini işine verişinde bir doğallık yoktu: Adeta okurmuş gibi yapan ama kitabı ters tutan biri gibi. Bir kaz teleğiyle tırnaklarını temizleyen Randolph'ın davranışı da onunki kadar doğallıktan uzaktı. Joel buradaki varlığını bir biçimde uygunsuz bulduklarını hissediyordu ama ne geri çekilebiliyor ne de içeriye girebiliyordu. Yatağın yanındaki masada dikkat çeken iki nesne vardı, pembe buzlu camdan yapılmış aydınlık bir küre, üzerine Venedik görünümleri resmedilmişti: Altın renkli gondollar, muzır gondolcular, ipeksi mavilikte bir kanalda görkemli sarayların önünden kayarak geçen âşıklar; bir de, beyaz buzlu camdan yapılmış çıplak bir insan bedeninden sarkan küçük, gümüş ayna. Bu aynaya yansımış bir çift göz vardı: O gözleri fark ettiği an Joel'in bakışları oraya takıldı kaldı.

Bu gözler ıslak griydi; donuk bir parıltıyla Joel'i izlediler, sonra hemen, sanki onu tanıdığını belli etmek istermiş gibi, gözlerin ikisi birden büyük bir ciddiyetle kırpıldı ve yana çev-rildi... böylece Joel onların, kirli yastıklara bir hastanın kendini koyvermişliğiyle bırakılmış bir başın, saçsız bir ba-

şın parçası olduğunu gördü.

Telekle tırnağını kazıyan Randolph, "Suyu o istedi" dedi. "Ona yemek yedirmem gerekecek: Zavallı Eddie, öylesine çaresiz ki."

Bunun üzerine Joel, "Bu, o mu?" dedi.

İşlediği gül goncası gibi dudakları sımsıkı kapalı olan Bayan Amy, "Bay Sansom bu" dedi.

"Ama bana hiç söylemediniz."

Randolph karyolanın demirine tutunarak ayağa kalktı, savrulan kimonosunun altından pembe, tombul baldırları ile tüysüz bacakları göründü. Kilolu insanların çoğu gibi o da umulmadık bir çeviklikle hareket ediyordu ama çok fazla içmişti, Joel'e doğru gelirken donuk bir gülümsemeyle yüzü yuvarlaklaşmıştı, ha düştü ha düşecek gibi görünüyordu. Joel'in boy hizasına kadar eğilip, "Sana ne söylemedik bebeğim?" diye fısıldadı.

Gözler yeniden aynayı doldurdu, yalpalanan ışıkta görüntüleri seğiriyordu ve battaniyelerin altından altın evlilik yüzüğü takılmış bir el çıkıp kırmızı bir top bırakıverdi: Bu bir işaret, bir parola gibiydi, Joel, Randolph'a aldırmayıp topu almaya gitti.

7

Yoldaki taşları tekmeleyerek, ıslık çalarak bu yana doğru geliyordu. Kızın omuzunda dengelenmiş bambu sopasının ucu öğle sonu güneşine doğru dikilmişti. Elinde bir pekmez kovası vardı, gözünde oyuncak gözlüklere benzeyen kara gözlükler. Av köpeği, Henry de yanındaydı, kırmızı dili sıcaktan bir karış dışarıya çıkmıştı. Postacıyı beklemekte olan Joel bir çam ağacının arkasına saklandı; dur sen, bu iyi olacaktı: Korkutmak için... işte, neredeyse yeterince yakına gelmişti kız.

Tam o sırada kız durdu, güneş gözlüklerini çıkarıp haki şortuna sürterek temizledi. Elini gözlerine siper ederek dosdoğru Joel'in ağacına ve daha ötesine baktı: Yurtluk'un verandasında hiç kimse, hiçbir hayat belirtisi yoktu. Omuzunu silkti. "Henry" dedi, gözlerini devirip kederli kederli yukarı baktı. "Henry, seçimi sana bırakıyorum: Bizimle gelmesini istiyor muyuz, istemiyor muyuz?" Henry esnedi, ağzına vızıldayarak bir sinek girdi, sineği bütün bütün yuttu. Kız gözlerini belli bir çam ağacına dikerek, "Henry" dedi, "hiç fark ettin mi, kimi ağaçların ne komik gölgeleri var?" Bir duraklama. "Peki, çıtkırıldım beyimiz, çık artık oradan."

Joel kös kös ortaya çıktı. "Merhaba İdabel" dedi, İdabel güldü, onun bu gülüşü dikenli telden bile daha iğneliydi. "Buraya bak, bızdık" dedi, "İdabel'e oyun oynamaya kalkan son kişi hâlâ parçalarını yerden toplayamadı. "Kara gözlüklerini yeniden taktı, şortunu sertçe çekiştirdi. "Henry ile ben

kendimize pisi balığı yakalamaya gidiyoruz. Bize yardımcı olacaksan sen de gelebilirsin."

"Ne gibi yardım?"

"Ha, oltaya yem takmak gibi..." Kovayı eğip içindeki beyaz, kıvrım kıvırım kurtçukları gösterdi.

Joel tiksintiyle başını yana çevirdi; ama sonra düşündü: Evet, İdabel'le gitmek istiyordu, evet, yalnız kalmasın da ne olursa olsun, ister oltaya yem taksın, ister onun ayaklarını öpsün, fark etmezdi.

"Üstünü değiştirsen iyi olur" dedi İdabel, "pazar günü için giyinir gibi giyinmişsin."

Gerçekten en iyi giysileri vardı üzerinde. Dans dersi için alınmış beyaz pantolonu vardı; bunu giymişti çünkü Randolph onun resmini yapacağına söz vermişti. Ama akşam yemeğinde Amy, Randolph'ın hasta olduğunu söyledi. "Zavallı çocuk; hem de bu sıcakta; bana öyle geliyor ki biraz kilo verse bu kadar zorluk çekmez. Angela Lee de böyleydi: Sıcaktan yatağa düşerdi." Angela Lee konusuna gelince Zoo ona şu tuhaf öyküyü anlatmıştı: "Canikom, öyle tuhaf bir şey oldu ki o yaşlı kadına, ölmeden bir süre önce: Kadıncağızın sakalı çıktı; yüzünden fışkırmaya başladı, hem öyle az az buz değil, bayağı; sarı, tel gibi sert kıllar. Onu ben tıraş ederdim, zavallıcık tepeden tırnağa kadar felçliydi, derisi ölü bir adamın derisi gibiydi. Ama sakalı öyle çabuk büyüyordu ki tıraş etmeye yetişemiyordum. Öldüğü zaman Bayan Amy kasabadan berber getirtti. Aman, anacığım, adam şöyle bir baktı, hemen gerisingeri merdivenlerden inip çıktı gitti kapıdan. Sana ne desem, yani gülmek zorunda kaldım!"

"Bu benim eski pantolonum" dedi Joel, eve gidip üstünü değiştirmeye korkuyordu çünkü Amy, gidemezsin diyebilir, oraya gideceğine babasına kitap okumasını isteyebilirdi. Babası da Angela Lee gibi felçliydi, çaresizdi; birkaç sözcük is-

te-yebiliyor (çocuk, neden, iyi, kötü, top, gemi), birazcık başını sallayabiliyor (evet, hayır), bir kolunu kullanabiliyordu (dikkat çekmek için bir tenis topu yuvarlayacak kadar). Bütün sevincini, bütün acısını gözleriyle iletiyordu ve gözleri, yazın açık duran pencereler gibi seyrek kapanıyor, hep açık duruyor, hep bakıyordu, uyurken bile.

İdabel yem kovasını taşısın diye ona vermişti. Bir şeker kamışı tarlasından geçip, dar bir patikayı tırmandıktan, avlusunda çıplak bir çocuğun küçük kara bir keçiyi okşadığı bir zenci evini geçtikten sonra iki taraflı, acı, yaban kirazı ağaçlarının arasından ormana girdiler. "Bunları yiyerek zil gibi sarhoş oluyoruz" dedi, kirazları göstererek. "Açgözlü yaban kedileri öylesine sarhoş oluyorlar ki bütün gece çığlıklar atıyorlar. Ayın ve kiraz suyunun etkisiyle nasıl deli gibi uluyorlar... duymanı isterim." Yaprakların arasına pusuya yatmış görünmez kuşlar yaprakları hışırdatıyor, ötüyorlardı; ormanın durgun yüzünün altında tedirgin ayaklar peluş benzeri yosunların üzerinde geziniyor, karpit ışığına benzeyen bir ışık yer değiştirerek doğanın karanlığını beneklendiriyordu. İdabel'in bambu sopası alçak dallara sürünüyor, kulağı tetikte, sabırsız köpek böğürtlen çalılarının arasından hızla geçiyordu. Henry, nöbetçi er, İdabel, rehber, Joel, tutsak: Yeryüzünde ürpertici bir patikada üç kaşif yavaş yavaş yokuş aşağı iniyorlardı. Küçük, durgun, yağmur suyu birikintilerinin üstünde portakal rengi dantelli kara kelebekler durmadan daireler çiziyor, kanatları suyun yeşil, yansıtıcı yüzeyini yalayıp geçiyordu; bir çıngıraklı yılanın selefon kâğıdına benzeyen derileri duruyordu yolda, yere dökülmüş kuru dalların üzerini kırık gümüş renkli örümcek ağları bir saç filesi gibi örtüyordu. Küçük bir mezarın yanından geçtiler. Başucundaki yarık tahta haçta şu yazılıydı: *Toby, Kedinin Kurbanı*, Göçmüş bir mezardı, ta derinlerden sürmüş bir çı-

nar kökü uzantısı görülüyordu, eski bir mezar olduğu hemen anlaşılıyordu. "Bu ne demek?" dedi Joel, "kedinin kurbanı?"

"Ben doğmadan önce olmuş" dedi İdabel, sanki her şeyi açıklıyormuş gibi bu. Yoldan ayrıldı, geçen kıştan kalma kalın bir yaprak tabakasıyla kaplı bir bölgeye girdi. Uzaktan bir sansar geçti, Henry hemen atıldı. "Zenci bir bebekmiş bu Toby, anlıyor musun, annesi yaşlı bayan Skully'nin yanında çalışıyormuş, şimdi Zoo'nun yaptığı gibi. Jesus Fever'ın karısıymış, Toby de onların çocuğu. Yaşlı Bayan Skully'nin kocaman, güzel bir İran kedisi varmış, bir gün Toby uyurken kedi gizlice içeri girip ağzını Toby'nin ağzına dayayarak onu soluksuz bırakmış."

Joel buna inanmadığını söyledi; ama doğruysa şimdiye kadar duyduğu en tüyler ürpertici öyküydü. "Jesus Fever'ın evlenmiş olduğunu bile bilmiyordum."

"Daha bilmediğin bir sürü şey var. Bir alay tuhaf şey... çoğu da biz doğmadan önce olmuş: Bu yüzden de bana daha gerçekmiş gibi geliyorlar!"

Doğmadan önce; evet, yani ne zaman oluyordu öyleyse? Şimdiki gibi bir zaman, onlar öldükleri zaman da her şey gene şimdiki gibi olacaktı: Bu ağaçlar, bu gök, bu toprak, bu meşe palamutları, güneş ve rüzgâr, hepsi aynı olacaktı oysa onlar toprak olan yürekleriyle yalnızca değişirler. On üç yaşında olan Joel ölüm bilgisine daha ilerideki yaşlarda yakın olamayacağı kadar yakındı: İçinde bir gonca açılıyordu, pek yakında bütün o kapalı taç yapraklar açıldığı, gençlik güneşi tam tepeye dikildiği zaman o da başkaları gibi dönecek ve başka bir açık kapı arayacaktı. İçinde yürüdükleri ormanda yorulmak bilmez tarla kuşlarının türküleri bir yüzyıldan, daha fazla bir zaman çınlamıştı, kurbağalar ay ışığı altında dörtnala koşuşturmuşlardı; buraya yıldızlar düşmüştü, Kı-

zılderili okları da; yaylanarak yürüyen siyahlar gitar çalmışlar, haydutların gömdükleri altınları anlatan balatlar söylemişlerdi, acılı dinsel şarkılar söylemişlerdi, çok eskilerden kalma balatlar: Doğmadan önce.

"Benim için öyle değil, böyle olmaları onları daha gerçekmiş gibi görmeme yetmiyor" dedi Joel ve birden olduğu yerde durdu, onu durduran şu doğruydu: Amy, Randolph ve babası, üçü de zamanın dışındaydılar, şimdinin çevresinde daireler çizen ruhlara benziyorlardı. Ona düşsel varlıklar gibi görünmelerinin nedeni bu muydu? İdabel elini arkaya uzattı ve oğlanın elini çekiştirdi, "Uyan" dedi. Joel ona baktı, gözleri korkudan açılmıştı. "Ama yapamıyorum. Yapamıyorum." "Ne yapamıyorsun?" dedi İdabel ters ters. "Ah, hiç." Erkenci yolcular, birlikte yokuştan indiler.

"Benim renkli gözlüklerimi al" diye önerdi İdabel, "Her şey çok daha güzel görünüyor."

Küçük sinirli balıkların iğne gibi batıp çıkarak nakışladıkları dereciğin sularını ot yeşili gözlük camları renklendirdi; ara sıra bir güneş ışını daha derin havuzcuklardaki daha büyük bir balığı aydınlatıyordu: Su yüzeyinin altında ağır ağır, kara kara dolaşan şişman, hantal bir tatlısu levreği. İdabel'in olta ipi derenin ortasındaki akıntının içinde titreşiyordu ama artık bir saat olmuştu ve en küçük bir şey bile yakalayamamıştı, bu yüzden İdabel elindeki sırığı iki ağaç kütüğünün arasına sıkıştırdı, geriye kaykıldı ve bir yosun yumağına başını dayadı. "Peki, geri ver şunu" dedi.

"Nereden aldın?" diye sordu Joel, keşke onun da gözlükleri olsaydı.

"Gezici kumpanyadan" dedi. "Gezici kumpanya her Ağustos'ta geliyor; büyük bir uçan cinleri, bir de atlı karıncaları var. Bir şişenin içinde iki başlı bir bebek de var. Bu gözlükleri bir oyunda kazandım; hiç gözümden çıkarmıyordum

eskiden, gece bile, babam gözlerimin kör olacağını söyledi. Bir sigara ister misin?"

Tek bir sigara vardı, o da bükülmüştü; ikiye bölüp bir kibrit çaktı. "Bak," dedi, "nasıl peşpeşe, duman halkaları çıkaracağım." Halkalar havada yükseldi, mavi ve kusursuz halkalar; en küçük bir kımıltı bile yoktu ama insan sanki dört bir yanda gizli gizli, gözle görünmeyen, durmadan yer değiştiren bir kımıltı varmış duygusuna kapılıyordu: Dev sivrisinekler suyu yalayarak geçiyordu, birden görünmeyen bir hareketlenme oldu ve artık solmuş, kokmaz olmuş, kahverengileşmiş kardelenler döküldü.

Joel, "Bana kalırsa hiçbir şey yakalayamayacağız" dedi.

"Benim zaten öyle bir beklentim hiç olmamıştır" dedi İdabel. "Buraya gelip sorunlarımı düşünmek hoşuma gidiyor; kimse beni aramaya gelmiyor buraya. Hoş bir yer... uzanıp dinlenmek için."

"Ne gibi sorunların var acaba?" diye sordu Joel.

"O benim bileceğim iş. Sana bir şey söyleyeyim mi... herkesin işine çok burnunu sokuyorsun. Kimsenin işine karıştığım görülmemiştir, canım çıksın ki, hayır. Benim yerime bu kasabada başkası olsa seni çiğ çiğ yer, çünkü sen bir yabancısın, Yurtluk'ta yaşıyorsun, falan falan. Florabel'e baksana. Meraklı taze."

"Bence çok güzel bir kız" dedi Joel, sırf onu kızdırmak için.

İdabel hiçbir şey söylemedi. Sigarasını attı, iki parmağını çatal yapıp dudaklarının arasına sokarak oğlan çocukları gibi ıslık çaldı. Derenin sığ kıyısı boyunca yürüyen Henry hemen kıyıya tırmandı, ıslak tüyleri parlıyordu. "Dışardan bakınca güzel, evet ama önemli olan iç güzellik" dedi, köpeği kucakladı. "Babama durmadan köpeğin icabına bakmasını söylüyor, ölümcül bir hastalığı varmış. İşte onun içi böyle."

Öğle sonrasının beyaz yüzü gökyüzünde biçimlendi; düşmanının orada, dumansı bulutların arkasında olduğunu düşündü Joel; bu düşman kimdiyse, neydiyse orada, parlak bir boşluk biçiminde beliren yüz onun yüzüydü. Bu bakımdan insan İdabel'i kıskanabilirdi; o hiç değilse düşmanlarını biliyordu: Sen, sen, diyebilirdi, şöyle şöylesiniz, böyle böyle. "Hiç aklını kaçırmaktan korktuğun oldu mu?"

İdabel, "Böyle bir şeyi hiç düşünmedim" diyerek güldü. "*Başkalarına* bakacak olursan, aklım yok ki kaçırayım."

"Ciddi olamazsın. Benim demek istediğim başka: Sana da hiç oluyor mu acaba, birtakım şeyleri, örneğin insanları, örneğin koskoca evleri görüyor, duyumsuyor, gerçek olduklarını kesin olarak biliyorsun... ama..."

"Ama gerçek değiller" dedi İdabel. "Yılan soktuğu zaman, duvarların, yerlerin, her şeyin kımıl kımıl yürüdüğü bir yerde korkunç bir hafta geçirdim. Şimdi bunların hepsi budalalık gibi geliyor. Ama sonra çok tuhaf oldu çünkü geçen yaz August amcamla (kızlardan öyle korkar ki hiçbir kıza bakamaz; sen kıza benzemiyorsun, diyor bana: August amcamı çok seviyorum, iki erkek kardeş gibiyiz onunla) dolaşmaya çıktık... Pearl ırmağına gittik... bu karanlık yerde kürek çekerek yılanlı bir adaya geldik; çok küçük bir adaydı, bir tek ağaç vardı ama zehirli yılanlarla doluydu, hatta dallardan bile sarkıyorlardı. İnan çok tekinsiz bir yerdi. İnsanlar düşlerinin gerçekleştiğinden söz ettikleri zaman ne demek istediklerini anlıyorum galiba."

"Benim dediğim o değildi" dedi Joel, sesinde kırıklık ve şaşkınlık vardı. "Düşler başka, düşlerini yitirebilirsin. Ama bir şeyi görüyorsan... sözgelimi bir kadını, hiç kimseyi görmemen gereken bir yerde görüyorsun ve sonra o kadın kafanın içinde seni izleyip duruyor. Ben böyle bir şey demiştim. Geçen gece Zoo çok korktu; bir köpek uluması duymuştu,

geri dönen kocasının sesi olduğunu söyledi bunun ve pencereye gitti: 'Onu görüyorum' dedi, 'incir ağacının altına çömelmiş' dedi. 'gözleri karanlıkta sapsarı parlıyor' dedi. Ama aynı yere ben baktığımda hiçbir şey yoktu."

Bütün bunları İdabel hiç de olağandışı bulmazmış gibi görünüyordu. "Ah, hay allah" dedi, başını yukarı attı, kızıl, kırpık saçları olağanüstü bir ateş gibi çıtırdadı, "herkes Zoo'nun sahiden deli olduğunu biliyor. Bir keresinde gene böyle sıcaktı, ben yoldan geçiyordum, o da aptal aptal bakarak posta kutusunun yanında duruyordu. 'Dün akşam ne güzel kar yağdı' dedi. Hep kardan söz eder, bir şeyler görür, ah o Zoo yok mu, delinin biri işte."

Joel, İdabel'e kötü kötü baktı: Ne alçak bir yalancıydı şu kız. Zoo deli meli değildi. Değildi. Ama onunla ilk konuşmalarındaki karları anımsadı: Joel'in çevresine hızla yağıyordu. Orman göz kamaştırıcı bir beyazlıktaydı, şu an konuşan İdabel'in sesi yumuşacık çıkıyordu, kar sessizliğine gömülmüş gibi: "Fildişi gibi" dedi, "suda yüzüyor."

Joel, "Bu n'olacak?" diye sordu, İdabel'in cebinden çıkardığı sabun parçasını alırken.

"Yıkan diye, aptal" dedi. "Cicioğlan gibi bakmayı bırak. Ne zaman buraya gelsem yıkanırım. Elbiselerini şuraya, ağaç kütüğünün üstüne koy."

Joel söylenen yere utangaç utangaç baktı. "Ama sen kızsın." dedi.

Küçümseyici bir yüz ifadesiyle İdabel dimdik dikilerek baktı. "Bızdık" dedi ve yere tükürdü, "pantolonunun içindeki şey benim için hiç yeni değil, beni hiç ilgilendirmez. Ta birinci sınıftan beri sırf oğlanlarla dolaşıyorum inan ki. Kendimi kız olarak düşünmüyorum hiç; bunu hiç unutma yoksa arkadaş olamayız." Bütün kurusıkılarına karşın bu açıklamayı engelleyemediği, alışılmadık bir masumlukla yapmış-

tı; bir yumruğunu, kaşlarını çatarak ötekine vururken, "Bir oğlan olmayı öyle isterdim ki" dedi. "Gemici olurdum, sonra şey..." Bu saçmalığı çok dokunaklıydı.

Joel ayağa kalktı ve gömleğinin düğmelerini çözmeye başladı.

Soğuk çakılların üzerine uzandı, soğuk sular gövdesini yalıyor, üzerinde dalgalanıyordu; yanından geçen, akıntının önüne katılmış yapraklar gibi bir yaprak olmak istiyordu: Yaprak-oğlan, tüy gibi yüzüp gitmek, ırmağa, okyanusa, dünyanın büyük sularına karışmak. Burnunu tutarak başını suya batırdı: Altı yaşındaydı, madeni para rengi gözleri korkudan yusyuvarlak olmuştu: Papaz onu vaftiz suyuna batırmış, Kutsal Ruh, demişti. Joel bağırmıştı, ön sırada oturmuş, bunları izleyen annesi yerinden fırladı, onu kollarına aldı, canım, canım, diye fısıldadı. Oğlan birden yüzünü yukarı kaldırdı, İdabel çevreye neşeyle sular sıçratırken, yedi yıl bir anda yok oldu.

"Tüyleri yolunmuş bir tavuğa benziyorsun" dedi İdabel. "Çok sıska, çok beyaz."

Utanarak omuzlarını kıstı. Çıplaklığıyla İdabel'in gerçekten ilgilendiği yoktu ama Joel bu duruma onun umduğu kadar rahat uyamıyordu.

İdabel, "Doğru dur, şimdi, başını sabunlayacağım" dedi. Kendi saçları çırpılmış yumurta beyazı gibi köpük buklelerden oluşmuş bir yumaktı. Böyle elbisesizken gövdesi her şeyden çok bir oğlan gövdesine benziyordu. Turna kuşu gibi sırf bacaktı, sırık gibi; ince sayılacak omuzlarındaki çiller ona tuhaf, arzulu bir görünüş veriyordu. Ama göğüsleri şimdiden kabarmaya başlamıştı, kalçaları genişlemenin eşiğinde gibiydiler. İdabel'i canı sıkkın ve ters bir insan olarak tanımış olan Joel onu bu kadar komik ve neşeli görünce şaşırıyordu. Parmakları Joel'in kafasında ritimli hareketlerle gidip

gelirken İdabel durmadan gülüyor; fıkralar anlatıyordu, kimileri açık saçıktı: "... bunun üzerine çiftçi, elbette güzel bir kız; öyle olması gerekir, ipek bir mendilin süzgecinden geçtiğine göre dedi."

Joel gülmeyince, "Ne var? Anlamadın mı?" diye sordu. Joel, hayır anlamında başını salladı. "Bir de kentli olacaksın," diyerek içini çekti İdabel.

"Peki ne demek istiyordu... ipek bir mendilin süzgecinden geçti ne demek?"

"Boş ver, oğlum" dedi İdabel, Joel'in saçını duruladı. "Sen daha çok küçüksün." O zaman Joel fıkranın esprisinin nereden geldiğini İdabel'in de pek iyi bilmediğine karar verdi. Anlatış biçimi tam anlamıyla kendisinin değildi, birine öykünüyordu. Bunun kim olduğunu merak eden Joel, "Bunu nereden duydun?" diye sordu.

"Billy Bob anlattı bana?"

"Kim o?"

"Billy Bob işte."

"Ondan hoşlanıyor musun?" dedi Joel. Neden bu kadar kıskançlık duyduğunu anlamadı.

"Elbette hoşlanıyorum" dedi, ayağa kalkarak su kıyısına doğru yürüdü; gözlerini suya dikmiş, ağır ağır, son derece zarif bir biçimde yürürken yiyecek arayan bir kuşu andırıyordu. "Evet, aslında benim en iyi arkadaşım. Demir gibi biri, Billy Bob. Dördüncü sınıftayken, hatırlıyorum, Aikens diye pis bir kadın vardı, Billy Bob'ın ellerine cetvelle vururdu, Billy bir kez bile ağlamadı."

Kurumak için güneşli bir yere oturdular. İdabel renkli gözlüklerini taktı.

"Ben asla ağlamam" diye yalan uydurdu Joel.

İdabel karnının üzerinde döndü, yosunlarla oynayarak, yumuşak bir doğruculukla, "Ben ağlarım bazen" dedi. Joel'e

ciddi ciddi baktı. "Ama sakın kimseye söyleme, oldu mu?"

Hayır, demek isterdi, hayır, sevgili İdabel, ben senin gerçek, en iyi arkadaşınım. Sonra ona dokunmak da istiyordu, kolunu omuzuna dolamak, çünkü bu ona duygularını dile getirmenin tek yoluymuş gibi geldi birden. Biraz daha yaklaşıp uzanarak, soluk kesici bir incelikle kızı yanağından öptü. Bir suskunluk oldu; gövdelerinin üzerinde oynaşan yaprak gölgeleri gibi aralarından ışıklı ve gölgeli ruh halleri geçer gibiydi. Daha sonra İdabel'in bütün gövdesi gerildi. Kız Joel'in saçlarını yakalayıp çekmeye başladı. O böyle yapınca çok şaşıran Joel'in içinde korkunç bir öfke kabardı. İşte buna gerçek ihanet denirdi. Bunun üzerine kurtulmak için çabalamaya başladı, birbirlerine kenetlenmiş boğuşuyorlardı, onlar alt alta üst üste yuvarlanırken gökyüzü ters dönüyor, aşağı iniyor, fır fır dönüyordu. Renkli gözlükler düştü, sırüstü düşen Joel onları ezdiğini hissetti, poposu kesilmişti. Soluk soluğa, "Dur" diye bağırdı, "dur n'olur, popom kanıyor." İdabel ata biner gibi oğlanın üzerine bindi, güçlü kollarıyla Joel'in bileklerini sımsıkı yere bastırıyordu. Kırmızı, öfkeli yüzünü onunkine yaklaştırarak, "Pes mi?" dedi.

Joel'in tek sözü, "Popom kanıyor" oldu.

İdabel onu serbest bıraktıktan sonra su getirip yarasını yıkadı. Sanki bir şey olmamış gibi, "Bir şeyciğin kalmaz şimdi" dedi. Anlatması güç ama hiçbir şey olmamış gibiydi de: Kuşkusuz ikisi de neden boğuştuklarını asla açıklamayacaklardı.

Joel, "Gözlüklerin için özür dilerim" dedi.

Kırık parçalar yeşil yağmur damlaları gibi yere saçılmıştı. İdabel eğilip onları toplamaya başladı; sonra, sanki düşüncesini değiştirmiş gibi parçaları yere attı. "Senin kabahatin değil" dedi kederle. "Belki... belki bir gün yine bir gözlük kazanırım."

8

Randolph fırçasını, küçük bir sirke kavanozuna doldurulmuş suya batırdı, sanki bir asmanın çok hızlı büyüyen filizleri gibi mor filizler suda yayıldı. "Gülme, canikom" dedi. "Ben fotoğrafçı değilim. Ayrıca bana ressam da denmez pek; yani *ressamı*, gören, gördüğünü alıp yalnızca ileten biri olarak tanımlarsan, ben ressam değilim. Benim için her zaman biçimleri bozma sorunu vardır, çoğunlukla gördüğüm şeyleri değil düşündüklerimi resmederim: Örneğin yıllar önce - Berlin'de oluyordu bu- senden pek büyük olmayan bir çocuğun resmini yapıyordum ama çocuk benim resmimde Jesus Fever'dan daha yaşlı görünüyordu, oysa gerçekte çocuk-mavisi gözleri vardı, benim gördüğüm gözlerse bulanık ve şaşkındı. Benim gördüğüm şey gerçekten de doğruydu çünkü küçük Kurt'un -çocuğun adı buydu- korkunç biri olduğu ortaya çıktı, beni iki kez öldürmeye kalktı... ikisinde de, şunu itiraf edeyim ki, ustalığına hayran kaldım. Zavallı çocuk, sonu ne oldu merak ediyorum ya da iş oraya kalırsa benim sonum ne oldu? Evet, şimdi en ilginç soru şu: Benim sonum ne oldu?" Bu konuşma süresince sanki cümlelerini noktalamak için fırçasını durmadan kavanoza batırdı, rengi giderek koyulaşan suyun ortasında, gizli bir çiçek gibi, kırmızı bir çizgi vardı. "Evet, arkana yaslan, şimdi biraz dinleneceğiz."

Joel içini çekerek çevresine bakındı. Randolph'ın odasına bu ilk gelişiydi; iki saattir burada olmasına karşın hâlâ pek

bir şey anlayamamıştı çünkü şimdiye kadar gördüğü hiçbir yere benzemiyordu: Süslü aynalarda yansıyan soluk yaldız ile rengi uçmuş ipekler, bunlar ona sanki çok şeker yemiş gibi bir duygu veriyordu. Oda geniş olmasına genişti ama bir karış bile boş yer yoktu; oyma masalar, kadife iskemleler, şamdanlar, Alman malı müzik kutusu, kitaplar, tablolar hepsi iç içeydi, sanki bir sele kapılıp pencerelerden içeri doluşmuş, burada kalmışlardı. Böbrek biçimli çalışma masasının arkasındaki duvar çerçevesiz yabancı posta kartlarıyla kaplıydı; bunların içinde altısı bir seri oluşturan Japon kartlarıydı, üzerlerindeki resimlerin anlamını Joel bir yere kadar biliyordu ama kendisi için yine de bilgi vericiydi. Uzun, siyah, ağır bir masanın üzerine, sanki bir müzede sergilenirmiş gibi yayılmış nesneler vardı, bunların bir bölümünü antika taşbebekler oluşturuyordu, kimileri kolsuz, kimileri bacaksız, kimileri başsızdı, kimilerinin içlerindeki samanlar, tahta tozlar yarıklardan fırlamıştı, ama boncuk gözleriyle cam gibi boş boş bakıyorlardı; yine de hepsi kostümlüydü, hem de değişik kadifeler, danteller, ketenler içinde, olağanüstü güzel. Bu masanın ortasına yerleştirilmiş, saçmalık derecesinde şık bir gümüş çerçeve içinde basit bir fotoğraf vardı, ya bir karnavalda ya da bir lunaparkta çekildiği belliydi çünkü fotoğrafı çekilen kişiler -üç erkek, bir kız- üzerinde şaşı maymunlar, yan yan bakan kangurular bulunan bir fon perdesinin önünde duruyorlardı ve yakışıklı olmasına karşın Joel, Randolph'ı tanıdı, adamlardan biri daha tanıdık gibi geliyordu... babası mıydı? Elbette, bu yüz holün karşı tarafındaki adamı ancak biraz andırıyordu. Arkadaşlarından daha uzun boylu olan üçüncü adamın şaşırtıcı bir fiziği vardı; güçlü kuvvetliydi, bu kadar soluk bir fotoğrafta bile çok esmer görünüyordu, neredeyse zenciye benziyordu; kısık, sinsi, siyah gözleri bıyık gibi gür kaşlarının altında parlıyordu, herhangi

bir kadın dudağından daha dolgun dudaklarıysa ukala bir gülümsemeyle gerilmişti, başındaki hasır şapkanın, elindeki bastonun yarattığı şıklık, daha çok da vodvil havasını bu gülümseme de pekiştiriyordu. Kolunu kıza dolamıştı, kır tanrısı Faun'a benzeyen o kansız yaratık da tam bir hayranlıkla ona bakmaktaydı.

Randolph bacaklarını uzatıp mentollü bir sigara yakarak, "Ah, evet" dedi, "sakın onu ciddiye alma, orada gördüklerini: Kendimin kendime oynadığı bir oyun yalnızca... eğlendirici, aynı zamanda kâbus gibi... zevksizce süslenmiş bir mezar denebilir. Bu odada gündüz diye bir şey yok, ne de gece var; burada mevsimler değişmez, yıllar da, öldüğüm zaman -elbet zaten ölü değilsem- kütük gibi sarhoş olmak, karanlığın ılık kanında, anarahminde yatar gibi kıvrılıp yatmak isterim. Yüreğinin kahrolası derinliklerinde yatan tek isteği tatlı, sakin bir yaşam olmuş biri için garip bir son olmaz mıydı bu? Ekmek ve su, sevdiği biriyle paylaşabileceği bir dam altı, hepsi bu." Gülümseyerek ve saçının arkasını düzelterek sigarasını söndürüp fırçasını eline aldı. "Ölü doğmuş biri olduğuma göre ölecek olmam, bir gün ölmek zorunda olmam ne akıl almaz bir şey; evet, ölü doğmuşum, sözcüğün gerçek anlamıyla: Ebe kıçımı tokatlayıp bana yaşam soluğu aldırtacak kadar sapıkmış: Ya da bunu yaptı mı acaba?" Eğlenceli bir şey sorarmış gibi Joel'e baktı. "Bana yanıt verir misin: Yaptı mı?"

"Ne yaptı mı?" dedi Joel, her zamanki gibi anlamamıştı: Randolph, sınırsız sözcük dağarıyla, görünmez biriyle gizli konuşmalar yaparmış gibi görünüyordu hep. "Randolph" dedi, "n'olur bana kızma: Ama her şeyi öyle tuhaf bir biçimde söylüyorsun ki."

"Boş ver" dedi Randolph, "bütün zor müzikler bir kereden fazla dinlenmeli. Şimdi sana söylediğim şeyler anlamsız

gibi görünüyorsa ileride düşündüğün zaman onları çok anlaşılır bulacaksın; bu iş olduğu zaman, gözlerindeki şu çiçekler, bir daha geri gelmeyecek olmasına karşın solduğu zaman, ya evet, gözyaşlarım kendi kozamı eritmeye yaramadı ama senin için biraz gözyaşı dökeceğim." Yerinden kalktı, kocaman, barok bir yazı masasına giderek eline limon kolonyası döktükten sonra parlak buklelerine sürdü ve hafifçe poz vererek kendini aynada inceledi; Fransız malı boy aynası bütün temel özellikleriyle onun kopyasını aynen yansıtmasına karşın, sanki yüzünün rengini geri yansıtmazmış, çizgilerini tıraşlar, değiştirirmiş gibi görünüyordu: Aynadaki adam Randolph değildi, hayalgücü onun kime benzemesini istiyorsa oydu, ve o kişi sanki bir varsayımı doğrulamak istermiş gibi şöyle dedi: "Bizi böylesine romantikleştirir aynalar, bu onların gizidir: dünyadaki bütün aynaları yok etmek ne kurnazca bir işkence olurdu: Kimliklerimizi doğrulamak için nereye bakardık? Sana şunu söyleyeyim ki, canım, Narkisus bencil falan değildi... bizim gibi biriydi yalnızca, duvarları yıkılması olanaksız yalnızlığımız içinde, kendi yansımasını gördüğü zaman, tek güzel dostunu, kendinin ayrılmaz parçası olan tek aşkını tanımış olan biriydi... zavallı Narkisus, belki de bu konuda dürüst olan tek insan."

Birisi çekine çekine kapıyı çaldı. "Randolph" dedi Amy, "şu oğlan senin yanında mı?"

"İşimiz var. Git şimdi, git..."

"Ama Randolph" diye sızlandı, "gelip babasına kitap okusa daha iyi olmaz mı, sence?"

"Git, dedim sana."

Joel, yüzünün ne bir rahatlama ne de minnet duygusu yansıtmasına izin verdi: Duygularını saklamak onda doğal bir tepki durumuna geliyordu; kimi zaman hiçbir şey duymamasına yardımcı oluyordu. Hâlâ yapamadığı bir şey var-

dı ama, insanın beynini boşaltmasının bilinen bir yolu yoktu ve gündüz unuttuğu her şey geceleyin düşlerinde ortaya çıkıyor, ona sımsıkı sarılarak yanı başında uyuyordu. Babasına kitap okumaya gelince; bu konuda çok tuhaf bir gözlemi vardı: Babası aslında hiç dinlemiyordu: Bir mağaza kataloğu bile okusa bunun heyecanlı bir kovboy öyküsü kadar babasını ilgilendirdiğini Joel kendi deneyiminden biliyordu.

Randolph, oturduğu yere geri dönerek, "Bu olmadan önce" dedi, "o olaydan önce, Ed çok farklıydı... çok sportmen... hatta yakışıklı (şu resme bakarsan görürsün) ama doğruyu söyleyeyim mi, onu pek sevmezdim, tam tersine; her şeyden önce onun Pepe'ye sahip oluşu ya da onun menajeri oluşu ilişkilerimizi karmakarışık hale getirdi. Pepe Alvarez hasır şapkalı olanı, şu kız da, evet, Dolores. Bu fotoğraf doğruyu yansıtmıyor kuşkusuz: Ne kadar masum? Kim derdi ki bu fotoğraf çekildikten yalnızca iki gün sonra birimiz sırtında bir kurşunla merdivenden aşağı yuvarlanacaktı?" Resim sehpasını düzeltmek için konuşmasına ara verip Joel'e baktı, bir gözü bir saat tamircisinin gözü gibi kısıktı. "Şimdi dikkat, konuşma. Dudaklarını yapıyorum" İçeriye hafif bir esinti girdi, bebeklerin kurdeleli elbiselerini hışırdattı, içerideki kadifemsi gölgeye dışarının güneş kokularını getirdi ve Joel şu anda dışarıda, belki de İdabel'in arkasında köpeğiyle suları sıçratarak yürüdüğü çimenli tarlalarda olmak isterdi. Randolph'un yuvarlak kesimli yüzü, pür dikkat bakarken uzamıştı; uzun bir süre sessizce çalışmış sonunda, sanki daha önce söylenen şeyler, tarif edilemez bir biçimde onu bu noktaya getirmiş gibi şöyle dedi:

"Sana şunu söyleyerek başlayayım: Âşıktım. Sıradan bir söz bu kuşkusuz ama sıradan bir olgu değil, çünkü çok azımız aşkın sevecenlik olduğunu, sevecenliğin de, insanların yarıya yakınının sandığı gibi, acıma olmadığını biliriz; aşkta

mutluluğunsa her türlü duygunun bir başka insanın üzerinde odaklanması demek olmadığını bilenlerimiz daha da azdır: İnsan sevdiği kişinin sırf simgeler duruma gelmesi gereken pek çok şeyi de sevmek zorundadır her zaman; bu dünyada sevilen kişiler sevenlerin gözünde çiçek açan leylaktır, gemi ışıklarıdır, okul zilleridir, bir doğa görünümüdür, anımsanan konuşmalardır, dostlardır, bir çocuğun pazar günüdür, yitik sesler, insanın en sevdiği takım elbisesi, güz mevsimi, bütün öteki mevsimler, bellek, evet, yaşamın toprağı, suyu olan bellek. Nostaljik bir liste ama zaten bundan daha nostaljik bir konu nerede bulabilir insan? Senin yaşındayken pek çok incelik gözünden kaçar insanın; öyle bile olsa şimdi şu halime bakıp bir zamanlar böyle âşık olacak kadar masum oluşuma inanamıyorsundur; yine de yirmi üç yaşındayken...

"Şu resimde gördüğün kız, Dolores. Onunla Madrid'de tanıştık. Ama kız İspanyol değildi; hiç değilse ben olmadığına inanıyorum. Nereli olduğunu tam olarak bilmememe karşın İngilizcesi hayli kusursuzdu. Bana gelince, iki yıldır Avrupa'daydım ve çoğunlukla müzelerde, sözümona yaşıyordum: Gerçekten de merak ediyorum, benim kadar Büyük Ustalar'ı kopya etmiş biri var mıdır? Kusursuz bir kopyasını yapamayacağım hemen hemen hiçbir tablo yoktu... ama iş kendi resmimi yapmaya gelince takılıp kalıyordum, sanki hiçbir kişisel algım, iç dünya diye bir şeyim yokmuş gibi: Tozları asla birbiriyle döllenmeyecek olan bir çiçek gibiydim.

"Öte yandan Dolores, ara sıra kendisinden güç almayı başardığım insanlardan biriydi. Her zaman onun yanındayken yaşadığımı çok iyi biliyordum, sonunda kendi değerime inanmaya başladım. İlk kez her şeyi çarpıtmadan ve tam olarak görüyordum. O sonbahar Paris'e gittik, sonra da Küba'ya, orada Matanzas koyunun tepelerinde bir evde... o evi

sana nasıl anlatsam?... bulut pembesi taşlardan bir ev, yıkılmaya yüz tutmuş mavi basamakların, asma gibi yüksek koridorların üzerinde altın sarısı beyaz çiçekler gibi serpilmiş odalar; açık duran pencereleriyle, içeriye esen rüzgârlarla bir ada gibiydi, serin, çok sessiz. Dolores orada bir çocuktan farksızdı, bir portakal ne kadar şeker bir şeyse o kadar şeker... ve tembeldi, şahane bir tembel; güneşte çıplak oturmayı, küçücük hayvanların, kara kurbağaların, arıların, ufak sincapların resimlerini çizmeyi, yıldız falı dergileri okumayı, yıldız haritaları çıkarmayı ve (günde en az üç kez) saçlarını yıkamayı çok severdi; kumarcıydı da, her öğleden sonra köye iner piyango bileti alırdık, ya da yeni bir gitar: Otuzdan fazla gitarı vardı, hepsini de çalardı, hem de itiraf etmeliyim ki, felaket bir biçimde.

"Bir de başka bir şey daha vardı: Pek ender konuşurduk. Dolores ile uzun uzun konuştuğumuzu hiç anımsamıyorum; aramızda her zaman konuşulmayan, birbirimize söyleyemediğimiz bir şeyler vardı; ama bu sessizliğimizde gizleme türünden bir şey yoktu çünkü birbirini gerçekten anlayan insanların bazen ele geçirmeyi başardıkları o olağanüstü huzuru bize taşıyordu bu sessizlik... ama hiçbirimiz ötekini gerçekten tanımıyordu çünkü o zamanlar kendimizi tanımıyorduk.

"Yine de... kış sonlarına doğru onun düş defterini buldum. Gece gördüğü düşleri Dolores her sabah, bir yatağın altına sakladığı kocaman bir deftere yazıyordu; kimi zaman Fransızca, çoğu kez de Almanca ve İngilizce, ama hangi dilde yazılmış olurlarsa olsunlar şaşırtıcı derecede kötücül şeylerdi, onlardan bir anlam çıkaramıyordum çünkü o amansız düşlerdeki Dolores'i tanımanın olanağı yoktu. Ben de hiç eksik olmuyordum o düşlerden, hep ondan kaçıyor ya da gölgelere saklanıyordum, her gün o güneşte çırılçıplak yatarken

ben onun en son yazdıklarını bulup okuyor, beni yakalamaya ne kadar yaklaştığını öğreniyordum, çünkü daha önceki düşlerinde L. olarak andığı bir sevgilisini Madrit'te öldürmüştü ve biliyordum ki... R'yi de yakaladığı zaman... onu da öldürecekti.

"Sivrisineklerin içeri girmesini engelleyen ama ay ışığını süzgeçten geçiren bir cibinliği olan bir yatakta yatıyorduk, ben karanlıkta gözüme uyku girmeden uzanıyor onun uyuyuşunu seyrediyordum, düşlere boğulan o kafanın tuzağına düşmekten korkardım; sabah olunca güler, bana takılır, saçımı çeker, ben gittikten sonra da yazardı... şunu yazdığımı hatırlıyorum: 'R, dev bir saatin arkasına saklanıyor. Saatin tik-takları gökgürültüsünü andırıyor, Tanrı'nın nabız sesi gibi, işaret eden parmaklara benzeyen akrep ile yelkovan, üçü on yedi geçeyi gösteriyor; altıyı gösterdikleri zaman onu bulacağım, çünkü o benden saklandığını bilmiyor, kendinden saklandığını sanıyor. Ona zarar vermek istemem, elimden gelse kaçıp giderdim ama saat bir kurban istiyor, yoksa asla durmayacak, oysa hayatın bir yerde durması gerek çünkü içimizden kim onun uğultusuna uzun süre dayanabilir?"

"Her şey bir yana bunda bir gerçek payı var; saatler gerçekten de kurban isterler: Ölüm zamana ve sonsuzluğa verilmiş bir kurbandan başka nedir?

"Ne tuhaftır ki hayatlarımız her zamankinden daha çok kenetlenmişti birbirine: Bin kez kaçıp gidebilir, onu bir daha hiç göremeyebilirdim; ama bırakıp gitmek aşkı yadsımak olacaktı, Dolores'i sevmiyor idiysem o zaman bütün duygularım demek ki düzmeceydi. Şimdi onun tam anlamıyla insan olmadığını düşünüyorum (o bir trans çocuğuydu -böyle bir şey olabilirse- bir düştü), ben de insan değildim... ama benimki gençliktendi, bir genç hemen hemen insan değildir: Olamaz, çünkü gençler asla öleceklerine inanmazlar... özel-

likle de ölümün doğal biçimde değil de başka kılıkta geleceğine asla inanmazlar.

"İlkbaharda Florida'ya gittik, gemiyle; Dolores daha önce hiç Amerika'yı görmemişti, New York'a gittik, orayı sevmedi, Philadelphia'ya gittik, aynı derecede yorucu buldu. En sonunda New Orleans'ta avlulu, nefis bir daire aldık, orada mutluydu, ben de gerçekten mutluydum. Bu gezgincilik günlerimizde düş defteri ortadan yok olmuştu: Onu nereye saklamış olabilirdi bilmiyorum, çünkü aranabilecek her yeri aramıştım: Bulamayınca bir anlamda gerçekten daha rahat bir soluk aldım. Daha sonra bir öğleden sonra çarşıdan eve dönüyordum, elimde inanmayacaksın, canlı bir tavuk vardı, Dolores'i katedralin gölgesinde bir adamla konuşurken gördüm; konuşma tarzlarında öyle bir içli dışlılık vardı ki birden kanım donmuş gibi oldu: Basit bir turistin yol sorması değildi bu, daha sonra gördüklerimi kendisine söylediğim zaman, önemli bir şey değilmiş gibi, a, evet, bir arkadaşımdı dedi, bir kahvede tanıştığı biriymiş, bir boksör: Onunla tanışmak ister miymişim?

"Somut ya da soyut, ya da her nasıl olursa olsun bir zarar gördükten sonra insanın aklı başına gelir, böyle durumlarda hep var olduğuna inanılan bir uyarıya kulak vermiş olsaydım bunlar başıma gelmemiş olacaktı, diye düşünülür; ama ben her şeyi önceden bilseydim bile hiç bir şey değişmezdi çünkü her insanın hayatında öyle durumlar olur ki insan... nasıl desem, belki Tanrı'nın özel olarak hazırladığı bir planın bir parçası olmaktan öte bir şey değildir.

"Günlerden pazardı, boksör Pepe Alvarez ile menajeri Ed Sansom geldiklerinde. Hatırladığıma göre, felaket sıcak bir gündü, elimizde yelpazelerle, soğuk içkilerle iç avluda oturmuştuk: Biz dördümüzden daha az ortak yönü olan insanlar bulamazdın; maskaralık edip dikkatleri dağıtan Ed Sansom

olmasaydı ortalık fazlaca gerginleşebilirdi çünkü Dolores ile genç Meksikalı arasında bir şeyler olduğunu anlamamanın olanağı yoktu: Birbirlerine âşıktırlar, kalın kafalı Amy bile bunu anlayabilirdi. Hiç şaşırmamıştım çünkü Pepe öylesine olağanüstüydü ki: Yüzü hem kanlı canlı hem hülyalı, hem kaba hem çocuksu, hem yabancı hem tanıdık (çocukluk günlerine özgü bir şey gibi tanıdık), hem utangaç hem küstah, hem uykulu hem uyanıktı. Ama ikisinin birbirine âşık olduğunu söylediğim zaman belki de abartıyorum: Karşılıklı değildi, çünkü Dolores, sonradan açıkça anlaşıldığına göre, kimseyi sevemezdi, öylesine bir trans içindeydi; daha sonra da bunun dışında onlar hoş bir işlevi yerine getirdiler, Dolores'in erkeklere ya da erkek cinsine karşı en küçük bir sevgisi ya da saygısı yoktu... yani efsanenin tersine, ancak hemcinsleri tarafından duyarlıkla anlaşılabilecek olan erkek cinsine. İç havluda hava kararırken Pepe'ye baktım: Kızılderililere özgü teni havadaki bütün ışığı emmiş gibi görünüyordu, sanki yaşlarla doluymuşcasına parlayan yassı, çakalsı gözleri yalnızca Dolores'e bakıyordu; birden kıskandığım kişinin Dolores değil de o olduğunu anlayınca biraz şaşırdım.

"Başlangıçta duygularımın niteliğini göstermekten kaçınmama karşın Dolores daha sonra olanları sezgisiyle anladı: 'Ne tuhaf, insanın kendisini öğrenmesi ne uzun sürüyor: Seni ilk gördüğümde bunu anlamıştım' dedi ve şunları ekledi: 'Ama onun sana göre biri olduğunu sanmıyorum; Pepe gibi pek çok kişi tanıyorum: İstersen onu sevebilirsin ama bir şey çıkmaz.' Beyin öğüt dinleyebilir ama yürek dinlemez, coğrafyası olmadığı için aşk da sınır tanımaz: İstediğin kadar bastırmaya, dibe itmeye çalış gene de yukarı çıkıp suyun yüzüne vurur: Ayrıca neden olmasın? Bir insanın doğasında yatan her türlü aşk doğal ve güzeldir; bir insanı bir şeyi sevdiği için ancak ikiyüzlüler suçlayabilir, duygu cahili olanlar,

cenneti gösteren oku, telaş ve kaygıdan, cehennemi gösteren okla karıştıran, doğruluk meraklısı kıskanç kişiler.

"Pepe'ye duyduğum bu aşk bambaşka bir şeydi, Dolores'e duyduklarımdan çok daha yoğun, daha yalnızlıklı. Ama hepimiz yalnızız yavrucuğum, korkunç yalnız, birbirimizden yalıtılmış; dünya öylesine azgınca alaya alır ki sevecenlikten söz edemez, onu gösteremeyiz; bizim için ölüm hayattan daha güçlüdür, karanlıkta esen bir rüzgâr gibi güçlü bir çekimi vardır ölümün, bütün haykırışlarımız sevinçsiz kahkahalarla kabaca yansılanır; öylesine yalnızlığın çöpüyle, tıkabasa doluyuz ki patlayan ve yeşil yeşil kanayan bağırsaklarımızla çığlıklar atarak dünyada dolaşıyor, kalıcı olmayan yüreğin değişmez yuvası olan kiralık odalarımızda, kâbusumsu otellerimizde ölüyoruz. Kimi olağanüstü anlar oluyordu, özgürlüğüme kavuştuğumu, onu, onun o uykulu, sert yüzünü unuttuğumu düşünüyordum ama o zaman o beni bırakmıyordu, hayır, hep karşımda iç avluda oturuyor ya da gitar çalan Dolores'i dinliyor, gülüyor, konuşuyordu, yanı başımdaydı ama uzaktaydı, ben nasıl Dolores'in düşlerinde eksik değilsem o da hiç eksik değildi. Onu acı çekerken görmeye dayanamıyordum; onu dövüşürken seyretmek bana çok acı veriyordu, zıplaya zıplaya hızla, acımasızca saldırıp yumruğunu vuruşunu, gözündeki parıltıyı, kanı ve morartıyı görmek. Ona para verdim, krem rengi şapkalar aldım, altın bilezikler aldım (bileziklere bayılıyor, bir kadın gibi bilezik takıyordu), Zencilerin o çok sevdiği parlak renkli ayakkabılar aldım, ipek gömlekler, bunların hepsini Ed Sansom'a da verdim: Beni nasıl horladılar bilemezsin, ikisi de, ama armağanları geri çevirecek kadar değil, asla. Dolores, Pepe'yle o kendine özgü zorlama ilişkisini sürdürüyordu, adam ister kalsın ister gitsin, hiçbir biçimde aldırdığı yoktu; beyni olmayan bir bitki gibi, o pervasız düş defterinde yaşıyor, daha

doğrusu, başıboş bir şekilde var olmayı sürdürüyordu. Bana yardım edemezdi. Birinin bizi tutup... her şeyin (her şey dediğimiz bir komedidir, bebe sütü ile Baba'nın gözleridir; soğuk bir günün sabahında çatırdayan kütüklerdir, öten baykuşlardır, okul çıkışı seni ağlatan çocuktur, annenin uzun saçlarıdır, korkmaktır, yatak odasının duvarındaki çarpık yüzlerdir)... her şeyin yoluna gireceğini söylemesini isteriz en çok.

"Bir gece Pepe eve çok sarhoş geldi ve büyük bir pervasızlıkla (*a*) bel kayışıyla Dolores'i dövdü (*b*) benim tablolarımın ve halının üzerine işedi, (*c*) bana korkunç, incitici sözler söyledi, (*d*) burnumu kırdı, *e*, *f* ve başka şeyler. O gece sokaklarda, rıhtımda yürüdüm, yüksek sesle konuşup kendi kendime yalvardım, buradan kaç, gene yalnız ol, dedim, sanki yalnız değilmişim gibi, bir başka hayatta bir başka oda kirala dedim. Jackson meydanına oturdum; tren çanlarının sesinden başka hiçbir ses yoktu, bütün Cabildo perili bir saray gibiydi; yanı başımda sarışın, yüzünü pek iyi göremediğim, bir oğlan oturuyordu, bana baktı, ben ona baktım, birbirimize yabancı değildik: Ellerimiz birbirine doğru uzandı ve kenetlendi. Çocuğun sesini hiç duymadım, çünkü hiç konuşmadık; bu anıyı bunca çok sevmem utanç verici. Yalnızlık tıpkı ateş gibi geceleri artar ama orada, onunla birlikteyken gün ağardı, kuş sesleri gibi ağaçlar da cıvıldadı, güneş doğduğu zaman çocuk parmaklarını benimkilerden çekip yürüdü gitti, o puslu oğlan, benim arkadaşım.

"Artık her zaman birlikteydik, Dolores, Pepe, Ed ve ben, Ed ve Ed'in şakaları, biz üçümüz ve suskunluklarımız. Kim bilir hangi akıl almaz anadan babadan doğma bu tuhaf dördüzler, kanserin kendi kendisiyle beslenmesi gibi biz de birbirimizi yiyerek besleniyorduk ama, belki inanmayacaksın, yalnızca tatlı şeylere ayırdığım bir özlemle hatırladığım an-

lardan oluşan bir karışım var: Pepe (görür gibiyim) başparmağının tırnağıyla bir kibrit yakıyor, çıplak eliyle havuzdan bir kırmızı balık yakalamaya çalışıyor, sinemadayız, aynı kesekâğıdından patlamış mısır yiyoruz, o uyukluyor, omuzuma yaslanıyor, gülüyor çünkü boks yaparken yarılmış dudağını görünce yerimden sıçrıyorum, merdivenlerden ıslığını duyuyorum, merdivenlerden çıkıyor, bana yaklaşıyor, ayak sesleri yüreğimin sesi kadar güçlü değil. Kar tanecikleri gibi hızla eriyen günlerden sonra çarçabuk güz geliyor, nereye baksan güz manzarası, Kasım ayında sararan yapraklar, kışla birlikte kızıllaşan soğuk gökyüzü, yaydığı ışıkla korku veriyor: Bütün gün kepenkler kapalı, yorgan başıma kadar çekilmiş olarak uyuyorum. Sonra Mardi Gras bayramı geliyor ve bir baloya gidiyoruz; benden başka herkes kılığını seçti: Ed (ağzında puro çiğneyen) bir Fransiskan keşişi oluyor, Pepe bir haydut, Dolores de bir balerina; ama ben ne giyeceğimi bilemiyorum ve bu önemsiz şey abartılı bir ikileme dönüşüyor. Balonun yapılacağı gece Dolores elinde kocaman pembe bir kutuyla çıkıp geliyor: Bir kontes kılığına giriyorum, kralım XVI. Louis; gümüş renkli saçlarım, saten pabuçlarım, yeşil bir maskem var, fıstık yeşilli, pembeli bir ipekliye sarınıyorum: İlkin aynanın önünde dehşet içinde kalıyorum ama sonra bayılıyorum çünkü çok güzel olmuşum, daha sonra vals başladığı zaman beni tanımayan Pepe benden bir dans rica ediyor ve ben, sinsi Cinderalla, maskemin altında kıs kıs gülüyor ve 'Ahh, keşke gerçek halimde olsaydım' diye düşünüyorum. Keşke kurbağa prense dönüşebilse; bakır da altına; uç, tüylü ejder, zaman geçiyor: Destanımın bir bölümü burada bitiyor.

"Ondan sonraki ilkbaharda gittiler; Nisan ayıydı, o yağmurlu, leylak rengi Nisan'ın altısı, Pontchartrain'e yaptığımız o mutlu yolculuktan yalnızca iki gün sonra... fotoğraf iş-

te orada, simgesel bir karanlıkta, biz aşk tünelinin içinde sürüklenirken çekilmişti. Peki, dinle şimdi: Öğleden sonra geç saatte uyandığımda pencere camlarında, çatıda yağmurun sesini duydum: Evin içinde, deyim yerindeyse, bir sessizlik dolaşıyordu ve sessizliklerin çoğu gibi hiç de sessiz değildi: Kapıları çaldı, saatlerin içinde yankılandı, basamakları gıcırdattı, yüzüme bakmak için öne eğildi ve patladı. Aşağıda radyo çalıyor, radyoda birileri konuşuyordu ama hiç kimsenin dinlemediğini anladım: Gitmişti, onunla birlikte Pepe de.

"Odası alan talandı; saçılmış eşyaların arasında dolanıyordum, bir gitar teli koptu ve tıngırtısı, bütün tellerimi titretti. Ağzım açık merdiven başına koştum, ama hiçbir ses duyulmuyordu. Beynimdeki bütün denetleme merkezleri donmuş gibiydi; hava dalgalandı, taban akordeon gibi açıldı. Bana doğru gelen biri vardı. Merdivenlere tırmanan bir basınç gibi duyumsadım onları; tanınmadan, doğruca gözlerimin içine yürüyor gibiydiler. İlkin onun Dolores olduğunu düşündüm, sonra Ed, sonra Pepe sandım. Onlar her kimdiyse, beni sarstılar, bana bir şeyler söylediler, sövdüler: O soysuz, dediler, gitmiş, orospu çocuğu, piç, gitmiş, arabayı da almış bütün elbiseleri, parayı, gitmiş, bir daha geri gelmemecesine. Ama kimdi o? Göremiyordum: Çevresinde İsa'nınki gibi bir parıltı vardı: Pepe sen misin? Ed? Dolores? Ellerinden kurtuldum, yatak odama kaçıp kapımı kapattım: Yararı yoktu, kapı tokmağı dönmeye başladı ve birden her şey çılgınca aydınlanıverdi gözümde: Dolores sonunda beni düşlerinde yakalamıştı.

"Bunun üzerine eski bir çorabın içine sarıp sakladığım tabancamı buldum. Yağmur durmuştu. Pencereler açıktı, oda serindi ve tatlı leylak kokusuyla doluydu. Aşağıdaki radyodan müzik sesi geliyordu, kulaklarımdaysa bir deniz kabu-

ğunun çıkardığı uğultu vardı. Kapı açıldı, bir el ateş ettim, ardından bir el daha, İsa yok oldu, kirli, keten takım elbisesinin içinde Ed kaldı geriye; iki büklüm olup sendeleyerek merdivenlere doğru yürüdü ve bir bez bebek gibi basamaklardan aşağı yuvarlandı.

"İki gün kıvranarak yatakta yattı, her yanından kanlar aktı, inledi, bağırdı, tespih çekti. Seni çağırdı, annesini, Ulu Tanrı'yı. Yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Sonra Yurtluk'tan Amy geldi. Çok iyi davrandı. Bir doktor buldu, küçücük cüce bir zenci, aman aman biri değildi. Hava birden Temmuz havasına döndü ama o haftalar bizim hayatımızın kışıydı; damarlar dondu, soğuktan çatladı, gökyüzünde güneş bir buz parçasından farksızdı. Kısacık bacaklarıyla badi badi ortalıkta dolaşan o küçük doktor durmadan gülüyor, radyoda sürekli komedi programlarını dinliyordu. Her gün uyanıp, 'Ölürsem...' diyordum, zaten ne kadar ölü olduğumun farkında değildim, yalnızca Dolores ve Pepe'nin ardı sıra sürüklenen bir anı... her nereye gittiyseler: Pepe için üzülüyordum, ama yitirdiğim için değil (evet, biraz bu da vardı ama) sonunda Dolores'in onu da bulacağını bildiğim için: Gün ışığından kaçmak kolaydır ama geceden kaçamazsın ve düşler dev bir kafestir.

"Uzun lafın kısası: Ed ile Amy New Orleans'ta evlendiler. Böylece Amy'nin düşü gerçekleşti, biliyor musun, ne zamandır istediği gibi hastabakıcı oldu... aşağı yukarı sürekliliği olan bir iş buldu kendine. Sonra hepimiz Yurtluk'a döndük; bu Amy'nin önerisiydi, başka da çözüm yoktu çünkü Ed bir daha asla iyileşemeyecekti. Bana öyle geliyor ki bu ev toprağa gömülünceye, bahçeyi otlar bürünceye, biz onların içinde boğuluncaya kadar da hep birlikte olacağız."

Resim sehpasını bir kıyıya iten Randolph masanın üzerine yığıldı; o konuşurken akşam karanlığı inmiş, odayı mavilendirmişti; dışarıda serçeler tünemeye çağırıyorlardı birbirlerini, hava kararırken çıkardıkları sesler ara sıra ağırbaşlı bir kurbağanın sesiyle kesiliyordu. Birazdan Zoo akşam yemeği zilini çalardı. Bunların hiçbirini gördüğü yoktu Joel'in; hatta uzun süre aynı durumda oturmaktan her tarafının tutulduğunun bile farkında değildi: Randolph sanki yeterince gerçek olan ama inanmayı gerektirmeyen şeyler anlatmayı sürdürüyordu Joel'in kafasında. Aklı karışmıştı çünkü öykü, ne olay örgüsü ne de gerekçesi olan bir film gibiydi: Randolph gerçekten babasını vurmuş muydu? Hepsinden önemlisi, sonu nasıl bitiyordu? Dolores'e, o korkunç Pepe Alvarez'e ne olmuştu? Öğrenmek istediği bunlardı, o yüzden bunları sordu.

"Keşke bilseydim..." dedi Randolph, duraksadı, bir kibriti muma tuttu; birden yükselen parıltıyla yüzü yassılmış gibi oldu, tüysüz, pembe cildi kusursuz derecede genç göründü. "Ama canımın içi, sonu olan öyle az şeyler vardır ki: Hayatlarımız sonu gelmemiş öykücükler değil de ne? 'Karanlıkta didiniyoruz, yapabileceklerimizi yapıyor, verebileceklerimizi veriyoruz. Kuşkumuzu tutkuya, tutkumuzu da bir göreve dönüştürüyoruz...' Tanrı'ya ya da büyüye ya da hiç değilse bir şeye inanmamızı sağlayan da bu, sonunu bilme isteği."

Joel yine de bilmek istiyordu: "Nereye kaybolduklarını öğrenmeye çalışmadın mı hiç?"

Yorgun bir gülümsemeyle Randolph, "Bak şurada" dedi, "iki kilo ağırlığında koca bir cilt var, yerküre üzerindeki bütün kent ve köylerin listesi; benim inandığım şey de bu, bu almanak: Ona bakıp sırasıyla her gün bir yere, posta müdürü eliyle, Pepe'ye mektup yazdım; küçük küçük notlar, yal-

nızca adımı ve kolaylık olsun diye adres diyebileceğimiz şeyi yazıyordum. A, asla yanıt almayacağımı biliyorum elbet. Ama inanacak bir şeyim oluyor böylece. İşte huzur buna derler."

Aşağıdan yemek zilinin sesi geldi. Randolph kımıldamadı. Yüzü acı bir suçluluk duygusuyla kasılıyor gibiydi. "Bu öğleden sonra çok zaaf gösterdim, kötülük ettim" dedi ve açılmış kolların çağrısına Joel'in karşılık verebilmesi için ayağa kalktı. "N'olur beni bağışla, sevgili Joel." Daha sonra aşağıdaki zilin sesi kadar sabırsız bir sesle, "Ve, lütfen bana duymak istediğim şeyi söyler misin?" diye ekledi.

Joel hatırladı. "Her şey" dedi yavaşça, "her şey yoluna girecek."

9

Jesus Fever hasta bir adamdı. Bir haftadan fazladır midesinde hiçbir şey tutamıyordu. Derisi yaşlı bir yaprak gibi çatlak çatlaktı, sütsü bir perdenin indiği gözleri tuhaf şeyler görüyordu: Yemin ediyordu, Randolph'ın babası kulübenin bir köşesinde gizli gizli dolaşıyor, diye; duvarlara yapıştırılmış gazete karikatürlerinin, Coca-Cola resimlerinin çarpıklığından, kendisini kızdırdıklarından yakınıyordu; kafasının içinde kamçı gibi şaklayan bir ses vardı; Joel'in getirdiği bir demet günebakan, birdenbire çılgınca öten, odada daireler çizen kanaryalara dönüşmüştü; ocak rafının üstündeki küçük, mat aynadan kendisine dik dik bakan yabancı, onu kaygıdan çılgına çevirmişti. Elinden geleni yapmak üzere oraya gelmiş Little Sunshine, dediğine göre, Jesus Fever'ın ruhunu tutsak etmesin diye aynanın üzerine bir un çuvalı örttü; yaşlı adamın boynuna bir muska taktı, havaya büyülü zencefil tozu serpti ve ay doğmadan önce ortalıktan yok oldu. "Zoo, yavrum" dedi Jesus, "neden beni böyle üşütüyorsun?" Ateşi yaksana çocuğum, bir kuyunun dibinden de soğuk burası."

Zoo ikna edici bir ses tonuyla konuştu: "Atadede, hayatım hepimiz erimek üzereyiz... öyle sıcak ki Bay Randolph bugün üç kez çamaşır değiştirdi." Ama Jesus Fever dinlemiyordu, bacaklarına sarmak için bir yorgan, başına geçirmek için eski bir yün çorap istedi: Bütün ev rüzgârdan çatırdıyormuş, dediğine göre: Görmüyor muymuşuz, yaşlı Bay

Sulky'yi? Zavallının kızıl sakalı soğuktan donup bembeyaz olmuş. Bunun üzerine Zoo bir kucak çalı çırpı bulmak için dışarı çıktı.

Orada nöbetçi bırakılan Joel, Jesus'un gizlice parmağıyla işaret edip kendisini çağırması üzerine yerinden kalktı. Yaşlı adam sallanan bir kamış iskemlede oturuyordu dizlerinde kumaş parçalarından yapılma eski bir yorgan vardı. Yatamıyordu çünkü yatay durumdayken soluk alamıyordu. "İskemlemi sallar mısın, oğlum" dedi, düdük gibi örten bir sesle, "biraz rahat ediyorum sanki... arabayla gidiyormuşum, önümde daha çok yolum varmış gibi." Odada bir gaz lambası yanıyordu. Duvara gölgesi düşen iskemleden hafif, uykulu bir hışırtı çıktı. "Soğuğu hissetmiyor musun, çocuk?"

"Annem de hep üşüyordu" dedi Joel, belkemiğinden bir ürpertinin geçtiğini hissetti. Sakın ölme, dedi içinden, iskemleyi ileri geri sallarken hasırlar, ölme, ölme diye fısıldıyorlardı. Çünkü Jesus Fever ölürse Zoo buradan giderdi, burada Amy, Randolph ve babasından başka kimse kalmazdı. Bu üçü de değildi sorun, daha çok Yurtluk, cam bir fanus altındaki yaşamın kırılgan suskunluğu. Belki de Randolph onu buradan alır götürürdü: Bir yolculuktan söz edilmişti. Ellen'a yine mektup yazmıştı, elbet bundan bir şey çıkacaktı.

Bir kucak odunla içeriye giren Zoo, "Atadede" dedi, "seninki de amma düşüncesizlik, ortalıkta acayip mahluklar dolaşırken, benim gibi bir av ararlarken beni dışarı gönderir mi insan? Havada bir yabankedisi kokusu var, bak sana söylüyorum. Belki de Keg hapisten kaçtı, ne biliyoruz? Joel, canım, şu kapıyı sürgüle."

Ateş yanmaya başladığı zaman Jesus iskemlesinin ocağın yanına çekilmesini istedi. "Eskiden keman çalardım" dedi, yukarıya doğru çıkarmış gibi yükselen alevlere düşünceli düşünceli bakarak, "... şu romatizma yüzünden müziksiz

kaldım." Başını iki yana salladı, avurtlarını içine çekti ve ateşe tükürdü. Zoo yorganını düzeltmeye çalışırken, "Benimle bu kadar uğraşma kızım" dedi, yakınır gibi. "Bak sana ne diyeceğim, bana kılıcımı getir." Zoo, öteki odadan elinde gümüş saplı güzel bir kılıçla döndü. Bıçağının üzerinde şu yazıyordu: *Gerekmedikçe Beni Kınımdan Çıkarma- Onurum Kırılmış Olarak Kınıma Sokma.* "Bunu bana Bay Randolph'ın büyükbabası verdi, altmış yıldan fazla oluyor." Daha önceki günlerde bütün varını yoğunu tek tek getirmişti: Tozlu, çatlak bir keman, tüylü fötr şapkası, bir Mickey Mouse kol saati, portakal rengi düğmeli pabuçları, asla kötü bir şey görmemiş, duymamış, söylememiş üç küçük maymun ile öteki değerli eşyaları kulübenin içine saçılmış duruyordu çünkü ortadan kaldırılmalarına asla izin vermiyordu.

Zoo, Joel'e bir avuç ceviz ile cevizleri kırmak için bir kerpeten verdi. "Aç değilim" dedi Joel ve başını Zoo'nun kucağına koydu. Ellen'inki gibi rahat bir kucak değildi. İnsan gergin kasları ve sivri kemikleri tek tek hissediyordu. Ama Zoo ellerini onun saçlarında gezdiriyordu, çok tatlı bir şeydi bu. Yaşlı adamın duymasını istemediği için yavaşça, "Zoo" dedi, "Zoo, ölecek, öyle değil mi?"

"Bana da öyle geliyor" dedi, sesi hiçbir duygu taşımıyordu.

"O zaman sen buradan gidecek misin?"

"E, herhalde."

Bunun üzerine Joel başını kaldırıp öfkeyle ona baktı. "Ama neden, Zoo?" diye sordu. "Söyle bana neden?"

"Sus çocuk, yavaş konuş." Zoo boynundaki eşarbı döndürüp, Little Sunshine'ın verdiği muskayı eliyle yoklaya yoklaya buluncaya kadar uzun bir süre geçti. Muskaya eliyle vurarak, "Sonsuza kadar işe yarayacağını hiç sanmam" dedi. "Bi gün buralara gelip beni bulacak ve dilim dilim doğ-

rayacak. Bunu adım gibi biliyorum. Düşlerimde görüyorum, taban tahtaları gıcıdırdamıyor mu, yüreğim duracak gibi oluyor. Ne zaman bir köpek havlasa, hah işte, o geliyor diyorum, köpeklerin doğal olarak ondan nefret ettiklerini, onun kokusunu alır almaz havlayacaklarını bildiğim için."

"Seni korurum, Zoo" dedi, yalvarır gibi. "Yemin ediyorum, sana hiç kimsenin zarar vermesine izin vermem."

Zoo güldü, kahkahası korkutucu, kara bir kuş gibi odanın içinde uçarak dolaştı sanki. "Ohoo, Keg seni bakışıyla yere serer!" Boğucu sıcak odada kız soğuktan titremeye başladı. "Bi gün sürüne sürüne şu pencereden içeri girecek, hiç kimse hiç bi şey duymayacak; ya da burayla evin arasında bi yerde ben ona rastlayacağım, elinde kocaman, parlak bi ustura olacak: Ay, Ulu Tanrım bunu belki milyon kez görür gibi oldum. İyisi mi kaçayım, kar olan bir yere gideyim ki beni yakalayamasın."

Joel onun bileğini sıktı. "Ben de seninle geleyim Zoo... ah, ne eğlenirdik."

"Aptal aptal konuşma bebeğim."

Sarı kedi yatağın altından fırlayıp ocağın önüne koştu, sırtını kemerlendirip tısladı. "Ne gördü acaba?" diye haykırdı Jesus, kılıcını ona doğrultarak: Ateşin ışığı korku verici bıçağa altın bir örümcek gibi hızla tırmanıyordu. "De bakayım bana kedi, bir şey mi gördün?" Kedi sağrılarının üzerine yerleşti ve soğuk bakışlarını yaşlı adama dikti. Jesus kıkır kıkır güldü. Parmağını sallayarak, "Yaşlı Jesus'a şaka yapmaya çalışıyorsun. Onu korkutmaya çalışıyorsun" dedi. Kör gibi görünen mavi gözleri kapandı; başını geriye attı, geçirmiş olduğu çorabın ayak tarafı, Çinlilerin at kuyruğu gibi sallandı. Jesus içini çekti ve şöyle dedi: "Şaka edecek zamanım kalmadı, kedi." Sonra kılıcı göğsüne bastırarak anımsadıklarını anlatmaya başladı: "Bay Skully bunu bana düğünümde verdi;

bana ve karıma, ikimiz bir süpürgenin üzerinden atladık, Bay Skully, 'Evet Jesus, artık evlisin' dedi. Gezici rahip gelmiş bana ve karıma, bu usule uygun değil diyor, Yüce Tanrı bunu hazmedemez: Elbette kedi Tobby'yi öldürdü, kadınım öylesine üzülmüş ki kendini ağaca asmış, koca gövdeli bir kadın, dal iki büklüm olmuş: Eve çok sarhoş döndüğüm zaman babam değneği çoğunlukla o ağaçtan keserdi..." Zihni zamanın içinde, geçmişin deniziyle çevrili bir ada gibiydi.

Joel bir ceviz kırdı, kabuğunu ateşe attı. "Zoo" dedi, "hiç Alkibiades diye birini duydun mu?"

"Kim dedin?"

"Alkibiades. Bilmiyorum. Randolph'ın beni benzettiği birisi."

Zoo düşündü. "Yanlışın var canım. Onun söylediği ad Alicaster'dır herhalde. Alicaster Jones, Paradise Chapel'de koroda söyleyen bi çocuktu. Beyaz bi meleğe benzer, öyle güzeldi ki rahipten tut da, kadın erkek herkes severdi onu. En azından herkes öyle söylüyor."

"Bahse girerim ki ben ondan iyi şarkı söylerim" dedi Joel. "Biliyor musun, istesem bir vodvilde şarkı söyleyebilir, çok para kazanabilirim, sana kürk bile alabilirim, Zoo, pazar gazetelerinde görüyorsun ya, işte o elbiselerden."

"Kırmızı elbiseler isterim" dedi Zoo, havasına girerek. "Kırmızı bana çok yakışır, gerçekten. Kendimize bi araba da alacak mıyız?"

Joel sevinçten uçuyordu. Öylesine gerçek gibiydi ki her şey. Kendisini, yakasına bir gardenya iliştirilmiş smokin ceketle, sahne ışıklarının içinde yüzerken görüyor gibiydi. Ama sonuna kadar söyleyebildiği tek bir şarkı vardı. O yüzden o Noel şarkısını söylemeye başladı: *"Silent Night, Holy Night, all is calm, all is bright, round yon Vir..."* Bu noktaya ka-

dar bir kız sesi gibi çıkan tiz ve tatlı sesi birden şaşırtıcı bir biçimde çatlaklaştı ve çirkinleşti.

Zoo bilgiç bilgiç başını salladı: "A, ha, bizim cücük, horoz oluyor."

Ocakta birden çatırdayan kütükten kıvılcımlar fırladı; daha sonra, birdenbire, alevlerin içine yeni doğmuş baca serçeleriyle dolu bir kuş yuvası düştü ve hemen ateşe dağıldı: Kuşcağızlar hiç ses çıkarmadan, kıpırdayamadan yandılar. Aşağı yukarı taş kesilmiş olan Joel donup kalmıştı, Zoo'nun yüzü şaşkınlıktan aptallaşmış gibiydi. Tek konuşan Jesus oldu: "Ateşte yanacaksınız" dedi, ortalık onca sessiz olmasaydı ne dediği duyulmayacaktı, "Suyla başlıyor, ateşle son buluyor. O Yüce Kitap'ta neden ikisinin arasında olduğumuzu söylemiyor. Söylüyor mu? Hatırlamıyorum... hiç, hiç. Siz" sesi tiz bir biçimde yükseldi, "sizler! Hava kuvvetle ısınıyor, alev alıyor."

10

Bir hafta sonra gri, acayip soğuk bir öğleden sonra Jesus Fever öldü. Sanki birisi onun koltukaltlarını gıdıklarken kıkır kıkır gülmekten katılıp ölmüş gibi görünüyordu. "Belki" dedi Zoo, "Tanrı ona komik bir şey söylemiştir." Ona o küçük, askılı takımını, portakal rengi deri pabuçlarını, yuvarlak tepeli fötr şapkasını giydirdi; eline bir demet menekşe tutuşturup sedir ağacından bir sandığa yerleştirdi. Randolph'ın yardımıyla Amy onu gömecek bir yer arayıp buluncaya kadar ölüsü iki gün orada kaldı: Sonunda ay ağacının altında karar kılındı. Yuvarlak, fildişi renkli çiçekleri yüzünden böyle adlandırılmış olan ay ağacı Yurtluk'tan epey uzakta, ıssız bir yerdeydi ve Zoo, Joel dışında hiç kimsenin yardımı olmadan burayı kazdı: Sonunda açmayı becerdikleri o pek derin olmayan çukur şimdi Joel'e çok eskilerde kalmış gibi görünen, yazları arka avlularda kazılan yüzme havuzlarını anımsattı. Sedirağacından yapılmış sandığın taşınması çok zahmetli bir işti; sonunda tabutu bir urganla John Brown'a bağlayıp mezarın başına kadar o yaşlı katıra çektirdiler. "Atadede kendisini ebedi istirahatgâhına kimin götürdüğünü görseydi çok neşelenirdi" dedi Zoo. "Atadedem seni çok severdi elbet, John Brown: Hayatında gördüğü en güvenilir katır olduğunu kaç kez söylemişti: Hatırlarsın." Son dakikada Randolph cenazeye gelmeyeceği haberini göndermişti, bu haberi getiren Amy ise onun adına bir dua okudu, daha doğ-

rusu bir-iki cümle mırıldanıp haç çıkardı: Bu olay için kara bir eldiven takmıştı. Ama Jesus için yas tutan kimse yoktu. Ay ağacının altında üçü, bir arkadaşlarını yolcu etmek için toplanmış, birbiriyle ilişkisiz üç kişiye benziyorlar, kendilerini kurtaracak tren sesini sabırsızlıkla bekleyen bu tür kalabalıklar gibi sandığın kapağına düşecek ilk toprağın sesini bekliyorlardı. Böylesine kasvetli bir olaydan doğanın hiç etkilenmemesi Joel'e çok tuhaf geldi: Kedi yavrularının gözleri kadar, rezalet derecede mavi bir gökte çiçekleri andıran pamuk gibi yumak yumak bulutların sevimli saygısızlıkları insanı incitiyordu: Böylesine dar bir dünyada yüz yıldan fazla oyalanmış biri daha fazla saygıyı hak ederdi. Sedirağacı sandık, mezara indirilirken ters döndü ama Zoo, "Boşver, aldırma canım, eski zaman devi değiliz ki gücümüz yetsin" dedi. Başını iki yana salladı. "Zavallı Atadedem, cennete yüzükoyun gidecek." Akordeonunu yayıp bacaklarını iki yana açarak başını geriye attı ve ulumaya başladı: "Yüce Tanrı'm onu kucağına al, kucağında dolaştır, Yüce Tanrım sakın, sakın onu kucağından indirme, Yüce Tanrım, görmek nedir bilir o, Yüce Tanrım, ışık nedir bilir..." Şimdiye kadar Joel, Jesus Fever'ın ölümünü tam anlamıyla kabul etmemişti; o kadar uzun süre yaşamış biri ölemezdi; kafasının gerisinde yaşlı adam sanki ölü taklidi yapıyormuş gibi bir düşünce vardı; ama Zoo'nun ağıtının son notası da sustuktan sonra, işte o zaman, evet doğruydu, Jesus gerçekten ölmüştü.

O gece uyku ona haram oldu; ışımak üzere olan günün ilk ağartısıyla Joel'in gözleri açılıncaya kadar düşler öç almak isteyen kanatlı bir balık gibi su yüzüne çıkıp dibe dalarak kafasının içinde yüzdü. Joel alelacele pantolonunu ilikleyip sessiz evin alt katına indi, yavaşça mutfak kapısından dışarı çıktı. Gökte ay suyun dibine batan bir taş gibi soluklaşı-

yordu, birbirine girmiş sabah renkleri gökyüzüne saldırdı, pastel bir kararsızlık içinde titreşti.

Joel kulübenin verandasında duran Zoo'nun yanına giderken Zoo, "Bi eşek de ancak bu kadar yük taşıyabilir, değil mi?" dedi. İçine tıkabasa eşyalarını doldurduğu yorgan koca bir çıkın halinde sırtındaydı; akordeonu beline bağlamıştı, belinde bir tırtıl kurt gibi asılı duruyordu; bunun dışında hayli büyük bir kutu da vardı. "Washington D.C'ye vardığım zaman iki büklüm kamburlaşmış olacağım" dedi, bir galon şarap içmiş gibiydi, tan ağartısının alacakaranlığında onun bu neşesi Joel'e iğrenç göründü: Bu kadar mutlu olmaya ne hakkı vardı?

"Bunların hepsini taşıyamazsın. Her şey bir yana, çok aptal görünüyorsun."

Ama Zoo kollarını kıvırdı, ayağını yere vurdu. "Hayatım, kendimi doksan dokuzun lokomotifleri gibi hissediyorum; buradan hemen tüyüyorum. Eh, karanlık basmadan Washington D.C.'de olurum herhalde." Sanki reverans yapacakmış gibi geri çekilerek poz aldı ve kaskatı pamuk dokuma etekliğini kaldırarak, "Güzel mi ha?" dedi.

Joel beğenmezmiş gibi yapıp gözlerini kıstı. Zoo yüzünü pudralamıştı, kırmızımsı bir yağ sürülmüş yanakları al aldı, vanilya kokusu sürünmüştü, yağlanmış saçları parlıyordu. Boynunda limon sarısı bir eşarp vardı. "Arkanı dön" dedi Joel; Zoo arkasını döndükten sonra da yürüdü gitti, bir şey söylememek için kendini tuttuğu çok belliydi.

Zoo bu hakareti sessizce sineye çekti ama, "Ne diye öyle suratını asıp gidiyorsun, gücenmiş gibi yapıyorsun? Benim adıma sevineceğini sanıyordum, güya arkadaştık" demeden edemedi.

Joel sarmaşığın uzamış bir dalını çekti, yerinden kopup sallanan dal, verandanın çıkıntısındaki bütün saksıların da

sallanmasına yol açtı; birbirine çarpan saksılar, bam bam diye ard arda kapanan kapılar gibi ses çıkardı. "Ah, çok komiksin. Ha ha ha." Joel ona Randolph'ın bir kaşı kalkık, soğuk bakışlarından birini fırlattı. "Sen hiçbir zaman benim arkadaşım değildin. Ayrıca benim gibi birinin senin gibi basit biriyle ilişkisi olamaz.

"Bak bebeğim..." dedi Zoo, sesi sevecen bir biçimde titreşiyordu, "... sana söz veriyorum canım: Her şeyi yoluna koyar koymaz... seni yanıma aldırtıp ömrünün sonuna kadar sana bakacağım. Bu sözümü tutmazsam Tanrı canımı alsın."

Joel birden fırlayıp gitti, verandanın direklerinden birine sarıldı, sanki kendisini yalnızca o direk anlıyor, seviyormuş gibi öylece durdu.

"Öyle dur bakalım" dedi Zoo sertçe. "Sen her zaman yetişkin bi erkektin; şimdi küçük bir kız gibi üzülüyorsun! Bak sana söyleyeyim, beni utandırıyorsun.. Ben de neredeyse sana Atadedemin o güzel, bitirim kılıcını vermek üzereydim... ama görüyorum ki sen ona sahip olacak kadar erkek değilsin."

Sarmaşıkların oluşturduğu perdeyi aralayan Joel oradan geçip avluya indi; dümdüz yürüyüp gitmek arkasına dönüp bakmamak, Zoo'yu cezalandırmak demek olacaktı. Oysa Joel ağaç kütüğünün bulunduğu yere gelmişti ama Zoo hâlâ pişman olup kendisini geri çağırmamıştı, bunun üzerine Joel durdu, gerisingeri verandaya döndü, onun Afrikalı gözlerine ciddi ciddi bakarak, "Beni aldıracak mısın?" dedi.

Zoo gülümsedi, onu yarı kucaklar gibi yaptı. "Başımızı sokacak bi yer bulur bulmaz." Yorgana sarılı olan yerdeki çıkınına eğildi ve oradan kılıcı çıkardı. "Bu Atadedemin en gurur duyduğu şeydi" dedi, "Sakın bunun saygınlığına leke sürdürmeyesin."

Joel onu belindeki kemere soktu. Dünyaya karşı bir silahı

olmuştu, bacağına değen kının soğuk görkeminden heyecanından gerilmişti: Birden çok güçlenmiş ve korkusuzlaşmıştı. "Sana çok teşekkür ederim, Zoo" dedi.

Zoo yorganı ve kutuyu alıp sendeleyerek merdivenlerden indi. Soluğu hırıltılı çıkıyordu ve attığı her uzun adımla birlikte aşağı yukarı sallanan akordeondan birbirini tutmaz sesler sağnak gibi boşalıyordu. Bahçeyi bürümüş otların arasından yola kadar yürüdüler. Güneş sınır çizgisi yeşil olan ufukta yol alıyordu: Görebildiği kadarıyla ağaran günün maviliği ağaçların tepesine kadar yükselmişti ve ışık katmanları toprağın üzerinden açılarak yayılıyordu. "Çiy yerden kalkmadan Paradise Chapel'ı geçerim gibime geliyor. İyi ki yorganım yanımda, Washington D.C'nin oralarda çok kar olabilir." Son sözü bu oldu. Joel posta kutusunun yanında durdu. "Güle güle" dedi, Zoo nokta kadar küçülüp yok olana, akerdonun sesi kesilene kadar öylece durup baktı.

"... vefa diye bir şey arama" diyerek burnundan soludu Amy. "İyi ve nazik, birbirimize karşı hep böyleydik, şimdi şunun yaptığına bak? Kaçıyor, kim bilir nereye gitti, hem de oturağını boşaltacak kadar bile aklı başında olmayan bir ev dolusu hastayla beni yalnız bıraktı. Ayrıca ne olursa olsun, ben bir hanımefendiyim: Bir hanımefendi olmak üzere yetiştirildim, dört yıl da eğitim fakültesinde okudum. Randolph benim öksüzlere ve geri zekâlılara hasta bakıcılık edeceğimi sanıyorsa... lanet olası Missouri!" Ağzı öfkeyle, biçimsiz şekilde oynuyordu. "Zenci değil mi! Angela Lee beni kaç kez uyarmıştı, bir zenciye asla güvenme, dediydi: Saçları kadar beyinleri de keçe gibi. Hiç değilse kahvaltıyı hazırlayacak kadar kalabilirdi." Fırından bir tava bisküvi çıkardı, bir kase tahıl ve bir tas kahveyle birlikte hepsini tepsiye yerleştirdi. "Al bunu yukarı Kuzen Randolph'a götür, hemen geri gel:

Zavallı Bay Sansom'a da yemek götürmek zorundayız, Tanrı yardımcımız olsun: Evet, Yüce Tanrım sen bize..."

Randolph yatağında yastığa dayanmış oturuyordu, çıplaktı, örtüleri geriye itmişti; sabah ışığında derisi yarı saydam bir pembelikteydi, yuvarlak ve pürüzsüz yüzü tuhaf bir biçimde genç görünüyordu. Bacaklarının üstüne yerleştirilmiş küçük bir Japon masası vardı, üzerinde küçük bir tepecik oluşturan arıkuşu tüyleri ile bir zamk kabı ve bir tabaka karton duruyordu. Joel'e bakıp gülümseyerek, "Çok hoş değil mi?" dedi. "Haydi, tepsiyi bırak da gel bak."

Joel biraz esrarengiz bir biçimde, "Zaman yok" dedi. "Zaman yok mu?" diye yineledi Randolph. "Aman Tanrım, en bol şeyimiz o sanıyordum."

Sözcüklerin arasında duraklayarak Joel, "Zoo gitti" dedi. Bu açıklamanın büyük bir etki yaratmasını istiyordu. Ama Randolph, Amy'nin tersine hiç etkilenmiş gibi görünmedi hatta şaşırmamıştı bile. "Tanrı cezasını versin" diyerek içini çekti, "ayrıca saçma bir şey. Çünkü bir daha geriye gelemez, insan asla geri gelemez."

"Geri gelmek istediği yok zaten" dedi Joel sertçe. "Burada mutlu değildi, onu buraya geri getirecek bir şeyin olduğunu sanmıyorum."

"Sevgili çocuk" dedi Randolph, bir kuş tüyünü zamka batırarak, "mutluluk görelidir ve" diye sözünü sürdürdü, tüyü kartonun üzerine yerleştirirken, "Missouri Fever bırakıp gittiği bu yerin daha genel bir bilmecenin içinde kendisinin gerçek yeri olduğunu anlayacaktır. İşte böyle." Joel görebilsin diye kartonu kaldırdı: Tüyler öylesine düzgün yerleştirilmiş kartona yapıştırılmış ki canlı bir kuş etkisi bırakıyordu. "Büyüklük ve rengine göre her tüyün belli bir yeri var, hafifçe çarpık olsa kuş gerçekmiş gibi görünmez."

Havada kuş tüyü gibi bir anı uçuştu; bir arıkuşunun du-

varda kanat çırpışını ve Amy'nin kibar bir hanımefendi gibi maşayı yerden alışını görür gibi oldu. "Uçamayan bir kuşun ne yararı var?" dedi.

"Ne dedin?"

Joel de ne demek istediğini tam bilmiyordu. "Öteki, gerçek olanı, o uçabiliyordu. Ama bu hiçbir şey yapamaz... canlıymış gibi görünmekten başka belki de."

Kartonu bir kıyıya atan Randolph yatağa uzandı, davul çalar gibi parmaklarını göğsüne vurmaya başladı. Göz kapakları indi, kapalı gözleriyle özellikle savunmasız görünüyordu. "Karanlık daha iyi" dedi, uykusunda konuşurmuş gibi. "Dolaptan bir şişe şeri getirmek sana çok zahmet olur mu acaba? Sonra da, parmak uçlarıyla basarak bütün perdeleri kapar ve lütfen çok yavaşça kapıyı çeker misin." Joel bu isteklerin sonuncusunu da yerine getirdiği sırada Randolph doğrulup, "Evet, çok haklısın, benim kuşum uçamıyor" dedi.

Bir süre sonra Joel, Bay Sansom'a kahvaltısını kaşık kaşık yedirmiş olmaktan dolayı hâlâ çok gergin bir durumda oturmuş, dümdüz bir sesle hızlı hızlı bir öykü okuyordu. Pek iyi olmamakla birlikte öyküde on altı katlı bir evde yaşayan sarışın bir kadın ile esmer bir erkek anlatılıyordu; kadının söylediği şeylerin çoğu utanmadan yinelenemeyecek türdendi: "Sevgilim" diye okumaya devam etti, "hiçbir kadının sevmediği gibi seviyorum seni ama Lance, sevgilim, aşkımız hâlâ ateşliyken beni bırak." Bu arada Bay Sansom en acıklı bölümlerde bile durmadan gülümsüyordu; ona bakan oğlu, Ellen'ın bir tehdidini hatırladı; yüzünü astığı zamanlarda Ellen kendisine: "Unutma" derdi, "öylece donup kalacak yüzün." Anlaşılan Bay Sansom'ın başına da böyle şeyler gelmişti çünkü genellikle anlamsız olan yüzünden en az sekiz gündür bu gülümseme eksik değildi. Bermuda'da balayı yapar-

ken bıraktıkları güzel kadın ile yakışıklı erkeğin öyküsünden sonra Joel muzlu turta reçetesine geçti: Bay Sansom için hiçbir şey değişmiyordu, ister aşk öyküsü ister yemek tarifi, hepsini de gözlerini dikerek, aynı dikkatle dinliyordu.

Acaba nasıl bir şeydi hep aynı tavana, ışığa, yüzlere, eşyalara, karanlığa aynalık eden gözlerini hemen hemen hiç kapamamak? Ama gözler senden kurtulamıyorsa sen de onlardan kurtulamazsın; gerçekten de gözlerin ıslak griliği odanın içine yayılırmış, bir sis gibi her şeyi kaplarmış gibi görünüyor; bu gözlerden yaş akacak olsa o yaşlar normal değil gri olurdu; belki de yeşil, belki de başka bir renk ve buz gibi katı.

Aşağıda konuk odasında birtakım eski kitaplar vardı. Joel onları karıştırırken aralarında İskoç söylenceleriyle ilgili bir kitap buldu. Bu söylencelerden biri, sihirli bir iksir yapıp içerek başkalarının kafasındaki düşünceleri, ruhlarının derinliklerini okuma budalalığında bulunan bir adamı anlatıyordu; gördüğü kötülüklerden, onun şaşkınlığından gözleri iki açık yaraya dönüşmüş, ömrünün sonuna kadar da adam böyle kalmış. Bu öykü Joel'i, öylesine etkilemişti ki Bay Sansom'ın da kendi kafasından geçenleri okuduğuna yarı yarıya inanmaya başladı ve bu yüzden kişisel olmayan şeyler düşünmeye çalışıyordu. "... şeker, un ve tuzu karıştırdıktan sonra yumurta sarılarını ekleyin. Sürekli karıştırırken üzerine kaynamış sütü dökün..." Arada sırada dayanılmaz bir suçluluk duygusuna kapılıyordu. Bay Sansom'a bundan daha çok yakınlık duyması gerekirdi, çaba gösterip onu sevmeliydi. Ah, Bay Sansom'ı hiç görmemiş olsaydı! O zaman olağanüstü bir insan, sevecen, tok sesli biri, gerçekten kendi babası olarak düşünebilirdi. Bu Bay Sansom elbette babası değildi. Bu Sansom bir çift deli gözden başka birşey değildi. "... bir pasta kabına boşaltın. Üzerini... mereng ya da onun gibi

bir şey diyor.... ile kaplayın ve fırına atın. Yirmi santim kalınlığında bir kek olur." Dergiyi, Amy'nin abone olduğu kadın dergisini elinden bırakıp Bay Sansom'ın yastıklarını düzeltmeye başladı. Bay Sansom'ın başı sanki hayır, hayır, hayır dermiş gibi ileri geri sallanıyordu; gerçekten de boğazına sanki bir avuç dolusu toplu iğne kaçmış gibi diken diken sesiyle, "Çocuk iyi iyi çocuk iyi" diye yineliyor, "top iyi top" diyordu, kırmızı tenis toplarından birini yere attı ve Joel topu alırken babasının yüzündeki donmuş gülümsemesi daha da donuklaştı: Gri, iskeletsi yüzündeki bu gülümseme ona acı verir gibiydi. Sonra birden kapalı pencerelerden bir ıslık sesi duyuldu. Joel başını çevirip dinledi. Üç kısa patlama sesi, bir baykuş ötüşü. Pencereye koştu. İdabel'di; aşağıda bahçedeydi, Henry yanındaydı. Pencere sıkışmıştı bunun üzerine ona işaret etti ama İdabel kendisini göremezdi, kapıya koştu. Bay Sansom, "kötü" dedi, yatağındaki bütün tenis toplarını yere attı, "çocuk kötü kötü."

Odasına uğrayıp kılıcını beline takacak kadar oyalandıktan sonra aşağıya, oradan da dışarıya, bahçeye koştu. İdabel'i tanıdı tanıyalı ilk kez kızın kendisini görmekten sevindiğine tanık oluyordu: İdabel'in yüzü ciddi bir rahatlamayla aydınlanmıştı, bir an için Joel onun kendisini kucaklayacağını sandı: Kız kollarını kucaklayacakmış gibi kaldırmıştı ama sonra eğilip Henry'yi kucakladı, yaşlı tazıyı bağırtacak kadar sıktı. "Bir şey mi oldu?" dedi Joel çünkü kız hiç konuşmamış, bir anlamda Joel'i fark etmemişti, yani kılıcından bile söz edecek kadar fark etmemişti ve "Evde yoksun diye öyle korktuk ki" dediği zaman sesinde her zamanki kabalığından hiç iz yok gibiydi. Joel kendisini ondan daha güçlü hissediyordu, İdabel ile birlikte olduğu zamanlar hiç bu kadar kendine güvendiğini hatırlamıyordu. Joel onun yanına, evin

gölgesine, yere diz çöktü, çevrelerinde boynu bükülmüş lale sapları vardı, üzerlerinde sümüklü böcek izleri bulunan begonya yapraklarının, şemsiyesinin altına sığınmışlardı. Çillerinin gerisinde İdabel'in yüzü solgundu, yanağında boydan boya bir tırnak yarası vardı. "Bu nasıl oldu?" diye sordu Joel.

Kızın dudakları soldu, ağzından baklayı çıkardı: "Florabel. O lanet olası piç."

"Kızlara piç denmez."

"Ah, piçin alâsı o. Ama ben ona piç demedim." İdabel tazıyı kucağına çekti; uykulu uykulu boyun eğen köpek kucağına yayılıp karnındaki pireleri ayıklamasına izin verdi. "Ben o sözü benim şu sütü bozuk babam için söylemiştim. Alt alta üst üste boğuştuk, üçümüz, babam ben ve Florabel. Babam benim Henry'yi vurmaya kalktı. Onu kışkırtan Florobel... güya Henry'nin ölümcül bir hastalığı varmış... baştan sona kuyruklu bir yalan. Galiba Florabel'in burnunu ve birkaç dişini kırdım ben de, hiç değilse Henry ile ikimiz oradan ayrılırken boğazlanmış domuz gibi her yanı kanıyordu. Bütün gece karanlıkta dolaştık." Birden o eski boğuk sesiyle güldü. "Güneş doğmak üzereyken kimi gördük bil? Zoo Fever'ı. Neredeyse hiç soluk alamıyordu, öyle çok yükü vardı ki. Jesus Fever'ı duyunca çok üzüldük. O yaşlı adamcık ölsün de kimse duymasın, şu işe bak. Ama daha önce de sana söylediğim gibi Yurtluk'ta ne olup bittiğinden kimsenin haberi olmaz zaten."

Joel şöyle düşündü: Başka yerlerde ne olup bittiğini kim biliyor ki? Bay Sansom dışında. O her şeyi biliyordu; anlaşılmaz bir biçimde onun gözleri bütün dünyayı dolaşabilirdi: Şimdi şu anda bile kendisini gözlüyordu, bundan kuşkusu yoktu. Canı isterse Randolph'a Pepe Alvares'in nerede olduğunu açıklayabilirdi, bunu da yapabilirdi.

"Merak etme, Henry" dedi İdabel, birden bir pire yakalayarak. "Sana asla dokunamayacaklar."

"Ama ne yapacaksın?" dedi Joel. "Eninde sonunda eve dönmen gerek."

Kız burnunu sildi ve abartılı bir biçimde açılmış, yalvaran gözlerle ona baktı: İdabel değil de başkası olsaydı Joel kur yaptığını düşünecekti. "Belki dönerim, belki dönmem" dedi İdabel, "İşte bunun için seni görmeye geldim." Birden ciddileşip köpeği kucağından itti ve Joel'in omuzlarını arkadaşça bir içtenlikle tuttu: "Ne dersin kaçalım mı?" Daha oğlan bir şey diyemeden aceleyle ekledi: "Bu gece karanlık basınca kasabaya gideriz. Gezici kumpanya kasabada, orası şimdi çok kalabalıktır. Gezici kumpanyayı bir kez daha görmeyi öyle istiyorum ki; dediklerine göre bu yıl dönme dolap da varmış..."

"Ama nereye gideceğiz?" diye sordu Joel.

İdabel'in ağzı açıldı, kapandı. Belli ki bunu pek düşünmemişti, seçim yapmak için önünde koca dünya dururken söyleyecek bir şey bulamamış gibi şöyle dedi: "Dışarıya; hoş bir yer buluncaya kadar dışarlarda dolaşırız."

"Kaliforniya'ya gidip üzüm toplayabiliriz" diye önerdi Joel. "Batıda evlenebilmek için on iki yaşında olmak yeter."

İdabel kızararak, "Ben evlenmek istemiyorum" dedi. "Sana evlenmek istediğini söyleyen oldu mu be? Beni dinle çocuk: adam gibi konuş benimle, iki erkek kardeşmişiz gibi davran, yoksa hiç konuşma. Her neyse, üzüm toplamak gibi kız işi şeyler yapmaya hiç niyetim yok benim. Belki deniz kuvvetlerine katılırız diyordum ben; olmazsa Henry'ye birkaç numara öğretir bir sirke gireriz: Mesela sen birkaç numara öğrenemez misin?"

Birden Joel'in aklına geldi: Little Sunshine'ın söz verdiği muskayı almaya gitmemişti; kuşkusuz İdabel ile kaçacaksa

bu muskaya gereksinimleri olacaktı, bunun üzerine İdabel'e Cloud Oteli'nin yolunu bilip bilmediğini sordu. "Biliyorum sayılır" dedi kız, "ormandan geçiyorsun, sonra günlük ormanı vadisinden, sonra da değirmenin bulunduğu dereden... oho, çok uzak. Oraya niye gidiyoruz?" Ama elbette Joel nedenini söyleyemezdi çünkü Little Sunshine kendisine muskadan söz etmemesini tenbihlemişti. "Oradaki adamla önemli bir işim var" dedi oğlan, sonra onu biraz korkutmak isteyerek, "Yoksa başımıza korkunç bir şey gelecek" diye ekledi.

İkisi yerinden fırladı. "Saklanma, orada olduğunu biliyorum, sesini duydum." Amy'ydi, tam tepelerindeki bir pencereden sesleniyordu ama göremiyordu, çünkü begonya yaprakları onları gizliyordu. "Bay Sansom'ı bu halde bırakıp gitmek ha... sen aklını mı kaçırdın?" Çocuklar yaprakların altına sinip sürünerek evin duvarının kıyısı boyunca ilerlediler ve birden yola, ormana doğru koştular. "Biliyorum oradasın, Joel Knox, hemen şimdi yukarıya gelin, efendim!"

Vadinin ta diplerinde urgan urgan sarmaşıklı sigala ağaçlarının kabukları koyu renk bir zamkla kaplıydı; şurada burada soluk elma yaprakları gibi yeşil kelebekler bir inip bir kalkıyordu; hafif esintili dar bir şeritte, (efsanevi büyüyüşlerini, yaşlıların dediğine göre yalnızca Azizlerin ve Kahramanların duyabildiği) boru çiçekleri, dantel eldivenli ve hayaletsi eller gibi işaret ederek onları çağırıyorlardı. İdabel durmadan kollarını sallıyordu çünkü sivrisinekler çok azgındı: Dev bir aynanın kırık parçaları gibi, her yerde sivrisinek havuzcukları halinde bataklık suyu parlıyor ve Henry'nin yolunu kesiyordu.

"Biraz param var" dedi İdabel. "En doğrusu aşağı yukarı dört tekliğim var." Joel kutunun içine biriktirdiği bozuk paraları düşündü, kendisininki ondan daha fazla diye kasıldı.

Kız, "Hepsini harcarız gezginci kumpanyada" dedi, timsaha benzeyen bir ağaç kütüğünün üstünden kurbağa gibi atladı. "Zaten parayı kim n'apacak? Hele başlangıçta hiç gerekmez... elbet kola dışında. Her gün kola alabilecek paramız olmalı bir kıyıda çünkü buz gibi bir kola almadım mıydı beynim kaynıyor. Bir de sigara. Bir sigara tellendirmek hoş oluyor. Kola, sigara ve Henry, tek sevdiğim bunlar."

"Biraz da beni seviyorsun, öyle değil mi?" dedi Joel ama bunu yüksek sesle söylemek istememişti. İdabel, "... küçük maymun, elinde sabun, saçları uzun..." diye nakarat tutturup yanıt vermedi.

Sigala ağaçlarından sakız kazımak için durdular, o arada İdabel, "Babam şimdi her yeri didik didik edip beni arıyordur. Bay Bluey'e gidip burnu iyi koku alan tazısını ödünç istemediyse ne olayım" dedi. Güldü, ağzının iki kıyısından tükürükler çıkıyordu; yeşil bir kelebek başına konmuştu, saçındaki bir buklenin üzerinde kurdele gibi duruyordu. "Bir keresinde kaçak bir mahkûmu arıyorlardı (tam burada, bu vadide), Bay Blue, tazısı, Sam Radcliff, Roberta Lacey, Şerif ve çiftlikteki köpeklerin hepsi; karanlık bastığı zaman çok uzakta, bu ormanda parlayan fenerlerini görüyor, köpeklerin havlamalarını duyuyorduk; bayram günüydü sanki: Babam, öteki erkekler ve Roberta Lacey nara atacak kadar sarhoş olmuşlardı, yaşlı Roberta'nın anırtıları ta Noon City'den duyulup geri geliyordu... ve biliyor musun, o mahkûm için gerçekten üzülüyordum, onun için korkuyordum: Sanki ben oydum, o da bendi ve bizi yakalamaya çalıştı herkes, sürekli böyle düşünüyordum." Tütün tükürür gibi ağzındaki sakızı tükürdü ve başparmaklarını haki şortunun britlerine geçirdi. "Ama yakalanmadı. Onu hiç bulamadılar. Kimileri onun hâlâ buralarda dolaştığını söylüyor... Cloud Oteli'nde saklanıyormuş, ya da Yurtluk'ta yaşıyormuş."

"Yurtluk'ta yaşayan biri *var* gerçekten" dedi Joel heyecanla, daha sonra biraz üzgün ekledi; "Ne yazık ki bir mahkûm değil bir hanımefendi."

"Bir hanımefendi mi? Bayan Amy'yi demek istiyorsun?"

"Başka bir kadın" dedi ama bu konudan söz ettiğine pişman oldu. "Başında kabarık, beyaz bir peruk var ama onun kim olduğunu, hatta gerçek bir insan olup olmadığını bilmiyorum." Ama İdabel, "Ne aptalsın" der gibi yüzüne bakınca telaşla gülümsedi ve, "şaka yaptım seni korkutmak istedim yalnızca" dedi. Sorulara yanıt vermek istemediği için de biraz önden koşmaya başladı, kılıç kalçasına çarpıyordu. Sanki çok uzaklaşmışlar gibi geliyordu ona, kaybolmuş olabilecekleri düşüncesi eğlendiriciydi: Belki de böyle bir otel, ormanda sis gibi yüzen, puslu beyaz bir sarayı çağrıştıran bir otel yoktu. Daha sonra böğürtlen çalısından oluşan bir çitle karşılaştıklarında Joel kılıcını kınından çekip çalıları keserek bir geçit açtı. İki büklüm eğilerek, "Buyrunuz, sevgili İdabel" dedi, ıslıkla Henry'yi çağıran İdabel aralıktan geçti. Öteki tarafta az ötede, iri çakıllı bir kıyı şeridi vardı, bu noktada daha ziyade bir ırmağı andıran bir dere bu kıyı şeridi boyunca tembel tembel akıyordu. Sararmış kamışlardan oluşan çit yüzünden yıkık barajı, onun altında, yüksek direkler üzerinde, suyun içinde duran tuhaf evi görememişlerdi: Ev artık grileşmiş olan boyasız tahtalardan yapılmıştı, yarıda kalmış gibi görünüyordu, sanki bunu yapan usta korkmuş, işini yarıda bırakmıştı. Çatıdan geriye ne kaldıysa onun üzerinde güneşlenen üç şahin kamburunu çıkarmış oturuyordu, gökyüzü kadar parlak mavi pencerelerden kelebekler girip çıkıyordu. Joel kuşkusuz hayal kırıklığına uğradı çünkü, heyhat, bunun Cloud Oteli olduğunu sanmıştı, ama o sırada İdabel, hayır dedi, eski, terk edilmiş bir değirmenmiş, çiftçiler uzun yıllar buraya buğdaylarını öğütmeye gelmişler. "Eskiden bu-

rada bir yol vardı, Cloud Oteli'ne giden bir yol; artık her yer orman, yolu gösteren küçük bir patika bile kalmamış." Bir taş alıp şahinlere attı; şahinler çatıdan uzaklaştılar, dere kıyısının üstünden süzülüp geçtiler, gölgeleri orada içiçe geçmiş iki tembel daire oluşturdu.

Daha önce İdabel ile yıkandıkları yerdeki suyla karşılaştırılınca buradaki su daha derindi, aynı zamanda daha koyu renk, çamurlu, dipsiz bir zeytin yeşiliydi; yüzerek karşıya geçmek zorunda olmadıklarını öğrenme sevinciyle Joel değirmenin altında, üzerinden geçebilecekleri ağır ama çürük bir kirişin bulunduğu yere gitme cesaretini kendinde buldu.

"Önce ben geçeyim" dedi İdabel. "Bayağı eski, parçalanabilir."

Ama Joel onu itip önüne geçti ve yürümeye başladı; ne olursa olsun, İdabel ne derse desin, o bir erkekti, İdabel ise bir kız ve artık üstünlüğü ele geçirmesine asla izin vermeyecekti. "Henry ile ikiniz arkamdan gelin" diye seslendi, sesi birden kuytulukta kof bir yankı çıkardı. Işıklı su gölgeleri değirmen evini destekleyen çatlak ve oyuk sütunlara tırmanıyordu, haşerelerin ipliklerinden örülmüş trapezlerde bakır rengi böcekler sallanıyordu, ıslak, eski tahtanın üzerinde yumruk büyüklüğünde yosunlar vardı. Korka korka basan Joel dengesini bulmak için kılıcını kullanıyordu, aşağıda yakından hızla akan başdöndürücü, derin suya bakmamaya çalışarak, gözlerini güneşte, kırmızı topraktan fışkırmış olan yeşil ve umut verici, ağır su kabağı bitkilerinin bulunduğu karşı kıyıya dikmişti. Yine de birden asla karşı kıyıya varamayacakmış gibi bir duyguya kapıldı: Sanki burada, iki kıyının arasında, karanlıkta tek başına, dengelenmiş durumda, asılı kalacaktı. Daha sonra İdabel de karşıya geçerken kirişin sallandığını fark edip birlikte olduğu birinin varlığını anımsadı. Yüreği ağzına geldi: bütün vücudu taş kesildi.

İdabel bağırdı: "Ne var? Neden durdun?"

Ama Joel ona söyleyemiyordu. Ne de en küçük bir ses çıkaracak, kımıldayacak gücü vardı. Bir karış ötesinde, bacak kalınlığında, kamçı uzunluğunda zehirli bir yılan çöreklenmiş oturuyordu: Ok biçimli başı dışarı fırladı, boncuk gibi gözleri pür dikkatti ve sanki yılan ısırmış gibi Joel'in her yanına iğneler batmaya başladı. Arkasına kadar gelen İdabel omuzunun üzerinden başını uzatıp baktı. "Tanrım" diye fısıldadı, "Aman Tanrım" İdabel'in eli dokunur dokunmaz Joel'in içi boşalmış gibi oldu: Dere dondu, sanki yatay bir maden ocağı asansörüydü ve üzerinde durdukları kalas insan yutan bir kumsaldı, Joel'in ayakları yavaş yavaş kumlara gömülüyordu. Nasıl oluyordu da Bay Sansom'ın gözleri bir su yılanının başında bulunuyordu?

"Öldür şunu" dedi İdabel. "Kılıcınla vur öldür."

Şöyle olmuştu: Cloud Oteli'ne gidiyorlardı, evet, Cloud Oteli'ne, yakut yüzüklü bir adamın suyun altında yüzdüğü yere, evet, Randolph almanağa bakarak Hong Kong'a, Port-of-Spain'e mektuplar yazıyordu, evet, zavallı Jesus Fever öldü, onu kedi Toby öldürdü (hayır, Toby bebekti), ocaktaki ateşin içine düşen baca serçesi yuvası öldürdü. Peki Zoo: Acaba Washington'a varmış mıydı? Orada kar yağıyor muydu? Bay Sansom neden kendisine böyle dik dik bakıyordu? Bay Sansom'ın gözlerini hiç kapatmaması (Ellen olsa böyle derdi) çok çok kaba bir davranıştı.

Yılan çok karmaşık bir zarafetle makara ipliği gibi açılarak onlara doğru uzandı ve İdabel çığlık attı, "Vur, vur!" ama Joel tabii ki yalnızca Bay Sansom'ın gözleriyle ilgiliydi.

İdabel onu itip arkasına aldıktan sonra elinden kılıcını kaptı. Yılana saldırarak, "Seni koca rezil" diye şakalaştı onunla. Bir an için yılan felç olmuş gibi durdu; daha sonra görünmez bir hızla, vınlayan gergin bir tel gibi, upuzun göv-

desiyle geriye bükülüp birden ileri atıldı. "Alçak" diye bağıran İdabel, gözlerini kapattı, bir tırpan gibi kılıcı salladı ve onun bir vuruşuyla havaya fırlayan yılan takla atıp hızla düşerek suyun yüzünde yamyassı oldu: Karnı havada, kopmuş bir zambak kökü gibiydi. Bir süre sonra kazandığı zaferin sakinliğiyle İdabel onu karşıya geçmeye zorladığı zaman Joel, "Hayır" dedi. "Hayır." Çünkü artık Little Sunshine'ı bulmanın ne yararı vardı? Tehlikeyle karşılaşmıştı ve muskaya gerek yoktu.

11

Akşam yemeğinde Amy bir açıklama yaptı: "Bugün benim doğum günüm. Evet" dedi, "gerçekten doğum günüm ve bunu anımsayan bir tek kişi bile yok. Angela Lee burada olsaydı her parçasında bir armağan bulunan koca bir doğum günü pastam olurdu: Küçük altın yüzükler, eklemeli kolyem için bir inci, küçük, gümüş ayakkabı tokaları: Ah, düşünüyorum da!"

"Doğum gününüz kutlu olsun" dedi Joel, oysa onun için dilediği şey pek de bu değildi çünkü eve döndüğü zaman kafasında bir şemsiye kırmak üzere Amy öfkeyle aşağı inmişti, hiç değilse kıracağını söyleyerek; bunun üzerine Randolph odasının kapısını hızla açıp onu, hem de ciddi ciddi uyarmış, o çocuğa dokunacak olursa o kahrolası boynunu kıracağını söylemişti.

Randolph bir domuz budunu çiğnemeye devam ediyordu, Amy Joel'in dediğini hiç duymamış gibi Randolph'a dik dik baktı, kaşları gittikçe havaya kalkıyor, torba gibi büzülmüş dudakları titriyordu. "Ye bakalım, ye, ye de domuz gibi şişmanla" dedi ve eldivenli elini masaya indirdi: Tahta sopayla vurmuş gibi ses çıktı ve bu patırtıdan etkilenen çalar saat çalmaya başladı, saatin vınıltısı kesilinceye kadar üçü hiç kımıldamadan oturdular. Sonra yüz çizgileri damar gibi kabaran Amy durup dururken hüngür hüngür ağlamaya başladı, bir yandan da hıçkırığı tutmuştu. "Sersem kurbağa" dedi soluk soluğa, "benden başka sana yardım eden oldu

mu? Angela Lee en kısa zamanda senin asıldığını görmek isterdi. Ama hayır, ben bütün hayatımı feda ettim." Aralıklı şekilde özür dileyerek arka arkaya on kez falan hıçkırdı. "Bak, sana söylüyorum Randolph, burada bir dakika daha kalmaktansa, benim için hemen çıkıp gitmek ve pis zencilerin evinde temizlikçi olarak çalışmak bin kere daha iyidir; hayatımı kazanamayacağımı sanıyorsan yanılıyorsun, Amerika'nın neresinde olursa olsun çocuğunu bana emanet etmeyecek anne yoktur, ben de o çocuklarla toplu oyunlar, körebe, sandalye kapmaca ve yüzük oyunu oynarım, her çocuktan on sent alırım: Hayatımı bal gibi kazanırım. Hayır, senin eline bakmama gerek yok; aslında ben de mercimek kadar akıl olsa hiç durmaz, oturur Mahkeme'ye mektup yazardım."

Randolph bıçağıyla çatalını çaprazladı, kimonosunun koluyla dudaklarını hafifçe sildi. "Özür dilerim, canım" dedi, "ne yazık ki seni dinlemiyordum: Benim gerçek suçum nedir sence?"

Kuzin başını iki yana salladı, asabi bir şekilde derin bir soluk aldı; gözyaşları durdu, hıçkırıklar kesildi ve birden utangaç bir gülümseme belirdi yüzünde. "Benim doğum günüm" dedi, sesi titrekleşmişti.

"Ne tuhaf. Joel, sen Ocak ayında hiç böyle sıcak gördün mü?"

Joel onların seslerinin ötesinden gelen sesleri dinliyordu: Üç kısa ıslık ve puhukuşu uluması, İdabel'in işareti. Öyle sabırsızlandı ki Joel, sanki kurulmamış saat, ona zamanı büsbütün durdurmuş gibi geldi.

"Ocak, evet; sen canım, (aile İncil'ine inanırsak... ben inanılmasından yanayım çünkü evliliklerin çoğu için dokuz ay öncenin tarihi atılmıştır) bir Ocak ayında, Yeni Yılda doğmuştun."

Amy kaplumbağa gibi boynunu utangaçlıkla kıstı, omuzlarının arasına çekti, hıçkırıkları yeniden arttı ama bu kez o kadar küskün değil, ağlamaklı bir haldeydi kadın. "Ama Randolph... ama bugün doğum günümmüş gibi bir duygu var içimde."

"Öyleyse biraz şarap" dedi Randolph, "sonra piyanolayla bir şarkı; dolaba da bak, eminim en küçük kırıntısına kadar kurtlanmış, bir kutu bayat krikkrak bulacaksın." Lambaları ellerine alıp konuk odasına geçtiler, şarap getirmek üzere yukarıya gönderilen Joel, Randolph'ın odasının hemen karşısına koşup pencereyi kaldırdı. Aşağıda, Ağustos alacakaranlığında yeni açmış güllerin şenlik ateşi yanıyordu, tatlı kokuları havayı renk halinde doldurmuştu. Joel ıslık çaldı, "İdabel, İdabel" diye fısıldadı, bunun üzerine İdabel, Henry ile birlikte, yana eğik sütunların arasından göründü. "Joel" dedi, korka korka, İdabel'in arkasında yavaş yavaş inen gece sanki gölgelenerek buklelenen ve İdabel'e dokunmak için bükülürmüş gibi görünen beş tane taş parmağa eldiven giydiriyormuş gibiydi; Joel'den yanıt geldiği zaman İdabel onların pençesinden hemen kaçıp kurtularak pencerenin altına geldi. "Hazır mısın?" Henry'nin boynuna beyaz güllerden bir yakalık örmüş, kendi saçına beceriksizce beyaz bir gül takmıştı. İdabel, gerçekten çok güzel görünüyorsun, diye düşündü Joel. "Posta kutusunun oraya git" dedi, "seninle orada buluşalım." Bu karanlıkta, ışıksız yolunu bulmak olanaksızdı. Randolph'ın masasındaki bir mumu yaktı, dolaba gitti, bir şişe açılmamış şeri buldu. Mumu söndürmek için eğildiği sırada gözüne yeşil ince bir kâğıt ilişti, üzerinde çok tanıdık, zarif bir el yazısıyla yalnızca bir mektubun ilk selamlama sözcükleri yazılıydı: "Çok sevgili Pepe." Demek Ellen'a mektupları yazan Randolph'mış, zaten nasıl olmuştu da Bay Sansom'ın bir tek sözcük yazabileceğini düşünmüş-

tü? Karanlık holde lambanın ışığı Bay Samson'ın kapısını aydınlattı, Joel orada beklerken ters bir hava akımıyla kapı ardına kadar açıldı, Joel babasının odasını bir dürbünün tersiyle görüyor gibiydi çünkü sarı aydınlığının içinde minyatür bir odaya benziyordu: Evlilik yüzüğünü taşıyan el karyolanın kenarından sarkıyordu; buzlu cam kürenin yansıttığı Venedik sahneleri, duvarları, tığ işi yatak örtüsünü renklendiriyordu ve biraz ötedeki aynada babasının gözleri, gülümsemesi burgaçlanıyordu. Joel parmak uçlarına basarak odaya girdi ve dizlerinin üzerinde emekleyerek yatağa yaklaştı. Aşağıda piyanola ünlü karnaval şarkısını kaba saba gümbürdetmeye başlamıştı, ama nasılsa şu anın sessizlik ve gizliliğini bozamıyordu. Joel yavaşça ve sevgiyle Bay Sansom'ın elini alıp yanağına götürdü, sıcaklığını hissedinceye kadar yanağından çekmedi; kuru parmakları, ikisini bağlaması gereken altın evlilik yüzüğünü öptü. "Ben gidiyorum, baba" dedi, bir anlamda aralarındaki kan bağını ilk kez kabul ediyordu; yavaş yavaş yerinden kalktı, avuçlarını Bay Sansom'ın iki yanağına bastırıp dudaklarını buluşturdu: "Biricik babam" diye fısıldadı, geri dönüp merdivenlerden inerken aynı sözü yineledi ama bu kez yalnızca kendi kendine.

Şeriyi odadaki askılığın rafına koyup bir perdenin arkasına saklanarak konuk odasını gözetledi; Ne Amy ne de Randolph kendisinin aşağı indiğini duymuştu: Amy piyanolanın taburesine oturmuş fildişi bir yelpazeyi hababam sallıyor, insanın sinirini bozacak şekilde ayağıyla tempo tutuyordu, sıkıntıdan patlayan Randolph gözlerini kemerli kapı aralığına dikmiş, gelmesi gereken Joel'i bekliyordu. Joel gitmişti, şimdi dışarıda posta kutusuna, İdabel'e koşuyordu. Yol bir ırmağa benziyordu, sularının üzerinde bir yaprak gibi kayıp gidebilirdi sanki insan, sanki özgürlüğün bu beklen-

medik soluğuyla ateşlenen bir havan maytabı, fırlattığı kıvılcımların ardından kendisini de uzaklara fırlatmıştı. İdabel'in yanına gelince, "Koş!" diye bağırdı çünkü Yurtluk büsbütün gözden kaybolmadan önce durmak düşüncesi dayanılmaz bir düşünceydi ve İdabel onun önü sıra koşmaya başladı, arkaya uçuşan saçları rüzgârdan kaskatı olmuştu: Yol dikleşip bir tepeye tırmanırken İdabel sanki, aya dayanmış bir merdivenle gökyüzüne çıkarmış gibi göründü; tepeyi aşınca soluk soluğa durdular. "Arkamızdan kovalıyorlar mıydı?" diye sordu İdabel, saçındaki gülün taç yaprakları havaya saçılmıştı, Joel, "Artık bizi asla yakalayamazlar" dedi. İdabel'in evinin yakınından geçerken bile yoldan ayrılmadan, aralarında Henry ile birlikte yürüdüler: Köpeğin boynundaki çelenkten saçılan güller ayın renklerini emmiş görünüyordu ve İdabel bir gül yiyebilecek kadar acıktığını söyledi, "ot bile yerim, zehirli mantar bile." "Şeyy" dedi Joel, şey, kasabaya vardıkları zaman bir gösteriş yapıp R. V. Lacey'nin Muhteşem Mutfağı'nda ona et ızgara ısmarlayacaktı. Joel'in bu yoldan ilk kez geldiği geceden söz ettiler, kız kardeşiyle birlikte şarkı söyleyen İdabel'in sesini uzaktan duymuştu o gece Joel. Yıldızlar göz kapaklarını çivilemiş, eski arabada uyuklamış, bu arada bir düş görmüştü Joel, o düşün örgüsünü oluşturan iplikler belleğin yeniden dokuyamayacağı kadar hızlı çözülmüş, geriye yalnızca İdabel kalmıştı, onun dışındaki her şey ve herkes, karanlıkta yiten gölgeler gibi yitmişti. "Hatırlıyorum" dedi İdabel, "senin tıpkı Florabel gibi tatsız biri olduğunu düşünmüştüm; Tanrı biliyor ya, bu düşüncemi de bugüne kadar pek değiştirmedim." Bunu söyledikten sonra utanmış görünerek İdabel hızla yol kıyısından aşağı indi ve orada şırıl şırıl akan incecik dereden eğilip avucuna su doldurarak içti; birden doğruldu, bir parmağını dudaklarına götürerek Joel'in de yanına gelmesi için işaret etti. "Du-

yuyor musun?" diye fısıldadı. Yaprakların gerisinde boğa sesine benzer bir ses, bir başka, gitar sesine benzeyen bir sesle hışırtılı mırıltılar, acısız iç çekişlerinin ardından gelen küçük kahkahalar, birbirine karışıyor, o arada tekdüze şapırtılar duyuluyordu; Kalın yaprak tabakasının üzerinde yürürlerken ayaklarının altında yosundan yastıklar varmış gibiydi ve bir açıklığın kıyısına geldiklerinde durdular: Ay ışığı ile eğreltilerin ince iplik yumağının içinde iki zenci çıplak ve birbirlerine sarılmış durumda uzanmışlardı, erkeğin karamel renkli gövdesini sevgilisinin daha koyu renkli kolları ve bacakları sarıyordu, erkeğin dudakları kadının meme uçlarına yapışmıştı: Ayh, ayh, Simon, canım, diye inliyordu kadın, sesi aşktan titriyordu, aşk bir gökgürültüsü gibi gövdesinde gümbürdüyordu; yavaş, Simon, yavaş, canım diye fısıldadı, daha sonra bütün gövdesi gerildi, sanki göğü kucaklamak istiyormuş gibi kolları havaya kalktı; âşığı onun üzerine kapandı, kıvrık kolları ve bacaklarıyla, puslu yosunların üzerine düşmüş, kara bir yıldız oluşturuyorlardı. İdabel telaşla ve gürültülü patırtılı bir şekilde geri çekildi, ona yetişmeye çalışırken Joel şşş! şşş! diyor, sevgilileri ürkütmenin ne kadar yanlış olduğunu düşünüyordu, İdabel'in orada biraz daha beklemiş olmasını isterdi çünkü onları izlerken yüreği sanki bütün gövdesinde atıyor gibi olmuştu, bütün tanımlanmaz fısıltılar birleşip tek bir kükremeye dönüştü: Artık biliyordu, bu bir kıkırtı ya da beklenmedik, akkor sıcaklığında bir sözcük değildi; birbiriyle bütünleşmiş iki kişiydi yalnızca, sanki sular çekilmiş, Joel kumların üzerinde bir kemik gibi bembeyaz solmuş halde kalmıştı, öylesine gri ve soğuk bir denizden sonunda çıkmış olmak güzeldi. İdabel'in elini tutarak yürümek istedi ama o ellerini yumruk yapmıştı ve Joel konuştuğu zaman İdabel ters ters, öfke ve korkuyla ona baktı; bu öğleden sonraki durumları nedense tersine dönmüş gi-

biydi: Değirmenin altındaki kahramandı İdabel ama şimdi Joel'in onu koruyacak silahı yoktu, silahı olsaydı bile, İdabel'in neyi öldürmesini istediğini bilmeyecekti.

Uzakta dönme dolabın ışıkları görünüyordu; havaya roketler fırlıyor, patlıyor, Noon City'nin üzerine sağanak gibi gökkuşakları yağıyordu; hepsi en güzel yazlık, pazar giysilerini giymiş şapşal çocuklarla büyükler, gözlerinde panayırın yansımaları yıldızlanırken aylak aylak dolaşıyorlardı; genç bir zenci hapishanenin yalnızlığı içinde kederle dışarıya bakıyordu, bacaklarında kırmızı ipek çorapları parıldayan, sahte elmaslar takmış zenci bir kız müstehcen bir şeyler söyleyerek hışım gibi geçti. Çatlak, eski evlerin verandalarında yaşlı insanlar daha önceki yıllardaki gezici kumpanyaları hatırlıyorlardı, işemek için çitlerin arkasına giden küçük oğlanlar orada eyleşip gülüşüp birbirlerini çimdikliyorlardı. Kaygan parmaklardan dondurma külahları kayıp düşüyor, şekerler dökülüyor ardından gözyaşları iniyordu ama kimse mutsuz değildi, şu anın ötesindeki işleri kimse düşünmüyordu.

Meraba, İdabel -N'aber kız, İdabel? Joel'le konuşan tek bir kişi bile yoktu, onların bir parçası değildi Joel, onu tanımıyorlardı; salt R.V. Lacey hatırladı kendisini. Onun Muhteşem Mutfağı'nın kapısında belirdikleri zaman "Bakın, cici bebek gelmiş" dedi ve orada toplanmış olanlar, kurdeleli, sırnaşık yüzlü, ortamalı kadınlarla koyun gözlü, kırmızı enseli çiftçi oğlanlar müzik kutusunun müziğine ayak uydurarak yaptıkları dansı kestiler; bir kız ona doğru ilerleyip gıdığını okşadı. "Bunu nereden buldun, İdabel? Pek tatlı bir şey."

İdabel tezgâha çökerek, "Sen kendi işine bak, paçoz" dedi.

Bayan Roberta Lacey parmağını salladı. "İdabel Thompkins, seni kaç kere uyardım, benim burda böyle ganster ağzıyla konuşulmaz. Dahası sana kaç kez söyledim, Bebek Yüzlü Floyd gibi davranacaksan, böyle genç bir kıza yakışmayacak biçimde giyeneceksen buraya sakın gelme diye: Haydi yaylan bakalım, şu pis köpeğini de al git."

"Lütfen, Bayan Roberta" dedi Joel, "İdabel'in karnı çok aç."

"Öyleyse eve gitsin de bir erkeğe yemek nasıl hazırlanır öğrensin (gülüşmeler); ayrıca burası büyüklerin geldiği bir kahve (alkışlar). Romeo, bana hatırlat da bunu belirten bir tabela asayım. Dahası da var, İdabel, senin hangi cehennemde olduğunu öğrenmek için baban buralarda dolaşıyor ve sana ciddi düşüncemi söyleyeyim, o pis poponu dağlamaya kararlı (gülüşmeler)."

İdabel lokanta sahibesine yan yan baktıktan sonra, sanki en anlamlı yanıtı bulmuş gibi yere tükürdü ve ellerini ceplerine sokup çalımlı çalımlı dışarı çıktı. Joel onun ardından gitmek için davrandı ama R.V. Lacey'in eli omzunu yakaladı. "Cici bebek" dedi, beninin üzerindeki uzun, kara kılla oynayarak, "kendine çok tuhaf bir arkadaş bulmuşsun, melek çocuk. İdabel'in babasının dediğine göre, İdabel o güzel ve tatlı kız kardeşciğinin boynunu kırmış. Dişlerinin çoğunu dökmüş." Sırıtarak ve büyük bir maymun gibi koltukaltlarını kaşıyarak ekledi: "Roberta'nın sert bir kadın olduğunu söyleme; sana karşı çok yumuşak." Ona bir torba tuzlu fıstık uzattı. "Parasız."

İdabel ona Roberta'nın o bayat fıstıklarını ne yapabileceğini söyledi ama sonra yumuşadı elbette ve torbadakileri tek başına mideye indirdi. Joel'in koluna girmesine izin verdi, gezginci kumpanyanın bulunduğu arı kovanı gibi uğuldayan şenlik alanına indiler birlikte. Atlı karınca, o zavallı, es-

kimiş oyuncak, şıngırdayan zillerin eşliğinde dönüyordu, ona binmeleri yasak olan siyahlar biraz ötede toplanmışlar, o dönen büyülü şeyi oyuncaklara binmiş olanlardan daha büyük bir keyifle izliyorlardı. İdabel ok atma oyununa otuz beş sent yatırdı, Joel'in kırdığına benzer kara bir gözlük kazanmak içindi bütün çaba, hasır şapkalı adam gözlük yerine ona kamış bir baston yutturmaya çalışınca öyle bir yaygara kopardı ki! Gözlükleri aldı kuşkusuz ama çok büyük geldiği için gözlük durmadan burnundan aşağı düşüyordu. On sente girilen çadırda dört bacaklı (içi doldurulmuş) bir tavuk ile cam bir küvetin içinde yeşil bir ahtapot gibi yüzen iki başlı bir bebek gördüler: İdabel uzun süre bebeği inceledi, oradan çıktığında gözleri ıslaktı: "Zavallı bebecik" dedi, "zavallıcık." Ördek Çocuk onu neşelendirdi; evet çok komikti, vak vak vak deyişi, yüzünü aptallaştırışı, ellerini çırpışı, parmaklarının arasının perdeli oluşu; bir ara gömleğinin önünü açıp beyaz tüylü göğsünü gösterdi. Joel, Bayan Wisteria'yı beğendi, çok şeker bir kız olduğunu düşünüyordu, İdabel de aynı kanıdaydı; her ne kadar Bayan Wiesteria'nın yirmi beş yaşında olduğunu, büyük bir Avrupa turundan yeni döndüğünü, orada kralların, kraliçelerin karşısına çıktığını söylüyorsa da onun cüce olduğuna pek inanmadılar. O küçük, güzel kafasında parıltılı bir taç vardı; ayağına gümüş rengi, zarif pabuçlar giymişti (parmaklarının üzerinde yürüyüşü şaşılacak şeydi); entarisi, tam ortasından sarı ipekli bir eşarpla boğulmuş mor ipekli bir kumaştan oluşuyordu. Hopladı, zıpladı, bir şarkı söyledi, şiir okudu, sahneden indiği zaman, Joel'in şimdiye kadar görmediği kadar heyecanlanan İdabel hemen yanına koşup kendileriyle birlikte gazoz içip içmeyeceğini sordu. "Çok sevinirim" dedi Bayan Wisteria, sarı, sosis gibi bukleleriyle oynayarak, "çok sevinirim." İdabel eski kibirliliğini bir kenara bırakarak gidip kola aldı, oturacak bir

yer buldu ve Bayan Wisteria hayvanlardan korktuğunu söylediği için Henry'yi yaklaştırmamayı başardı. "Açık söyleyeyim" dedi cüce peltek peltek, "Tanrı'nın onları yaratmayı düşündüğünü sanmıyorum." Taşbebek dudağına benzeyen rujlu dudakları dışında, yüzü soluktu; elleri sanki kendilerine özgü ayrı bir yaşamları varmış gibi uçuşuyordu, ara sıra adeta derin bir hayretle ellerine bakıyordu; bir çocuk elinden küçüktü bu eller ama, bir yetişkin eli gibi tırnakları boyalıydı. "Evet, bu gerçekten de harika oldu" dedi. "Gösteri dünyasındaki insanların çoğu kendini naza çeker, ben nazdan hoşlanmam, sanatımı halkın ayağına götürmeyi severim... pek çok kişi nasıl olup da böyle bir toplulukla dolaştığımı anlamaz... bana diyorlar ki, sen Hollywood'daydın, Shirley Temple'ın dublörü olarak haftada bin dolar alıyordun... ben de onlara diyorum ki, mutluluğa giden yol her zaman sadece büyük bulvarlardan mı geçer sanıyorsunuz?" Kolasını bitirdi ve çantasından bir ruj çıkardı, taşbebek dudaklarını yeniden boyadı; sonra çok acayip bir şey oldu: İdabel onun rujunu kapıp ağzına boydan boya beceriksizce, soytarıca bir çizgi çekti, küçük ellerini çırpan Bayan Wisteria sırnaşık bir gülümsemeyle karşılık verdi. Joel kıza ne olduğunu anlayamıyordu. O cüce bir büyü yapmadıysa elbet. Ama o sarı saçlı minik Wisteria'yı koltuklayıp durduğunu görünce İdabel'in âşık olduğunu düşünmeye başladı. Hayır İdabel buradan ayrılmayı düşünmüyordu daha, önlerinde dünya kadar zaman vardı. Dönme dolaba birlikte binme önerisine Bayan Wisteria, "Harika, çok iyi olur" diye karşılık verdi.

Birden çakan bir şimşekle yıldızlar şıngırdadı; Bayan Wisteria'nın başındaki koşum bu kısa yalancı parlaklık sırasında alev almış gibi oldu, dönme dolabın ışıkları içinde cam elmaslar pembe pembe parlıyordu, aşağıda kalmış olan Joel İdabel'in saçlarının üzerindeki beyaz ellerin kanat çırpışını,

sanki karanlığı yok etmek istermiş gibi sıkışını görebiliyordu. Aşağıya savruldular, gülüşmeleri Bayan Wiesteria'nın uzun kuşağı gibi dalgalanıyordu, sonra yeni bir şimşek parıltısına doğru yükselip yok oldular; panayır alanının onca gürültüsünü bastıran cücenin sivrisinek vızıltısı gibi hiç kesilmeyen ve düdük gibi öten sesinin uğultusunu duyabiliyordu: İdabel, geri dön, dedi içinden, onu asla göremeyeceğini düşündü, yanında Bayan Wisteria ile birlikte gökyüzüne uçup gideceğini düşündü, İdabel, geri dön, seni seviyorum. Neyse dönmüştü, ona "Öyle uzakları görüyorsun ki, neredeyse gökyüzüne dokunabilirsin" diyordu, bunun üzerine Joel de Bayan Wisteria ile dönme dolaba bindi, sallanan, hurdası çıkmış dolap tırmanmaya başladığında birlikte İdabel'in nasıl küçülerek kaybolduğunu izlediler.

Rüzgâr onları fener gibi sallıyordu; rüzgârdır, diye düşündü Joel çünkü çadırların üstündeki küçük bayrakçıkların uçuştuğunu, atılmış kâğıtların yerde hayvanlar gibi sağa sola kaçıştığını, daha ötede, kuzeyli bir haydudun öldürdüğü o üç kadının eskiden oturdukları evin duvarlarındaki yırtık posterlerin oynak bir dans yapan iskeletler gibi silkindiklerini görebiliyordu. Önlerindeki yolcu taşıma yerinde, başında güneş şapkası olan bir anne ile bebeğini uyutan bir kız vardı; aşağıda bekleyen bir çiftçiye el salladılar. Adam onlara "O şeyden inseniz iyi olur, yağmur geleceğe benziyor" diye seslendi. Dolap döndü, rüzgâr Bayan Wisteria'nın mor ipeklisini hışırdattı. "Kaçıyorsunuz, ha?" dedi cüce kadın, gülümsemesiyle birlikte tavşan dişleri ortaya çıktı. "Ha bak, ona söyledim, sana da söylüyorum: Dünya çok korkutucu bir yer." Kollarını bir kemer gibi birleştirdi ve bu haliyle Joel'e kadın bütün bir Dış Dünya olarak göründü, coğrafya, yeryüzü, denizler, Randolph'ın almanağındaki bütün kentler olarak: Havada titreşen o küçük, tuhaf elleri bütün yerkü-

reyi kapsamıştı. "Ah, sonra öylesine yalnızlık dolu bir yer ki. Bir keresinde bende kaçmıştım. Dört kız kardeşim vardı (Maudy Maryland güzellik kraliçesi olarak Atlantic City'ye gitmişti, öylesine güzeldi), uzun boylu, güzel kızlardı. Huzur içinde yatsın, annemin boyu ayakkabısız seksendi. Baltimore'da büyük bir evde oturuyorduk, bizim sokağın en güzel evinde, ben okula gitmedim; öylesine küçüktüm ki annemin dikiş sepetine sığabiliyordum, annem bana takılırdı, istesen dikiş iğnesinin deliğinden geçebilirsin derdi; Maudy'nin bir yakışıklısı vardı, beni avucunun içinde taşıyabiliyordu, on yedi yaşıma geldiğimde yemeğini yiyebilmek için yüksek bir iskemlede oturmak zorundaydım. Yalnız başıma oynamak zorunda olmadığımı söylediler, başka küçük insanlar var dediler, git onları bul, çiçeklerin içinde yaşar onlar. Kim bilir kaç çiçeğin taç yaprağını yoldum, leylak leylaktı, gördüğüm hiçbir gülün içinde kimse yaşamıyordu; şapka düşer kel görünür, Noel çorabının içinde yalnızca şeker vardır. Sonra yirmi yaşıma geldim, annem bu böyle olmaz dedi, bir yakışıklı bulmalısın, bunun üzerine oturup Newark'a, bir Çöpçatanlık bürosuna mektup yazdı. Biliyor musun, bir adam geldi benimle evlenmeye: Ama çok fazla uzundu, çok da çirkin, üstelik yetmiş yedi yaşında; eh, öyle de olsa ben evlenebilirdim onunla ama bu kadar küçük olduğumu görünce adam hoşça kal deyip trene bindiği gibi geldiği yere döndü. Kendime küçük, tatlı birini bulamadım. Çocuklar var; ama kimi zaman ağlıyorum, onların da boylarının uzayacağını düşününce." Bunları anlatırken sesi hayli sertleşmişti, sessizce kavuşturduğu elleri kucağında duruyordu. İdabel el sallıyor, bağırıyordu ama rüzgâr sözcüklerini alıp başka yöne taşıyordu ve Bayan Wisteria, "Zavallı çocuk, acaba o da kendinin bir hilkat garibesi olduğunu mu düşünüyor?" dedi. Elini Joel'in baldırına koydu, sonra sanki par-

maklarını tutamıyormuş gibi bacaklarının içine doğru kaydırdı: Şaşkın şaşkın, dikkatle eline bakıyor, sanki çekemiyormuş gibi görünüyordu, rahatsız olan ama hiç kimseyi, ne Bayan Wisteria'yı ne İdabel'i ne de kucağı bebekli küçük kızı incitmek istemediğini bilen Joel şunu diyebilmeyi öyle çok istiyordu ki: Ziyanı yok, seni seviyorum, elini seviyorum. Dünya korkutucu bir yerdi, evet, biliyordu: Bitimsiz, sonu olmayan ya da neyse o kalan ne vardı? Kayalar aşınır, ırmaklar donar, meyvalar çürür; bıçaklandığı zaman siyah olsun beyaz olsun herkesin kanı aynı akar; eğitilmiş papağanlar çoğumuzdan daha doğru söylerler ve acaba hangisi daha yalnızdır; Atmaca mı, solucan mı? Çiçek açan her yürek kurur, o çiçeği veren bitki gibi çopurlaşır, yaşlı erkekler koca karıya dönerken karılarının bıyıkları çıkar; her an her şey durmadan değişir, dönme dolabın yolcu taşıma yerleri gibi. Çimenlerle aşk her zaman tazedir; ama Üç Gözlü küçüğü hatırlıyor musun? Ona sevgi göster, elma olgunlaşıp sararır; aşk Kar Kraliçesini eritir, aşk varsa o kraliçe o adı da alabilecektir, bu, ister Rumpelstiltskin* olsun ister yalnızca Joel Knox: Bu değişmez.

Bir yağmur duvarı uzaklardan onlara doğru geliyordu; daha gelmeden sesi duyuldu, bir çekirge sürüsü uğultusu gibi. Dönme dolabın makinisti yolcuları indirmeye başladı. "Ah, biz en sona kalacağız" diye sızlandı Bayan Wisteria çünkü en tepede asılı duruyorlardı. Yağmur yüklü bulutlar üstlerine doğru yan yattı, kadın sanki tutmak istermiş gibi kollarını uzattı. Bir gel-git dalgası gibi yağmur boşanırken İdabel ve aşağıdaki herkes kaçıştı.

* Bir Alman öyküsüne göre sakat bir cücedir. Kralın yeni evlendiği karısıyla bir anlaşma yapar. Kralın kraliçeden istediği lepiskayı ona hazırlayacaktır ancak bunun karşılığında da kraliçe ya bir ay içinde onun adını bilecek ya da ilk çocuğunu ona verecektir. (ç.n.)

Aşağıda yalnızca şapkasız bir adam kalmıştı. Gözleriyle deli gibi İdabel'i arayan Joel o adamı başlangıçta pek görememişti. Ama panayırın ışıkları kısa devre yapıp çat diye büyük bir parıltı çıkarınca adam birden fosforluymuş gibi parladı: Joel'e hemen bir karış ötesinde duruyormuş gibi geldi. "Randolph" diye fısıldadı, bu ad boğazını bir el gibi sıktı. Bir anlık bir görüntüydü bu çünkü ışıkların hepsi gitti, dolap durduğu zaman Randolph'ı hiçbir yerde göremiyordu.

"Bekle" dedi Bayan Wisteria, ıslanan eteklerini toplarken, "beni bekle." Ama Joel ondan önce atlayıp indi ve bir çadırdan ötekine koşmaya başladı; İdabel'i bulamadı. Ördek Oğlan'dan başka kimse yoktu orada, o da mum ışığında kendi kendine iskambil oynuyordu. Atlı karıncanın orada birikmiş insanların arasında da yoktu. Araba ahırına baktı. Kiliseye baktı. Sonunda başka çare kalmayınca kendini eski evin verandasında buldu. Kümelenmiş yapraklar helezonlanarak ıssız ve geniş alanın bir başından öteki başına kadar hışırtıyla sürükleniyordu; boş salıncaklı iskemleler hafifçe ileri geri sallanıyordu; Bir Prens Albert posteri havada kuş gibi uçup yüzüne çarptı: Ondan kurtulmaya çalışıyordu ama poster canlıymış gibiydi, boğuşurken Joel'i birden Randolph'ın görüntüsünden daha çok korkuttu: İkisinden de asla kurtulmayacaktı. Peki ama Randolph'ta korkacak ne vardı? Kendisini bulmuş olması onun, teleskoba benzeyen o bir çift gözün ulağı olduğunu kanıtlıyordu. Randolph kendisine asla zarar vermezdi (ama, yine de, ne olursa olsun). Kollarını indirdi: Ne tuhaf, böyle yapar yapmaz Prens Albert boğuk sesli yağmurda uluya uluya kendiliğinden uçup gitti. Acaba elçisi Randolph kılığında görünen öteki adsız korkusundan da aynı kolaylıkla kurtulabilecek miydi? Yurtluk'un bahçesindeki sarmaşık kilometrelerce uzunluğunda bir kol atmış, onu bileğinden yakalamıştı, kendilerinin, yani İdabel ile

kendisinin planlarının gökgürültüsüyle ikiye ayrılan gökyüzü gibi ikiye ayrıldığını görüyordu: Daha zamanları vardı, kızı bulabilirse vardı, koşarak eve girdi: "İdabel, buradasın, biliyorum!"

Bir sessizlik patlaması yanıt verdi ona; küçük gürültüler: Bacada kanat sesini, kırık camların üzerinde farelerin ayak seslerini andıran yağmur, sonra kapıları açıp kapayan rüzgâr, tavanda inleyen, nemli ekşi kokulu soluğunu Joel'in yüzüne üfleyen, odalardan geçerken ciğerlerindeki soluğu boşaltan rüzgâr: Joel kendisini rüzgârın önüne bıraktı: Başı bir balon kadar hafifti, balon kadar boş: Gözleri buz, dişleri diken, dili keçe gibiydi. O sabah günün doğuşunu görmüştü ama, attığı her adımda, bir uçuruma yaklaşırken karanlık bir amaca doğru sürüklenirken, bir başka günün doğuşunu görmesi çok kuşkuluydu: Uyku duman gibi bir şeydi, onu derin derin içine çekti ama bu duman renk halkaları noktacıklar ve kıvılcımlar halinde geriye kaçtı bunlardan çıkan ateş Joel'in bir çuval gibi yere yığılmasını önledi: Uyarıydı bunlar, bu uçuşan yıldızlar, uyuma Joel, eskimo ülkesinde uyku ölümdür, her şeyin sonudur, unuttun mu? Buz gibiydi annesi, saçlarını kokulandıran kar taneleriyle uykuya dalmıştı; şimdi şurada annesine gözlerini açtırabilseydi annesi elini tutar, kendisinin Randolph'a dediği gibi, "Her şey düzelecek" derdi; hayır, donmuş bir kristal gibi çatır çatır dağılmıştı annesi, Ellen parçaları toplamış, bir düzinesi elli sent eden glayöllerle çevrili bir kutuya koymuştu.

Bir yerlerde bir odası vardı Joel'in, bir yatağı vardı: Bunlara kavuşma umudu gözlerinin önünde sıcak dalgası gibi titreşiyordu. Ah, İdabel neden yaptın şu korkunç şeyi!

Verandada ayak sesleri vardı; yağmurdan ıslanmış pabuçların vıc vıc edişini duyuyordu; birden parlak bir ışık kirişi konuk odasının penceresinden içeri girdi ve bir an için

ocağın üstündeki lekeli, eski aynada karar kıldı: Bir an odada parlayan ayna kalın bir jelatin tabakası gibiydi ve dışarıdan gelen karaltı aynanın yüzeyini belli belirsiz gölgelendirmişti: Onun kim olduğunu hiç kimse söyleyemezdi ama ışığın başka yere kaydığını gören, ayak seslerinin holden geldiğini duyan Joel bunun Randolph olduğunu kesinlikle biliyordu. Yurtluk'tan ayrıldı ayrılalı belki de tek bir davranışı yoktu ki gözlenmemiş olsun, bu düşünce çok aşağılayıcıydı: Bay Sansom kendisine hoşcakal deyişini ne kadar alaya almıştır kim bilir!

Bir kapının ardına çömeldi; kapı menteşelerinin aralığından ışığın yanan bir kırkayak gibi ağır ağır dolaştığı holü görebiliyordu. Artık Randolp'ın kendisini bulması önemli değildi, buna itirazı yoktu. Gene de onu bağırmaktan alıkoyan bir şey vardı. Bu sulu ayak sesleri konuk odasının kapı eşiğine doğru ilerledi ve Joel, "Küçük çocuk, küçük çocuk" diye seslenen bir kadının ağlamaklı sesini duydu.

Bayan Wisteria öyle yakınında duruyordu ki buruşmuş ipekli entarisinin kötü kokusunu duyabiliyordu; bukleleri açılmış, başındaki küçük taç yana kaymıştı. "Çocuk" dedi, elindeki feneri kamburlaşmış yıkık duvarların üzerinde dolaştırdı, cüce gölgesi uçan şeylerin gölgeleriyle o duvarlarda birbirine karışıyordu. "Çocuk" dedi, o sesteki teslimiyet çok acıklıydı. Ama Joel ortaya çıkmayı göze alamadı, çünkü onun istediği şeyi ona veremezdi: Joel'in aşkı topraktaydı, bin parçaya dağılmış halde kımıltısız yatıyordu, gözlerinin yerinde kuru çiçekler, ağzında yosunlar vardı, onun aşkı uzaklardaydı, yağmurlarla besleniyordu kalıntılarından zambaklar fışkırıyordu. Üst kattaki odaların labiretinde cüce kadın, muhtaç olduğu kişiyi ararken, Joel kendini çok iğrenç bir yaratık olarak hissetti. Bayan Wisteria'nın korkusunun yanında kendininkinin sözü mü olurdu? Kendisinin bir oda-

sı vardı, yatağı vardı, istediği an şuradan çıkıp koşarak onlara kavuşabilirdi. Ama küçük çocukların boyları er geç uzamak zorunda diye ağlayan Bayan Wisteria için, ölümcül odalardaki bu yolculuk hep sürecekti, ta ki bir gün elinde bir bıçakla gülümseyen o görünmez kişiyle tek başına yüz yüze gelinceye kadar.

Üçüncü Bölüm

12

Kendisiyle ilgili hükmü verdi: Suçluydu. Hükmü kendi elleriyle yerine getirecekti: elleri Sam Radclif'ten çaldığı kurşunu, mıknatıslanmış gibi, gidip buldu (Bay Radclif, lütfen beni bağışlayın, çalmak istememiştim), kurşunu Binbaşı Knox'un tabancasına yerleştirdi (Çocuğum, sana kaç kez söyledim, şu pis şeye dokunma diye? - Beni azarlama, anne, anne, kemiklerim acıyor, yanıyorum - İyiler donarak öldü, kötüler yanarak: Cehennem rüzgârları yüksek ateş çiçeklerinin tatlı eterinden dolayı mavidir, boynuzlu, yılan dilli çocuklar çimenliklerde, yani güneşin yüzeyinde dans ederler, hırsızlıktan kazandıkları ganimetler, kedilerin kuyruğuna bağlanan teneke kutular gibi, suçlarının bir işareti olarak, kuyruklarına bağlanır) ve kurşunu kafasına sıktı: Aman Tanrım, bir tık sesinden başka bir şey duyulmadı, aman Tanrım, şimdi ne olacaktı? Bir daha asla dönemeyeceğini sandığı bu yere, ah Tanrım, ne zaman gelmişti: New Orleans'ın sıcak öğle sonralarında, sıcaktan kavrulan ağaçlardan karın süzülüşünü oturup izlediği gizli odaya: Ren geyikleri toynaklarından çıkan gevrek çıngırtılarla sokaktan aşağı koşarak iniyordu, siyah peleriniyle zarif kötü bir adama benzeyen Bay Gözbağcı hemen onların ardından, gemi gibi güzel bir kızağa binmiş olarak göründü: Kızak kokulu tahtadan yapılmıştı, tahtadan oyulma kırmızı bir kuğu ön tarafı süslüyordu ve

gümüş ziller bir yelken biçiminde boncuk gibi dizilmişti: Bay Gözbağcının pelerininin katları arasında sıcacık oturan Joel ile birlikte savrulan, inip çıkan kızak, kara gömülü tarlaları yarıp geçerken, tuhaf tepelerden aşağı inerken ne güzel, titremeli sesler çıkarıyordu.

Ama birdenbire, gizli odada serüvenlere yönetmenlik etme gücünü yitirdi: Önlerinde buzdan bir duvar yükseldi, kızak kötü sonuna doğru hızla koşuyordu, o gece radyolar bütün ulusu kederlere boğacaktı: Değerli sihirbaz Bay Gözbağcı ile herkesin sevgilisi Joel Harrison Knox bugün bir kaza sonucu hayatlarını kaybettiler, bu arada altı Ren geyiği de... cırt, buz kâğıt gibi yırtıldı ve kızak Yurtluk'un konuk odasına daldı.

Orada tuhaf bir toplantı vardı. Hazır bulunanlar arasında kimler yoktu ki: Bay Sansom, Ellen Kendall, Bayan Wisteria, Randolph, İdabel, Florabel, Zoo, Little Sunshine, Amy, R. V. Lacey, Sam Radclif, Jesus Fever, boks eldivenleri dışında hiçbir şey giymemiş bir adam (Pepe Alvarez), Sydney Katz (Paradise Chapel'deki Morning Star kahvehanesinin sahibi), boynundaki zincirin ucunda uğursuz bir haç gibi uzun bir ustura sallanan kalın dudaklı sanık (Keg Brown), Romeo, Sammy Silverstein ve St. Deval Sokağı Gizli Dokuzluları'nın üç üyesi. Çoğu siyah giymişti, daha çok resmi kılıklar; piyanola *Sana Daha Yakın Olmak Tanrım*'ı çalıyordu. Orada bulunanlar kızağı hiç fark etmemişti, sedir ağacından yapılmış, glayöl çelenkli bir tabutun çevresinde, siyah giysileriyle arka arkaya dizilmiş geçit yapıyorlardı, her biri eğilip tabuta bir armağan bıraktı: İdabel güneş gözlüğünü, Randolph almanağını, R. V. Lacey et beninden koparılmış kılı, Florabel cımbızını, Bay Sansom tenis toplarını, Little Sunshine bir muska ve bunun gibi şeyler. Tabutun içinde Joel yatıyordu, ona beyazlar giydirmişler, pudralamış, ruj sürmüşler, altın sarısı ıs-

lak saçlarını lüle lüle kıvırmışlardı: Bir melek gibi, diyordu herkes Alkibiades'ten daha güzel, daha güzel diyordu Randolph, İdabel ağlıyordu: İnanın onu kurtarmaya çalıştım ama o kımıldamadı, yılanlar da öyle hızlı hareket ediyorlar ki. Kendi tacını Joel'in başına yerleştirmeye çalışan Bayan Wisteria öylesine çok eğildi ki neredeyse tabuta düşüyordu: Dinle, diye fısıldadı, beni kandıramazsın, yaşadığını biliyorum: Bana şu sorunun yanıtını vermedikçe seni kurtarmayacağım, tek söz söylemeyeceğim: Ölüler de yaşayanlar kadar yalnız mıdır? Bunun üzerine oda hafifçe titremeye başladı, titreme şiddetlendi, iskemleler devrildi, değerli şeylerin saklandığı dolabın içindekiler yere saçıldı, bir ayna çatladı, kendi ölümcül caz müziğini besteleyen piyanolada bozuk tellerin tangırtısı sürüyordu: Batmaya başladı ev, battı, battı, Kızılderili mezarlarından, en derindeki köklerden, en soğuk ırmaklardan daha derinlere indi battı, battı, sarıarı gözüne benzeyen gözleri, orman yangınını andıran alevlere dayanıklı boynuzlu çocukların tüylü kollarının arasına düştü.

Bir sallanan iskemlenin ritmini çok iyi bilirdi: Tramptramp, isklemlenin kaç saatir uzayda yolculuk ettiğini duymuştu, sonunda sedirağacı tabut bu sallantıyla birbirine karışmaya başladı: Düşersen sonsuza kadar düşersin, ileri geri, hiç durmayan iskemleyle, sedirağacı tabutla birlikte: Yastıkları sıktı, karyolanın direklerine tutundu çünkü yatak, lamba ışığının denizlerinde zilli bir şamandra gibi sallandıkça çınlayan salıncaklı iskemlenin dalgalarına binmiş gidiyordu; peki, iskemleye oturmuş, kendisine doğru yaklaşan korsan kimdi? Tanımak için zorlandığında gözlerine iğneler batmış gibi oldu: Araya dantel maskeler, buzlu camlar girdi, görüntüyü bulanıklaştırdı, iskemlenin yolcusu bazen Amy, bazen Randolph, bazen Zoo oluyordu. Ama Zoo burada olamazdı,

her attığı adımda kendisini ele veren akordeonuyla birlikte Washington'a yürüyordu. Kimin olduğunu bilmediği bir ses duyuyor, biri Joel'le kavga ediyor, ona takılıyor, onu sarakaya alıyor, ona kendi kendine bile itiraf edemediği sırları açıklıyordu: Sus, diye bağırdı, ağladı, onu susturmaya çalıştı ama kuşkusuz ses kendi sesiydi: "Seni dönme dolabın altında gördüm" diyerek iskemledeki korsanı suçladı; "Hayır" dedi korsan, "ben buradan hiç ayrılmadım, yavrucuğum, güzel Joel'im, bütün gece merdivenlerde oturup seni bekledim."

Durmadan ekşi kaşıklar kemiriyor ya da limon suyuna batmış eşarpların arasından soluk almaya çalışıyordu. Eller uykulu akşam karanlığının perdelerini indiriyordu; Zoo'nunkiler gibi ince, sert parmaklar saçlarında dolaşıyordu, başka parmaklar da vardı, daha soğuk, denizin ince serpintisinden daha ince dokulu: Randolph'ın hâlâ yumuşak perdeden konuşan sesi parmakların yatıştırma çabalarına katılıyordu.

Bir öğleden sonra salıncaklı iskemle tam anlamıyla böyleydi; sanki bir makas, zihninin kıyılarını kırkıp düzeltiyordu, Joel kıyılardan çıkan parçaları atarken yavaş yavaş beliren Randolph'ın yüzü ne mutlu ki yanı başında ışımıştı.

Ona elini uzatarak, "Randolph" dedi, "benden nefret ediyor musun?" Randolph gülümseyerek yanıtladı, "Senden nefret etmek mi canım? "Kaçtım diye" dedi Joel, "şerini holdeki askılığa bırakıp kaçtım diye." Randolph onu kollarının arasına aldı, alnından öptü, acı çeken, minnettarlık duyan Joel, "Hastayım öyle hastayım ki" dedi. "Yat, canım, kımıldama" diye yanıtladı Randolph.

Joel böylece Eylül ayının ortalarına kadar yattı; o cennet yatağın derinlikleri, kendini bekleyen geleceğe yeterince

benzer gibiydi, gövdesindeki bir gözenek yatağın serin koruyuculuğunu içine çekiyordu. Kendisini düşündüğü zaman ikinci bir kişi, ancak bir çocukluk fotoğrafı kadar, yani orta derecede ilgisini çeken bir başka Joel Knox olarak düşünüyordu: Ne salaktı! O eski Joel'den kurtulmak onu öylesine sevindirecekti ki, ama henüz istemiyordu bunu, nedense o Joel'e hâlâ gereksinimi vardı. Her gün yüzünü bir el aynasında uzun uzun inceledi: Genelde hayal kırıcı bir işti çünkü yüzünde birtakım değişiklikler vardı ama erkekleşmek üzere olduğu yolundaki kuşkuları doğrulayacak hiçbir somut belirti göremiyordu: Bebek tombulluğu gitmiş, yüzü gerçek biçimini almış, gözlerindeki yumuşaklılık katılaşmıştı: Masum bir yüzdü ama sevimliliği kalmamıştı, korkutucuydu, gerçekten, bir çocuk yüzü olamayacak kadar bilgiç görünüşlü, bir oğlan yüzü olmayacak kadar güzel. Kaç yaşında olduğunu bilmek zordu. Canını sıkan tek şey saçlarının Randolph'ınkiler gibi lüle ve sarı değil düz ve kahverengi olmasıydı.

Randolph'ın ne zaman uyuduğunu bilmiyordu, Joel'in yemek yeme ya da bir şeyler yapma saatleri dışında oturduğu salıncaklı iskemleden hiç kalkmaz gibiydi; bir haydut gözü gibi pencereden içeriyi gözetleyen ayla birlikte uyandığı zamanlar Joel, Randolph'ın astım sigarasının karanlıkta hâlâ yanıp söndüğünü görüyordu: Ev toprağa gömülmüştü, ama yalnız değildi, biri daha yaşıyordu, bir yabancı değil o, şimdiye kadar hiç kimsenin kendisine davranmadığı kadar iyi ve nazik davranan, yakınlığı aşk gibi bir şey olan bir dost. "Randolph" dedi, "sen de bir zamanlar benim kadar genç miydin?" Randolph şöyle yanıtladı: "Ben hiç o kadar yaşlı olmadım." "Randolph, sana bir şey söyleyeyim mi? Çok mutluyum." Arkadaşı buna hiç yanıt vermedi. Mutluluğu, mutsuz olmamak gibi basit bir nedenden kaynaklanır görü-

nüyordu; daha çok da, Randolph aracılığıyla bir tür dengeyi tanımıştı. Başedilmesi gereken öyle az şey vardı ki. Randolph'ın konuşmalarının üzerindeki sis bile kalkmış gibiydi, hiç değilse artık tedirgin etmiyordu çünkü onu kesin olarak anladığını sanıyordu. Pek çok kişi sözümona bir insanı tanırken aynı zamanda kendilerini de tanıyormuş yanılgısına kapılırlar: Öteki kişinin gözleri kendilerinin gerçek ve görkemli değerlerini yansıtır. Joel'de böyle bir duygu vardı, doğru ya da yanlış, bir dostun ruhunu okuma utkusunu ilk kez yaşadığı için, bu duygu daha da güçlüydü. Artık hiçbir şeyden sorumlu olmak istemiyor, kendini dostunun ellerine bırakmak istiyordu, burada, hasta yatağında yaşamı nasıl ona bağlıysa, hep öyle olmasını istiyordu. El aynasına bakmak giderek çileli bir iş haline gelmişti: Artık yalnızca tek gözü olgunluk belirtileri arıyor, daha dikkatli olan gözüyse içeriyi gözlemliyordu, tek dileği kendisinin nasılsa öyle kalmasıydı.

İyice açılmış gülleri yatağın yanındaki bir vazoya yerleştiren Randolph, "Bugün havada Ekim ayının serinliği var" dedi. "Bunlar herhalde son güller, artık dökülüyorlar, hatta arılar bile ilgilenmiyor onlarla. Bak, bir güz habercisi de getirdim, bir çınar yaprağı." Bir başka gün, havanın yumuşak olmasına karşın ocağı yakıp ateşin karşısında iki yüz yıllık fincanlarla çay içtiler. Randolph taklitler yaptı. Tam bir Charlie Chaplin oldu, ardından Mae West oldu, daha sonra o acımasız Amy karikatürü Joel'i öylesine güldürdü ki yatakta iki büklüm oldu, güldükçe gülüyordu. O zaman Randolph, "Dur sen!" dedi, ona gerçekten komik bir şey gösterecekti: "Ama bazı hazırlıklar yapmam gerek." Gözleri parladı, odadan çıkıyormuş gibi yaptı; sonra, kapının tokmağını bırakıp arkasına döndü. "Ama gülmeyeceksin." Joel'in yanıtı bir kahkaha koyuvermek oldu, engelleyemiyordu, hıçkırık gibi bir şeydi. Randolph'ın gülümsemesi, eriyen tereyağı gibi yü-

zünden akıp gitti, Joel "Hadi yap, söz verdin" diye bağırınca Randolph oturdu, yuvarlak, pembe kafasını iki elinin arasına aldı: "Şimdi olmaz" dedi bitkin bitkin, "bir başka zaman."

Bir sabah, Joel Yurtluk'a geldiği günden bu yana ilk mektubunu aldı; resimli bir posta kartıydı, yüksek sesle okumayı kararlaştırdıkları *Macbeth* cildiyle odasına gelen Randolph getirmişti mektubu "Yolun alt yanındaki kızdan geliyor" dedi, Joel'in soluğu tıkanmış gibi oldu: İdabel uzun bacakları, çalımlı yürüyüşüyle duvardan çıkıp gelerek iskemlede sallanmaya başladı. Gezginci kumpanya gecesinden beri onu doğrudan doğruya hiç düşünmemişti, düşünmeyişinin nedenini açıklayamazdı ama ona tutarsız da görünmüyordu: Ne de olsa o da ev battığı zaman evle birlikte gömülenlerin yanındaydı; adı eski Joel'i ilgilendiren, budaklı Ekim ayında çillenen yapraklarla adları rüzgâra yazılanların yanında. Yine de İdabel geri dönmüştü, bir hayaletti belki ama burada, odadaydı: Tek kollu bir berberi taşlayan İdabel, gül takmış İdabel, kılıçlı İdabel, kimi zaman ağladığını söyleyen İdabel. O çınar yaprağı bütün bir güz mevsiminin simgesiydi, yaprağın kırmızısı İdabel'in saçının kırmızısı, sapının rengi pürüzlü sesinin paslı rengiydi ve girintili çıkıntılı biçimi onun yüzünün anısının biçimiydi.

Neşeli pamuk toplayıcıları gösteren kart Alabama damgasını taşıyordu ve o kartta şunlar yazılıydı: "Bayan Collie 1/2 kızkardeşim bi vaftiz papazı var, geçen pazar kilisede yardım tepsisini dolaştırdım! Babamla Florabel Henry'yi öldürdüler burada bana hayat verdiler. Neden Saklandın? bana mektup yaz IDABEL THOMPKINS."

Doğruyu söylemek gerekirse Joel ona inanmıyordu; orada hayat bulan kendisiydi, hem de bir vaftiz papazının ya-

nında değil Bayan Wisteria'nın yanında. Kartı Randolph'a verdi, Randolph da onu ateşe attı; İdabel ile pamuk toplayıcıları kıvrılarak yanarken onları kurtarmak için bir an ellerini kaybetmeye razı olabileceğini düşündü ama altın çerçeveli gözlüklerini takan Randolph okumaya başladı: "Birinci büyücü. Üçümüz bir daha ne zaman buluşacağız. Gök gürlerken mi, şimşek çakarken mi yoksa yağmur yağarken mi?" Joel iyice yerleşip dinlemeye başladı, dinlerken uyuyakaldı, bir feryatla uyandı çünkü İdabel'in arkasından bacaya tırmanmıştı, daha önce İdabel'in olduğu yerde yalnızca duman vardı, yalnızca gök. "Sakin ol, sakin ol" dedi Randolph yumuşak bir sesle, sönen ışığa benzeyen bir sesti ve Joel, Randolph için seviniyordu, onun yumuşaklığının içinde dinginliği bulduğu için.

Böylece kimi zaman ona duyduğu aşkı ağzından kaçıracak gibi oluyordu; ama bir insanın duygularının ya da bilgisinin sınırlarını bir başkasına göstermesi tehlikeliydi. Sözgelimi, sık sık başına geldiği gibi, kendisini kaçırdılar; bu durumda yapılacak en akıllıca iş seni kaçıranın seni kaçırdığını anladığını ona belli etmemek. Tek silah gizlemekse, o zaman o haydut haydut değildir. İnsan ta sonuna kadar gülümser.

Randolph ile konuşsaydı bile kime aşk ilan ediyor olacaktı? Bir sineğin gözü gibi sayısız yüzeyi olan, ne kadın ne erkek sınıfına giren, her bir kimliği ötekini geçersiz kılan, kılıktan kılığa giren biri olarak Randolph kim ya da neydi? Bir X, bir taslak; içini renkli kalemle istediğin gibi doldurup kafandaki kişiye, kahramana benzetebilirsin. Ona bir rol vererek, varlık dünyasına fırlatan sensin. Gerçekten de onu tek başına, görmeden, sesini duymadan düşünmeye çalışırsan o görünmezleşir, düşlenemez. Ama Randolph düşe elverseydi ve bir koruyucu cin ortaya çıkacak olsaydı, kuşkusuz Joel bu ağzı mühürlü günlerin yüzyıl sürmesini isterdi.

Ama sürmedi, sürmemesinin suçlusu da sanki o zamanlar Randolph'tı "Yakında Cloud Oteli ziyarete gideceğiz" dedi. "Little Sunshine bizi görmek istiyor; yeterince iyileştin artık, bana kalırsa: İyileşmemiş gibi yapman saçma." Sesinin gerisinde bir acelecilik, Joel'in tam anlamıyla inanamayacağı bir heyecan vardı çünkü bu planın gerisinde özel ve hiç kuşkusuz hoş olmayan nedenlerin yattığını, bu nedenlerin -her neyse- Randolph'ın gerçek isteklerine ters düştüğünü sezinliyordu. Bunun üzerine, "Burada kalalım, Randolph, hiçbir zaman hiçbir yere gitmeyelim." dedi. Bu isteği kabul edilmeyince, Randolph ona yine eskisi gibi çok sevimsiz göründü. Joel kavga edecek kadar kızmıştı: bu da tabii bağımlı biri için sakıncalıydı. Randolph'la kavga edilemezdi, çünkü öfke, bir fark aranacaksa, aşktan daha tehlikeli görünüyordu. Ancak kendilerinin güvenlikte olduğunu bilenler birinden birini göze alabilirlerdi. Yine de tam ters bir şey söyleyeceği sırada dışarıdan gelen bir ses üzerine sustu, zamanın gerilerine yuvarlandı. "Neden öyle bakıyorsun?" dedi Randolph.

"Zoo'nun sesi bu... duyuyorum" dedi. Akşamın karanlığında pencerelerden bir akordeonun nakaratı duyuluyordu. "Gerçekten de o."

Randolph'ın keyfi kaçtı. "Şu kız ille de bir şey çalacaksa armonika çalsaydı bari."

"Ama o buradan gitmişti." Joel dizlerinin üzerinde doğruldu. "Zoo yürüyerek Washington'a gitti..."

"Bildiğini sanıyordum" dedi Randolph, *Macbeth* kitabının sayfa arası ipiyle oynuyordu. "Sen kötüleştiğin zaman yani hastalığının en kötü zamanlarında bir yelpazeyle hep başında oturdu. Hiç anımsamıyor musun?"

Demek Zoo geri dönmüştü; çok geçmeden onu kendi gözüyle gördü. Ertesi günü öğleyin ona etsuyu getirmişti; aralarında hiçbir selamlaşma olmadı, ne de birbirlerine gülüm-

sediler, sanki her biri bu bozgundan bitkinlik ve mahcubiyet duyuyordu. Ancak Zoo için durum biraz daha değişikti. Joel'i tanımıyormuş gibiydi, sanki öylece tanıştırılmayı bekliyordu. "Randolph bana senin geri gelemeyeceğini söylemişti. Yanıldığına seviniyorum" dedi Joel.

Buna karşılık olarak öyle derin bir iç çekiş duyuldu ki Zoo'nun benliğinin kuyularından çıkmış gibiydi. Alnını karyolanın direğine dayadı, ancak o zaman Joel yüreğine saplanan bir acıyla boynundaki eşarbın olmadığını gördü. Böyle açıktayken boynundaki yara izi çarpık bir gülümsemeye benziyordu, öylece ikiye bölünmüş boynu o zürafa görkemini yitirmişti. Ne kadar küçük görünüyordu, çekmiş gibi, sanki ruhtaki bir küçülme o kadarla kalmamış bedenini de küçültmüştü. Bu uzunluk yanılsamasıyla birlikte, hayvansı zarafeti de yok olmuştu, bir oku andıran vakarı, herkesinkinden farklı yüreğinin dikbaşlı simgesi de.

"Zoo," dedi, "karı gördün mü?"

Zoo, Joel'e baktı ama gözleri gördükleri şeyle bir ilinti kuramamış gibiydi; aslında gözlerinde bir şaşılık vardı, sanki yalnızca kendisinin gördüğü, kederini hafifleten bir şeye çevrilmişlerdi. "Karı gördün mü, ha?" diye yineledi, sanki anlamak için çabalıyordu. "Karı gördüm mü?" Zoo birden ürkütücü bir biçimde gülmeye başladı, başını geriye attı, dudakları, yağmuru yakalamak için ağzını açmış hoplayan bir çocuğunki gibi açık duruyordu. "Kar falan yoktu" dedi, başını sert sert iki yana salladı, siyah, yağlı saçları sıcaktan kavrulmuş otlar gibi rüzgârlı bir hışırtı çıkararak sallanıyordu. "Karmış, bilmem neymiş, hepsi budalalık. Şu güneş! Her yerde o."

"Bay Sansom'ın gözleri gibi," dedi Joel, kendi kendine içinden.

"Zenci bi güneş, benim ruhum da, o da kara." Zoo etsuyu tasını aldı, içine baktı, çay falına bakan bir çingeydi sanki. "Yolun kıyısında dinleniyordum; güneş gözümün içine giriyordu, neredeyse beni kör edecekti..."

Bunun üzerine Joel, "Ama Zoo," dedi, "kar yoksa Washington D.C.'de ne gördün? Yani haber filmlerinde gördüğümüz adamlardan hiçbirine rastlamadın mı?"

"... pabuçlarımda dikenler vardı, taşlar pabuçlarımı delmişti; bütün gün yürüdüm, bi yere varamadım, yolun kıyısına oturdum, ayaklarım yanıyo, ortalıkta tek kişi yok." Yüz kemiklerinin çıkıntılarını izleyerek aşağıya süzülen iki gözyaşı damlası gümüş gibi parlayan izler bırakarak akıp gitti. "Öylesine yorgunum ki ne yapacağımı bilmeden o ıssız yerde öylece oturuyodum, sonra başımı kaldırıp havaya bakıyorum ve Büyük Ayı'yı görüyorum. Tam o sırada kocaman kırmızı bir kamyon geliyor, koca koca farları beni tepeden tırnağa aydınlatıyor." Arabada dört adam varmış, üç beyaz oğlanla, arkadaki karpuz yığının üzerinde tüneyen bir zenci. Sürücüsü kamyondan inmiş. "Boğa gibi puro içen aşağılık herifin teki; üzerinde gömlek yok, omuzlarının, ellerinin üzeri bile kızıl kıllarla kaplı; otların arasından öylesine sessizce yürüyor, bana öylesine tatlı bakıyor ki herhalde diyorum ayağımdaki kesiklere acıdı beni arabasına alacak." Haydi yürü, diyor adam ona, purosunu silkiyor, külü Zoo'nun yüzüne savruluyor, haydi kız in hendeğe; nedenini sorma, diyor adam, itiyor onu aşağı, Zoo yuvarlanıyor, çaresiz bir biçimde, böcek gibi sırtüstü düşüyor. "Ah, Tanrım, elbet bağırıp çağırmaya başlıyorum o bastıbacak boğa adam bana sus yoksa beynini dağıtırım diyo." Ayağa kalkıp kaçmaya başlamış ama öteki iki oğlan, sürücünün ıslıkla çağırması üzerine hendeğin içine atlayıp iki yandan kızın yolunu kesmişler; oğlanların ikisi de panama şapkası giyiyorlarmış, bi-

rinin üzerinde bir gemici pantolonu ile asker gömleği varmış: Zoo'yu yakalayan oymuş, zenciye tüfeği getirmesini söyleyen de o. "O sefil zenci öylesine Keg'e benziyordu ki, tüfeği kulağıma dayadı, adam da o güzelim entarimin önünü aşağıya kadar yırttı, panamalı oğlanlara hadi ne duruyorsunuz dedi: Ben o sırada Tanrı'nın sesini duyuyorum, tüfeğin namlusundan kulağıma bi şeyler fısıldıyo, Zoo diyo, yanlış bi yola saptın, yanlış bi yere geldin, yasak elmayı yedin, diyo, o elma çürük, diyo, güzel Tanrım gökten bana bakıyo, içime rahatlık veriyo, o iki iblis keçi gibi zıplayıp dururken tam o sırada utanç ve acımın arasında, Tanrı ile konuşuyorum: Evet, ölümün gölgesinin dolaştığı vadide yürüyorum ama hiçbir kötülükten korkmuyorum çünkü Ulu Tanrım sen benim yanımdasın, evet, böyle diyorum, herifler bana gülüyorlar ama Tanrı o gemici oğlanın kılığına girdi ve ikimiz, Tanrı ile ben, birbirimizi sevdik." Oğlanlar panama şapkalarını çıkarmışlarmış; şimdi yeniden giyiyorlar, biri sürücüye, ne var, n'oldu? diye soruyor. Sürücü purosunu içine çekiyor, kulağının arkasını kaşıyor, doğruyu söylemek gerekirse, başkalarının bakmasından pek hoşlanmazmış; peki, diyor oğlanlar, hendekten çıkıyorlar, zenci de arkalarında, üçü gülüşüyor, bunun üzerine sürücünün yanağı seyiriyor, gözleri "bir erkek kedinin gözleri gibi sarardı; hayret, zavallı korkağın biriydi." Kıza hiç dokunmamış, sevgilisini yitirmiş bir âşık gibi, iktidarsız, yanı başına çömelmiş, put gibi, sonra kamyonun kornası çalmış, oğlanlar seslenmişler, adam eğilmiş: "Purosunu tam göbeğime bastırdı, vay anam, karnımın içinde çocuk büyüklüğünde bir ateş vardı sanki..."

Joel kulaklarını tıkadı; Zoo'nun söylediği şeyler çirkindi, keşke hiç geri gelmeseydi, onu cezalandırmak gerekirdi: "Anlatma şunu, Zoo," dedi, "dinlemek istemiyorum,. istemiyorum.." ama Zoo'nun dudakları titredi, gözleri, kör gibi

boş boş bakıyordu uğuldayan sessizlikte sözsüz bir oyun oynuyordu: Bunak Jesus'un mutluluğu gibi bir mutluluk okunuyordu yüzünde, ter gibi ışıldıyordu, bir papazın parmağı gibi havada sallanıyordu parmağı, göğsünde sevinç heyecanları seğiriyordu, dudakları aşağılık bir çığlık atmak için gerildi. Karnını içine çekti, kollarını sonsuzluğu kucaklarmış gibi alabildiğince açtı. Bir haç olmuş çarmıha gerilmişti. Joel duymuyor ama görüyordu, bu daha da korkunçtu, Zoo etsuyu tasını uysal uysal alıp bitirdikten sonra da Joel parmaklarını kulaklarından çekmedi, kulaklarındaki çınlama öylesine arttı ki sesin anısını bile boğdu.

John Brown'ın tepeyi çıkamayacağını çok iyi biliyorlardı: "Yere yıkılır üzerimize yuvarlanırsa onu suçlamam" dedi Randolph, Joel kendini kastı, katırın yükünü hafifletmeyi umuyordu. Eyer yerine bir çuval, dizgin yerine bir ip kullanmışlardı ama yine de ikisi katırın sırtından düşmemeyi başarıyorlardı, bu arada Randolph iki yana yalpalayıp duruyor, durmadan homurdanıyor, Joel'in elinde tuttuğu sepetten alıp kendisine verdiği katı yumurtaları habire gövdeye indiriyordu. "Bir yumurta daha verir misin canım, gene fena halde midem bulanıyor. Yukarıya çıkmak isteyen bir şey varsa onu her zaman aşağıya itmelisin."

Dumanlı bir gündü, gökyüzü, üzerinde yağmur yağmış teneke bir çatıydı sanki güneş açtığı zaman bir balığın karnı gibi soluk görünüyordu, yatağından zorla çıkarılıp saçma bir aceleyle dışarıya sürüklenmiş olan Joel'in doğru dürüst giyinecek zamanı olmamıştı, derisi soğuktan tavuk derisi gibi gibiydi çünkü sırtında (ters giyilmiş) bir tişört ile ön düğmelerinin çoğu kopmuş yazlık bir pantolon vardı. Hiç değilse ayağına doğru dürüst ayakkabı giymişti oysa Randolph terlikliydi. "Şu uğursuz ayaklarım öylesine genişledi ki an-

cak bu terliklere sığıyor; gerçekten de gündüz ışığında kim bilir nasıl bir zebaniye benziyorum. Şu mutsuz hayvanın her adım atışında sanki saçlarım boşanıp akıyormuş gibi, lanet bir duygu var içimde, sonra gözlerim: Barbut gibi dönüyorlar mı? Elbette, naftalin kokuyorum..." Giydiği takımdan benzine benzer bir koku yayılıyordu; çekmiş bir keten takım, koladan katılaşmış, ütüden parlamış, ortaçağ zırhı gibi gıcırdıyor, torbalanıyordu, Randolph'ın kımıldamaya ödü koparmış gibi bir hali vardı çünkü dikiş yerleri edepsiz niyetler taşıdıklarını ilan ediyorlardı.

Saat on ikiye doğru katırdan inip bir ağacın altına yayıldılar. Randolph bir sürahi de şarap almıştı yanına; gargara yapar gibi ağzını çalkaladı, şarap bitince Joel boş sürahiyi karınca yakalamak için kullandı. Sofu böcek, Randolph öyle diyordu ve şöyle ekledi: "Ahh, bunlara bakınca, bilsen ne büyük bir hayranlık, ahh, ne büyük bir iç sıkıntısı duyuyorum. Onların o sofu çalışkanlıklarıyla, asker gibi dizilip budalaca yürüyüşlerindeki o yobazlık nedir, ama öylesine birey düşmanı bir yönetim, idrakin sınırlarını aşan bir şeyin şiirine izin verebilir mi? Kuşkusuz kendine düşen kırıntıyı taşımaya yanaşmayan adam peşinde katiller bulur, her gülümsemede ise bela. Bana gelince, ben yalnız yaşayan köstebeği yeğlerim. Dikenlerine ya da köküne bağımlı bir gül değildir, bütün hayatı değiştirilmesi olanaksız olan sürü tarafından düzenlenen bir karınca da değildir: O hiçbir şey görmeden kendi yoluna gider, doğrunun ve özgürlüğün ruha özgü birer nitelik olduğunu bilir." Saçlarını düzeltti, güldü: Kendine, galiba. "Bir köstebek kadar bilge olsaydım, özgür ve eşit olsaydım, kim bilir ne olağanüstü bir kerhanenin maması olurdum; ama daha büyük bir olasılıkla da tuğla kafalı bir kocası, boy boy veletleri, ocakta yahni tenceresi olan özellikle bir Bayan Hiç." Sanki önemli bir haber getirir gibi bir ka-

rınca acele acele boynuna tırmandı ve kulağının içinde yok oldu. "Kafanın içinde bir karınca var" dedi Joel ama Randolph kafasını kısaca sallayıp konuşmasını sürdürdü. Bunun üzerine Joel yanına sokuldu, elinden geldiği kadar kibarca kulağının içine baktı. Bir insanın kafasının içinde bir karıncanın yüzüyor olması düşüncesi onu o kadar büyülemişti ki suskunluğu, Randolph'ın gözlerinde uzayıp giden meraklı bakışı fark etmesi uzun sürdü. Anlaşılmaz bir biçimde Joel'in içini ürperten bir bakıştı bu. "Karıncaya bakıyorum" dedi. "Kulağının içine girdi; tehlikeli olabilir, yani, topluiğne yutmak gibi."

"Ya da yenilgi" dedi Randolph, yüzü boyun eğişin tatlı kıvrımları arasına gömüldü.

John Brown hafif sarsıntılı yürüyüşüyle gevrek ormanda ilerliyordu; çınarlar bir Ekim yağmurunda baharat kahverengisi yapraklarını döküyorlardı. Sağanak gibi inen sarıların arasında damarlara benzeyen, benekli yollar kıvrılarak gidiyordu; kurumuş Hint zambağı kulelerinin üzerine tünemiş bokböcekleri onların gelişini duyuruyordu, çiy damlacıklarından daha büyük olmayan ağaç kurbağaları zıplıyor, tiz sesler çıkarıyor, bütün gün yarı karanlıktan kurtulamamış aydınlıkta haberi yayıyorlardı. Joel ile Randolph eski yolun kalıntılarının izinden gidiyorlardı, bu yolda bir zamanlar parlak arabalar kimleri taşımıştı. Güneş şemsiyelerinin gölgesinde ketenkuşları gibi cıvıldayan, mine çiçeği kokulu hanımları, Havana purolarının mavi dumanları arasında birbirleriyle konuşan boğuk sesli, pamuk zengini, kösele gibi sert beyleri, onların çocuklarını, mendillerinin içine para tıkıştırılmış, ciddi mi ciddi, küçük kızlarını, böğürtlen gözlü, kötü bakışlı oğullarını, kükreyen kaplan öyküleriyle kızkardeşlerine çığlıklar attıran küçük oğlanları. Eskinin mirasçısı olan bitkilerin arasında esen güz rüzgarları acımasız, kadife

gibi çocuklar ile onların erkeksi, sakallı babaları için yas tutuyordu: Eskiden diyordu otlar, tarihe karıştı, diyordu gök, öldü, diyordu orman ama tarihin bütün yası çobanaldatan kuşuna kalmıştı.

Martılar nasıl karanın yakın olduğunu haber verirlerse çamların gerisinde yükselen bir duman da Cloud Oteli'ni haber veriyordu. Boğangöl'ün yeşil kıyılarını çepeçevre izleyen John Brown'un toynakları bataklık çamuruna vıc vıc batıp çıkıyordu. Joel Louisiana'lı çocuğu ya da kumarbazı görmek umuduyla suya baktı; heyhat, o hilebaz ve pis herifler ortalıkta görünmüyordu. Ama gölün kıyısında, insan biçimli, kıvrık bir ağaç vardı, ağacın tepesinden, bir korkuluğun saçları gibi, yosunlar sarkıyordu; bu tünek adacığının çevresinde yaygara koparan günbatımı kuşlarının neşesiz çığlıkları bu ıssız sahnede patlıyordu ve gölün yılanbalığı gibi kaygan, düz yüzeyini yalnızca kedibalıklarının çıkardığı hava kabarcıkları kırıştırıyordu. Pırıl pırıl sularda oynaşan kızların, artık sesleri kesilmiş sevgililerinin, Louisiana'lı çocuk ile kumarbazın kollarına dönmüş olan harp sesli kızların güzel kahkahaları, kuşların çığlıkları gibi Joel'in kulaklarında uğulduyordu.

Otel koca bir kemik yığını gibi duruyordu karşılarında; çatıda parmaklıklı bir balkon vardı, Little Sunshine oradaydı, parmaklığa yaslanmış, teleskobunu da yola ayarlamıştı; onlar yaklaştıkça birtakım öfkeli el-kol işaretleri yapmaya başladı, ilk anda bu çok çılgınca bir karşılama gibi görünmüştü ama çılgınlığının hiç azalmadığını görünce kendilerini uyardığını hemen anladılar. John Brown'u bağlayıp, ince ince sızan alacakaranlıkta beklediler, o sırada çatıya açılan kapağın altında gözden kaybolan adam daha sonra aşağıya inen basamaklarda göründü. Kamış bastonunu sallayarak, çengel bacaklarıyla topallaya topallaya, kıyıdan onlara doğ-

ru yaklaştı, bu sırada Joel'in gözleri kendisine bir oyun oynamıştı: Little Sunshine'ı göldeki ağacın canlanmışı gibi gördü.

Münzevi, yanlarına pek yaklaşmadan biraz uzakta durdu ve bastonuna yaslanarak bakışlarını ona dikti. Bunun üzerine Randolph adını söyledi, yaşlı adam şaşkınlıktan gözlerini kırpıştırdı, hoplaya hoplaya kıkırdamaya başladı: "Ah, sizi gidi yaramazlar! Artık hiç göremiyorum, ben de oradan dürbünümle bakıp soruyordum: Kim bu gelenler, kalacak yerleri yok mu? diye. Ah, işte buna çok sevindim! Gelin, gelin, arkamdan gelin ama dikkat edin, burası insan yutan kumlarla dolu."

Tek sıra olarak yürüdüler, katırı çeken Joel en arkadan geliyor ve Randolph'ın çamurlu ayak izlerine basarak yürürken kendisine neden yalan söylendiğini merak ediyordu çünkü Little Sunshine'ın kendilerini beklemediği gün gibi ortadaydı.

Yumuşacık, küflü halıyla kaplı kuğu güzelliğindeki merdivenler lobiden yukarı doğru kıvrılarak çıkıyordu; bir duvar saatinden fırlayan bir guguk kuşunun şeytansı dili kırk yıl önceye ait bir zamanı sessizce duyuruyordu, yarık yarık olmuş resepsiyon tezgahının üzerinde saksı içinde kurumuş palmiyeler vardı. John Brown'ın ayağına bir tükürük hokkası bağlandıktan sonra -alır başını giderse duysunlar diye yapmışlardı bunu- onu lobide bırakarak tek sıra halinde balo salonundan geçtiler, salonda yere düşmüş bir avizeden tozların arasına elmaslar saçılmıştı, eriyip dökülmüş öbek öbek yığın halinde duran perdeler bir zamanlar valslerle dalgalanmış pistte reverans yapan hanımefendileri andırıyordu. Müzede sergilenen nesneleri korumak için konan tel kafesler gibi örümcek ağıyla kaplı bir piyanonun yanından geçerken Joel tuşlarına bastı, tek parmakla çalınan bir ezgi-

nin duyulacağını beklerken kaçışan ayakların camsı takırtısı duyuldu.

Balo salonunun ötesinde, bir zamanlar Bayan Cloud'un özel dairesi olan, basit bir biçimde döşenmiş iki geniş oda vardı, ikisi de tertemizdi, Little Sunshine burada yaşıyordu: Yaşadığı yerden gurur duyması bu yerin şaşırtıcılığını bir kat daha arttırıyordu, kapıyı kapattığı zaman bütün o harap çevre dışarda kaldı. Ocaktaki ateş, tahtalara şeri kırmızısı bir cila çekiyor, oyma bir meleğin kanatlarını yaldızlıyordu, adam bir şişe ev yapımı viski getirdi ve onu ateşin yanına, viskinin verdiği rahatlatma umudunu ateşin dantelleyebileceği bir yere koydu. "Buraya en son gelişinizin üzerinden öyle çok zaman geçti ki Bay Randolph" dedi ve iskemleleri ateşin yanına çekti. "O zaman bir çocuktun, tıpkı bu tatlı oğlan gibi." Joel'in yanağından bir makas aldı, tırnakları öylesine uzundu ki neredeyse yanağını yırtıyordu. "Resim defterlerini koltuğunun altına alır buraya gelirdin; keşke yine öyle gelsen." Randolph başını iskemlesinin gölgeli tarafına eğdi. "Saçmalama, sevgili Sunshine; buraya bir çocuk olarak gelsem benden geriye bir şey kalmaz, bilmiyor musun bunu? Ben her zaman, deyim yerindeyse, parasını ödemeyen bir konuk oldum. Hiç değilse öyle olduğumu sanıyorum, kendimi bir başka yerde bırakmış olmak düşüncesi hiç hoşuma gitmez." Joel köpek gibi ocağın önüne yere çöktü, adam başının altına bir yastık verdi; Joel haftalarca yatakta yattıktan sonra bütün gün bir girdaba karşı direnmişti sanki, şimdi ta kemiklerine kadar işleyen uykulu bir ılıklıkla kendini koyuverdi, ırmak gibi akan ateşin kendisini çağlayanına almasına izin verdi; viski içenlerin konuşma sesleri uykuyla uyanıklık arası, gözkapağı maviliğindeki boşlukta uzaktan duyuluyordu, duvarların gerisinden ve yukarıdan gelen fısıltılar daha anlaşılır ve daha gerçekti: Bir kemanın ısrarına yanıt vererek

kendi eksenleri üzerinde dönen dans ayakkabılarının sesleri, gelip giden çocukların dansla birleşen ayak sesleri, durmadan gevezelik eden, merdivenlere inip çıkan kızların hiç kesilmeyen topuk sesleri, kopan ve ortalığa saçılan kolyelerin boncuklarının, incilerin sesi, şişman babaların canı sıkkın horultuları, müzikle birlikte tempo tutan yelpazelerin kıvrak müziği ve beyaz, düğün pastasını andıran kılıklarıyla damatlara benzeyen müzikçiler selam verirken eldivenli ellerden çıkan ses. (Onların yüzlerini de görmek özlemiyle ocaktaki ateşe baktı ve alevlerin içinden bir embriyo fırladı; damarlı, belirsiz bir biçim, çizgileri yavaş yavaş belirginleşti, tamamlandığı zaman bile parıltının içinde gizlenmiş olarak kaldı; gözlerini yaklaştırdığı zaman gözleri katran gibi yandı. Söyle bana söyle, kimsin? Tanıdığım biri misin? Ölü müsün? Dostum musun? Beni seviyor musun? Ama cisimlenmemiş olan boyalı baş, maskenin gerisinde, doğmamış olarak kaldı, hiçbir ipucu vermedi. Aradığım biri misin? diye sordu, kimden söz ettiğini bilmeden, ama böyle birinin olması gerektiğine kuşkusu yoktu, herkesin aradığı biri vardı çünkü: Almanaklı Randolph'ın, elfenerli Bayan Wisteria'nın, başka sesler, başka odaları anımsayan Little Sunshine'ın, hepsi de anımsıyorlardı, ya da hiç bilmiyorlardı. Joel geri çekildi. Ateşteki karaltıyı tanısaydı onun yerine koyacak ne bulacaktı acaba? Bilmemek daha iyiydi, avuçlarında hiç de olmayan bir kelebeği tutar gibi, göğü tutmak gibi daha iyiydi). *İyi geceler hanımlar, tatlı düşlerdeki hanımlar, hoşça kalın bayanlar, artık sizlerden ayrılıyoruz!* Kapanan yelpazelerin vedalaşma iççekişleri, erkek çizmelerinin kaba sesleri, koca bir bal peteğini andıran yapıyı parmak uçlarına basarak dolaşan, mumları söndürüp gecenin önüne karanlık perdeler çekerken kıkır kıkır gülen zenci kızların korkak ayak sesleri. Orkestranın tımbırtılarının yankıları, kocaman bir uyku evi.

Sonra birden yerlerde sürüklenen bir şeyden çıkan tüyler ürpertici bir tangırtı geldi, bu ses üzerine gözleri faltaşı gibi açılan Joel ötekilere dönüp baktı; onlar da duymuşlardı. Viskiden ve sohbetten yanakları kızarmış olan Randolph kaşlarını çatıp kadehini elinden bıraktı. "Katırdır" dedi Little Sunshine, sarhoşlamış bir halde gülüyordu, "dışarıda dolaşıyor." Bunun üzerine Joel katırın ayağına bağladıkları tükürük hokkasını anımsadı. Hokka basamaklara çarpıyordu, katır sanki yukarıya çıkarmış, uzaklaşır, yakınlaşırmış gibiydi.

"Oraya nasıl çıktı" dedi Little Sunshine, şimdi kaygılanmıştı. "Orası ona göre bi yer değil, aptal şey, oradan düşüp ölecek." Bir çıra parçasını ateşe tuttu. Onu ışık olarak eline alıp sendeleye sendeleye balo salonuna çıktı. Joel hiç korkmadan ardına takılmıştı. Ama Randolph kımıldayamayacak kadar sarhoştu.

Çıranın çevresinde koro halinde vızıldayan beyaz kanatlı böcekler, öfkeden dumanı tüten ışığın aydınlık alanının dışına çıkamadan hoplayıp savruluyordu. Hollerde sırtını kamburlaştırmış tazılar seyirtiyor, sessiz, gölge gibi ayaklarıyla örümceklerin çiçek tarhlarını çiğniyorlardı, lobide kertenkeleler dinozor gibi görünüyordu; saat üçte bir daha ağzını açmamacasına susmuş olan guguk kuşunun açılmış kanatları atmaca kanadı, öfkesi şahin öfkesiydi.

Merdivenin başında durakladılar. Katır ortalıkta görünmüyordu. Tükürük hokkasının müzevir takırtısı duyulmuyordu. "John Brown... John Brown!" Joel'in sesi sessizliği genişletmişti. Her odada uykusuz bir yaratığın kulak kabarttığını düşününce Joel titredi. Little Sunshine çırasını havaya kaldırdı ve lobiye bakan küçük bir balkon aydınlanmış oldu böylece. Katır orada, kazık gibi kaskatı hareketsiz duruyordu. "Beni duyuyor musun, hişşt, in ordan aşağı!" diye bağırdı Sunshine, bunun üzerine John Brown geriledi, bir homur-

tu çıkardı, yeri tekmeledi; sonra, sanki korkudan delirmiş gibi dört nala koşup parmaklıkların üzerine atıldı, parmaklıklar kırıldı. Joel kendini büyük bir çarpma sesine hazırlamıştı ama ses gelmedi; gözünü yeniden açtığı zaman katırın boynuna dolanmış dizgin ipiyle bir kirişe asılmış halde sallandığını gördü, çıranın aydınlattığı kocaman, ampule benzeyen gözleri ölümün o olanaksız yüzüyle, ateşteki yüzle birlikte altın sarısıydı.

Sabah ışığı odaya dolmuş ve kumaş parçalarından yapılmış bir yorgana sarılıp bir köşeye tıkılmış bohça gibi bir şeyi aydınlatmıştı: Little Sunshine kütük gibi uyuyordu. "Uyandırma" diye fısıldadı, yerinden kalkarken üç tane boş viski şişesini deviren Randolph. Adam hiç kımıldamadı. Otelden dışarıya çıkarlarken Joel gözlerini kapatıp kendini Randolph'a emanet etti çünkü katırı görmek istemiyordu. Randolph'ın tek tepkisi derin bir nefes almak oldu, bir kez bile bu kazadan söz etmedi ne de bir soru sordu. Sanki daha yola çıkarken yürüyerek dönmeyi kararlaştırmışlardı. Bomboş bir yazboz tahtası gibi her türlü geleceğe açık bir sabahtı ve aynı zamanda bir şeylerin sonu gelmiş gibiydi, sanki her şey bir kuşa dönüşmüş ve bir adacığa benzeyen o ağaca uçmuştu. Joel'in içine delice bir sevinç doldu, koşuyor, zigzaglar çiziyor, şarkı söylüyordu, âşıktı, küçük bir ağaç kurbağası yakaladı çünkü onu seviyordu, onu sevdiği için serbest bıraktı, kurbağanın sıçrayışlarını izledi, kendisini kucakladı, canlı ve mutluydu, havayı yumrukladı, keçi gibi tos vurdu, bir çalının arkasına gizlendi, birden dışarı çıktı: Böö! Başına yosunları türban gibi sararak, "Bak, Randolph" dedi, "bak kime benzedim?"

Ama Randolph onunla hiç mi hiç ilgilenmiyordu. Ağzını tuhaf bir biçimde sıkı sıkı kapamıştı. Sanki sallanan bir gemi-

nin güvertesinde yürüyormuş gibi iki yana yalpalayarak ilerliyordu, gözleri kan çanağına dönmüştü, nereye gittiğini adeta bilmiyordu.

"Ben benim" diye sevinçle haykırdı Joel. "Ben Joel'im, biz aynı insanız." Çevresine bakıp tırmanacak bir ağaç aradı. Ta tepesine kadar çıkacak ve orada, göğe giden yolun tam ortasında durup kollarını açarak bütün dünyayı kucaklayacaktı. Randolph'ın epey önünden koşarak bir huş ağacına tırmandı ama orta dallara ulaştığı sırada ağacın gövdesine tutundu çünkü birden başı dönmüştü, bu yükseklikten geriye bakıp Randolph'ı gördü, körebe oynarmış gibi ellerini öne uzatmış daireler çizerek yürüyordu. Ayağından terlikleri çıkmıştı ama hiç farkında değildi; ara sıra ıslanmış bir hayvan gibi silkiniyordu. Joel o zaman, kulağına giren o karıncayı düşündü. Onu uyarmamış mıydı? Tehlikeli olduğunu söylememiş miydi? Yoksa ev viskisi miydi kafasında yüzen yalnızca? Ne vardı ki Randolph çok suskundu. Sarhoşlar asla suskun olmazdı. Çok tuhaftı. Sanki Randolph trans halindeydi.

Joel o zaman gerçeği anladı; Randolph'ın ne kadar çaresiz olduğunu gördü: Bay Sansom'dan daha kötürüm, Bayan Wisteria'dan daha çocuksuydu, dışarıda ve yalnız olduğuna göre, kendi hiçliğini, sıfırlığını anlatan daireler çizmekten başka ne yapabilirdi? Joel ağaçtan kayarak indi; tepeye kadar çıkamamıştı ama önemi yoktu çünkü kim olduğunu biliyordu, güçlü olduğunu biliyordu.

Yurtluk'a varıncaya kadar yolu bulmak, becerebildiğince Joel'e kaldı. Randolph tek söz etmedi. İki kez yere düştü, Joel gelip kendisini kaldırıncaya kadar yerde, ciddi bir yüzle, bebek gibi bakarak oturdu. Bir kez de yaşlı bir ağaç kütüğüne çarptı: O olaydan sonra Joel onu ceketinin ucundan tutup çekerek götürdü.

Bir katedralin sıra aralarındaki koridor gibi uzun, yap-

rakların ışığıyla kararmış bir patika göründü, daha sonra bir sınır işareti: *Kedinin Öldürdüğü Tobby*. Altında Jesus Fever'in mezarının bulunduğu ve mezarını gösteren hiçbir işaretin bulunmadığı ay ağacını geçip Yurtluk'un bahçesine arkadan girdiler.

Komik bir sahneyle karşılaştılar: Zoo kırık sütunların yanına çömelmiş, köle çanını tutup çekiştiriyor, görünüşe bakılırsa, onu oradan sökmeye çalışıyordu, Amy ise, darmadağınık saçları ve savaş boyaları sürülmüş gibi kirli bir yüzle bir ileri bir geri gidip gelerek Zoo'ya talimatlar veriyordu. "Kaldır aptal, kaldır... aa, bırakma!... haydi bir daha dene." Daha sonra Randolph'ı gördü, yüzü kasıldı, yanağı seğirmeye başladı ve bağırdı: "Beni engellemeye kalkma çünkü vazgeçemeyeceğim; buradaki her şey senin değil; ne kadar seninse o kadar da benim, hatta işin aslını bilen daha çok benim olduğunu bilir, canım ne isterse yaparım; beni rahat bırak Randolph yoksa sana ne yapacağımı bilirim. Şerife giderim, köy köy, kent kent dolaşır, konuşmalar yaparım. Yapmam sanma bak nasıl yapıyorum, nasıl göreceksin..."

Randolph ona bakmadı, sanki onun orada olduğunun hiç farkında değilmiş gibi bahçede dümdüz yürüdü, bunun üzerine Amy arkasından koştu, kolundan çekiştirdi, yalvarmaya başladı: "Lütfen, bırak benim olsun, Randolph. Sana çok iyi davrandım, ne istersen yaptım. Onların gittiğini söyledim, uzun bir sincap avına çıktıklarını söyledim; o güzel gri entarimi giydim, Randolph, küçük kurabiyeler yaptım, ev tertemizdi, kadın gerçekten beni sevdi, Randolph, sevdiğini söyledi, New Orleans'taki mağazadan söz etti, şamdanlarımı, bu çanı, salondaki aynaları oraya satabileceğimi söyledi. Beni dinlemiyorsun, Randolph!" Evin içine kadar arkasından gitti.

O gözden kaybolur kaybolmaz Zoo öfkeyle çana tükürüp

bir tekme savurdu, çan büyük bir bom sesiyle devrildi. "Kimse bu hurdaya beş para bile vermez. O kadın aklını kaçırmış, Bayan Amy'ye böyle bi şey söyleyen kadın."

Joel bir tamtama vurur gibi çana vurdu. "Ona bunu söyleyen kimdi?"

"Biri işte... kim olduğumu bilmiyorum." Zoo yerinden hiç kımıldamamıştı ama sanki oradan uzaklaşmış gibi oldu; yeniden konuştuğu zaman sesi yavaşlamış, uzaklaşmış gibiydi: "New Orleans'lı bir kadın... kulağında bi alet takılı çirkin bir kız vardı. Küçük sağır bi kız. Ne bileyim işte. Gittiler."

"Kuzinim Louise, sağırdır" dedi Joel, kızın işitme cihazını nasıl sakladığını, ona ne kadar alçakça davrandığını, o çocukcağızı kaç kez nasıl ağlattığını düşündü. Keşke biraz parası olsaydı. Ama onu bir daha gördüğünde, elbet, ona çok iyi davranacaktı; her sözcüğünü duyabilmesi için yüksek sesle konuşacak, onunla o iskambil oyunlarını oynayacaktı. Yine de onu kızdırmak çok eğlenceli olurdu. Yalnızca bir kez. Ama Ellen mektuplarına hiç yanıt vermemişti. Canı cehenneme. Artık aldırmıyordu. Akrabası olacak bir de. Ne sözler vermişti. Onu sevdiğini söylemişti. Ama unuttu. Peki, o da unutmuştu, elbette, istediğin kadar unut, kimin umurunda? Bir de kendisini sevdiğini söylüyordu. "Zoo..." dedi ve başını kaldırdığı zaman, sallanan mazı çitinin arkasında tam kaybolmak üzereyken gördü onu.

Sanki bahçeden, ansızın çan çalmış gibi bir ses çıktı ve yeşilin yanar dönerliği, beyazın belirsizliği, yalnızlığın biçimi boy verdi, Joel, bir uçurtmayı izlermiş gibi başını geriye attı. Güneşin önüne bulutlar geliyordu. Onların geçmesini bekledi, bulutlar geçtikten sonra arkasına baktığı zaman sanki bir mucize olacaktı. Belki de kendisini St. Deval Sokağı'nın köşesinde otururken ya da Nemo sinemasının önünde gelecek

haftanın filmlerine bakarken bulacaktı. Neden olmasın? Olabilirdi, çünkü gökyüzü her yerde aynıydı, her şey yalnızca burada aşağıda farklıydı. Bulutlar bir saatin akrebiyle yelkovanından daha yavaş hareket ediyordu, Joel orada beklerken bulutlar kapkara oldu, John Brown oldu, panama şapkalı o pis oğlanlar oldu, Cloud Oteli oldu, İdabel'in yaşlı tazısı oldu, bunların hepsi yok olduktan sonra Bay Sansom güneş oldu. Aşağıya baktı. Hiçbir mucize yoktu. Yine de bir şey olmuştu; ya da olmak üzereydi. Korkudan hissizleşmiş halde oturdu. Önünde, bir gül fidanı sapı vardı, güneş saati gibi gölgesi yere düşüyordu. Bir saatin geçtiğini işaret etti, bir saat daha, çizgi halindeki gölge eridi, bütün bahçe birbirine karışmaya, kımıldamaya başladı.

Sanki içinden sayı sayıyormuş, belli sezgiler aracılığıyla belli bir sayıya ulaşmış gibi şöyle düşündü: Şimdi. Çünkü birden bire yerinden fırladı, gözlerini Yurtluk'un pencerelerinin hizasına kadar kaldırdı.

Kafası kesinlikle bomboştu. Sanki odağına nesnenin girmesini bekleyen bir fotoğraf makinesi gibiydi. Ekim ayı güneşinin ayrıntılı dekoru içinde duvar sarardı, pencereler, mevsim renginde, soğuk, dalgacıklı birer aynaydı. Birinin arkasından kendisini gözetleyen biri vardı. Gözleri dışında her yanı duyumsuzdu. Gözler biliyorlardı. Randolph'un penceresiydi o. Yavaş yavaş gözkamaştırıcı günbatımı, camlardan çekildi, karardı, sanki oraya kar yağıyor, kar taneleri kar-gözler, saçlar oluşturuyordu: Beyaz, güzel bir kadın yüzü titreşti, kadın gülümsedi. Kendisini çağırdı, pırıl pırıl, gümüş gibiydi, Joel gitmesi gerektiğini biliyordu. Korku, kararsızlık duymadı, yalnızca bahçenin sınırına geldiğinde duraksadı, sanki bir şey unutmuş gibi geriye, yavaş yavaş inen, çiçeksiz maviliğe, arkasında bıraktığı çocuğa baktı.

❖

Annesinin ölümünden sonra hiç görmediği babasının yanına gönderilen Joel Knox'un öyküsü, kendisini birdenbire farklı bir ortamda, hiç tanımadığı ilginç insanların yanında bulan bir delikanlının masumiyetini yitirme ve yetişkinlerin dünyasına adım atma öyküsüdür. Sonunda herkes gibi büyür Joel, ancak terk edilmişliğin, yalnızlığın ve farklılığın damgasını vurduğu çocukluk ve gençlik döneminin izlerini tüm yaşamı boyunca taşıyacaktır.

Truman Capote, yayımlanmış ilk romanı olan *Başka Sesler Başka Odalar*'da yenilikçi üslubu, çarpıcı betimlemeleri ve ilginç karakterleri ile edebiyat dünyasına yeni bir soluk getirmekle kalmamış, farklı tarzı ve güçlü kalemi ile 20. yüzyıl edebiyatına damgasını vuracağının ipuçlarını da vermiştir.

www.selyayincilik.com
www.twitter.com/selyayincilik
www.facebook.com/SelYayincilik